

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 16 oktober 2025

Notulen van de raadsvergadering van 16 oktober 2025 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 14

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 42 leden, namelijk de heer T.S.J. Coşkun, de heer R.T.J. van der Velden, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer A.R. Oostdijk, de heer J.M.D. de Waard, de heer M. Crielaard, de heer B. van Schaik, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer G.F.E. Koster, de heer M. Verhoef, mevrouw V.A. Bruin, de heer T. Roskam, de heer S. Ceulemans, mevrouw S. van de Peppel, de heer D.J. van Dommelen, de heer S. Soytekin, de heer E.P.J. Verweij, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer R.N. Dahoe, de heer S. Leewis, de heer S.J.C. Becker, de heer M.H. Biljoen, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer T.J. Vonk, de heer T. Kind, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer T. de Haan, de heer J. Vicario, mevrouw M.E. Vogelaar, mevrouw S. Reitema, mevrouw J.M. de Bruijn, de heer S.M. Bonte, mevrouw I. van Wifferen, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw D.A. van Groningen, mevrouw L.S. Vlieger, de heer M.R. van Campenhout, de heer L.P.A. Dekkers en de heer E.H. Balcha

Afwezig zijn: de heer N. Akhatab

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer R. Buijt, de heer F. Achbar en de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 11.53 uur tot 11.56 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

1. *Opening en mededelingen.*

De VOORZITTER: Kunnen jullie allemaal de plaats innemen? Dan open ik deze raadsvergadering en ik heet u allen van harte welkom. Ook welkom wederom aan degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media die er in ieder geval fysiek op dit moment nog niet zijn en onze medewerkers. Ik heb een aantal berichten van verhindering of dat mensen tussentijds weg zijn. De heer Akhatab is vandaag afwezig, tussen 12.00 uur en 13.30 uur is de heer Coşkun afwezig, de heer Biljoen is tussen 11.00 uur en 14.00 uur afwezig en wethouder Versnel is ziek. Maar die heeft een waardige vervanger in de figuur van wethouder Lansink. U mag alle vragen aan de heer Versnel aan wethouder Lansink-Bastemeijer stellen. We hebben ook nog een bijzondere dag vandaag, want ik wil graag beginnen om de heer Van Schaik te verrassen. Op 8 oktober was hij 10 jaar onafgebroken lid van de gemeenteraad van Rotterdam, met recht een prestatie. (*Applaus.*) Ik wilde nog zeggen, om daar toch nog in enige bescheidenheid wat aandacht aan te besteden, heb ik ook nog een bloemstuk voor de heer Van Schaik, die mag hij in ontvangst nemen. Ik kom hier naar voren lopen. Dan gaan we meteen weer door met het werk, want daarvoor zijn we hier uiteindelijk. Mevrouw Aafjes-Van Aalst heeft aangegeven dat zij een initiatiefnotitie wil indienen en zij heeft de mogelijkheid om hier 5 minuten tijd het voorstel toe te lichten. Het woord is aan u.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr): Goedemorgen, allen. Voorzitter, al jarenlang worstelt Rotterdam met een groep jongeren die elke vorm van gezag naast zich neerlegt. Jongeren tussen de 12 en 18 jaar die voor overlast zorgen, die het onderwijs ontwrichten en die steeds verder afglijden richting criminaliteit. Iedere wijk in onze stad kent ze. Ze hangen op straat, intimideren buurtbewoners, plegen diefstallen en lachen om politie, leraren en hulpverleners. We horen het Rotterdammers vaker zeggen: wanneer grijpt iemand nu eens echt in? Want laten we eerlijk zijn, de huidige aanpak werkt niet afdoende. De scholen kunnen ze niet aan, de jeugdzorg is vastgelopen. Het alternatief, de 1 op 1 zorg, is peperduur, maar zelden effectief. We zien steeds dezelfde jongeren terugkomen in de statistieken bij de politie en in de jeugdzorg en ondertussen wordt de leefbaarheid in onze wijken verder aangetast. Ouders, als ze al in beeld zijn, hebben haast geen grip meer, leraren en wijkagenten trekken aan de bel en de Rotterdammer betaalt de prijs in overlast, in onveiligheid en in verloren kansen voor deze jongeren zelf. Voorzitter, de grens is bereikt. Als we doorgaan op dezelfde voet, verliezen we niet alleen deze jongeren, maar ook het vertrouwen van de Rotterdammers. Daarom komt Leefbaar Rotterdam vandaag met een initiatief. Een oplossing die lef vraagt, maar ook recht doet aan wat nodig is. Het Rotterdams heropvoedingscentrum HOC010. HOC010 is een kleinschalig pedagogisch verantwoordelijke voorziening waar onderwijs, begeleiding en structuur samenkomen. Geen strafkamp, maar ook geen vrijblijvend praatgroepje. Een plek waar jongeren leren wat verantwoordelijkheid is. Waar ze weer respect leren hebben voor zichzelf, voor anderen en voor gezag. Hier krijgen ze les, begeleiding en een vorm van heropvoeding. Ze leren afspraken nakomen, samenwerken en omgaan met grenzen. Wie inzet toont, krijgt kansen. Dat is precies wat deze jongeren nodig hebben, duidelijkheid, structuur en grenzen, want die ontbreken vaak al jarenlang. Met HOC010 willen we voorkomen dat jongeren definitief afglijden. We bieden perspectief aan jongeren die nu vastlopen in dure zorgtrajecten en aan degene die niet verder de criminele wereld in wil worden gezogen. Het is goedkoper, effectiever en bovenal eerlijker tegenover de Rotterdammers die zich elke dag wel aan de regels houden. Voorzitter, dit initiatief is geen luxe, maar noodzaak. De vrijblijvendheid die het Jeugdbeleid jarenlang kenmerkte, kunnen we ons niet langer permitteren. We moeten weer durven opvoeden, durven corrigeren en durven eisen dat jongeren zich aan de regels houden. Rotterdam staat bekend om onze mentaliteit om aan te pakken en met dit voorstel doet Leefbaar Rotterdam precies dat, de regie terugpakken en jongeren weer perspectief geven. Geen smoesjes, geen excuses, maar verantwoordelijkheid. Dat is wat HOC010 vraagt en dat is wat Rotterdam nodig heeft. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, mevrouw Aafjes-Van Aalst. Wij zullen vragen aan het college om een advies en begeleiden de initiatiefnotitie 'Heropvoedingscentrum010: De laatste kans' door naar de commissie ZWCS. Ik wil ook nog een hartelijk welkom heten aan de studenten van het Albeda die hier vandaag aanwezig zijn. Fijn dat jullie er zijn.

2. *Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 16 oktober 2025.*

De VOORZITTER: Dan gaan we nu over naar het vaststellen van de agenda voor de raadsvergadering van 16 oktober 2025. Ik zal de agenda met u doornemen en aan het einde zal ik u ook de gelegenheid geven om nog aanvullende opmerkingen te maken. Er is vanuit de raad 1 verzoek ontvangen voor een regulier debat: de 'Acties van Geef Tegengas in de Rotterdamse haven' en die is aangevraagd door de VVD door mevrouw Abrahamse. Op basis van het reglement van orde is het advies een kort bespreekpunt als een actualiteit, vanwege urgentie niet kan wachten tot de eerstvolgende actualiteitenraad of eerste commissiebehandeling als een onderwerp uitgebreide bespreking vraagt. Maar het is altijd aan uw raad om die urgentie te wegen en of te besluiten of een onderwerp zonder voorafgaande commissiebehandeling ook besproken kan worden hier. Ik weet niet of mevrouw Abrahamse hier nog een toelichting op wil geven, want daar heeft ze daar nu de mogelijkheid voor.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. Hoe ik het eerder ook wel een beetje had begrepen, het nieuwe reglement van orde is dat dat inderdaad een mogelijkheid is als het echt een kort bespreekpunt is. Ik zag ook dat er dan 1 minuut is per fractie voor het college om te reageren. In dit geval, als ik kijk naar de hoeveelheid vragen die ik heb, dan vind ik dat niet genoeg en denk ik dat een regulier debat meer ruimte biedt. Als het ook gaat om de urgentie, waarom we hem naar voren hebben gehaald in plaats van de actua, heeft ook te maken met het nieuws dat over de RET-bussen naar buiten is gekomen. Omdat het inderdaad ook gaat om verschillende aspecten hiervan, verwacht ik dat gewoon een kort bespreekpunt te kort is en vandaar een regulier debat.

De VOORZITTER: Dank. Voor de goede orde, het is niet zo dat het 1 minuut is, het is de resterende spreektijd die een fractie heeft. Daar bent u zelf bij.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik bedoelde dat het college heeft 1 minuut om te reageren per fractie, zo las ik het in het reglement van orde dat mij werd toegestuurd. In ieder geval dat je beperkt bent in de hoeveelheid tijd om het te bespreken en dat het een soort tussenmanier is ten opzichte van een regulier debat en een actua en ook een tweeminutendebat. Vandaar deze optie die we hebben gekozen.

De VOORZITTER: Ik wil benadrukken dat het wel op verzoek van de raad is geweest om deze vorm op deze manier te kiezen. Het is niet zo dat wij dat hier aan deze kant van de tafel bedenken. Maar uw verzoek is helder. Normaliter is daar een commissiedebat voor natuurlijk, waarin je eerst langere tijd hebt om dit te kunnen behandelen. Maar ik kijk gewoon rond of dat er bezwaar is tegen een regulier debat. Ik zie de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, het is typisch iets wat je eerst goed moet bespreken in de commissie, dat je niet moet afraffelen zo op een achternamiddag hier. Misschien als actua en dat tussenvoorstel kan, maar echt een normaal regulier debat kunnen we hier vandaag niet over voeren.

De VOORZITTER: Ik heb al de indruk dat er nog geen unanimititeit is, dus we gaan gewoon stemmen, want anders zijn we heel lang elkaar aan het overtuigen. Mevrouw Abrahamse mag nog 1 reactie, dan is het klaar, dan gaan we stemmen.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Als ik hier kijk naar het reglement van orde staat er: de burgemeester of het college krijgt per fractie die vragen heeft gesteld 1 minuut, met een maximum van 6 minuten om alle vragen te beantwoorden. Dat staat er in artikel 30.

De VOORZITTER: Dat is exact hetzelfde als bij een actua, want dat zijn dezelfde regels als dat bij een actua gelden. We hebben deze discussie al gevoerd, we gaan gewoon stemmen. De vraag is of dat u ermee akkoord bent om het een regulier debat te laten zijn? Als dat. Mevrouw De Bruijn, echt als allerlaatste. Ik ga echt daarna stemmen. Wie dan nog een neiging heeft om iets te zeggen, jammer. Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Helder, burgemeester. Dank u wel, voorzitter. Ik wil wel 1 ding aankaarten. Als we dit met zijn allen toestaan, want we hebben gewoon een meerderheid nodig, zo gaat het zo meteen met stemmen, dan krijg je straks richting de verkiezingen dat elk punt wat we aan willen dragen, ik zeg niet dat het in dit geval het geval is, maar dat je dan een hele lelijke laatste periode krijgt waar we alles regulier gaan aankaarten en dat willen we voorkomen volgens mij als raad.

De VOORZITTER: Daarom gaan we nu stemmen. Als u voor een regulier debat bent, dan stemt u voor. Als u tegen een regulier debat bent, stemt u tegen. Er zijn 29 stemmen voor een

regulier debat en daarmee wordt dit agendapunt toegevoegd aan agendapunt 5.4, regulier debat. Dan weet u dat u daar het debat kunt gaan voeren. Dan gaan we over naar agendapunt 6. Er is vanuit de raad 1 verzoek ontvangen voor een tweeminutendebat, de 'Geplande opvang Oekraïners aan de Nieuwe Binnenweg'. Ik stel voor dit te behandelen als agendapunt 6.8. Ja? Aldus besloten. Dan is er 1 verzoek ontvangen voor een kort bespreekpunt over 'Financiële gevolgen organisatie EK Honkbal in Rotterdam'. Zoals u weet worden de korte bespreekpunten geagendeerd na de tweeminutendebatten en dan stel ik voor deze te agenderen als agendapunt 7.1. Is iedereen akkoord? Mevrouw Verkoelen heeft nog een vraag of opmerking.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Graag. Ik wilde wel bij benadrukken, omdat we dat natuurlijk vandaag aandragen. Ik zou wel heel graag wethouder Achbar hier ook bij hebben. Dat wil ik nu alvast duidelijk hebben, niet dat we straks in het probleem terechtkomen van: waar is de wethouder? Er is geen wethouder, het is de burgemeester die het moet doen. De wethouder heeft dit evenement hiernaartoe gehaald. Er is van alles gebeurd. De burgemeester was toen in het buitenland. Ik wil wel graag wethouder Achbar bij dit onderwerp in behandeling hebben.

De VOORZITTER: Helder, dank. De heer Bonte.

De heer BONTE (Irr): Dank, voorzitter. Bij de vaststelling van de agenda 6.1, is mij ontgaan. Dat Ontwerp Actieplan Geluid. Volgens mij is dat eraf, klopt dat?

De VOORZITTER: Ik ga eerst dit agendapunt doen. Momentje, anders dan loopt mijn administratie helemaal door elkaar. Ik kan ook maar 1 ding tegelijk, ook al ben ik een vrouw. Het punt van mevrouw Verkoelen is helder, wij zullen dat ook overbrengen aan de wethouder. Dan is dat hiermee besloten. Ik kom zo nog op het punt van de heer Bonte, dus moment. Dan gaan we eerst naar agendapunt 9, want er is 1 verzoek ontvangen voor een motie vreemd aan de orde van de dag 'Kaapverdisch voetbalfeest in Rotterdam'. Ik stel voor deze te agenderen als agendapunt 9.1. Dan de heer Bonte, ik heb vernomen dat agendapunt 6.1, Ontwerp Actieplan Geluid 2025-2029 doorgeschoven kan worden naar een volgende vergadering. Is dat ook wat u bedoelde? Dan is dat hiermee besloten. Zijn er dan nog andere leden die iets willen opmerken met betrekking tot deze agenda? De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Ik dacht dat de heer De Waard zou verzoeken om 6.3 over de wijkraden een regulier debat van te maken in plaats van een tweeminutendebat. Daar zijn wel redenen voor om er wel een regulier debat van de wijkraden te maken. Maar dan kijk ik ook naar de heer De Waard.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (Irr): Dank, voorzitter. Ik heb inderdaad een app gestuurd met een overweging. Ik heb het overwogen en ik heb het overwogen niet te doen.

De VOORZITTER: Dat is helder. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Misschien ook toevoegend, wij dachten ook dat het nodig was, omdat we het niet goed begrepen. Maar nu begrijpen we wel wat de stand van zaken is. Hopelijk kunnen we gewoon met een tweeminutendebat dit voortzetten.

De VOORZITTER: Helder. Dan zijn daar verder geen wijzigingen. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Voorzitter, agendapunt 6.4, tweede voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis', dat gaat over dakloosheid. Als er iets is

wat heel zichtbaar is in onze stad, wat niet goed gaat, dan is het de mensen die slapen op straat en alles wat daarbij komt kijken. Als PvdA-fractie vinden wij dat een regulier debat waardig, wij zouden daar graag een regulier debat van willen maken. 6.4.

De VOORZITTER: Het verzoek is om van agendapunt 6.4, tweede voortgangsrapportage plan voor de aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis 2023-2026' een regulier debat van te maken. Ik kijk rond of daar bezwaar tegen is. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Ik vind het wel een beetje lastig. Ik heb begrepen dat dit gewoon als tweeminutendebat uit de commissie gekomen is en dat het er ook heel uitgebreid over gegaan is. Ik heb niet de illusie dat het daklozenprobleem op straat er iets minder van wordt als we er hier iets langer over gaan praten. Ik heb ook niet dat ik principieel dit enorm wil gaan blokkeren, maar ik begrijp niet eerlijk gezegd waar dit voor nodig is. Ik vind het ook wel problematisch worden dat er doorlopend dingen in de commissie besloten worden die dan bij het vaststellen van de agenda voor de raad weer herzien worden.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik zou ook de neiging hebben om precies dezelfde reden als waarom mevrouw De Bruijn net stond, op dit moment inderdaad ook te zeggen van: een commissie maakt een afweging. Dat is ook de afspraak die we hebben gemaakt. Als we dat inderdaad nu niet gaan doen, dan gaan we het voortdurend niet doen en dan vrees ik precies hetzelfde als wat mevrouw De Bruijn bij het vorige agendapunt zei.

De VOORZITTER: Consistentie is toch ook wel een dingetje inderdaad. Ik proef dat er nog geen overeenstemming is, dan gaan we er ook maar weer over stemmen om het verzoek van mevrouw Vogelaar. Als u wilt dat het regulier debat wordt, bent u voor. De heer Coşkun nog. De uitslag is dat met 30 stemmen voor het agendapunt 6.4 zal worden omgezet van een tweeminutendebat in een regulier debat en dat zal na dat Tegengas punt. Rest mij ook inderdaad niets anders te zeggen dan dit is altijd wat u kunt en mag doen, maar bedenk ook wel wat de functie van een commissiedebat dan nog is, zeg ik er ook maar bij. Want als wij debatten overal dubbel gaan zitten doen, het mag, maar u gaat het uzelf niet makkelijker maken, schat ik zo in richting de verkiezingen. Maar misschien is dat ook de bedoeling. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dat ben ik met u eens, voorzitter. Ik wil ook nog aanvullen, dat was ook net met de heer De Waard. Ik had eraan gedacht van, het wordt dus een regulier debat. Hou ook rekening alsjeblieft met al die woordvoerders die dingen aan het voorbereiden zijn. Echt waar, serieus, het kost mij echt gewoon serieus veel tijd om dit soort dingen te doen. Ik wil het goed doen. Ik zit zelfs met mijn eigen klok voor mijn tijd en dan komt u in 1 keer met andere zaken. Dan loopt het voor mij erg mis in mijn planning van mijn agenda op zo'n dag. Ik vind het prima dat het gebeurt. Ik ben het er in principe mee eens, want ik onderschrijf zeker wat de heer Segers-Hoogendoorn zei: altijd doen, maar ben daar wat zuinig op.

De VOORZITTER: Houdt rekening met elkaar, inderdaad. Iedereen plant ook hoeveel tijd die aan welk debat besteed en dat moet op het laatste dan toch weer om en dat is voor kleinere fracties echt niet gemakkelijk. Hou ook echt rekening met elkaar. Maar deze zal worden geagendeerd als een regulier debat. Zijn er nog andere zaken die aan de orde dienen te komen? Niets. Dan is de agenda als zodanig vastgesteld. Dan kom ik bij de spreektijd voor vandaag en het voorstel is om 3 uur spreektijd op de klok te zetten. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): U kunt zich voorstellen als er 2 bijkomen dat ik zeker echt wel naar meer wil. Ik kijk de raad rond, 3,5 kunt u zich daarin vinden? Want echt serieus, het wordt behoorlijk veel meer. Ik stel dan 3,5 uur voor.

De VOORZITTER: Helemaal goed. Ik zie dat daar non-verbale overeenstemming over is. Dat is hierbij besloten. Het stemvenster is aan het einde van de vergadering en indien nodig zullen wij voor het stemvenster ook nog schorsen voor het fractieoverleg. Rond 12.45 uur is er een lunch beschikbaar op de omloop en de warme maaltijd is rond 18.30 uur op de gebruikelijke locatie.

3. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 40 en 41.*

De VOORZITTER: Dan komen we bij agendapunt 3, de mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 40 en 41. Ik stel u voor de behandelwijze, zoals vermeld bij het desbetreffende stuk, vast te stellen en als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u het bijbehorende BB-nummer te noemen dat bij het stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank, voorzitter. 25bb006980 'Beantwoording schriftelijk vragen over laat Rotterdammers niet stikken in hitte' graag naar de commissie BWB zodra het gaat over klimaatadaptatie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Wij zullen vragen om dat door te geleiden. Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Dank, voorzitter. 25bb006975 'Beantwoording vragen over bedelaars bij verkeerslichten en op- en afritten - risico's voor de verkeersveiligheid en mobiliteit' graag betrekken bij commissie MHEK als het gaat over mobiliteit.

De VOORZITTER: Wij zullen ook dat doorgeleiden naar de commissie. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een opmerking over de notulen. Motie 25bb007208 hadden wij tegen moeten stemmen en dat was een foutje van onze kant. Het zal niet uitmaken voor de uitkomst, maar bij deze, voor de notulen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen nog? Niet, dan sluiten wij hiermee agendapunt 3.

4. **HAMERSTUKKEN.**

- 4.1 Het herziene voorstel tot vaststelling van de:
- a. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Winkelgebied Hillegersberg 2026;
  - b. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Lusthofstraat e.o. 2026;
  - c. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Bedrijventerrein Ommoord 2026;
  - d. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Raadhuisplein/Molenweg Rozenburg 2026;
  - e. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Bedrijventerrein Schiebroek 2026;

f. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Winkelcentrum Schiebroek 2026

De VOORZITTER: Dan komen we bij agendapunt 4, de hamerstukken. 4.1, het herziene voorstel tot vaststelling van de verordeningen a. bedrijveninvesteringszone gebruikers Winkelgebied Hillegersberg 2026, b. bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Lusthofstraat en omgeving 2026, c. bedrijveninvesteringszone gebruikers Bedrijventerrein Ommoord 2026, d. bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Raadhuisplein/Molenweg Rozenburg 2026, e. bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Bedrijventerrein Schiebroek 2026 en f. bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Winkelcentrum Schiebroek 2026. Mag ik u voorstellen deze 6 besluiten in 1 keer te hameren? Dan is dat hierbij gebeurd. Dan komen we bij de reguliere debatten en dan starten we bij het initiatiefvoorstel van de heer Verweij over 'Veiliger thuis in Rotterdam'. Is mevrouw Rehim Zadeh nog iets vergeten?

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, ik was nog een stuk vergeten. Dat was 25bb007245. Dat waren beantwoording over de Women's Night Taxi in Rotterdam, ook doorgeleiden naar de commissie MHEK. Excuus.

De VOORZITTER: Geen punt. Zullen we nog toevoegen, dat zal gebeuren en dat is hierbij ook besloten.

5. REGULIERE DEBATTEN.

5.1 *Initiatiefvoorstel Verweij over 'Veiliger thuis in Rotterdam'*

De VOORZITTER: Dan komen we echt bij de reguliere debatten en dan het initiatiefvoorstel van de heer Verweij. Ik nodig de heer Verweij uit achter de colleegetafel. De heer Verweij heeft plaatsgenomen achter de colleegetafel. Hij mag eerst nog een korte toelichting geven en let op, we gaan dan meteen over naar de eerste termijn van de raad. Dus geen technische vragen, als u die heeft, mag dat natuurlijk ook in het eerste termijn doen, maar het is meteen de eerste termijn van de raad. De heer Verweij, wilt u nog wat toelichten?

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u, voorzitter. Ik sta hier vandaag met gemengde gevoelens. Ik ben enerzijds ontzettend gelukkig, omdat ik denk dat deze aanbevelingen, dit initiatiefvoorstel daadwerkelijk een klein verschil gaan maken. Dit voorstel gaat er namelijk voor zorgen dat het voor mensen makkelijker wordt om melding te doen wanneer en als ze thuis geterroriseerd worden. Aanbevelingen in het voorstel moeten er ook voor gaan zorgen dat mensen die in de omgeving zijn, dat die veranderen van toeschouwers naar hulptroepen, omdat ze weten waar ze op moeten letten en weten hoe ze moeten optreden. Dit voorstel gaat ervoor zorgen dat onze burgemeester alles op alles blijft zetten om te zorgen dat zij haar bevoegdheden gebruikt om plegers daadwerkelijk uit huis te zetten, zodat de slachtoffers thuis kunnen blijven wonen. Het voorstel gaat er ook voor zorgen dat de crisisopvang niet langer slechts een plek is om te schuilen, maar een plek waar je vanaf het allereerste moment werkt aan je herstel en je hele opbouw. Tenslotte voorzitter, moet dit voorstel ervoor gaan zorgen dat Philomena de plaats krijgt en de positie krijgt dat ze verdient. Tegelijkertijd voorzitter, heb ik ook een beklemd gevoel, want ik weet dat dit voorstel maar een heel klein stapje zal betekenen, dat het probleem hiermee echt niet de wereld uit gaat helpen. Met dit voorstel gaan we de bepaalde onderdelen van het systeem net een paar procentpunten beter maken. Maar uiteindelijk zullen wij nog een keer bereid moeten zijn om de stoelen echt uit het raam te gooien om naar een fundamenteel beter systeem te werken. Ik denk bijvoorbeeld dat we alles op alles moeten zetten om de consequenties neer te leggen bij de plegers en niet bij de slachtoffers en dat we daar een echt nog wel veel werk in te zetten hebben. We moeten

denk ik ook zorgen dat de overheid meer kan optreden op dat grijze gebiedje wat tussen zorg en veiligheid in zit, wat tussen vrijwilligheid en tussen dwang in zit. Het stukje waar de overheid nu nog onvoldoende kan optreden. We moeten ook begrijpen dat het beschermen van levens echt belangrijker is dan het beschermen van gegevens en daar ook daadwerkelijk naar gaan handelen, zodat hulporganisaties met elkaar en hulporganisaties met slachtoffers, makkelijk kunnen delen wat ze weten. Ik ben ook dankbaar voorzitter, voor alle stappen die ik nu al heb gezien de goede kant op. Ik zie aan mijn linkerkant een burgemeester die niet alleen in woord, maar ook in daad laat zien dat de aanpak van huiselijk geweld voor haar een topprioriteit is. Ik zie aan de andere kant een wethouder die hele concrete en serieuze stappen heeft gezet al binnen de financiële en juridische grenzen die er zijn. Ik zie ook unieke politieke samenwerkingen ontstaan. Met raadslid Sarah Reitema van de PvdA-GroenLinks heb ik heel fijn samengewerkt, met ook andere raadsleden om een initiatiefvoorstel van femicide te schrijven. Ik zie veel voormalige raadsleden van vooral Leefbaar Rotterdam, Tanya Hoogwerf, Ingrid Coenradie, noem ze op, Marianne van den Anker, die heel belangrijk werk verzetten. Ik zie zowel in Rotterdam als ook in Den Haag politici die samen bereid zijn om constructief te werken aan een oplossing van een heel groot en belangrijk probleem. Hoe fijn is het om te zien dat dat in deze tijd nog echt de mogelijkheid is als het nodig is. Voorzitter, voor mij is huiselijk geweld 1 van de belangrijkste problemen die we op hebben te lossen als politiek. Dat we deze vorm van geweld niet hoeven te zien, omdat het achter gesloten deuren plaatsvindt, betekent niet dat wij hier niets tegen hoeven te doen. Voorzitter, ik hoop met dit initiatiefvoorstel daarin een aantal handreikingen te hebben gedaan om serieuze stappen te maken in de goede kant op. Maar het zijn maar stapjes richting een veiliger thuis in Rotterdam, maar ik ben me ervan bewust dat we met elkaar nog heel veel werk te verzetten hebben. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, de heer Verweij voor uw toelichting. Dan gaan we nu over naar de eerste termijn van de raad. Ik heb geen volgorde nog meegekregen, dus wie het eerst zich meldt, die krijgt het woord. Mevrouw Aafjes-Van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr): Dank u, voorzitter. Wij zijn blij dat voor incidentele dingen die op korte termijn opgestart kunnen worden, geld is gevonden. We vinden het essentieel dat slachtoffers zich veilig en laagdrempelig kunnen melden bij Veilig Thuis en dat medewerkers van de gemeente beter toegerust gaan worden om signalen en de rode vlaggen te herkennen. Het zijn een aantal punten uit het initiatiefvoorstel die Leefbaar Rotterdam van harte zal ondersteunen. Wij onderschrijven het belang van duidelijke informatie voor inwoners, zodat ook omstanders weten wat zij kunnen doen bij vermoedens van geweld. Daarnaast steunen wij de inzet om de bestuursrechtelijke instrumenten optimaal te benutten, zodat slachtoffers thuis kunnen blijven wonen en plegers worden aangepakt en tot hulp worden bewogen. Alhoewel dit soms een uitdaging zal zijn. Afsluitend voorzitter, wij hopen dat de crisisopvang uiteindelijk wordt versterkt tot een plek waar herstel, zelfstandigheid en toekomstperspectief centraal zal staan. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, hulde voor de indiener. Gisteren was er ook veel applaus in een zaal in Kino waar volgens mij 195 vrouwen en 10 mannen ook omarmde, bij de geweldige conferentie overigens, georganiseerd door de Ombudsman Rotterdam. Naast onveiligheid thuis, vraag ik aan de indiener, is er ook onveiligheid buitenshuis. Misschien kunnen we dat in Rotterdam in ieder geval ook snel aanpakken. Er is een initiatiefnota in de Tweede Kamer geweest, 22 september van Songül Mutluer. Daarbij was het ook kamerbreed omarmd en ook een motie van onze Sarah Dobbe om alle gemeenten een plan te laten maken samen met de vrouwen opgesteld, om de veiligheid van vrouwen in de openbare ruimte en onveilige plekken in de gemeente te identificeren en veiliger te maken. Pas dat ook in uw plan? Zo ja, hoe ziet het tijdspad eruit van het implementeren van de maatregelen die u voorstelt?

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dank u wel, voorzitter. Allereerst natuurlijk grote waardering voor het initiatief aan collega Verweij. Het is altijd goed om dit op de agenda te zetten, blijft een indringend probleem waar velen dagelijks mee bezig zijn. Maar voorzitter, ik sluit me ook wel aan bij de lijn van het college. Veel aanbevelingen passen al, ik zag ze in uw verhaal, binnen de bestaande koers van de gemeente. Het is goed dat de VVD dat belang onderschrijft, maar tegelijkertijd constateer ik net als het college dat sommige voorstellen wel heel juridisch of financieel niet uitvoerbaar zijn. Ik noem er maar een paar, zonder die landelijke wetgeving, Clare's Law principe is er 1 van. Of het verplichten van plegers om hulp te accepteren, dat is echt toch allemaal landelijk te regelen. Daarnaast heeft het plan een sterk juridisch bestuurlijke toon wat mij betreft, terwijl huiselijk geweld, als ik ernaar kijk, juist ook vraagt om langdurige psychosociale begeleiding voor slachtoffers en plegers. Het gaat echt niet alleen om sancties, maar ook om het doorbreken van gedragspatronen die vaak al generaties meegaan. Dat vind ik te weinig terug in dit voorstel. Daarom heb ik 3 vragen aan de heer Verweij: hoe ziet u de rol van traumazorg en herstelgerichte begeleiding binnen uw aanpak? Hoe verbindt u juridische lijnen met de zorgketen, wijkteams, ggz en de verslavingszorg, zodat de veiligheid ook op langere termijn behouden blijft? Gezien de raming van die 1,7 miljoen, dat neemt u in uw herstelde voorstel weer terug, maar toch het is wel een 1,7 miljoen structureel. Hoe denkt u deze kosten structureel gedekt te krijgen?

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank, voorzitter. Allereerst complimenten aan de heer Verweij voor het agenderen van dit belangrijke onderwerp. Huiselijk geweld is een groot maatschappelijk probleem dat diepe sporen nalaat en het is goed dat we hier vandaag opnieuw over spreken. Als PvdA Rotterdam blijven we dit onderwerp ook keer op keer agenderen, omdat het helaas nog elke dag nodig is. Het initiatiefvoorstel bevat een aantal waardevolle voorstellen die we zeker kunnen steunen, zoals het makkelijk maken om melding te doen. Maar we missen een fundamentele pijler: de rol van welzijn en preventie. De VVD gaf aan in de commissie dat er keuzes zijn gemaakt door de VVD en onze partij heeft verschillen daar simpelweg in. In korte termijn bij crisis is nodig, maar we zien graag een duurzame, preventieve aanpak voor het voorkomen van nieuwe slachtoffers. Onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut, het CBS en Movisie laat zien dat elke euro die wordt geïnvesteerd in preventie van huiselijk geweld, 2 tot 3 euro oplevert aan maatschappelijke baten. Minder zorgkosten, minder inzet van politie, meer kansen voor herstel en vroege signalering kan het aantal geweldsincidenten met 30 tot 40 procent verminderen. Voorzitter, dat is niet alleen menselijker, maar ook verstandiger beleid. Er zijn helaas nu enkele incidentele middelen beschikbaar gesteld, maar geen structurele. Bij de behandeling van de begroting 2026 dienen we dan ook een motie in om nu al budget te reserveren voor de transitie naar herstelgerichte opvang en meteen ondersteund kan worden bij de volgende stappen, zodat slachtoffers direct hulp, begeleiding en onderwijs kunnen krijgen die zij verdienen. Wij hopen dan ook de VVD daar bij die motie te vinden in qua steun.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Dank, voorzitter en dan dank aan de heer Verweij voor dit belangrijke initiatiefvoorstel. We willen dan ook een moment nemen om hem te complimenteren met zijn tomeloze inzet, niet alleen voor dit voorstel, maar breed over dit thema. Voorzitter, onze fractie vindt de aanpak van huiselijk geweld van ontzettend groot belang en juist omdat er nog altijd een taboe op rust. Het is dan ook goed om te zien dat het college bereid is een aantal aanbevelingen over te nemen of al te passen in bestaand beleid. Tegelijkertijd zien we dat enkele voorstellen niet worden uitgevoerd vanwege financiële of

juridische overwegingen. Daarom ben ik net als mevrouw Verkoelen benieuwd of de heer Verweij, of het college, al heeft nagedacht over alternatieve manieren om deze aanbevelingen gefaseerd of via je andere middelen toch tot uitvoering te brengen? Dank, voorzitter.

De VOORZITTER: Bedankt. De heer Balcha, u wilde toch ook? Of niet?

De heer BALCHA (d66): Dank u wel, voorzitter. D66 is blij met het initiatiefvoorstel. Allereerst onze complimenten aan de collega Verweij en aan de fractiemedewerkers die hieraan hebben gewerkt. Ik ben zelf ook fractiemedewerker geweest, dus ik weet hoeveel tijd en moeite dat kost. Dan kan natuurlijk het raadslid ermee shinen, maar complimenten ook aan de medewerkers. Recente incidenten onderstrepen maar weer eens hoe belangrijk het is dat hulpverlening voor huiselijk geweld verbeterd. In de commissie hebben we al gevraagd naar de rol van Philomena, daar hoeven we niet nog een keer op terug te komen. Er zijn nog wel 2 andere punten die we willen noemen. De VVD vraagt om een cultuurspecifieke aanpak. Zoiets vraagt wat ons betreft wel om zorgvuldigheid. Het is belangrijk om te erkennen dat maatwerk soms nodig is, maar we moeten wel waken voor stigmatisering of ongelijke behandeling of het wegzetten van bepaalde groepen. We zien daar nog geen aanleiding toe, maar we wilden dit in ieder geval meegeven. Daarnaast begint een echt veilig thuis wat ons betreft bij voorkomen, preventie, net als wat de Partij van de Arbeid zei en niet alleen reageren als het al misgaat. We zien dat er nog een uitvoeringsagenda gaat komen waar, wat ons betreft, heel veel maatregelen in zitten die pas effect hebben bij als het al is misgegaan. Wij willen dat er dan ook aandacht is voor preventieve maatregelen, want zonder preventie kan je blijven dweilen, maar blijft de kraan open. Daarom dienen we ook een motie in die het college vraagt om bij de verdere uitwerking, bij de uitvoeringsagenda, een evenwichtige verdeling van middelen tussen preventie en niet preventieve maatregelen te waarborgen, aangezien dat nu al het huidige collegebeleid is. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Kan de motie opgehaald worden? Dank u wel. De motie 'Balans in de aanpak van huiselijk geweld' is voldoende ondertekend en maakt deel van het debat. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank, voorzitter. Steun voor het initiatief wat voorligt. In de commissie heb ik ook begrepen dat, zoals collega's net ook al noemde, er ook wel gesproken is over van hoe kan je de structurele kosten die komen kijken bij dit geheel, bijvoorbeeld het beter bekendmaken van Veilig Thuis en Philomena, maar ook het trainen van gemeentemedewerkers, hoe kan je die op een goede manier borgen? Als ik me niet vergis, is daar ook een toezegging over genoteerd, maar wij hebben daar in principe nog geen antwoord op. Wat ons betreft staan er vragen open, juist op de haalbaarheid in financiële zin en ook de structurele dekking daarvoor, wat anderen ook al hebben aangegeven. Dat maakt het uiteindelijk of je dit initiatief nu steunt of niet, wel ingewikkeld als we straks op het stemknopje moeten drukken. Ik zou de vraag willen stellen, als het goed is, is er een toezegging, daar zou ik vandaag antwoord op nodig hebben. Hoe dekken we de structurele kosten van dit geheel? Dat is een vraag vermoedelijk aan de wethouder, maar ik laat het aan de indiener en de wethouder. Maar daar hebben wij wel antwoord op nodig voordat wij een goede stem kunnen uitbrengen straks. Dank.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Zoals we in de commissie ook hebben gezegd, veel dank en waardering. Niet alleen voor het initiatiefvoorstel, maar ook juist voor agendering van dit onderwerp. Wij zien het ook echt als een voortzetting van de aandacht en inspanningen die er ook in de vorige periode zijn geweest en ook voorgangers al met hele goede voorstellen zijn gekomen. Toen hebben we belangrijke stappen gezet, ook daar

hebben we woorden aan gegeven met elkaar in de commissie. Ik zie dit weer als een logische vervolgstap met hele goede voorstellen en in alle voorstellen, ook in het gewijzigde voorstel, kan ik me helemaal vinden. We hebben ook in de commissie wel aangegeven dat wij wel een aantal aspecten missen, maar we snappen ook de politieke afwegingen die eraan ten grondslag liggen. Namelijk dat wat wij missen, is dat we ervan uitgaan dat het belang van de netwerken om de mensen heen van ongelooflijk groot belang zijn, de gemeenschappen waarin mensen functioneren van ongelooflijk groot belang zijn om echt stappen te kunnen zetten in de aanpak van huiselijk geweld. Die zitten hier nu niet in. Ieder voorstel heeft zijn scope, dus ik begrijp die afwegingen. Maar ik wil het toch nog genoemd hebben dat we dat ook niet moeten vergeten en dat zullen wij ook in de voortgang van het programma steeds blijven benadrukken. We hadden nog wel een vraag. 1 van de voorstellen die ons in positieve zin enorm triggert is het college op te dragen om de crisisopvang te versterken tot een voorziening gericht op herstel en zelfstandigheid. Ik was benieuwd of u wat woorden kan geven aan hoe u dat voor zich ziet, die versterking? Ik ben ook wel benieuwd hoe de wethouder dat voor zich ziet? Ik hoop dat die 2 op 1 lijn zijn. Overigens hebben wij wel begrip ook voor de financiële afweging die het college maakt. Je kan ook niet op alles nu financieel de portemonnee trekken, wetende dat het allemaal voor de volgende periode zal zijn, maar laat het uitstel geen afstel zijn. Laten we wel met elkaar een weg vinden dat we dit blijven agenderen, ook die financiële voorstellen, zodat we ook in de volgende periode daar wel stappen in gaan maken en niet vergeten.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, nog een kleine duit in het zakje van de zijde van GroenLinks. Ook veel dank aan de heer Verweij voor het werk dat hij heeft verzet. We waren afgelopen maand bij Arminius met een hele kerk afgeladen vol met betrokkenen. Veel vrouwen, maar ook mannen die zich druk maken en inzetten voor dit onderwerp, waaronder de heer Verweij. Dat is hartstikke mooi om te zien dat die aandacht ook al actie genereert, zowel in de stad als in het land. Ik heb 2 punten die ook allebei al eerder gemaakt zijn. Wij vinden het ook belangrijk om inderdaad, naast het inzetten op aanpakken van de plegers, ook die preventie. Misschien kan de heer Verweij nog iets zeggen, want ik zie die preventiekant niet heel erg in het besluit, waarom hij daar zo voor gekozen heeft? Ten tweede als het gaat over die dekking, ik vind het goed dat het raadsvoorstel is aangepast, dat er dus nu meer naar de toekomst wordt gekeken, maar er wordt gezegd van dat het college met een inschatting moet komen van de kosten. Ik denk dat die kosten dan met name zitten in de crisisopvang versterken, maar misschien kan de heer Verweij daar nog iets over zeggen van hoe hij dat ziet? Waar zitten nu precies de kosten van dit voorstel in?

De VOORZITTER: Dank u. Anderen? Dat is niet het geval. Dan kijk ik of dat de indiener al in de gelegenheid is om te reageren uit de bijdrage uit de raad. Dan heeft u het woord.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Aafjes-Van Aalst van Leefbaar gaf vooral complimenten. Die neem ik graag in ontvangst, dank daarvoor. De heer Coşkun van de SP stelde een kritische vraag over de verhouding tussen geweld in de buitenruimte en hoe verwerk je dit in dat verhaal? Als je toch een keuze moet maken, dan is het inderdaad ingewikkeld om ook straatintimidatie hierbij te betrekken. Ik ben wel blij met het harde werk wat onder andere Dieke van Groningen en ook andere raadsleden hier doen om straatintimidatie erbij te betrekken. Wat ik wel heb gedaan, is op landelijk niveau bij het VVD-verkiezingsprogramma een amendement ingediend om te zeggen dat je onmogelijk femicide kan aanpakken zonder ook te kijken naar straatintimidatie en huiselijk geweld. Dat moet een soort bredere, ik haat het woord, maar integrale aanpak zijn, want je kan niet alleen 1 specifiek onderdeel van het probleem aanpakken. Maar in zo'n voorstel moet je toch afbakenen dat ik het heb over geweld binnen de huiselijke kring.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Ik had niet zozeer gewezen op straatintimidatie, is natuurlijk ook onderdeel van de opvoedcursus voor mannen en jongens, maar ook de onveilige plekken. Als je de nacht teruggeist, dan wil je je ook veilig voelen. Dat onveiligheidsgevoel, om samen met vrouwen plekken te identificeren waar je als gemeente wel kan ingrijpen om dat onveiligheidsgevoel terug te dringen. Het gaat om verlichting, het gaat om allerlei zaken. Dat, onveiligheidsgevoelens in de buitenruimte.

De heer VERWEIJ (vvd): Voorzitter, dat zou dan vaak zijn in de context van vreemden die elkaar ontmoeten en dit gaat echt over geweld in de huiselijke kring of huiselijk geweld in een familierelatie of een huiselijke relatie moet hebben plaatsgevonden. Dat dat kan ik niet in dit voorstel bijtrekken, omdat het echt een ander onderwerp is in mijn ogen in ieder geval. Ga ik verder met mevrouw Verkoelen, die stelde 3 vragen van hoe ga je nu om met traumazorg? De aanbeveling die ik deed over het werken naar een plek van herstel in plaats van slechts een noodopvang, dat is daar onderdeel van. Gisteren heb ik echt aangrijpende verhalen gehoord wat het doet met een kind als jij als slachtoffer van huiselijk geweld gedwongen wordt om je kind terug te brengen naar de pleger, waar ze helemaal niet naartoe willen. Je moet als, laat ik het heel stereotiep maken, moeder naar de gewelddadige vader die kinderen afzetten, want de rechter heeft dat zo bevolen, dat wekt trauma's op en dat wekt opnieuw inderdaad extra littekens op. Het voorstel gaat ook in op die plek van herstel. Hoe kan je kinderen vanaf het allereerste begin dat ze uit huis zijn, helpen met sterker worden, weerbaar worden, beter worden? Dat is een onderdeel van die nieuwe vorm van opvang die ik heb bedoeld op te nemen. Werk meteen al naar het verwerken van trauma's, eerste vraag die u stelde. Tweede is de juridische lijnen met andere vormen van zorg onder andere verslavingszorg. Zeer terecht punt en dat zit in het element, zorg dat het informatie delen makkelijker wordt. Dat is inderdaad iets wat vooral van de Rijksoverheid moet komen. Die hebben nu gelukkig een wet aangenomen de Wet informatiedeling samenwerkingsbanden, waardoor informatie delen makkelijker is geworden, maar het is wel aan het college om dat ook handen en voeten te geven. Hoe zorgen wij nu inderdaad dat een Pameijer of een Antes makkelijker kan schakelen met Veilig Thuis of Philomena? Ik vind het belangrijk dat die met elkaar delen. In die aanbeveling makkelijker delen van informatie zit dat inderdaad daarin ook. U stelde als derde vraag de dekking van de kosten, op een paar momenten kwam dat terug. Het is een beetje een matig procedureel antwoord, maar we zitten natuurlijk 6 maanden ongeveer voor de volgende gemeenteraadsverkiezingen. Het is dan ingewikkeld om een voorstel op te nemen waarin ik voor de komende 3 of 4 jaar ingrijpende budgettaire voorstellen doe. Wat ik heb proberen te doen is binnen de tijd die we nog hebben heel concreet uitvoerbare ideeën te geven. Ook alvast ideeën van, stel dat we dit zouden willen, wat zou het dan ongeveer kosten? Die bedragen zijn ook al een beetje voorbijgekomen. Wie het ook zijn die de volgende coalitie gaan vormen, ik hoop dat ze dit voorstel in ieder geval erbij pakken, want daar staan echt hele concrete dingetjes in van, misschien dat dit een onderdeel van de aanpak zou kunnen zijn. Maar het is denk ik wel uiteindelijk echt aan een volgend college om daarmee aan het werk te gaan en een volgende coalitie om daar afspraken over te maken. Hoe meer geld er vrij wordt gemaakt, hoe liever het me is. Maar dan moeten we weer met elkaar een debat gaan hebben ten koste van wat dat dan gaat of waar we dat geld dan vandaan halen. Dat is de reden dat ik heb moeten koorddansen tussen heel veel ambitie en ook binnen de maanden die we nog hebben realistisch te zijn. Mevrouw De Bruijn van PvdA en GroenLinks die drukt op welzijn en preventie van hoe belangrijk is het dat we ook kijken naar het voorkomen van huiselijk geweld en niet alleen naar het dweilen als de kraan helemaal open is gezet. Dat ben ik natuurlijk met u eens. Ik zou er nooit op tegen zijn dat we investeren in preventie, maar ik denk dat het wel wijs is om te kijken naar de meest dringende besteding van het geld dat we hebben. Als je weet dat welzijn en preventie op lange termijn geld gaan opleveren, dan is dat geen reden om het dan niet te doen. Maar als we zien dat we

nu al zitten met een noodopvang die heel vaak vol zit waardoor we heel vaak slachtoffers in een hotel moeten plaatsen, of weten dat we nu al capaciteitstekorten hebben bij Veilig Thuis waardoor je vrij regelmatig langer dan de wettelijk toegestane termijn moet wachten op hulp, of als je weet dat er nu al te weinig middelen beschikbaar zijn om slachtoffers op een behoorlijke manier te helpen met hulpverlening, dan vind ik dat we het verplicht zijn om eerst die dringende behoefte op te lossen en erna met elkaar te zoeken naar voldoende middelen om ook inderdaad op langere termijn te gaan werken. Ik ben niet per se erop tegen, maar ik denk dat dit een dringende besteding is van ons geld. Mevrouw Rehim Zadeh gaf een vraag aan het college namens DENK en die ga ik ook niet beantwoorden. De heer Balcha van D66 gaf denk ik een belangrijk punt over stigmatiseren als je het hebt over de cultuursensitieve of cultuurspecifieke aanpak. Ik heb bij het probleem en bij de aanbevelingen ook iedere uitlating die ik daarna heb gedaan over dit specifieke onderdeel altijd gezegd: huiselijk geweld is geen migratieprobleem. Is niet het geval, daar moeten we heel duidelijk en heel simpel over zijn. Het is wel zo dat sommige vormen van cultuur gerelateerd geweld een heel eigen dynamiek kennen. Het is vaker dan bij andere gevallen zo dat een groot deel van de familie ervan afwist bijvoorbeeld. Dat biedt ook kansen, namelijk dat je eerder die omstanders naar je toe kan halen. Zorgen dat je inderdaad weet hoe je die kringen kan doorbreken dat je mensen het makkelijker maakt om melding daarvan te doen. Huwelijksdwang heeft natuurlijk een hele eigen dynamiek, daarom vond ik het wel belangrijk om hierin op te nemen. Waar ik de ruimte heb gehad, heb ik altijd gezegd: dit is geen specifiek migratieprobleem, maar we mogen ook niet blind zijn voor de eigen dynamiek die sommige cultuur gerelateerde problemen wel hebben. Ik hoop daarin een soort goede balans te hebben gevonden en dat diplomatiek te hebben gedaan. Ook u stelde de vraag naar de preventie, ik hoop dat te hebben beantwoord. Is belangrijk, is nodig, maar als we kijken waar het geld het hardst nodig is, denk ik dat deze noodmiddelen misschien nu urgenter zijn. De heer Segers-Hoogendoorn had het over de haalbaarheid en de financiële gevolgen van bepaalde maatregelen. Ik denk dat de meeste maatregelen die nu zijn opgenomen, hele concrete haalbare, daarvan is duidelijk uitgesplitst van, hiervoor hebben we 150.000 euro, hiervoor hebben we 5.000 euro nodig. Deze maatregelen kunnen we nu niet nemen, omdat de gevolgen daarvan te groot zouden zijn. Ik begrijp die logica, maar ik hoop dat dat inderdaad bij een volgende coalitieonderhandeling geen reden is om niet te investeren in het vergroten van de meldingsbereidheid. Dat is een belangrijke overweging in die collegebrief, daarin staat: we kunnen nu niet heel erg investeren in meldingsbereidheid, want dat gaat structureel meer geld kosten. Want als de meldingen toenemen, dan moet je ook meer hulp gaan verlenen. Daar ligt een aanneme in besloten dat het goedkoper is om die meldingen niet te krijgen, om ze niet aan te nemen, terwijl dat geweld en onder de veenlaag gewoon door brandt. Waar ik zie dat we inderdaad nu binnen grenzen hebben gedaan wat we kunnen om te investeren in bijvoorbeeld het vergroten van de meldingsbereidheid, zou in die volgende coalitieonderhandelingen wat creatiever en wat vrijer gedacht mogen worden. Van, het gaat misschien wat meer geld kosten als we eerder zicht hebben op geweld, want dan moeten we wat doen, maar het mag geen reden zijn om daar niet in te investeren. Ik hoop daarin de vraag een beetje te hebben beantwoord. De heer Vonk van ChristenUnie had het over herstel in de noodopvang, kunt u dat wat meer handen en voeten geven? Ik ben een paar keer geweest op de locatie waar nu veel gezinnen worden opgevangen, codenaam is Diana, een beetje een vrouwen naam hebben ze die altijd als plek gegeven. Daar gebeuren hele belangrijke goede dingen, maar met alle respect van de wereld, oogt het wel als een daklozenopvang. Dat zeg ik nogmaals met geen enkele negatieve bijbedoelingen, maar het oogt niet als een plek waar je gezinnen op een hele opbouwende en pedagogisch verantwoorde manier gelijk kan helpen om weer in, weer een term waar ik een beetje van walg, maar in hun krachten staan. Het is niet een plek waar je kinderen meteen alweer kan helpen aan onderwijs of waar kinderen zich veilig voelen om lekker naar buiten te gaan en een beetje contact te houden met de gewone wereld. Je zit letterlijk achter geblindeerde ramen met een soort binnenhofje met hoge muren die overhellen zodat je niet daaruit kan en ook niemand naar binnen kan kijken. Dat zijn echt plekken die bedoeld zijn als letterlijk een

schuilplaats. Ik zou het mooi vinden als het bijvoorbeeld mogelijk is, dat zal niet voor elke situatie zo zijn, dat kinderen ook gewoon vrij naar binnen en naar buiten kunnen lopen. Dat je in ieder geval wat makkelijker contact hebt met de samenleving en dat je meteen weet van, dit is een plek waar ik nog steeds onderdeel ben van de stad, waar ik gewoon naar school vandaan kan gaan en niet zo afgeschermd zit dat ik in detentie zit maar dan met iets meer speelgoed dan dat je misschien in een gevangenis zou hebben. Laatste vraag van mevrouw Kockelkoren, die had het ook over preventie. De tweede vraag was: waar zitten de kosten? Heb ik opgeschreven, klopt dat? Dat sluit een beetje aan bij wat ik zei op de heer Segers-Hoogendoorn. Als je heel veel gaat investeren in het vergroten van meldingsbereidheid, dan gaat het gevolg hebben. Veilig Thuis gaat het drukker krijgen, de noodopvang gaat het drukker krijgen, de sociaalpedagogische hulpverlening gaat het drukker krijgen, de traumazorg gaat het drukker krijgen. Maar dat mag geen reden zijn om het niet te doen. Waar zo'n initiatiefvoorstel natuurlijk zich toespits op wat kunnen we nog binnen deze periode regelen? Hoop ik echt dat die vraag over, wat zijn de lange termijn financiële gevolgen als we investeren in bijvoorbeeld het vergroten van de meldingsbereidheid? Dat het geen reden is om het niet te doen. Want onderaan de streep, als je die meldingen niet krijgt, dan blijft het geweld wel voortbroeien, dus moeten we daadwerkelijk inderdaad investeren in ook het ophalen van die problemen. Het mag niet zo zijn dat we goedkoper uit zijn, maar dat onderaan de streep uiteindelijk veel meer geweld blijft voortbroeien. Dan zou dat het doel compleet voorbijschieten. Ik hoop daarmee alle vragen te hebben beantwoord.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Vonk nog een vraag.

De heer VONK (cu): Een aanvullende vraag over die crisisopvang. U zegt: er moet flink geïnvesteerd worden in die voorziening, zodat die gewoon kwalitatief beter wordt. Vindt u ook dat er meer plekken moeten komen? Ik hoor verschillende geluiden namelijk uit de keten. Ik weet dat gewoon oprecht gewoon zelf niet zo goed. Wat is uw beeld van de hoeveelheid?

De heer VERWEIJ (vvd): Op korte termijn, ja. Op lange termijn, nee. Ik zie u verbaasd kijken, wat bedoelt u daarmee? Op korte termijn, ja. We gaan al regelmatig nu slachtoffers in hotels plaatsen. Niet vaak heel lang, maar wel degelijk moet je dan een gezin in een hotelkamer plaatsen. Dat is niet wat je wil. We zitten nu al best wel vaak tegen de maximale capaciteit aan, dan zal er wat meer plek nodig zijn om te voorkomen dat we gezinnen in hotels onderbrengen. Op lange termijn hoop ik dat we niet meer kijken naar een problematische thuissituatie en dat we als automatisme denken, laten we die slachtoffers eruit halen, laten we die pleger lekker zitten. Dat is een van de meer fundamentele gebreken in het systeem waarvan ik denk van, waarom is het niet het uitgangspunt dat de dader uit huis geplaatst wordt? Breng die maar in een afkoelhuis, zoals mevrouw Coenradie het in een verkiezingsprogramma heeft opgeschreven. Zorg maar dat er genoeg beveiligingsmiddelen beschikbaar zijn zodat de slachtoffers, de overlevenden kunnen blijven wonen op de plek waar ze zitten. Als je dat hebt gerealiseerd, dat werkelijk de slachtoffers thuis kunnen blijven wonen, dan heb je bijna geen plekken meer nodig voor de crisisopvang. Dan heb je ook inderdaad niet meer die crisisopvang nodig, maar kun je mensen daadwerkelijk de kans geven om in hun thuissituatie, hoe mooi zou dat zijn, ze vanaf daar te laten werken naar hun herstel en daar een veilige omgeving te bieden. Dat vind ik ook vooral voor die kinderen inderdaad uiteindelijk ruim het beste.

De VOORZITTER: Dank. De wethouder heeft ook nog wat vragen.

De heer BUIJT (wethouder): Een stuk minder dan mijnheer Verweij, maar in ieder geval een paar heb ik er nog gekregen en een motie van D66. Iedereen heeft het al gezegd: we hebben in de commissie er ruimschoots over gesproken, dus ik wil ook niet een herhaling gaan doen. Maar iedereen heeft wel in de gaten dat dit wel het momentum is voor dit onderwerp om hierop door te pakken. Gisteren was er inderdaad nog een grote bijeenkomst waar ik ook nog

bij aanwezig mocht zijn. Was in ieder geval indrukwekkend, de mensen die daar bij elkaar waren, eerder al werd aan gerefereerd in Arminius. Er zijn twee initiatiefvoorstellen, dit is de eerste, er zit nog een tweede aan te komen. Het geeft wel aan hoe enorm dit leeft, de landelijke aandacht bij de verkiezingen die ervoor is en binnenkort weer Orange the World, waarin we ook weer heel veel activiteiten in deze stad rond dit thema hebben. Ik heb een paar vragen nog openstaan en 1 motie. DENK vroeg: wat gaan wij doen om te proberen die middelen die structureel moeten zijn? Deels heeft mijnheer Verweij al beantwoord, is aan een nieuw college. Ik heb dat ook gisteren gezegd op het podium volgens mij: welk nieuw stadsbestuur er ook zal komen, wat de signatuur ook zal zijn, volgens mij is ieder stadsbestuur doordrongen van de noodzaak om hier heel erg goed naar te kijken. Dat is ook wel een beetje waar deze structurele dingen thuishoren. Het tweede is dat we natuurlijk een hele nadrukkelijke lobby naar het Rijk hebben voor een aantal punten. Dat zijn de middelen die wij inzetten en de weg die wij denken. Het CDA had het over de toezegging, dat klopt inderdaad. Ik wil niet heel erg formeel doen, maar we hebben niet gezegd dat we dit voor dit ... Want we komen dadelijk terug met een reactie, een voortgangsrapportage over de voorstellen en daar willen we deze meenemen. Als ik hem samenvat, vroeg mijnheer Mak uw burgerraadslid van, is er een discrepantie als je meer middelen, wordt er ook meer gemeld en kan je dat allemaal wel aan dan? Daar kwam het in het kort op neer. Ik wil daar nog goed naar kijken, dat is ook een vraag van D66, meer balans in de aanpak. Daar wordt ook meer gevraagd van, een balans tussen preventie, welzijn aan de voorkant en die motie die kan ik als een goede steun in de rug zien. Wij zullen dan ook in de uitwerking aangeven waar wij denken dat dit meer een plek moet krijgen. De ChristenUnie vroeg nog over de crisisopvang. Ik kan me wel behoorlijk vinden in de uitleg. Je hebt een korte en een lange termijn. Op lange termijn hopen we veel meer dat er minder plekken nodig zijn, omdat we de maar de systematiek veranderen. Alleen op dit moment is dat nog niet reëel genoeg. Voorzitter, volgens mij kan ik het in het kort hierbij laten.

De VOORZITTER: Bedankt. Zijn er nog vragen aan de wethouder? Dat is niet het geval. Ik weet niet of dat de heer Verweij nog wil reageren op de wethouder? Niet. Mochten er nog prangende zaken zijn, dan heeft u nu de mogelijkheid. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Afdronk dan. In feite, als ik het plat sla, want we moeten straks voor dit voorstel stemmen. Dat is een beetje waar ik mee zit van, volgens mij brede steun en tegelijkertijd op een aantal punten niet financieel gedekt en dat vind ik lastig. Ik weet niet hoe mijn collega's daarover denken. Ik snap het antwoord van de wethouder en ik snap ook nieuwe periode enzovoorts, maar dat is wel waar we dan straks mee zitten.

De VOORZITTER: Eerst Verkoelen nog. We doen eerst de leden in de raad. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Ik wil dit laatste graag ondersteunen, want ik zit met hetzelfde. Ik was niet zo heel sterk voor om ervoor te gaan stemmen, omdat het zo'n juridisch aspect is wat u steeds aanhaalt. Ik onderteken ook de motie, want dat is voor mij het belangrijkste punt. Laten we nu wat gaan doen op het preventie verhaal, want het is meer van wat we al in het beleid hebben staan. Dus wil ik van de wethouder wel heel duidelijk horen, wat is nu uw advies aan ons?

De VOORZITTER: Moment, ik kijk eerst of er nog andere leden zijn die het woord willen. Dat is niet het geval.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik weet dat het een beetje ongebruikelijk is, maar ik heb in principe wel mijn collega's gevraagd. Niet dat iedereen nu hoeft op te staan. Maar als er nog een partij is die ook denkt van, moet ik nu voor of tegen? Of gaat iedereen gewoon voorstemmen, dan zeggen we: de pegels regelen we later wel. Dat vind ik een beetje

ingewikkeld. We doen ook nooit ongedekte moties en zo, tenminste dat proberen we niet te doen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Wij kunnen als college in ieder geval wel aanbevelen om hiervoor te stemmen, omdat het is nu aangepast, waarbij voor structurele middelen, die liggen nu niet meer voor, als ik hem heel erg scherp heb. Dat is ook een verzoek wat we gedaan hebben aan de heer Verweij om dat te doen. Volgens mij ligt er nu een aangepast voorstel en dat kunnen wij omarmen, juist omdat die structurele middelen er nu niet voor liggen.

De VOORZITTER: De heer Verweij wil ook nog reageren.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u. Er zijn bijvoorbeeld een paar specifieke voorbeelden waaraan je kan zien dat er wel degelijk over is nagedacht van, hoe ga je daarmee om? De aanbeveling is bijvoorbeeld al eerste best algemeen opgesteld van, bevorder het nemen van maatregelen om de meldingsbereidheid te vergroten. Dat kan je heel groot, kan je heel klein doen. Als je heel groot wil doen, dan heb ik iets van 10 verschillende concrete acties in de toelichting op de aanbeveling hoe je dat zou kunnen doen. Sommigen daarvan zijn best goedkoop en redelijk makkelijk uit te voeren binnen de begroting die er ligt en dat staat ook in het afdoeningsvoorstel. We gaan bijvoorbeeld kijken naar een knop in de poort van publiekslocaties. Als je aankomt bij het stadhuis, dat je makkelijk inderdaad al kan drukken op paspoort, geboorteaangifte, hulp bij huiselijk geweld. Dat kost geen extra geld, dat is al een manier om te bevorderen. Of via 14010 dat je automatisch kan doorschakelen, wilt u een melding vuilnis afhalen? Wilt u afspraak voor een paspoort? Of wilt u hulp invoeren bij huiselijk geweld? Dat zijn dingen die heel belangrijk zijn zodat de slachtoffers niet apart hoeven te bellen met Veilig Thuis, maar incognito bij de gemeente kunnen doen. In het afdoeningsvoorstel staat: dit zijn dingen die we kunnen doen binnen de grenzen, dus die aanbeveling kunnen we omarmen. We kunnen niet ieder specifiek idee wat u heeft voorgesteld omarmen. Voor mij zou dat de reden zijn om te zeggen: stem in ieder geval dan voor deze aanbeveling om die dingen die wel haalbaar zijn alvast te doen en neem de rest als een inspiratiebron of een witboek voor de coalitieonderhandelingen om mee te nemen als het geld werkelijk moet worden vrijgemaakt. Mevrouw Verkoelen zegt van: moet ik nu wel voorstemmen als ik zo meteen heel erg mis, het elementje van preventie, want dat is toch een wezenlijke pijn, die zit er nu niet in. Ik zou zeggen dat het niet verstandig is om het goede af te schrijven, omdat je het perfecte niet hebt gekregen. Ik denk dat je binnen zo'n voorstel wat nu al 22 pagina's lang is, als ik ook nog eens een keer een hele analyse had moeten maken van wat er allemaal op het gebied van onderwijs en op het gebied van opvoeding gedaan had kunnen worden, waarbij je af kan vragen: wat is de rol van de Rijksoverheid als het gaat om de inhoud van onderwijs? Waar ligt de rol van de gemeente? Voor mij als liberaal, wat is de rol überhaupt van de overheid als het gaat om opvoeding? Dat dat in die zin vooral iets is wat de samenleving uit zichzelf zou moeten doen. Ik zou het onverstandig vinden om al die andere goede aanbevelingen af te serveren, omdat het elementje wat u mist er niet voldoende inzit. Dat is een afweging die ik niet voor u kan maken, maar dat zou voor mij de reden zijn om toch voor te stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Peppel heeft een vraag.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd): Voorzitter, ik word hier een beetje verdrietig van. Omdat als ik alleen ook kijk naar een klas van pak 'm beet 25 kinderen, basisonderwijs, er 5 kinderen zitten met een trauma na huiselijk geweld. Wat vindt de heer Verweij daar dan van? Want als we daar preventief op in hadden gezet, had de zorg erna ook minder gekost.

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Voorzitter, het is ook heel belangrijk en goed om daar verdrietig over te zijn. Dat gevoel heb ik ook. Ik vind het vreselijk dat inderdaad in iedere schoolklas zo'n plukje kinderen zit, iedere schoolklas die dat soort dingen heeft meegemaakt. De voorstellen die ik doe, bijvoorbeeld het vergroten van de meldingsbereidheid, die voorkomt ook dat geweld kan escaleren als we zorgen dat mensen veel eerder en veel makkelijker zich melden bij veilig Thuis, om hulp te vragen om begeleiding te krijgen met het opvoeden, naarmate dat geweld niet hoeft te ontsporen. Aanbeveling 2 bevordert dat omstanders weten wat ze moeten doen. Dat houdt ook in leerkrachten. Als leerkrachten eerder kunnen herkennen dat er iets niet pluis zit, dat ze eerder weten waar ze dan moeten zijn en dat ze vervolgens ook zich comfortabeler voelen met de delen van vermoedens. Want nu is het vaak zo dat ze zich een beetje belemmerd voelen van, hoe zit het met privacy? Als we die belemmeringen weg weten te nemen en er eerder geëscaleerd kan worden en er eerder opgetreden kan worden, dan zal het wel degelijk afnemen van jongeren die te maken krijgen met ontsporend geweld. Ik heb het in die zin wel degelijk opgenomen in het voorstel, althans zo heb ik het wel bedoeld.

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd): Voorzitter, daar ben ik het toch niet helemaal mee eens. Want die bereidheid vanuit leerkrachten is er wel degelijk. De mogelijkheid is er gewoon minder. Je hebt een heel systeem eromheen en je kunt ook niet zomaar binnen een gezin gaan wroeten met een vermoeden van huiselijk geweld. Want een pleger, zoals u het in uw voorstel heeft staan, natuurlijk is het een pleger, maar een pleger is ook een vader, is ook moeder en je gaat niet zomaar in zo'n existentiële relatie wroeten. Want ook dat als het niet waar is, levert trauma's op. Deze materie vraagt echt preventief zoveel voorzichtigheid, want de trauma's achteraf kun je niet meer herstellen. 14010 prima, maar ook een pleger kijkt in telefoons waarvoor jij gebeld hebt. Ik begrijp wel uw voorstellen en voor een groot deel ben ik het met u eens dat we heel veel mogelijkheden moeten gaan bieden om te kunnen melden. Dat ben ik met u eens, want hoe preventiever we zijn, hoe beter het is. Maar ik denk dat echt op dat vlak, dat we daarop in moeten zetten en niet nu, wat u in uw voorstel zegt, de capaciteit voor noodopvang vergroten. Ik wil dat die mensen gewoon helemaal niet in de noodopvang komen, want daarna gaat er zoveel geld naar de kosten om het beter te krijgen voor de kinderen, voor de mensen die slachtoffer zijn. Het volgende debat hebben we het weer over de kosten in de zorg en hoe krijgen we die naar beneden? Door hier preventief open te gaan zetten. Ik vind het in uw voorstel, ook al zie ik hele goede elementen, echt een manco dat er niet op preventie is ingezet.

De VOORZITTER: De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Voorzitter, ik ben het toch niet helemaal eens met de conclusie dat er niks aan preventie gedaan wordt, want preventie kan een paar dingen zijn. Die kunnen generiek en heel algemeen zijn. Laat me op voorhand, voordat er überhaupt iets aan de hand is, voorlichting over je grens aangeven, op een gezonde manier met ruzies omgaan, zorgen dat het op school en thuis wordt geleerd. Maar er kan ook wat meer speciale preventie zijn, namelijk we weten dat er iets net niet helemaal lekker zit in een gezin. We weten dat een gezin net wat schuchter wordt of net wat meer in zichzelf gekeerd raakt of net wat te vaak aangeeft dat het misschien niet helemaal goed gaat thuis. Als jij voorkomt, preventie, dat het geweld ontspoot, omdat de omgeving beter weet, wacht, dit kind is meer naar zichzelf gekeerd toe. Ik moet hier iets mee. Ik kan ook vrijblijvend bellen met Veilig Thuis voor advies en ga niet meteen dat kind uit huis plaatsen. Dat voorkomt, nogmaals preventie, dat het uit de hand loopt. Dat je daarnaast ook kan investeren in heel algemene generieke preventie, daar ben ik helemaal niet op tegen. Maar ik denk dat dit specifieke voorstel net wat meer richt op

die speciale preventie. Hoe voorkom je dat geweld waar het al een klein beetje begint te sluimeren, hoe moet je daar het beste mee omgaan? Dat betekent niet dat ik erop tegen ben dat er ook andere manieren zijn om op in te zetten, maar ik heb nu gekozen voor iets meer die speciale vorm van preventie die wat mij betreft ook heel belangrijk is en dat dat hoor ik u ook zeggen.

De VOORZITTER: Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van dit debat. Er is 1 motie ingediend en het voorstel zelf natuurlijk, daarover gaan wij vanavond stemmen tijdens het stemvenster.

5.2 *Initiatiefvoorstel Elfilali en Vlieger over 'Recht op een menswaardig bestaan'*

De VOORZITTER: Dan dank ik de heer Verweij en dan verwelkom ik de heer Dekkers en mevrouw Vlieger. Excuus, ik mis de belangrijkste. Maar het komt omdat hier bij mij initiatiefvoorstel Elfilali staat en dat moest ik in mijn hoofd omzetten. Mevrouw Vlieger over 'Recht op een menswaardig bestaan'. Zij mogen beiden achter de colleegetafel plaatsnemen, waar u wil, wat het fijnste vindt. Wensen de indieners ook nog een toelichting te geven? Ik zag de heer Dekkers knikken, wil hij als eerste het woord?

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. We spreken vandaag over het recht op een menswaardig bestaan. Als dat te veel is gevraagd, wat zegt dat dan over ons als stad? Samen met GroenLinks en met de steun van SP, BIJ1, de leden van de dieren en de ChristenUnie is dit voorstel tot stand gekomen. Niet om een politiek punt te maken, maar om een moreel kompas te bieden. Want de rechter floot ons al een aantal keer terug en wees op wat wij hadden kunnen doen: menselijkheid vooropstellen. Afgelopen week deed de voorzieningsrechter alweer uitspraak over de LVV. De rechter moest ingrijpen om te voorkomen dat mensen hier in Rotterdam op straat zouden komen te staan. Niet omdat er een juridisch recht werd afgedwongen, maar omdat de menselijke nood zwaarder woog dan de bestuurlijke logica. Dat raakt precies de kern van ons voorstel. Wij vragen vandaag niet het onmogelijke en zullen u als raad de mogelijkheid bieden om over elk van de 11 voorstellen uw stem uit te brengen. Kijk vandaag wat u wel kunt doen. Zoals het verbeteren van de toegang tot medische zorg door simpelweg de CAK-regeling voor onverzekerbare vreemdelingen beter onder de aandacht te brengen. Of het bieden van een mogelijkheid voor Dreamers om vrijwilligerswerk te doen, zodat ze kunnen bijdragen in plaats van buitengesloten te worden. Want wat voor stad willen we achterlaten als ons mandaat straks voorbij is? Een stad die zich verschuilt achter procedures en mandaten? Of een stad die zegt: niemand hoort buiten te slapen, niemand hoort vergeten te worden? Stem vandaag met uw hart, want Rotterdam is misschien ruw aan de rand, maar warm vanbinnen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Dank, voorzitter. We staan hier inderdaad vandaag voor een menswaardig bestaan voor iedereen en ook juist mensen zonder de juiste papieren. Want wij zeggen: iedereen hier in Rotterdam is een Rotterdammer, die verdient gewoon om op een juiste manier behandeld te worden. Dat hebben wij hier gedaan met ons mooie voorstel, ben erg trots op dat voorstel ook. Volgens mij hebben we heel erg hard ons best gedaan door ook te spreken met mensen uit het veld, ervaringsdeskundigen, organisaties in de stad, om te horen: waar loopt het nu vast? Wat kunnen we verbeteren daarin? We zien dat er veel mogelijk is wat ook anders zou kunnen. Het gaat van een rusthuis tot ouderen tot betere hulp voor de Dreamers zodat zij kunnen doorstuderen en dat zijn volgens mij hele belangrijke punten. Het is tijd om de rechten voor de mensen zonder juiste papieren toegankelijk te maken. Want er zijn rechten die deze mensen gewoon hebben, zoals bijvoorbeeld toegang tot zorg. We vinden het ontzettend zorgelijk dat dat niet goed gaat. We hopen dan ook echt op de menselijkheid van de mensen hier in de raad en dat we in ieder geval voor die componenten

van zorg verbetering kunnen aanbrengen. Dat we ervoor kunnen zorgen dat deze mensen geholpen worden op de juiste manier. Want ondanks dat het wettelijk geregeld is dat men hier recht op heeft, loopt het systeem vast. We hebben tijdens de commissie alle punten uitgelicht, we zullen niet stilstaan bij alle specifieke punten, maar denk ook gewoon na over wat kunnen we nu doen met elkaar? Volgens mij kunnen wij als raad gewoon besluiten dat wij het belangrijk vinden dat er structureel overleg plaatsvindt, bijvoorbeeld nog steeds. Tussen de organisaties in de stad en met de gemeente om te horen, waar loopt het nu vast? Destijds is er gezegd door het college: dat doen we al. Maar toen hebben ook daarna de organisaties gezegd: dat is niet zo en wij missen nu overleg, want we lopen wel vast. We hopen ook daarop op uw steun. Met onze 11 voorstellen zien wij een beter leven voor ons, voor een mens zonder de juiste papieren. Daar zijn we heel erg trots op. Het is nu aan de raad om te laten zien waar ze echt voor staan. Wij hopen dat we als Rotterdam koploper worden van sociaal beleid in plaats van onmenselijk beleid. Dat we in ieder geval kleine stappen daartoe kunnen zetten vandaag. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, mevrouw Vlieger. Dan is het nu weer tijd voor de eerste termijn van de raad. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. In onze stad mag niemand in de schaduw leven en daarom steunen wij het initiatief 'Recht op een menswaardig bestaan' onvoorwaardelijk. Het college moet onmiddellijk stoppen met beleid dat mens op straat zet en de LVV afbouwt. Bed bad en brood en begeleiding zijn namelijk geen gunst, maar een plicht. Iedereen die hier leeft, is een Rotterdammer en wij willen stadspas. Een Rotterdamspas die ongedocumenteerde Rotterdammers helpt zich te identificeren en toegang geeft tot basisvoorzieningen en actieve voorlichting over de CAK-regeling zonder zorg dat nooit wordt geweigerd. Ook psychische zorg moet bereikbaar zijn. We bouwen aan het perspectief, ontwikkelen de Rotterdam City apps met laagdrempelige juridische hulp. Maak werk van eerlijke beloning en bestrijding van uitbuiting en geeft Dreamers toegang tot onderwijs en vrijwilligerswerk via een Rotterdams covenant. Pleit voor kinderpardon en richt een rusthuis in voor ongedocumenteerde ouderen die hier al jaren geworteld zijn. Andere steden tonen dat het wel kan en Rotterdam kan en mag niet achterblijven. Menswaardigheid is niet onderhandelbaar. Voer alle 11 voorstellen uit en kies voor een start waar rechtvaardigheid de norm is. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen? De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, dank. Dat zal de indieners niet verbazen dat wij fundamenteel anders tegen dit vraagstuk aankijken dan hen, maar desondanks complimenten voor de inzet en voor het opstellen van dit initiatief. Wij staan daar heel simpel in en volgens mij ook heel erg duidelijk. Een onlosmakelijk onderdeel van de asielprocedure is dat je ook afgewezen kunt worden. Nederland kent een enorm hoog inwilligingspercentage. Het minste wat je mag verwachten van een enigszins functionerend asielbeleid is dat mensen die te horen krijgen dat ze hier niet mogen blijven, dat ze ook daadwerkelijk vertrekken. Daarom vinden wij het de goede stap dat de LVV gesloten is. Daarom vinden wij het ook een goede stap dat hopelijk illegaliteit verboden gaat worden in dit land. Nogmaals, wij ondersteunen het voorstel niet en we staan hier gewoon fundamenteel anders in. Ik heb nog wel een vraag, want volgens mij gaat er bij de financiële onderbouwing van dit plan iets fout. Daar staat namelijk in dat voor het bedrag wat 1 persoon in vreemdelingenbewaring kost, 3 personen kunnen worden opgevangen in een gemeente en dat een penny wise pond foolish is om dat niet te doen. Maar het verschil is natuurlijk dat vreemdelingenbewaring of vreemdelingendetentie door het Rijk wordt betaald en dat u voorstelt om deze opvang vanuit de gemeentelijke financiën te betalen. Kunt u daarop ingaan? Ten tweede: denkt u ook niet dat bieden van gemeentelijke opvang aan iedereen die hier illegaal verblijft, de prikkel om terug te keren volledig wegneemt?

De VOORZITTER: Dank. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, ik zal kort zijn. De redenering van de heer Ceulemans is: als het Rijk betaalt dan is het goed en als Rotterdam betaalt dan is het niet goed. Het komt allemaal uit de zak van de beurs. Het is allemaal belastinggeld, dus voor de mensen maakt dat niks uit. Maar wat voor de mensen wel uitmaakt, is dat mensen in Rotterdam menswaardig behandeld worden. Daarom alle lof voor dit initiatiefvoorstel. We hebben van harte medeondertekend, maar het is al een jaar oud. Mevrouw Elfilali is ook al een tijd weg en de afdoening is ook al 9 maanden oud. Mijn vraag is een beetje: gebeurt er nog wat? Wanneer gaan we wat doen? Wanneer kunnen we resultaten zien van dit initiatief?

De VOORZITTER: De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Onze fractie onderschrijft de lijn die het college, zoals verwoord in de afdoeningsbrief, heeft. Wij benadrukken dat de vreemdelingenbeleid primair een Rijksverantwoordelijkheid is en dat gemeenten duidelijke wettelijke kaders nodig hebben om correct en consistent te kunnen handelen. Beëindiging van de LVV en de bijbehorende opvang in Rotterdam raakt mensen in een vaak uitzichtloze positie. Dat maakt het des te dringender dat er landelijke duidelijkheid komt over wat wel en wat niet is toegestaan. Gemeenten mogen niet telkens in een juridisch grijs gebied terecht komen. We kijken ook met grote verwachting uit naar de behandeling van de aangekondigde wet die illegaliteit strafbaar stelt. We zullen tevreden zijn zodra deze wet door de Eerste Kamer is. Alleen dan ontstaat er echte rechtszekerheid voor gemeenten, hulporganisaties en de betrokken personen zelf. Deze wet biedt een onmisbare wettelijke basis om te voorkomen dat bijvoorbeeld uitgeprocedeerde asielzoekers zonder perspectief in een situatie belanden waar geen van de betrokken partijen voordeel aan heeft. Met die helderheid kan Rotterdam beleid voeren dat eerlijk, uitvoerbaar en juridisch robuust is. Onze fractie dringt er dan ook op aan dat het college direct na inwerkingtreding van die wet een concreet uitvoeringsplan opstelt dat duidelijk maakt hoe de gemeente invulling geeft aan nieuwe wettelijke kaders. Uiteraard met behoud van menselijke waardigheid en rechtszekerheid. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Voorzitter, natuurlijk steunt de PvdA-fractie dit initiatiefvoorstel. Want afgelopen vrijdag op Wereld Daklozendag werd een vrouw met haar 2 kinderen de toegang tot de maatschappelijke opvang ontzegd. Geen verblijfsvergunning, wel een lopende procedure om alsnog in aanmerking te kunnen komen. Tot nu toe kan dit gezin terecht bij het rode kruis, maar of ze morgen weer op straat komen te staan? Ik weet het niet. Dit is de harde realiteit van Rotterdam. Dit is wat vele Rotterdammers vorig jaar vrezen dat er zou gebeuren met het stopzetten van bed, bad, brood en begeleiding. Dit is het gevolg van hardvochtig beleid en van politieke keuzes op nationaal en op lokaal niveau. Ik heb dan vooral vragen aan de wethouder. Bijvoorbeeld: is hij bekend met deze situatie? Wat kan de gemeentelijke afdeling Landelijke Vreemdelingenvoorziening betekenen waarin de afwijzingsbrief die deze mevrouw heeft ontvangen naar wordt verwezen? Is de wethouder het met de PvdA-fractie eens dat mensen in zeer kwetsbare situaties, zoals vrouwen met kinderen, altijd in aanmerking zouden moeten komen voor tijdelijk onderdak? Want het is best wel hypocriet dat het college aan de ene kant zegt volle bak in te zetten op huisvesting voor dakloze mensen en aan de andere kant mensen zonder papieren de deur wijst. Gelukkig kregen we vorige week ook een hoopvoller bericht, maar dan vanuit de rechtbank. De voorlopige voorzieningen voor de mensen die het afgelopen jaar in de LVV zaten en bezwaar hebben aangetekend tegen het stopzetten, zijn opnieuw toegekend. Dat betekent dat Rotterdam voorlopig wel voor opvang moet blijven zorgen op kosten van het Rijk. Dat

betekent ook dat mensen die zich nieuw melden in Rotterdam, nog steeds voor een gesloten deur komen te staan, zoals ik net al aangaf. De PvdA-fractie is dan ook heel erg benieuwd of er eindelijk nieuws is over het beschikbaar komen van VNG-middelen. Want die zouden, wat onze fractie betreft en dat heb ik al vaker gezegd, ingezet moeten worden om nieuwe mensen die hun beroep doen op bed, bad en brood alsnog onderdak te kunnen bieden en om de begeleiding van mensen naar hun status of terugkeer weer op te starten. Graag een reactie van de wethouder.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Becker.

De heer BECKER (vvd): Dank u wel, voorzitter. Allereerst complimenten aan de indieners. Ondanks dat wij ons niet kunnen vinden, zien we dat hier heel veel tijd in zit en dat indieners er ook veel aandacht op vestigen. Complimenten daarvoor. Wij zien het echter anders. Wij vinden Rotterdam geen plek om illegaal te verblijven. Als je hier illegaal bent, dan moeten we als stad op een humanitaire manier werken aan terugkeer en dat kan tegelijkertijd. De werkelijkheid is, dat werd net ook al gezegd, dat Den Haag het vreemdelingenbeleid maakt, bekostigd en de regie daarover draagt en dat Rotterdam dat grotendeels ook uitvoert. Dat is geen koud beleid, dat is duidelijk bestuur. We moeten niet als stad een eigen asielbeleid gaan voeren, naast het landelijke beleid. Daarom staan we ook achter het sluiten van de LVV. De LVV levert te weinig terugkeer op en daarmee ook valse hoop. Mensen maanden in onzekerheid laten, terwijl de uitkomst al helder is, is juist in onze optiek een vorm van onrecht. Tegelijkertijd vinden we het belangrijk om te kijken wat wel kan en wat wel moet. Wethouder Achbar heeft met het sluiten van de LVV gekeken naar: hoe kunnen we die kwetsbare groep, hoe kunnen we daar maatwerk voor bieden? Kortom voorzitter, wat wij willen is dat er niet naast het landelijke asielstelsel nog een lokaal asielbeleid komt. Geen aparte stadspas of een verkapte status of een lokale achterdeur naar verblijf. We willen wel helderheid, handhaving en hulp bieden binnen de grenzen van de wet, ook specifiek voor die kwetsbare groep. Dat is juist eerlijk voor iedereen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Allereerst zeer veel waardering voor het agenderen van dit onderwerp. We zijn ook als ChristenUnie blij dat wij een bescheiden bijdrage hebben mogen leveren en nu ligt dit voorstel er met onze steun. Ook geen specifieke vragen nog aan u, maar wel aan het college. Want om heel eerlijk te zijn, de reactie van het initiatief vind ik echt een aanfluiting. Het is echt zwijgen over het onrecht wat plaatsvindt in deze stad. Het is weggijken voor wat in onze ogen menselijk is en het is echt weglopen voor datgene wat we echt moeten doen. Nu begrijp ik best de verschillende politieke kleuren die in dit college zitten, maar deze wethouder is er verantwoordelijk voor is, komt wel uit een partij die zegt dat ze staat voor recht en inclusie. Dan kan ik oprecht niet begrijpen dat we zo omgaan met zo'n voorstel. Ik vind het ook buitengewoon pijnlijk, voorzitter. Maar ik krijg een interruptie.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Ik wilde zeggen: punt van de orde, maar ik heb een half uur, dus het kan ook gewoon een interruptie zijn. Ik vind het een beetje ongepast. De heer Vonk is altijd heel erg van de regels. Het moet allemaal zuiver zijn. Nu gaat hij de wethouder op zijn partijkleur aanspreken, dat is totaal niet relevant. De wethouder voert collegebeleid uit. We hebben als coalitieafspraken over hoe we met de LVV omgaan. Dat is de reden dat die dicht is gegaan. Dat kunt u leuk vinden of niet leuk vinden, maar om dat op de partijkleur van de wethouder te schuiven en te doen alsof hij dan niet meer in lijn met zijn partij zal handelen. Dat heeft uw eigen wethouder 4 jaar geleden ook 4 jaar lang gedaan.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, iedereen weet dat de uitkomst van deze reactie een gevolg is van politiek debat, ook binnen het college. Dat mag je best wel benoemen. Voorzitter, ik heb een aantal vragen naar aanleiding van de reactie van dit college. Er wordt gezegd: vanzelfsprekend zijn wij in gesprek met de organisaties die kennis en kunde hebben over deze doelgroep en het bieden van perspectief. Ik hoor uit de keten van organisaties die die kennis en kunde hebben dat het structurele overleg er niet is. Dat vind ik heel verbazingwekkend. Mijn vraag is gewoon: is er een goed structureel overleg met deze organisaties zoals u suggereert? Of is dat er niet? Tweede wat u aangeeft, is dat u uiteraard ook weer aandringt bij het Rijk om zijn verantwoordelijkheid te nemen. Het is duidelijk wat de verantwoordelijkheid is, namelijk dat mensen in Rotterdam opgevangen kunnen worden in de stad waar ze een beroep doen op opvang. Is het inderdaad zo dat u bij het Rijk heeft aangedrongen op het verantwoordelijkheid nemen daarvoor? Bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid nemen voor de financiering van zo'n opvang in Rotterdam. Ik ben heel erg benieuwd. Ik heb er namelijk helemaal niets van gehoord en ik weet dat er een aantal mensen zijn geweest die daar naarstig naar gezocht hebben en ook niet zijn tegengekomen van die inspanning. Ik hoor graag heel precies hoe u die verantwoordelijkheid heeft genomen?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen heeft een vraag.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, een vraag aan de heer Vonk hierover. Want is nu de vraag of de wethouder bij toenmalig minister Faber heeft aangedrongen op die financiering? Want ik begrijp natuurlijk wel dat gewoon formeel gezien we een wethouder willen laten lobbyen bij het Rijk voor de financiering ervan. Maar praktisch gezien, we weten van welke partij die minister was, namelijk van de PVV. We weten hoe de PVV staat in deze hele discussie. Vindt u het nu echt realistisch om van de wethouder te vragen om aan een PVV-minister te vragen voor financiering van de LVV opvang?

De VOORZITTER: Mijnheer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, het is volgens mij helemaal niet de vraag of het realistisch is of niet. Ik vraag, omdat de wethouder zelf aangeeft dat hij die lobby voert en dat hij inderdaad het Rijk heeft aangesproken, wat heeft u dan precies gezegd? Hoe heeft u daar precies op aangedrongen? Het is de wethouder die aangeeft dat hij met deze inderdaad nogal incompetente minister heel constructief in gesprek is. Ik ben heel benieuwd naar wat hij dan precies heeft gedaan. Voorzitter, als laatste wil ik aandacht vragen voor een toch wel heel pijnlijk verschijnsel hier in Rotterdam. Dat is en dat weten we allemaal: er zijn mensen die hier, dat de uitkomst is dat ze niet mogen blijven, maar ze zijn ook niet uitzetbaar. We hebben daar vaker aandacht voor gevraagd. Er zijn bijvoorbeeld mensen die in een uitzetcentrum terechtkomen en dan vervolgens weer op straat worden gezet, omdat ze niet uitzetbaar zijn. Deze mensen zitten in een vicieuze cirkel, want op een gegeven moment worden ze weer opgepakt, worden ze weer opgesloten en wordt er weer geconstateerd dat ze niet uitzetbaar zijn. Dan komen ze weer op straat enzovoort, enzovoort. Voorzitter, dat willen wij niet in deze stad. Ik ben ervan overtuigd zelfs als je aan de rechterkant zit van het politieke spectrum dat je snapt dat dat niet alleen onmenselijk is, maar dat ook nog bakken met geld en capaciteit van deze stad kost. Daarom is mijn vraag en dat wil ik ook graag met een motie onderstrepen, kunnen wij die vicieuze cirkel doorbreken? Laten we onderzoeken hoe we dat kunnen doen en zorgen dat mensen die aantoonbaar niet uitzetbaar zijn, op straat zijn gezet na een uitzetcentrum, vervolgens niet meer opnieuw weer in het uitzetcentrum terechtkomen, maar dat we daar een streep onder kunnen zetten. Hoe dat precies moet, weet ik eerlijk gezegd ook niet. Maar ik zou op zijn minst de uitdaging bij het college neer willen

leggen om dat te onderzoeken. Daarom dien ik de motie in 'Doorbreek de cirkel' en dat doe ik samen met de indieners van Volt en GroenLinks.

De VOORZITTER: De heer Coşkun heeft ondertussen een vraag.

De heer COŞKUN (sp): Alleen de opmerking dat ik het volledig met de heer Vonk eens ben en dat ik nu helaas naar ROC Zadkine ga.

De VOORZITTER: De motie 'Doorbreek de cirkel' is voldoende ondertekend. Ik ga toch wat zeggen, want het valt mij op tegenwoordig dat er moties door de indieners zelf worden ingediend. Hij is nu ondertekend onder andere door de heer Dekkers en mevrouw Vlieger, terwijl het over een initiatiefvoorstel van henzelf gaat. De motie is voor een initiatiefvoorstel. Dat is technisch waar je een motie op indient. Nu is de motie waarschijnlijk richting de wethouder. Wacht, ik probeer hem uit te leggen. Heel sec. Ik ga hem gewoon door laten gaan, maar ik wil het toch benoemd hebben. De motie ziet op een voorstel wat is ingediend. De indieners hebben dit voorstel ingediend en maken nu een motie op hun eigen voorstel. Dat is wat hier staat, samen met de heer Vonk. Dat is wel een bijzondere, laat ik het zo maar zeggen. De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Als ik in technische tijd mag reageren, voorzitter. Want het is niet alleen een initiatiefvoorstel, maar het is ook een collegereactie. Die wordt betrokken bij het debat en daarom hebben wij gedacht op grond van de collegereactie, daarom heb ik ook gereageerd op de collegereactie en niet zozeer op het voorstel, gemeend een motie in te moeten dienen. Maar ik snap uw punt. Maar ik hoop dat u ook begrijpt dat het debat wat breder is dan alleen het initiatiefvoorstel, namelijk ook de reactie van het college.

De VOORZITTER: Dat snap ik en daarom zal ik hem ook doorgang laten vinden. Maar het is meer gewoon voor uzelf dat u daarover nadenkt. Want als de indieners namelijk zelf niet eens zijn met de reactie van het college, kunnen zij zelf nog het voorstel aanpassen als zij nog wat willen doen. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Heel kort. Ik ga toch een beetje voor de heer Vonk in de bres springen. De wonderen zijn de wereld niet daar. Maar dit is een agendapunt en het initiatiefnota is onderdeel van het agendapunt. Maar het gaat natuurlijk in bredere zinnen over opvang en illegaliteit. Het zou raar zijn als de indieners hun eigen initiatief gingen amenderen. Maar ik vind een motie als het onder valt van een agendapunt niet vreemd en het lijkt me bovendien gewoon ontzettend fijn om hiertegen te kunnen stemmen. Ik zou zeggen: breng hem gewoon in stemming.

De VOORZITTER: Ik probeerde u als raad nog te verenigen, dat is nog redelijk gelukt. Maar het is meer daarom, het is een beetje een vaag gebied, maar technisch is het ook een beetje grijs waar we nu in terecht komen met deze motie. Maar hij is gewoon onderdeel van het debat, geen enkel punt. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, allereerst mijn complimenten. Mevrouw Vlieger en ook mevrouw Elfilali hebben zich al jarenlang dat ze hier in de raad zitten, nu opvolger de heer Dekkers natuurlijk, hard gemaakt voor deze groep. Dat betekent ook dat heel veel van de voorstellen die we hier al eerder hebben besproken in deze raad en dat er ook al meerdere moties over zijn aangenomen. Ik zal het kort houden op de punten die voor D66 nog aandacht behoeven, punt 3 en punt 5. Ik begin met punt 5, in gesprek te blijven met de betrokken maatschappelijke organisaties. We hebben daar eerder inderdaad als D66 een motie over ingediend. Die heeft het helaas toen niet gehaald, omdat GroenLinks-PvdA en Leefbaar Rotterdam daar geen heil in zagen. Mijn eerste vraag is van: kunt u misschien kort toelichten wat u tot het hernieuwd inzicht heeft gebracht dat het toch nuttig is om een overlegstructuur

in stand te houden? Hebben we ook inderdaad van de organisaties te horen gekregen dat ze aan tafel willen, want ik had begrepen dat eerder die behoefte er niet was. Dan punt 3, dat gaat inderdaad over die toegankelijkheid van de medische zorg. Wat ons betreft ook heel erg belangrijk om daar aandacht voor te vragen. De enige vraag is van: hoe kijkt de wethouder daarnaar? Ook overigens naar punt 5. Eerder is die motie toen omarmd en is het oordeel van de wethouder daarover nog steeds hetzelfde? Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank, voorzitter. Ieder mensenleven is evenveel waard en wij hebben als gemeente gewoon een lokale verantwoordelijkheid te nemen dat mensen niet op straat hoeven te slapen. Dat is het uitgangspunt en zo hebben wij ook naar dit initiatiefvoorstel gekeken en de collegereactie daarop. Ik wil ook graag aansluiten bij het pleidooi aan het eind van de heer Vonk. Ik heb vaker verwezen naar de documentaire Leven in Limbo en ik hoop dat ondertussen iedereen die heeft gezien. Want er zijn gewoon een hoop mensen die compleet tegen hun eigen schuld in, daar geen enkele schuld aan hebben, simpelweg geen dak boven hoofd hebben en 0 status. Alleen daarom al zou er een opvangvoorziening moeten zijn die gesteund wordt door de gemeente. Onze steun voor dit voorstel. Ik hoor nu net voor het eerst over de motie die werd ingediend zojuist door de heer Vonk en ik zou hem via de microfoon willen vragen of ook het CDA daar nog bij kan. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank u wel, voorzitter. Ik wil mevrouw Vlieger, mevrouw Elfilali en ook de heer Dekkers ontzettend danken voor het voorstel. In het bijzonder ook mevrouw vlieger en mevrouw Elfilali, ook in haar periode als raadslid, hebben zich echt wel behoorlijk ingezet op dit thema en onderwerp. Dat vind ik alleen maar mooi om te zien en daar heb ik ook veel bewondering voor. Dat gezegd hebbende, heb ik wel een aantal vragen over het voorstel, maar die gaan denk ik meer richting de wethouder. Er zijn echt een aantal punten die volgens mij ook al in bepaalde vorm van kracht zijn, die we ook al doen. Dat gaat bijvoorbeeld over het onder de aandacht brengen van die verschillende regelingen. Maar ook de gesprekken inderdaad, daar zijn ook al vragen over gesteld, met verschillende organisaties die in die keten functioneren. Misschien dat de wethouder daar toch wel iets meer over kan zeggen dan in de collegereactie. Dan de stadspassen, want volgens mij hebben we ook een soortgelijke pas die ook bepaalde toegang geeft sowieso aan die medisch noodzakelijke zorg. Volgens is dat ook iets wat we al doen. Er stond ook een punt over het stimuleren van vrijwilligerswerk, dat vond ik op zich wel een interessante. Ik weet niet of dat dat gebeurt, maar misschien dat de wethouder daar ook nog op kan reageren. Er waren nog 2 punten, wat in mij opkwam. Over het onderwijs convenant, in hoeverre wij daarnaar gekeken hebben? Of daar dingen zijn waarvan we zeggen: dat is misschien nog wel interessant? Het tweede is: iedere Rotterdammer kan gratis naar de bieb. Dit is misschien meer een vraag aan wethouder Kasmi, maar ik was benieuwd of dat ook voor ongedocumenteerden geldt?

De VOORZITTER: Ik geloof dat dit laatste punt een beetje buiten de orde van dit debat valt. Ik zou dan ook willen voorstellen als daar vragen over zijn, om dat toch wel bij de betreffende wethouder te doen die daarover gaat en die is hier nu niet aanwezig.

De heer SOYTEKIN (denk): Dan bewaar ik hem, ook prima. Maar dan kan ik dat achter de schermen checken of dat klopt.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet. Dan kijk ik eerst naar de indieners. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (I): Het is helemaal mijn schuld, want ik was met 3 dingen tegelijk bezig. Ik zat niet te luisteren naar de heer Soytekin. Maar wat zei hij over de bibliotheek?

De heer SOYTEKIN (denk): Volgens mij is net geconcludeerd dat het buiten de orde van het debat was. Ik zal u zo meteen bijpraten.

De VOORZITTER: Mijnheer Ceulemans, dit was ook precies mijn reactie. Waar gaat het over? Maar volgens mij hebben we het al geregeld. De indieners, mevrouw Vlieger eerst?

Mevrouw VLI EGER (gl): Voorzitter, dank iedereen voor de bijdrages en de vragen. Om daar dan gelijk maar mee te beginnen, de SP kwam met een vraag waarvan we niet wisten voor wie die was. Wat gebeurt er nu nog? Want het is al zo lang geleden. Wat er in de tussentijd is gebeurd, is volgens mij vooral een goede vraag aan de wethouder. Wat ons betreft is natuurlijk, er is niks gedaan met ons initiatiefvoorstel of eerdere moties die zijn ingediend. Wij hopen juist nu dat er wat gaat veranderen. Leefbaar begon met de vraag over de kosten. Daar reageerde de SP ook al wel op, want dat heeft natuurlijk allemaal met elkaar te maken. De totale kosten voor de samenleving zijn ontzettend belangrijk om daarin mee te nemen. Voornamelijk ook omdat we hebben gezien dat het Rijk uiteindelijk betaalde voor onze opvang die wij hier hadden. Dat zien we ook nu weer als we kijken naar de discussie die nu gaande is in de rechtbanken. Er wordt echt gekeken naar: wie is er nu eindverantwoordelijk? Dat ligt dan bij het Rijk en het Rijk betaalt de gemeente voor de opvang.

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (I): Maar u zegt in het initiatiefvoorstel dat dit niet echt financiële gevolgen heeft, want het is goedkoper om mensen nu in nieuwe gemeentelijke bed-bad-brood opvangvoorzieningen te huisvesten dan in vreemdelingenbewaring. Maar het punt is natuurlijk dat, of ik heb uw nota verkeerd begrepen, maar volgens mij stelt u gewoon voor om op kosten van de gemeente opvang te gaan regelen in de gemeente voor ongedocumenteerden en dat vergelijkt met de kosten die gemaakt worden voor vreemdelingenbewaring en vreemdelingendetentie. Terwijl dat natuurlijk van a tot z Rijksbeleid is, inclusief financiering. Het hele argument van dat het voor de kosten niet veel uitmaakt, dat gaat natuurlijk niet op. U wilt gewoon hele nieuwe kosten gaan maken voor gemeentelijke opvangvoorzieningen.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Ik begrijp het punt, maar ik heb het idee dat u mijn punt niet helemaal begrijpt dat wij zeggen: dit is groter dan dat. De opvang die we altijd hebben gehad, werd door het Rijk betaald. Dit gaat om maatschappelijke totale kosten waarbij we zien dat de kosten voor de detentie hoger zijn en uiteindelijk ook de maatschappelijke kosten en de gevolgen daarvan groter zijn en we als gemeente ...

De VOORZITTER: De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (I): Maar dan concludeer ik af. Dan begrijpen we elkaar in ieder geval. Voorheen werd inderdaad de LVV door het Rijk gefinancierd. We zijn ermee gestopt toen de Rijksfinanciering wegviel. U zegt nu: ik wil los daarvan nu op kosten van de gemeente, omdat het Rijk het niet meer doet, gemeentelijke opvang voor illegalen vestigen. Daar zijn we het niet over eens. Maar dat het in ieder geval wel duidelijk is voor de kijker dat uw plan is dat op kosten van de gemeente van a tot z illegale opvang hier komt.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Begrijp ik dan goed dat het voorstel van de initiatiefnemers is dat het randvoorwaardelijk is dat de kosten die nu door het Rijk worden betaald voor de vreemdelingendetentie, dat die worden overgeheveld naar de gemeente? Dat we dan uitvoering kunnen geven aan dit initiatiefvoorstel?

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Dat is inderdaad zo. Het is niet randvoorwaardelijk, want zo hebben we het ook niet opgeschreven. Dat is het antwoord daarop.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Maar dat betekent het inderdaad, ook wel wat de heer Ceulemans zegt, is dat er in principe geen dekking is voor dit voorstel?

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): De vraag over of opvang bieden ervoor zorgt dat niemand weggaat. Ik denk dat dat ook goed aansluit bij de vraag van de heer Vonk zojuist over: we hebben gewoon een visuele cirkel in onze stad met mensen die geen kant op kunnen. Wij zeggen: je moet daar hulp aanbieden. De kans dat mensen vanaf de straat weggaan is sowieso nihil. Dat gebeurt gewoon niet. Op het moment dat er opvang is geregeld, kun je mensen ook begeleiding bieden en kun je in ieder geval ernaar kijken of mensen ook inderdaad een terugkeerwens hebben en hen dan daarin begeleiden. Dat sluit dan ook weer aan bij de vraag van D66 die weer een keer begonnen over hun motie over in gesprek blijven. Dat was de motie niet, de motie ging over terugkeer en daarom hebben wij daartegen gestemd. U blijft dat ons voor de voeten gooien, maar dat is niet hoe het dictum van de motie was. Ik heb hem net nog weer opgezocht. Dat ging gewoon over terugkeer en daar staan wij niet achter.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, de heer Vonk heeft zojuist aangegeven dat er schrijnende gevallen zijn van mensen die inderdaad niet in staat zijn om terug te keren. Maar er is ook een groep mensen die juist wel wil terugkeren met de juiste hulp. Volgens mij biedt dat het juiste perspectief aan deze mensen, zouden we daaraan kunnen bijdragen door een overlegstructuur in stand houden. Mijn vraag aan mevrouw Vlieger is van: miskent u dan de behoefte van ongedocumenteerde mensen in deze stad dat als zij een kans krijgen met hulp van ons om terug te keren, dat we daar dan niet aan willen bijdragen?

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Ik heb zojuist gezegd dat de kans dat iemand vanaf de straat terugkeert, er niet is. Dat op het moment dat je opvang biedt, je kunt inventariseren wat de behoeftes zijn. Inderdaad, als er een terugkeer behoefte is, dat je die dan vanuit begeleiding kunt bieden. Die behoeftes kunnen er zijn en het werkt alleen maar op het moment dat er opvang en begeleiding is dat je iemand daar ook bij kan helpen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, er zijn naar schatting tussen de 6.000 en 8.000 ongedocumenteerden in onze stad. Deze mensen leven niet allemaal op straat. Dat u zegt van: je kunt niet terugkeren vanaf de straat. Dat begrijp ik heel goed. Maar ongedocumenteerden in onze stad zijn vrij weerbaar en krachtige mensen en leven ook niet allemaal op straat. Nogmaals mijn vraag: bent u het eens dat deze structuur ook in stand kan

worden gebracht zonder dat er per se ook meteen een opvang wordt gerealiseerd? Juist ook omdat er heel veel ongedocumenteerden in onze stad zijn die mogelijk die behoefte hebben en dat daar nu niet in wordt voorzien.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Voorzitter, de vraag is: is de structuur van overleg nodig om alleen maar terugkeer te faciliteren? Daarvan zeggen wij nee. Je moet op zichzelf staand zeggen: er moet structureel overleg zijn, want dat is ook voor andere zaken nodig. Er zijn ook andere zaken die om een andere reden vastlopen bijvoorbeeld en dingen die gewoon besproken moeten worden met elkaar. We hechten waarde aan de overlegstructuur, dat is waar het punt in het initiatiefvoorstel over gaat en de motie van D66 ging over iets anders.

De VOORZITTER: Afrondend, mevrouw Maassen

Mevrouw MAASSEN (d66): Laatste punt inderdaad, want we weten natuurlijk ook dat heel veel van de problemen waar ongedocumenteerden tegenaanlopen juist bij het Rijk liggen. Dat hebben we nu precies niet in de hand, hoe daar de politieke kleuren zijn. Bent u het met mij eens dat zolang dat niet verandert, het juist goed is om ook als Rotterdam aandacht te geven aan die terugkeer? Omdat we nu eenmaal afhankelijk zijn van hoe het Rijk bepaalt over het al dan niet toekennen van verblijfsstatussen voor deze groep mensen.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Nogmaals, voor ons is dat punt van terugkeer niet het eerste punt waar wij het over willen hebben. Als mensen die behoefte hebben, dan zijn daar inderdaad organisaties voor en dan moet je ervoor zorgen dat die mensen met elkaar in gesprek blijven. Dan hoop ik ook dat u straks voor dat punt gaat stemmen als u het zo belangrijk vindt dat die structuur blijft bestaan. Want op dit moment zien we gewoon, dat was volgens mij ook uw vraag van: wat zeggen de organisaties? Die organisaties zeggen zelf: die structuur is er niet en dat missen wij. Dat lijkt mij een kleine moeite om dat in ieder geval weer in het leven te roepen. Volgens mij was dat ook de vraag van D66 als het ging om de punt van de zorg. Ook daarvoor, zoals we hebben aangegeven, we hebben met ervaringsdeskundigen gesproken. We hebben met mensen in de praktijk gesproken, zoals de straatartsen en die geven aan: het is geregeld, maar het is nog niet voldoende. Dat ook de collegereacties natuurlijk: we doen het al. Maar als het al gedaan wordt, dan kunnen we er nog best een schepje bovenop doen met de punten die in het initiatiefvoorstel volgens mij staan. Dat sluit volgens mij ook aan bij de vraag van DENK over: wat doen we met CAK? Welke gesprekken lopen er? In de collegereacties wordt er inderdaad summier op gereageerd met: het gebeurt, het wordt onder aandacht gebracht, hebben we het ook in de commissie besproken. Maar men zegt in de praktijk: het zou nog best wel fijn zijn als het wat meer kan. We hebben het volgens mij ook heel summier in ons stuk opgenomen, breng het onder de aandacht bij alle betrokkenen. Want dat zegt men in de stad, dat dat zou helpen. Volgens mij zijn dat alle vragen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Alle antwoorden zijn gegeven. Dan vraag ik de wethouder om de vragen die op zijn terrein zijn gesteld, om nog te beantwoorden.

De heer ACHBAR (wethouder): Dank u, voorzitter. Laat ik ook beginnen om complimenten te maken richting de indieners van dit initiatiefvoorstel, zowel mevrouw Vlieger, mevrouw Elfilali en de heer Dekkers die het nu overneemt. Belangrijk onderwerp en zoals de heer Dekkers dat mooi zei: Rotterdam is een stad met een ruwe rand, maar zeker wel met een zachte inhoud. Dat zien we op allerlei terreinen terug wat we aan het doen zijn in de stad, zeker binnen het sociaal domein van mijn portefeuille. Tegelijkertijd zien we een aantal afspraken die zijn gemaakt binnen deze coalitie en de knelpunten die dat met zich meebrengt

vanuit landelijke keuzes die gemaakt worden. Maar desondanks is het goed om te kijken: wat kunnen we dan wel doen als gemeente Rotterdam? Er zijn in een eerdere debatten ook moties aangenomen waarin we toch hebben gezocht, wat kunnen we wel doen voor deze specifieke doelgroep? Met name voor de meest kwetsbaren hebben we gezegd: daar moeten we als stad beschikbaar voor blijven. Ik heb afgestemd met de indieners of ik nu punt voor punt afa van het initiatiefvoorstel. Ik hoor de kritiek die geleverd wordt over het feit dat er een summiere reactie is. Dat was niet de intentie om het op die manier af te doen, want het is voor mij persoonlijk absoluut wel een belangrijke doelgroep en een belangrijk onderwerp. Maar ik heb afgesproken dat ik niet punt voor punt inga, maar wel inga op de vragen wat er een aantal punten op het initiatiefvoorstel zullen raken. Laten we beginnen dan met de vragen die zijn gesteld vanuit GroenLinks. Die geeft aan met name 2 onderdelen, en volgens mij gaf mevrouw Maassen diezelfde onderdelen ook aan, 3 en 5 om het zo maar te noemen. Dat gaat enerzijds om die CAK-regeling goed onder de aandacht te brengen en in gesprek blijven met maatschappelijke partners die betrokken zijn bij deze doelgroep. Geldt overigens ook een vraag vanuit ChristenUnie en ik kan daarvan zeggen, dat doen we al. Maar als ik deze signalen nu van u krijg dan zou ik die 2 onderdelen, die CAK-regeling nog beter onder de aandacht brengen en daarmee een ondersteuning van hetgeen wat ik aan het doen ben op bestaand beleid. Die kan ik wat mij betreft onderschrijven en het gaat dan om die CAK-regeling. Er is een werkgroep, ik weet dat daar een straatarts het een persoonlijk thema van heeft gemaakt: hoe zorg je voor dat die toegankelijkheid op die medische zorg voor de kwetsbare ongedocumenteerden toegankelijk blijft? We zijn betrokken ambtelijk in die werkgroep en ik zal het meenemen om dat nog beter onder de aandacht te brengen. Dat geldt ook voor het structureel overleg met maatschappelijke partners. Zeker vanuit mij, de deur staat altijd open en koffie staat klaar, maar zeker als daar behoefte is vanuit de partners. Ik weet dat er ambtelijk zeker goed contact is. Ik heb voor de zomer de partners aan tafel gehad, ondanks dat er een aantal partners zeiden: maar als het toch stopt, heeft het misschien geen zin om het gesprek met elkaar aan te gaan. Er is wel een uitnodiging gegaan en het stemt me positief dat uiteindelijk wel iedereen aanwezig was.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank voor dat antwoord. Ik twijfel ook echt niet aan uw oprechte intenties op dat punt. Maar als ik uit de keten het signaal krijg: er is voor de zomer een overleg geweest, maar dat heeft op geen enkele wijze een structureel karakter gekregen en daar is wel behoefte aan. Niet zozeer met u per se, maar wel ambtelijk. Ik krijg in ieder geval de signalen dat dat er nu niet is. Waar je bijvoorbeeld casuïstiek kan inbrengen, waar je ervaringen die er op dit moment in de stad zijn kan delen en kijken: hoe gaan we dat samen oplossen? Voor zover ik weet, heeft dat structurele overleg geen plaats op dit moment. Herkent u dat? Zegt u nu van: als dat niet zo is, dan gaan we dat vanaf vandaag regelen?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, ook daarin zou ik kunnen zeggen: ja, een structureel overleg zou ik best wel voor open willen staan, maar tegelijkertijd met welk doel en verantwoordelijkheid doe je dat? Kijk casussen bespreken, dat kan altijd, maar je wilt ook wel een oplossing hebben. Ik wil echt wel gaan kijken: hoe is het nu ingericht en kunnen we dat structureel doen? Dan ook wel met elkaar kijken: wat voor rol en verantwoordelijkheid hebben wij daar als gemeente in? Kunnen we van betekenis zijn of zijn we alleen faciliterend? Zou ook nog kunnen, maar ik wil hem zeker meenemen. Ook omdat die vraag breder leeft van, wij zijn in gesprek met die partners. Als er behoefte is om dat structureel in te bedden, wil ik daarnaar kijken. Maar wel met de kanttekening: binnen de kaders en verantwoordelijkheden die we hebben.

De VOORZITTER: U kunt doorgaan.

De heer ACHBAR (wethouder): Dank. De SP stelde een vraag: wanneer gaan we resultaten zien? Er zitten geen targets op de doelgroep ongedocumenteerden. In die zin zijn we aan het doen wat we kunnen doen en binnen de bevoegdheden die we hebben en de verantwoordelijkheden die we hebben. Die vraag was zo vaag, dat ik niet zo goed begreep voorzitter, wat er bedoeld werd met wanneer zien we resultaten in deze? Ik zie dat de heer Coşkun weg is naar Zadkine, dus hij kan die vraag ook niet verhelderen. De PvdA bracht een casus in, deze specifieke casus is mij niet bekend. Het is altijd vervelend als vrouwen met kinderen geen onderdak hebben. Vind ik verschrikkelijk, laat ik dat vooropstellen. Maar we weten ook binnen de kaders die we hebben en dat gaat om de regeling Wmo 2015, waarbij bij Centraal Onthaal mensen zich kunnen melden, maar alleen mensen met een verblijfsvergunning. Deze groep valt daar dan automatisch buiten als ze geen verblijfsvergunning hebben. Nogmaals, ik vind het vervelend om te zeggen, maar ook daar is geen oplossing voor. Het rode kruis is daar een tijdelijke oplossing voor. Ik wil dat absoluut niet te vaak zeggen, maar ook die verantwoordelijkheid eindigt bij ons, omdat we zo natuurlijk ook de kaders met elkaar hebben afgesproken.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvd): Voorzitter, dat maakt het nu natuurlijk zo ontzettend pijnlijk dat wij ervoor kiezen om die stad te zijn waarin wij een vrouw met 2 kinderen de deur wijzen. Waarin zij afhankelijk is van particuliere hulporganisaties om een dak boven haar hoofd. Het is niet veel wat we vragen. Ik ben wel blij, de wethouder reflecteert daar ook op, ik zie ook dat het hem raakt, dat het hem wat doet. Ik zou toch willen kijken binnen de mogelijkheden en de kaders die er zijn. We hebben bijvoorbeeld ook te maken en de opvangplekken zitten ook vaak hartstikke vol. Bijvoorbeeld ook bij Oekraïne opvang, hebben ook wel met dezelfde problemen, andere doelgroep. Maar daar is bijvoorbeeld wel aan de Marten Meesweg plek voor om echt schrijnende situaties, in ieder geval Oekraïense vluchtelingen bijvoorbeeld op te vangen. Zou de wethouder dan kunnen kijken, zou dat dan ook mogelijk zijn voor mensen die ongedocumenteerd zijn en in zo'n positie, voor vrouwen met kinderen, om die dan toch een plekje aan te kunnen bieden?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Ik zou vanuit mijn hart iedereen willen opvangen in deze stad, mevrouw Vogelaar. In alle eerlijkheid moeten we ook met elkaar zeggen: dat gaat ons niet lukken, dat gaat ons oprecht niet lukken. We hebben vorige week de discussie gehad met elkaar over hoe het knelt en piept op dit moment in de totale opvang. Zelfs de Marten Meesweg gaat knellen en piepen. We hebben bepaalde kaders, we hebben een Centraal Onthaal. We hebben dan ook gezegd vanuit de Wmo 2015: iedereen kan daar aankloppen binnen deze kaders en dan valt er een groep daarbuiten. Hoe hard het misschien ook klinkt, want zo wil ik niet zijn, maar de enige organisatie waar ze kunnen aankloppen is IND, DTenV als je echt hulp zoekt. Maar dan zal het gericht zijn op terugkeer in deze.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Toen de LVV werd afgeschaft, toen heeft de minister gezegd: er zullen geen schrijnende situatie in steden voordoen, want die hebben hun eigen infrastructuur als het gaat om opvangen van mensen die geen dak boven hun hoofd hebben. Dat heeft toen minister Faber op gewezen, degene waar u zo'n constructief overleg ook mee heeft gehad. Dat is ongetwijfeld ook aan de orde geweest. Ook de Raad van State zegt bij voortdurend en ook nu weer in augustus, dat mensen die een beroep doen op onderdak, niet kunnen worden verwezen naar vrijheidsbeperkende locaties elders in het land, maar dat zij moeten worden opgevangen in de stad. Daar heeft de gemeente een verantwoordelijkheid. De minister en de

Raad van State zeggen: de verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente. U kunt zich niet verschuilen achter het Rijk. Bent u het met me eens dat de Raad van State ook dat zo zegt?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, de meest kwetsbaren, want dat is wat ook de Europese wetgeving aangeeft, daar moet je als gemeente je rol en verantwoordelijkheid inpakken. Volgens mij doen wij dat ook. Maar het is niet zo dat iedereen zonder een verblijfsdocument dat we daar opvang voor gaan organiseren, dat is en blijft een Rijkstaak. Dat een minister dat roept, dat kan zo zijn en tegelijkertijd is het zo dat als de minister dat roept, daar ook de middelen tegenover moet stellen. Het kan niet zo zijn van: organiseer het dan maar op die manier in je eigen stad. Dat is gewoon te makkelijk in deze. Ik zie geen andere mogelijkheid dan te zeggen: op het moment dat je ongedocumenteerd bent en kwetsbaar bent, medisch kwetsbaar, dan kunnen we daar iets in betekenen. Maar op het moment dat je ongedocumenteerd bent, hebben we daar gewoon trajecten vanuit het Rijk met elkaar afgesproken. Dat is de verwijzing die ik helaas moet doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd): Voorzitter, een verhelderende vraag hoor, want volgens mij begrijp ik het niet helemaal goed. Ik hoor de heer Vonk net heel duidelijk een definitie geven over wat kwetsbaar is en wat de uitspraken zijn vanuit de Raad van State. Ik hoor de wethouder daaroverheen praten en zeggen, maar correct me if i'm wrong, dat kinderen dan niet kwetsbaar zijn. Dat u kinderen niet per definitie als kwetsbaar definieert. Heb ik dat goed gehoord?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Nee, heb je niet goed gehoord. Wat ik heb gezegd is dat wij wet- en regelgeving hebben en Europese wetgeving en binnen die kaders moet ik mij houden als wethouder. Volgens mij heeft u dan ook niet gehoord dat ik heb gezegd heb: als het aan mij ligt, met een groot hart, zou ik iedereen willen opvangen. Alleen dat gaat helaas niet binnen de kaders en regels die er zijn. Ik heb ook gezegd ten aanzien van die casus, dat vrouwen met kinderen vind ik een kwetsbare doelgroep. Vind ik heel vervelend dat dat soort situaties ontstaan. Tegelijkertijd is er maar 1 ding op het moment dat je hier onrechtmatig verblijft, als ongedocumenteerd hier in het land verblijft, zou IND of de DTenV daarin kunnen ondersteunen, maar dat is vooral gericht op terugkeer. Dat is wat ik heb gezegd.

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd): Voorzitter, ik heb weer goed geluisterd naar de wethouder. U draait eromheen en vindt nog steeds dat kinderen gewoon geen opvang nodig hebben. Dat u daar niet verantwoordelijk voor bent juridisch, terwijl daar juridisch wel degelijk een basis voor is. U wilt er gewoon geen geld aan uitgeven.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, met alle respect, dit is echt een simpele redenatie. Ik ben niet verantwoordelijk voor alle kinderen in de stad. Dat zijn in essentie die ouders, die moeten daar de verantwoordelijkheid voor nemen. Op het moment dat ze in vervelende situaties komen, dan wil ik echt wel kijken wat binnen de mogelijkheden zijn die ik heb op zoek naar een oplossing. We moeten ook eerlijk met elkaar zijn. Je kunt niet voor elk individu een oplossing bieden. Die ouder die zo in een kwetsbare situatie komt, kijken of je ze kan helpen. Maar uiteindelijk ligt die verantwoordelijkheid bij die ouders om te voorkomen dat

die kinderen in kwetsbare situaties komen. Dat is de kern van het verhaal. Ik draai er niet omheen. Je moet daar eerlijk over zijn en een eerlijk verhaal vertellen en dat is wat ik graag doe.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Ik zou dan toch willen vragen vanuit de verantwoordelijkheid van de wethouder en gelet op die uitspraak van de Raad van State van afgelopen zomer 27 augustus, waarin wordt geconstateerd IND-verblijf, dat werkt niet. Wat dan nog rest zijn de reguliere nood- en daklozenopvangen die ook voor Nederlandse ingezetenen beschikbaar zijn, omdat er anders geen voorzieningen zijn waar deze mensen terecht kunnen. Zou de wethouder, misschien als niet nu is dan misschien op een later moment schriftelijk daarop terug kunnen komen, hoe hij dan die uitspraak van de Raad van state interpreteert? Of dat dan toch ruimte geeft om dit soort, in ieder geval in de ogen van de PvdA-fractie, zeer schrijnend geval van een vrouw met 2 kinderen alsnog die mogelijkheid kan bieden binnen de kaders die er zijn? Want het enige wat er dus nog rest, aldus de Raad van State, dat is die reguliere nood en daklozenopvang.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, het is moeilijk om in te zoomen op 1 casus. In zijn algemeenheid wil je kinderen niet in kwetsbare situaties hebben. De kern van het verhaal: ouders zijn daar verantwoordelijk voor. Op het moment dat jij een situatie creëert waar dat kind in een kwetsbare situatie terecht komt, zou je die ouder daarop aanspreken. Dan kijk je welke mogelijkheden er zijn, kun je daar als gemeente iets in betekenen. Vervolgens loop je die stappen met elkaar door, komt tot de conclusie Centraal Onthaal, Wmo 2015, dat valt niet binnen deze kaders, u moet naar een alternatief. Dan zie je dat het vaak wringt. Ik ken deze specifieke casus niet. Maar in zijn algemeenheid is dat wel de afspraak die we met elkaar hebben en hoe we dat proces met elkaar hebben ingericht. Als wij hier iemand kunnen opvangen omdat die medisch heel kwetsbaar is, hebben we, door middel van die motie ook en op dit moment met die verlenging die er zijn voor die vovo, gezegd: de meest kwetsbaren gaan we opvangen. Maar dan kun je niet voor elke casus die je inbrengt nu zeggen van generiek bepalen.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Toch nog 1 vraag, want u noemt de Wmo 2015, maar er ligt een uitspraak van de Raad van state van afgelopen augustus. Mijn vraag is: hoe weegt u dan de uitspraak van de Raad van State ten opzichte van de Wmo 2015 die zegt: nee, terwijl de Raad van State zegt: ja?

De heer ACHBAR (wethouder): Ik maak die vergelijking niet in die zin, omdat er ook nog werd gerefereerd uitspraak van de minister en uitspraak van de Raad van State en dan de kaders die er gewoon voorliggen. Het is nogmaals heel ingewikkeld om vanuit deze casus nu te zeggen: waar past hij in? Wat is precies het verhaal? Daarom probeer ik hem ook vanuit een algemene redentatie toe te lichten van: hoe ga je om met situaties die zich voordoen van ongedocumenteerden? Daarvan hebben we gezegd: de meest kwetsbaren, daar gaan we opvang voor organiseren hier in Rotterdam. Of deze vrouw met kinderen daaronder valt, dat is voor mij heel moeilijk te bepalen.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Sorry, toch nog tot slot 1 keer, voorzitter. Ik begrijp dat deze casus ingewikkeld is, maar mijn vraag richt zich meer op, dit is een voorbeeld daarvan.

Nieuwe mensen in een kwetsbare positie ongedocumenteerd zich melden vallen niet meer buiten de regeling waarin LVV-voorzieningen toch nog in ieder geval bed-bad-brood zijn geregeld. Daarvan heeft de Raad van state, daar is een uitspraak van augustus. Is de wethouder bereid om die uitspraak te bestuderen, te kijken wat binnen die uitspraak of dat dus iets wijzigt aan de beleidsuitgangspunten zoals hij deze nu heel helder voor het voetlicht brengt? Omdat het juist misschien wat meer kaders, wat ruimere mogelijkheden geeft.

De heer ACHBAR (wethouder): Nog een keer naar kijken is geen probleem. U gebruikt het woord kwetsbare doelgroep. Volgens mij hebben we het over hetzelfde. Wanneer is iemand kwetsbaar? Daar zit natuurlijk ook een definitie op. We weten dat er Europese wetgeving is, wat moet je dan doen op het moment dat iemand kwetsbaar is? Dat gaat vooral om de medische zorg. Ik wil er echt met alle liefde nog een keer naar kijken, maar zoals ik hem nu uitleg, is wat die volgens mijn interpretatie ook is. Maar met alle liefde doe ik dat nog een keer. Dan had u ook een vraag over de VNG-middelen die eventueel beschikbaar zouden komen. Die komen onze richting op. Wanneer? Dat weet ik niet. Maar ik wil u ook meegeven: reken u zelf niet rijk het. Volgens de eerste berekening gaat het om 100.000 euro incidenteel en daar kan je geen structurele opvang voor organiseren.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar, hier nog op een nieuw punt?

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Over die VNG-middelen. Mooi om te horen. Voor 100.000 euro kunnen we toch in ieder geval iets doen. Ik snap dat dat structureel dan lastig wordt, maar heeft de wethouder al een idee waar die het op gaat inzetten? Bijvoorbeeld op het heropstarten van bijvoorbeeld begeleiding of dus juist ruimte maken dat dit soort schrijnende nieuwe gevallen wel kunnen worden opgevangen?

De heer ACHBAR (wethouder): Maar met de 100.000 euro opvang gaan creëren, het is echt te weinig om te denken dat je iets groots kunt neerzetten. Dat is wat ik wil meegeven, voorzitter. Zeker om het incidentele middelen zijn, moeten we gewoon goed nadenken: waar kan je extra push opgeven voor iets tijdelijks? Maar dan moet je niet denken: ik creëer een bed, want dan ga je een contract aan met een partij die daar een extra bed voor zou moeten organiseren. Dan moet je het daarna weer gaan afschalen, dat lijkt me niet de beste manier om met incidentele middelen om te gaan. Maar ik moet er nog over nadenken. Het is er nog niet, maar we weten het gaat komen. Als het er is, dan gaan we daarover nadenken. De ChristenUnie had een vraag over structureel goed overleg, maar volgens mij hebben we het daar net over gehad. Heb ik ook gezegd: ik zal eens kijken hoe we daar vorm aan gaan geven. U refereerde naar de gesprekken die ik had met minister Faber. Hoe gedetailleerd wilt u het hebben? Zou ik willen vragen, maar in die zin ik heb echt regelmatig gesprekken gevoerd over doelgroep ongedocumenteerden. Ook als het gaat om de doelgroep die in die visuele cirkel, waar u het over hebt, in zitten. Zodanig dat ik ook dossiers op haar bureau heb neergelegd, want ik wil dat je hiernaar kijkt. Zo stevig waren ook die gesprekken van: je kunt ze wel hier laten hangen, maar dan moet er een oplossing voor komen. Na 11 maanden was het contact klaar, want toen vertrok ze. In die zin is daarna niets meer gebeurd.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Mijn vraag was: heeft u aangedrongen om de financiering te continueren voor de LVV?

De heer ACHBAR (wethouder): Mijn lijn was: als je die beslissing neemt, welke consequenties ontstaan er? Wie gaat die consequenties dragen? Daarmee gaf ik wel aan: er moet een oplossing komen voor deze doelgroep. Dat was de lijn die ik had en nog steeds heb, want het is een Rijkstaak. Zij moeten ervoor zorgen dat deze doelgroep voldoende gefaciliteerd ondersteund wordt in middelen, zodat als je de gemeente iets vraagt, dat ze dat ook goed

kunnen organiseren. Uiteindelijk is daar zie je nu dat die vovo's steeds verlengd worden, omdat de rechter ook vindt dat daar onduidelijkheid over is wie deze doelgroep zou moeten opvangen en hoe ze opgevangen moeten worden. Maar ik heb daar zeker op aangedrongen.

De heer VONK (cu): Ik neem maar het woord. Maar ik vraag dat ook, voorzitter, omdat er een Woo-verzoek is gedaan door mensen om te kijken van wat is er nu precies allemaal uitgewisseld? De conclusie van de mensen die het Woo-verzoek hebben gedaan is van, er blijkt uit al die stukken en dat schijnt een enorme brei te zijn, geen enkele echte inspanning om te zorgen dat er echt beroep wordt gedaan op de verantwoordelijkheid van het Rijk om te zorgen dat mensen die in Rotterdam dakloos zijn, dat die hier ook geholpen kunnen worden. Dat is de conclusie. Ik kan dat niet narekenen. Ik heb niet door die brij heen geworsteld, maar dat is wel de conclusie die deze mensen trekken. Daarom mijn vraag: heeft u ervoor gepleit om die financiering voor de LVV in Rotterdam te continueren?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, wat ik zeg, wij hebben de lijn gehad, zolang het Rijk financiert, dan blijven we die opvang openhouden. Zo ook in die G5 of in die LVV-gemeenten hebben vaker het gesprek gehad, jongens, wij gaan vanuit Rotterdam niet die financiering doen, daar moeten we echt vanuit het Rijk komen. Dat is geen bijzonder standpunt overigens, want zo staat het ook in het coalitieakkoord. Zowel op bestuurlijk niveau als op intercollegiale niveau, hadden wij vaak ook een afwijkend standpunt, omdat wij zeggen: het Rijk moet daar financiering voor regelen. Ten opzichte van Eindhoven, Den Haag, Groningen en Amsterdam. Ik heb dat altijd verkondigd, ons coalitiestandpunt.

De heer VONK (cu): Voorzitter, afrondend dan. Ik wil u graag geloven, maar u maakt het me wel verdraaid lastig. Als ik van de mensen hoor die dit Woo-verzoek hebben gedaan en zeggen: hier blijkt echt niet uit dat er in een constructief overleg met de minister gewerkt is aan het blijven financieren van datgene wat we hier hebben. Dan vind ik het ingewikkeld om naar u te luisteren en te zeggen dat u alles op alles heeft gezet om bij het Rijk rechtstreeks en bij de minister in constructieve overleggen, zoals u dat eerder hebt aangegeven daarop aan te dringen. Ik vind het ingewikkeld. Ik geef u dan het voordeel van de twijfel, want ik heb u best hoog zitten. Maar ik vind het best ingewikkeld.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, voor mij is het ingewikkeld, ik weet dat er een Woo-verzoek is gedaan. Ik heb ook wel de stukken langs zien komen, maar ik weet ook wat ik heb gedaan en waar ik naar refereer. Ik weet niet welke stukken dan met elkaar vergeleken worden en waarnaar is gezocht en hoe de vraag is uitgedaan om achter bepaalde informatie te komen. U stelt mij deze vraag op deze manier en u krijgt daar een helder antwoord op. Want ik weet welke gesprek ik heb gevoerd, welk standpunt ik heb ingenomen en welke afspraken we hebben in het coalitieakkoord en wat de lijn is geweest ten aanzien van de financiering van de LVV. Ik kan het niet anders maken dan wat ik nu vertelde, voorzitter. Als ik meteen de motie mag doen voordat ik doorga met andere vragen voorzitter, want onder andere van de ChristenUnie, om een onderzoek te starten met andere betrokken partijen. Ik begrijp dat die doelgroep die er is en om ook weer een voorbeeld te geven, ik weet wie ze zijn, om het zo maar te zeggen, dat dat hele ingewikkelde dossiers. Die heb ik echt op het bureau gelegd van de minister. Ik weet niet of dat uit dat Woo-verzoek komt. Maar ik kan zeggen, die heb ik echt bij haar op tafel gelegd van: ik heb een aantal casussen, ik wil dat je daar zelf naar kijkt. Dat die ambtelijk ook verder zijn gebracht binnen het ministerie. Omdat ik vind dat dat ook de verantwoordelijkheid is van het Rijk en niet zozeer dat ik een onderzoek ga starten om daar een oplossing voor te bedenken. Om die reden vind ik een onderzoek starten in Rotterdam met de betrokken partijen, maatschappelijke organisaties, niet zozeer mijn verantwoordelijkheid. Ik erken wel het probleem, om die reden ga ik die motie ontraden, voorzitter. D66 stelde 2 vragen, waaronder in gesprek blijven met maatschappelijke

organisaties. Daarvan heb ik gezegd: ik check of die structureel kan met de rol en verantwoordelijkheid. De toegang tot de CAK-regeling beter onder de aandacht te brengen door middel van die werkgroep, heb ik ook al van gezegd die kan ik positief appreciëren. Dan had ik volgens mij ook DENK. DENK had een aantal vragen over die stadspas. In die zin, wij hebben geen stadspas in Rotterdam. Ik weet dat het ROS, daar heb ik eerder na gerefereerd, zo'n Erasmusspaspoort heeft waar wat gegevens op staan. Juist als mensen bij een medische instelling terechtkomen dat ze wat basisinformatie hebben en een signaal hebben van dat dit gaat om een ongedocumenteerde. U stelde ook een vraag van: kunnen ongedocumenteerde Dreamers, volgens mij staat er in het initiatiefvoorstel, eventueel vrijwilligerswerk doen? In het initiatiefvoorstel staat iets meer, ook kijken of je ze kunt toe leiden naar werk. Daar zie ik de rol van de gemeente niet. Want we zeggen: ongedocumenteerden, dat is niet de doelgroep die wij ondersteunen en toe te leiden naar werk. Maar als het gaat om vrijwilligerswerk, dat kan ik niet tegenhouden. We gaan niet handhaven op vrijwilligers die er zijn. Wij weten op voorhand niet wie ongedocumenteerd is of niet. Uw vraag over het onderwijsconvenant is een vraag van de heer Kasmi en wat er gebeurt. Er zijn gewoon wettelijke mogelijkheden voor ongedocumenteerden om onderwijs te volgen en daarna zelfs met het afstuderen binnen een aantal jaren, een baan vinden en daarmee ook een verblijfsvergunning krijgen. Er zijn wel wat wettelijke mogelijkheden om te kunnen studeren. Dat is ook wat er in het onderwijsconvenant is opgenomen. Volgens mij heb ik ze, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan kunnen de indieners nog reageren op de reactie van de wethouder. Ik weet niet of zij daar nog behoefte aan hebben? Niet. Zijn er nog andere vragen vanuit de raad? Niet. Dan stemmen wij vanavond over de motie en het initiatiefvoorstel en zijn we hiermee aan het eind gekomen van agendapunt 5.2. Mevrouw Kockelkoren heeft een vraag.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, mag ik een punt van orde maken? Ik constateer dat het bij het behandelen van zo'n initiatiefvoorstel toch wat ongemakkelijk is dat dan de indieners niet kunnen deelnemen aan het debat met het college. Wij hebben dat in het verleden ook wel anders opgelost door dan na de toelichting van de indieners, de indieners weer naar hun plek te laten gaan, zodat die uiteindelijk ook deel kunnen nemen aan het debat met het college, want die heeft uiteindelijk een het initiatiefvoorstel in ontvangst genomen. Dat wilde ik polsen, want hierna komt weer een initiatiefvoorstel. Je kunt dan of oplossen door te zeggen van iemand anders van je fractie gaat dan, mocht dat nodig zijn, dat doen. Dat kan. Of je kunt zeggen: je doet eerst het verdedigen en je gaat daarna terug naar je plek en neemt dan weer deel aan het gesprek. Dat wilde ik bij u polsen.

De VOORZITTER: Ik vind het moeilijk om halverwege de wedstrijd de spelregels te gaan veranderen, want dan is dat natuurlijk ook lastig voor degenen die al zijn geweest. Maar dit is een punt wat u nu opbrengt en volgens mij wat breder resoneert. Mijn voorstel zou zijn om eens te kijken hoe we dit gewoon vormgeven met elkaar. Maar ik zou voor vandaag wel de werkwijze willen hanteren, want om dat nu halverwege te gaan wijzigen, vind ik ook niet echt eerlijk. Er kan altijd natuurlijk een woordvoerder zijn vanuit de fractie. Maar je hebt ook soms eenmans- en eensvrouwsfracties en dan wordt het al ingewikkelder, dat begrijp ik ook. Maar hier gaan we dan nog eens op terugkijken wat hier beter kan.

5.3 *Initiatiefvoorstel Morkoç over 'Rotterdam geen uithangbord voor klimaatschade - Een verbod op fossiele reclames'*

De VOORZITTER: Daarmee zijn we wel bij agendapunt 5.3 gekomen. Het initiatiefvoorstel van mevrouw Morkoç over 'Rotterdam geen uithangbord voor klimaatschade - Een verbod op fossiele reclames' en mevrouw Morkoç mag ook weer achter de Collegetafel komen zitten. U mag een toelichting geven.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank u wel, voorzitter, leden van de raad. Bij de commissiebespreking is al veel gezegd. Ik wil hier nog 3 dingen benadrukken. Ik zal het ook wel enigszins kort houden. Om te beginnen, Rotterdam heeft zichzelf een duidelijk doel gesteld: in 2050 klimaatneutraal en fossielvrij. Maar ondertussen geven we nog steeds ruimte aan reclames die precies dat doel ondermijnen. Reclames die mensen aanzetten tot meer vliegen, meer op benzine rijden, meer gas gebruiken en dat is tegenstrijdig met alles wat we hier in deze zaal willen bereiken. Met dit voorstel, ik zal hem er nog bij pakken, want onze medewerkers hebben er hard aan gewerkt en dat ziet er prachtig uit, 'Rotterdam geen uithangbord voor klimaatschade' willen we daar een einde aan maken. Ten tweede, het college zegt dit niet te kunnen steunen, want het zou niet passen binnen het coalitieakkoord. Maar dat akkoord is geen wet en als de klimaatcrisis iets vraagt, dan is het belangrijk om met de tijd mee te bewegen. 17 gemeenten zijn ons al voor, de urgentie vraagt ernaar. Als derde, net als Den Haag, O20 en Utrecht kunnen wij via de APV fossiele reclames in de buitenruimte verbieden. In het coalitieakkoord staat concessies en geen APV-wijziging. De rechter heeft dit bevestigd. Dat mag, dat kan en dat is proportioneel. Het raakt niet aan de vrijheid van meningsuiting, het gaat puur om commerciële reclame voor producten die schadelijk zijn voor mens en klimaat. Rotterdam riep in 2021 de klimaatnoodtoestand uit. Dan hoort in onze publieke ruimte geen podium te zijn voor fossiele vervuiling, maar juist voor de toekomst van onze stad. Het verbaast ons dat de wethouder niet eens inhoudelijk wilde reageren op ons voorstel. Ik roep de partijen in de raad, en dan vooral de coalitiepartijen, op om dit voorstel wel op de inhoud te beoordelen. De keuze die voorligt is simpel: steun je dit eenvoudige voorstel dat de gemeente niets kost? Of vind je een coalitieakkoord belangrijker dan de geloofwaardigheid van de raad en de gezondheid en toekomst van alle Rotterdammers? Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank. Dan kijk ik weer rond in de raad. De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Dank u wel, voorzitter. Leefbaar Rotterdam gaat een schone leefomgeving aan het hart. Dit college doet al veel om de luchtkwaliteit te verbeteren en de CO₂-uitstoot te verminderen. Walstroom voor cruiseschepen is zo iets, dankzij Leefbaar Rotterdam. Leefbaar Rotterdam is het niettemin niet eens met het plan van mevrouw Morkoç om fossiele reclames te verbieden. Fossiele brandstoffen blijven noodzakelijk de komende jaren. Voorzitter, mevrouw Morkoç probeert nu de derde keer in deze periode om dit punt aan de orde te stellen. Begin 2024 met een motie die geen meerderheid haalde, daarna nog een keer met schriftelijke vragen en nu met een initiatiefnota die we vandaag nog een keer behandelen. Dat mag ze overigens doen, maar het antwoord van het college is wederom duidelijk. Het is kort, maar dat is heel duidelijk: we gaan het niet doen. Ik vraag me overigens af wat het vervolg is. Ik zie de hartstocht waarmee mevrouw Morkoç de acties onder het mom van demonstraties van Extension Rebellion en recent ook de Block Party verdedigt en dan maak ik mij zorgen. Ik heb een suggestie, wat mij betreft legt GroenLinks zich er nu bij neer en maken ze het onderdeel van de verkiezingscampagne. Voorzitter, het voorgestelde verbod op fossiele reclames is selectieve verontwaardiging en willekeur. Het is contraproductief, omdat het verdienvermogen en daarmee het investeringsvermogen verduurzaming wordt aangetast. Het is ook tegen het belang van zijn eigen deelneming, het Havenbedrijf. Voorzitter, ik rond af. Leefbaar Rotterdam is voor vliegen, cruises en vervoer. Leefbaar Rotterdam is ook voor dynamiek en investeren in onze welvaart en daarmee uiteindelijk ook de verduurzaming. GroenLinks is helaas voor stilstand en verbieden. Ik ben echt heel benieuwd hoe ze zo meteen bij het volgende agendapunt de actie van Geef Tegengas gaan goedpraten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan staat de heer Vonk op mijn lijstje. Wil de heer Vonk ook nog wat zeggen? Dan heeft u nu het woord. Ik ben gewoon een lijstje aan het aflopen, maar als de heer Vonk later wil dan mag dat ook. Dan krijgt de heer Dekkers nu eerst het woord.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Laat ik duidelijk zijn, Volt staat volledig achter het voorstel om fossiele reclames in de buitenruimte te weren en wil GroenLinks dan ook hartelijk bedanken voor het opstellen van dit voorstel. We hebben als Rotterdam de ambitie om te verduurzamen en de CO2-uitstoot te reduceren. Daar hoort ook bij dat we kritisch kijken naar wat we in onze publieke ruimte wel en niet toestaan. Reclame die fossiele brandstoffen aanprijst, werkt direct tegen die ambitie in. Andere landen en steden hebben ook al laten zien dat het kan. Frankrijk heeft fossiele reclames verboden, Den Haag, Delft, Nijmegen en Zwolle doen het. Als zij het kunnen, waarom wij dan niet? Rotterdam hoort toch voorop te lopen in de transitie? We willen niet onderaan bungelen. Daarom is het extra teleurstellend om te zien dat sommige partijen zich verschuilen achter de reclamecodecommissie. Laten we eerlijk zijn, wie verduurzaming echt serieus neemt, zoekt naar mogelijke mogelijkheden, niet naar excuses. In Papendrecht, Tilburg en Hattem hebben ook lokale D66-fracties recentelijk moties en initiatiefvoorstellen ingediend om fossiele reclames in de buitenruimte te verbieden. Voorzitter, ik doe daarom vandaag nogmaals een beroep op de raad. Kies nu zelf, kies voor visie en kies voor een stad waar je echt in gelooft. Want als we dat doen, dan halen we meerderheid van stemmen vandaag.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Voorzitter, het zal u en de rest van de raad niet verbazen dat PvdA dit voorstel natuurlijk van harte steunt. Wij waren wel wat verbaasd over de, in de woorden van de heer Koster: duidelijke reactie van de wethouder. Maar wat de PvdA betreft wel ongemotiveerde reactie van de wethouder. Ik zou hem vragen, hij is er natuurlijk in de commissiebehandeling ook al op ingegaan, maar toch ook in deze raad nogmaals in te gaan op zijn motivatie om dit voorstel niet te steunen.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Gezien de tijd ook ga ik het heel kort houden. De klimaatnoodtoestand vraagt om hele concrete stappen en dit is wat ons betreft een hele concrete stap. Steun aan dit voorstel is wat ons betreft dan ook een no-brainer en daar wil ik het voor de eerste termijn bij laten.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. De discussie om te sturen op fossiele reclame in de openbare ruimte loopt luid en duidelijk. Niet alleen in onze raad, waar we al eerder stemden over een motie en we nu ook een mooi initiatief hebben liggen, het speelt ook in mijn eigen partij. Een paar momenten, afgelopen landelijke congres, congres 122, 100 landelijke D66 verkiezingsprogramma stemde 60 procent tegen een amendement van deze strekking, ons lokale programma 2022-2026 voor. Het conceptprogramma wat er nu ligt, stelt ook voor om fossiele reclame in de buitenruimte uit te bannen. Maar dan is er ook nog het coalitieakkoord uit 2022 met erin de passage: als het gaat om reclame in de buitenruimte, stellen we bij het vergunnen van nieuwe concessies, geen verdergaande eisen dan de voorwaarden die de reclamecommissie stelt met 1 uitzondering et cetera, u kent hem. Onder de streep, de discussie speelt en loopt midden ook door mijn eigen partij en dat is winst. Maar we hebben ook afspraken die we gemaakt hebben, waar onze handtekening ook voor staat. Net als in de eerste stemming over dit onderwerp via motie, gaan wij onder de streep toch hier niet in mee. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvvd): Dank u. Het verbaast me toch een beetje, het standpunt van D66. U heeft het staan in het verkiezingsprogramma van 2022, in uw nieuwe verkiezingsprogramma heeft u het ook. U breidt het zelfs uit tot mijn genoegen, er luistert nog iemand in de raad naar mij, dat is om ook vleesreclames en vastgoed te verbieden. Nu zegt u, uw enige argumentatie dat het staat in het coalitieakkoord dat u het niet wil doen. Dan vraag ik me toch werkelijk waar af: waar zijn de idealen van D66 gebleven? Waar is uw eigen wil gebleven als raadslid? U bent een autonoom raadslid, niets belet u om gewoon voor te stemmen. D66 afficheert zich elke keer maar weer als de klimaatpartij, maar als puntje bij paaltje komt stemt D66 elke keer tegen klimaatregelingen.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dat is soms ook de consequentie van bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen. Dat je in een coalitieakkoord een aantal zaken die erg fijn zijn en mooi zijn, ook richting het klimaat, binnen weet halen en dat je daar ook een aantal andere afspraken mee maakt waar je misschien soms iets minder blij mee bent. Dat is de consequentie van besturen.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik heb daar wel een aanvullende vraag over, want ik heb het idee dat de urgentie bij D66 compleet ontbreekt. In jaar 1 zijn al onze CO2-doelstellingen behaald, toen was D66 al hartstikke blij. Maar als we kijken vooruit dan lopen we gewoon achter, dan gaan we de doelstelling op wat betreft klimaat niet halen. Deze week was het weer in het nieuws, veel verkiezingsprogramma's, als we kijken naar landelijk, gaan helemaal de verkeerde kant op. Als we dan in Rotterdam een stap de goede richting in willen zetten, dan doet D66 gewoon niet mee. Waarom kunt u geen leiderschap tonen en gewoon zeggen: we pakken die stap naar voren, we gaan ervoor?

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Ik denk dat we daar duidelijk over zijn. Ik denk dat we op gebied van klimaat mooie zaken hebben binnengehaald in deze coalitie en daar hoort ook een coalitieakkoord bij met een aantal afspraken waar je je handtekening onder zet waar je misschien al iets minder tevreden mee bent.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Het idee achter dit initiatief is een fossielvrije toekomst en bewustwording over de klimaatverandering. Is op zich goed en daar staan wij als DENK ook niet ver van af. Toch kunnen we dit voorstel in deze vorm niet steunen. Een volledig verbod op fossiele reclames gaat voor ons te ver op dit moment en het strookt ook niet met het coalitieakkoord, zoals al aan is gegeven. Het raakt ook de vrijheid van meningsuiting en het houdt onvoldoende rekening met mensen die wel in deze sectoren werken.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft een vraag, de heer Dahoe.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik heb een inhoudelijke vraag. Dat coalitieakkoord, dat weet ik nu wel. Maar u geeft ook aan: het gaat te ver en het doet iets met de vrijheid van meningsuiting. Maar reclames die hebben een doel en het is heel logisch dat we daar restricties op hebben en kaders aan geven. Ik ben benieuwd, wat gaat er dan te ver in dit voorstel?

De heer DAHOE (denk): Het gaat ver, omdat dit afwijkt van de reguliere regelgeving rondom reclames. Wat ik bedoel met het beperken van de vrijheid van meningsuiting, zou u naar het advies in Den Haag moet kijken. Daar is ook een soortgelijk voorstel voorgesteld en later op teruggekomen, omdat dit in strijd is met de vrijheid van meningsuiting.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn heeft ook een vraag.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, want doordat de heer Dahoe dit er nu bij haalt, vrijheid van meningsuiting, heeft hij wel een probleem met de afspraak in het coalitieakkoord over het aan banden leggen van gokreclames in de openbare ruimte. Kennelijk is daar de vrijheid van meningsuiting voor de mensen die in die sector werken minder van belang en meet DENK met twee maten.

De VOORZITTER: De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Hele goede vraag. Ik ben zelf tegen alle reclames, ik word er helemaal gek van. Maar die gokreclame, dat is inderdaad in het coalitieakkoord afgesproken en daar houden wij ons aan. Verder houden we ons aan de reguliere afspraken rondom reclames.

De VOORZITTER: Alle campagnes kunnen we dan ook gelijk stopzetten, als de heer Dahoe tegen alle reclames is. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik denk inderdaad ook, ik waardeer de poging van de heer Dahoe om er een extra argument bij te gooien, maar dit is toch niet het meest fraaie argument en het houdt hij ook niet overeind. Het zou beter zijn als hij in dat opzicht consistent is en zegt: dit was niet zo'n handig argument, maar verder is het coalitieakkoord gewoon heilig. We weten wat DENK ervan vindt.

De VOORZITTER: De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Voorzitter, we zien liever dat eerst andere keuzes worden gemaakt, bijvoorbeeld het stimuleren van duurzame alternatieven of meer voorlichting over de impact van fossiele energie. We zijn voor het doel, maar niet deze weg daarnaartoe op deze manier. Voorzitter, ik ben nog wel benieuwd naar of de wethouder in zijn beantwoording nog 2 millimeter gaat afwijken van zijn eerdere antwoord. Dank u wel.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Complimenten aan de indieners voor de layout en de moeite die in het voorstel is gestoken. Maar tot zover dan de complimenten, want soms ligt er een voorstel op tafel waarvan je denkt: dit kan toch niet serieus bedoeld zijn? Vandaag bespreken we er zo 1, een verbod op fossiele reclames met veel idealistische taal over klimaat en bewustwording, maar in praktijk is het gewoon een symbolisch gebaar dat niets gaat oplossen. Vluchtig beschouwd lijkt dit een dappere stap in de strijd tegen klimaatverandering, maar wat we hier doen is onze eigen stad opzadelen met een juridisch wankel en economisch schadelijke regel. Ons eigen college heeft bovendien al aangegeven dat het nog niet helemaal duidelijk is of dit juridisch houdbaar is. Daarnaast hebben we in Rotterdam afgesproken geen reclamecategorieën te verbieden, behalve gokreclames. We weten dat het juridisch op drijfzand zou kunnen staan, we weten dat het in strijd is met een coalitieakkoord en toch ligt het hier. Waarom? Wellicht omdat sommige partijen graag willen laten zien dat ze iets doen. Laten we eerlijk zijn, voorzitter, het is ook economisch gezien ongewenst. Reclame in de buitenruimte levert deze stad geld op. Achter de posters inabri's zitten gewoon Rotterdamse bedrijven, drukkers, vormgevers, installateurs, kleine ondernemers die hun brood verdienen met dit werk. Een verbod op fossiele reclames treft niet Shell of KLM, maar de lokale ondernemer die zijn diensten wil aanbieden. Dan de

handhaafbaarheid, wie gaat straks bepalen wat wel en niet mag? Wat is fossiel? Is een hybrideauto nog toegestaan? Een vakantie naar Spanje? Een gascontract? Of reclame voor CO2-compensatie, maar mag dat dan weer wel? We creëren een bureaucratisch doolhof waarin ambtenaren moeten beoordelen welke boodschap politiek correct genoeg is om op een billboard te staan. Dat brengt me bij de kern van het probleem. Het gaat niet meer over klimaat, dit gaat over controle, over moraliseren, over bepalen wat anderen nog mogen zeggen, laten zien of verkopen. Vandaag zijn het fossiele reclames, morgen misschien vleesreclames, formule 1 races of fast fashion. Het is een glijdende schaal richting censuur, maar dan wel verpakt in een groen jasje. Voorzitter, Rotterdam is een vrije, ondernemende stad. We zijn een stad waar mensen zelf keuzes maken, waar bedrijven zich kunnen profileren, waar vrijheid iets betekent. Die vrijheid moeten we koesteren, juist als het gaat om meningen en uitingen die niet iedereen bevalt. Laten we niet vergeten, dit soort symboolmaatregelen veranderen niets aan die CO2-uitstoot, geen gram. Wat het wel oplevert, is extra papierwerk, juridische onzekerheid en een goed gevoel voor een paar partijen die straks op social media kunnen zeggen dat ze iets voor het klimaat hebben gedaan. Maar Rotterdam verdient beter dan dat. Als we echt willen verduurzamen, laten we dan inzetten op die innovatie, op slimme oplossingen die werken. Niet op betutteling en verbodsbepalingen waar niemand iets mee opschiet. Voorzitter, dit voorstel is onzes inziens zinloos, onuitvoerbaar en vooral bedoeld voor het politieke toneel. Forum voor Democratie kiest voor vrijheid, voor gezond verstand en voor bestuur dat zich bezighoudt met de echte problemen. Tot zover, dank u.

De VOORZITTER: Dank. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dank. Uiteraard als eerste dank aan GroenLinks voor het indienen van dit initiatiefvoorstel. Ik vrees alleen wel dat we een totale herhaling van zetten gaan krijgen ten opzichte van het commissiedebat. Want het is duidelijk, zeker na de bijdrage van D66, dat het debat in plooi ligt en ook de besluitvorming. Desalniettemin resteert mij in ieder geval te zeggen wat het CDA hiervan vindt. Wij horen het woord betuttelen al vallen, mijn achterbuurman zegt net censuur. Maar als je dat omdraait, kun je zeggen, moeten we onze burgers niet een beetje beschermen tegen gemanipuleerd worden in de buitenruimte om dingen te kopen die misschien niet zo goed zijn voor de wereld en voor de toekomst van de planeet? Dan heb ik het wat mij betreft al niet meer over betuttelen. Wat het CDA betreft, het zal u misschien niet verbazen, is normeren nu juist een taak van de overheid. Over de vorm hoeven we het wat mij betreft niet te hebben. Je hebt te normeren en dan gaat het erover van, wat gaat dan de goede kant op? Wat zijn dan daarin je prioriteiten? Daar hebben we het in de commissie ook over gehad. Ik kan me het initiatiefvoorstel voorstellen een einde aan fossiel en daar dan een aantal voorbeelden van en die reclames uitbannen. Het CDA zou mogelijkerwijs eerder denken aan dingen zoals: ongezond voedsel, om die reclames uit te bannen uit de openbare ruimte. Maar er ligt geen initiatiefvoorstel van het CDA voor, er ligt een initiatiefvoorstel van GroenLinks voor. Ik heb het ook met mevrouw Morkoç in de commissie gehad over: is een verbod het beste middel? Of zou je ook voorbeeld kunnen denken aan het meer belasten daarvan? Desalniettemin, wij hadden het misschien anders opgeschreven, misschien hadden we een andere prioriteit gekozen. Desalniettemin, is het overduidelijk dat wij van onze fossiele verslaving af zullen moeten, alleen al om de planeet te redden, dus gaat het de goede kant op. Vindt het CDA dat je moet normeren? Ja, dat moet je zeker doen. Is een vorm het uitbannen van bepaalde reclames in de openbare ruimte? Ja, dat is een vorm. Daarom zal het initiatiefvoorstel ook kunnen rekenen op de steun van het CDA. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. De VVD gelooft in keuzevrijheid en kijkt positief naar de Rotterdammer. Die Rotterdammer kan heel goed zelf kiezen hoe hij zijn

leven duurzamer inricht, want niet elke Rotterdammer heeft de luxe om voor een duurzamere optie te kiezen. Hij is misschien wel heel blij als hij een reclame ziet waardoor die toch eindelijk zijn vakantie kan veroorloven of als hij een reclame ziet waarmee een gascontract een stuk goedkoper blijkt te zijn dan wat hij nu betaalt. Wat ons betreft gaan we daarom niet als lokale overheid bepalen wat wel en niet mag qua reclames en zeker niet als het zaken betreft die gewoon volledig legaal zijn in ons land. Wij zullen deze reclames niet verbieden en vinden we het ook gewoon onuitvoerbaar, omdat het heel lastig is om te bepalen wat daadwerkelijk fossiel is en wat niet. Bovendien, het voorstel is al meermaals ingediend door mevrouw Morkoç in verschillende vormen en toen heeft hij het ook niet gehaald. Ik snap ook wel de beperkte reactie van de wethouder. We hebben dit verder uitgebreid besproken in de commissie, verder hebben wij geen vragen meer.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter en dank aan de initiatiefnemer. De fossiele industrie en reclame, de afgelopen jaren heb ik dat constant geagendeerd. Zowel in het onderwijs, als op de straat, als in het openbaar vervoer. Mocht u zich vervelen de komende herfstvakantie en uw kinderen die jengelen, kijk dan eens al die afleveringen terug waarin ik het vuur aan de schenen leg met betrekking tot de fossiele industrie. Goede tip toch? Gewoon doen. Voorzitter, zoals ik altijd al zei: het is 1 minuut voor 12 voor de planeet. Maar daar stap ik van af, want het is inmiddels 1 minuut over 12 voor het klimaat. Deze week zijn weer de nieuwste rapporten verschenen. Het is gewoon heel erg en wij zullen altijd blijven strijden om de opwarming van de aarde tegen te gaan. In onze stad wordt nog steeds volop reclame gemaakt voor producten en diensten die het gebruik van fossiele brandstoffen aanjagen. De klimaatcrisis wordt veroorzaakt door de CO2-uitstoot, zoals we weten en vandaag werd weer bekend dat die wederom naar recordhoogte is gestegen. Voorzitter, consumentengedrag, dat is nog steeds voor een deel wordt dat beïnvloed door het aanprijzen van goederen of diensten door exploitanten van reclame-uitingen. Laten we ook niet vergeten dat er al eerder heel doeltreffend beleid is ingezet om bepaalde schadelijke middelen te ontmoedigen. Ik noem maar wat, het verbod op tabaksreclame, vinden we nu heel normaal, toen lagen ook een aantal lobbygroepen dwars. Voorzitter, het is heel simpel. De fossiele industrie vernietigt onze planeet en daarom is het tijd om het niet meer de gelegenheid te geven om in een moderne stad als Rotterdam die we willen zijn, reclame te maken voor deze schadelijke producten. Wij vonden de collegereactie, hebben we ook al in de commissie gezegd, laat ik me netjes uitdrukken, mager. Ik hoop zo nog op een nadere toelichting van de wethouder. Voorzitter, wordt dit aangenomen? Alles ligt in handen vandaag van D66 die het in 2 verkiezingsprogramma's heeft staan, maar nu schaamteloos tegen dit voorstel gaat stemmen. D66, ik vind het ontzettend jammer. Maar vanavond gaan we pas stemmen, ik zou nog een flink fractieoverleg inlassen.

De VOORZITTER: Ik zie de heer De Haan denken: ga ik nu reageren of niet?

De heer DE HAAN (d66): Laat ik het dan zo zeggen, ik denk dat het wel op die manier eerlijke politiek is. Ik heb met open vizier gedaan en daarin ook duidelijk gemaakt in plaats van we gaan het verschuilen en spelletjes spelen. Dat wilde ik benadrukken.

De VOORZITTER: Dank. Anderen nog? Niets. Dan vraag ik aan de indiener of zij een reactie heeft op de vragen die gesteld zijn of de opmerkingen die gemaakt zijn.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, dank u wel. Nu weet ik ook hoe een wethouder zich hier voelt met een hoop vragen die op hen afkomen. Voorzitter, ik begin bij Leefbaar Rotterdam en de heer Koster vroeg: wat is dan het vervolg? Voorzitter, het vervolg is dat we onze klimaatnoodtoestand serieus nemen. Cruiseschepen die de hele stad vervuilen, niet alleen de hele stad, maar ook de rest van de wereld is voor ons geen oplossing en dat de reclame

ervoor niet in onze buitenruimte gefaciliteerd moet worden. GroenLinks staat zeker niet voor stilstand. Het tegenovergestelde, wij willen juist vooruit. We willen een stad die zich houdt aan de klimaatdoelen, innoveert, een stad die banen van de toekomst creëert, in de duurzame industrie faciliteert. Wij hebben hier een onderbouwd voorstel, iets wat juridisch mogelijk is en maatschappelijk gewenst is. In een noodtoestand is dit iets wat we, dat is iets wat we hebben uitgesproken, is dit een hele logische stap. Het is zeker niet dat wij staan voor stilstand.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Dank u wel. Dat mevrouw Morkoç ingaat op mijn toch wel retorische vraag, maar ze zegt daarna ook iets over die cruiseschepen. Terwijl we net als Rotterdam behoorlijk fors hebben geïnvesteerd in die walstroom. Begrijp ik nu nog dat u zegt: ondanks die walstroom wilt u cruiseschepen toch verbieden? Dat lijkt me goed dat u daar duidelijkheid over geeft.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, de heer Koster erkent in geen enkel van zijn debat dat cruiseschepen ontzettend vervuilend zijn. Niet alleen voor Rotterdam, want een cruiseschip moet dan nog de hele binnenstad door voordat ze aanmeren bij een walstroompunt. Walstroom is een hele mooie ontwikkeling, daar niet van, maar de rest van de wereld heeft ook last van die cruiseschepen. Dat is het punt dat we willen maken. Ook het faciliteren van reclames voor die cruiseschepen, die de hele wereld vervuilen en de gezondheid van de Rotterdammers op het spel zetten, is niet iets wat wij wenselijk vinden.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw MORKOÇ (gl): De tweede vraag van de heer Koster. U zei, legt het nu bij u neer en maakt dit voorstel een onderdeel van de verkiezingscampagne? Voorzitter, een verbod op fossiele reclames kan niet wachten tot de verkiezingen. Het hele idee van een noodtoestand is, dat het een noodtoestand is. Ik weet niet of daar nog een definitie van nodig is, maar wij voelen een bepaalde urgentie, u blijktbaar niet. Het klimaat kan niet wachten tot 18 maart en ook niet tot 17 maart en ook niet tot 15 maart en ook niet tot februari. Als het goed is, hebben we die noodtoestand niet voor niks uitgesproken. We moeten alles in het werk stellen om die klimaatdoelen te halen en zo snel mogelijk ook. Juist een stad als Rotterdam, die kwetsbaar is voor klimaatverandering en met een uitstoot van de fossiele haven die we helaas nog steeds hebben, moet haar steentje bijdragen. Geen interruptie. De heer Dekkers van Volt, dank voor uw steun. Mevrouw Vogelaar, dank voor uw steun. De heer vonk, ook dank voor uw steun. Dan ga ik door naar mijnheer De Haan. Ik vind echt heel erg jammer dat D66 dit nu niet steunt. Dat wil ik ook wel uitgesproken hebben. Daarbij benadrukken dat zonder last of ruggenspraak ook voor u geldt. Deze week heeft de gemeente Hattum ook een verbod op fossiele reclame gesteund met D66 in de lead. Dat wil ik dan ook nog benadrukken. De wereld gaat verder en ligt niet meer 3,5 jaar terug. Ik hoop dat u de rest van de dag de tijd neemt om hierbij stil te staan en anders hoop ik dat u in een nieuwe periode wel uw groene hart volgt. De heer Dahoe van DENK, u zei een goed idee, maar geen steun. Volledig verbod gaat ons te ver en tegen het coalitieakkoord in en raakt vrijheid van meningsuiting. Dat laatste, dat is gevoelig voor mij als jurist, want dat klopt niet. Want het raakt expliciet niet de vrijheid van meningsuiting en dat staat ook uitgebreid in ons voorstel. Dan vraag ik me af: heeft u dat ook gelezen erin? Artikel 7 van de grondwet sluit handelsreclames uit. De overheid mag commerciële uitingen beperken bij het belang van gezondheid, milieu en klimaat en de rechtbank Den Haag heeft dit bevestigd dat een lokaal verbod juridisch ook houdbaar is. Ik zou DENK willen vragen waar zij het vandaan haalt dat dit de vrijheid van meningsuiting schaadt? Daarbij wil ik ook benoemen: uw partijgenoot in Amersfoort, de heer Bülbül, stelde

in 2021 al vragen over verbod op fossiele reclames. Ik vind het jammer dat DENK Rotterdam hierin nog achterloopt.

De VOORZITTER: De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Ik heb dat inderdaad gelezen dat het wel een lichtere vorm is van de meningsvrijheid. Daar is een apart stuk voor als het gaat om de reclames. Dat klopt.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Daarmee neemt u die opmerking die u in de eerste termijn maakte terug? Als ik het goed begrijp.

De VOORZITTER: De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Het is wat genuanceerder. Het is een lichtere vorm van de vrijheid van meningsuiting. Maar waar mevrouw Morkoç het over heeft, dat heb ik inderdaad gelezen op rechtspraak.nl.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Dan constateer ik toch dat 1 van de argumenten die DENK aandraagt om niet voor dit voorstel te stemmen op drijfzand rust en ik ben blij dat u dat dan ook nu erkent en terugneemt.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç vervolgt haar betoog.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank, voorzitter. Er is geen lichtere of zwaardere vorm van de vrijheid van meningsuiting. Je hebt vrijheid van meningsuiting en daar heb je een uitzondering op en daar kan dit mooi in passen. Voorzitter, verder de heer Dahoe zei: we zien we zien liever eerst een andere keuze zoals stimuleren van alternatieven en voorlichting. Voorzitter, nogmaals, wij zien een noodtoestand. De rest van de gemeenteraad als het goed is ook, want die hebben we uitgesproken en we moeten alle mogelijkheden tegelijkertijd inzetten om klimaatverandering tegen te gaan. Dan ga ik naar de heer Oostdijk van Forum voor Democratie. U zei: het is een symbolisch gebaar. Nee, het is juist een bewezen effectieve maatregel, geen gebaar. Uit meerdere onderzoeken blijkt dat minder fossiele reclames leidt tot minder fossiele consumpties, is niks symbolisch aan. Verder zei u: het is niet juridisch houdbaar. Welles, dat blijkt uit de uitspraak van de rechter. Dat staat in mijn initiatiefvoorstel, ik heb het net toegelicht. Voorts zegt u: waarom ligt het hier als in het coalitieakkoord staat dat zij het niet gaan doen? Voorzitter, de heer Oostdijk maakt hier net zo goed als ik geen deel van de coalitie. Ik hoop dat hij zich ook niet gebonden voelt tot wat wel of niet in het coalitieakkoord staat. Anders vraag ik me af waarom hij hier het debat voert. Verder is het in het coalitieakkoord geen wet, maar een politieke afspraak en de raad heeft recht om beleid te herzien als omstandigheden veranderen. Sinds 2022 is er best wel veel gebeurd. Den Haag heeft het verbod ingevoerd, de rechter heeft dat bevestigd. De urgentie is nog groter geworden, nieuwe feiten vragen om nieuwe keuzes. Het coalitieakkoord spreekt van concessies ook, belangrijk verschil. Wij vragen om een wijziging van de APV. Ik zie een interruptie.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk staat al even.

De heer OOSTDIJK (fvd): Korte opmerking over dat juridische gedeelte. Het is duidelijk dat inderdaad in Den Haag het in het APV is opgenomen. Ik begrijp wel dat er nog diverse

organisaties zijn die in hoger beroep of bodemprocedure overwegen. Dat is dat juridisch gedeelte waar ik in ieder geval naar wilde verwijzen. Nee, ik ben geen onderdeel van de coalitie, dat niet. We denken per ongeluk vaak hetzelfde. Dat is het enige wat ik mee wil geven.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, dat doet niks af aan de juridische houdbaarheid. Verder de heer Oostdijk over lokale ondernemers. In praktijk gebruikt dat nauwelijks, lokale ondernemers plaatsten zelden advertenties op abri's of op billboards. Dat doen vooral grote bedrijven als olieconcerns of luchtvaartmaatschappijen. Lokale winkels mogen gewoon reclame blijven maken bij hun eigen zaak en dit verbod richt zich op fossiele grootmachten en niet op de bakker om de hoek. Het speelveld wordt dan alleen maar eerlijker en gezonder. Ook zou ik willen verwijzen op de uitzondering onder artikel 4.15 van het verbod. Daar staat: tenzij het gaat om, tenzij, het is een uitzondering, a bedrijfsnamen, bedrijfslogo's en reclames aan of in een directe nabijheid van het pand waar de activiteiten plaatsvinden waar de reclame betrekking op heeft en b wegwijzers op bedrijfsterreinen. Er specifiek ook nog een bepaling opgenomen, een uitzondering waarin staat dat lokale ondernemers wel mogen adverteren. Dan ga ik naar het CDA, dank voor uw steun. Dan kom ik bij mevrouw Abrahamse, u zei: een Rotterdammer kan goed zelf duurzaam kiezen en is blij met reclame voor goedkope vakanties of gascontracten. Volgens mij onderschat mevrouw Abrahamse dan de Rotterdammer. Mensen die op zoek zijn naar de goedkoopste optie bepalen hun keuze niet op basis van een reclamebord in de stad. Voor vliegreizen en energiecontracten bestaan allerlei vergelijkingssites waar je kan vinden welke optie specifiek voor jou het beste en goedkoopste is. Daar heeft de Rotterdammer meer aan dan een reclamebord of een lichtkrant met valse beloften. U zei: wat is nu daadwerkelijk fossiel? U vroeg dat ook in de commissie. Maar u heeft een vraag over het vorige.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik vraag me dan wel af of mevrouw Morkoç dan zichzelf het een beetje tegenspreekt. Want als het allemaal niet effectief is die reclames, waarom moeten we het dan überhaupt verbieden?

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, wij zijn van mening dat je de buitenruimte niet zou moeten gebruiken ter facilitering van de fossiele industrie. Wij denken en het is bewezen dat het verbieden van fossiele reclames, ook het gedrag van mensen zal veranderen richting duurzame opties. Dat hebben we nodig als we net een klimaatnoodtoestand hebben uitgesproken.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Maar dan ontnemt u dus of de optie voor mensen om op basis van de reclames toch goedkopere opties te vinden. Of u zegt: inderdaad, mijn voorstel heeft geen effect op de CO2-uitstoot en daarmee is het vooral symbolisch en niet gericht op de effectiviteit. Het is 1 van de 2, het kan niet allebei zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, wat wij zien, is dat fossiele reclames vaak een uiting zijn van een manipulerende werking en niet gericht zijn op die uitstoot. Wij maken ons daar wel zorgen over en die reclames die faciliteren een trend waar wij juist tegenovergesteld van

willen. Wij willen vooruit, wij willen recht doen aan de klimaatnoodtoestand die we hebben uitgesproken en wij willen heel graag die klimaatdoelen halen en u misschien niet.

De VOORZITTER: Tot slot, mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, als er gewoon onjuiste claims in een bepaalde reclame zijn, kun je daar altijd een juridische procedure over starten. Daar hoef je niet de hele stad daarmee te verbieden dat er bepaalde soort reclames mogen zijn. Ik vind dat echt veel verregaander. Wij blijven sowieso bij ons standpunt, maar mevrouw Morkoç komt steeds weer met nieuwe argumenten. Dat laat gewoon zien dat het zwak onderbouwd is.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, ik zou zeggen dat ons voorstel allesbehalve zwak onderbouwd is. Het is een voorstel van bijna 30 kantjes met 7 kanten aan bronnen. Ik zou zeggen: kijk ook naar de andere 17 gemeenten waar dit verbod al ingesteld is en juridisch houdbaar is en effectief is. Als laatste, mevrouw Abrahamse zei: wat is nu daadwerkelijk fossiel? Dat hebben we ook al in de commissie besproken, maar ik leg het met liefde nog een keer uit. We sluiten aan bij de definitie van Den Haag. Het gaat om producten en diensten op basis van fossiele brandstoffen die verbrand kunnen worden. Niet plastic en verf en waarvoor veel reclame wordt gemaakt en die veel schade doen aan klimaat en gezondheid. Dat staat ook heel duidelijk beschreven in het voorstel.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, was geen vraag aan mevrouw Morkoç, maar ik zal het nog wel verduidelijken dan wat ik daarmee bedoelde. Cruiseschepen waar zij het over had, zitten soms gewoon aan walstroom, is elektrisch. Vliegtuigen komen steeds meer met SAF aanzetten, die zijn ook steeds duurzamer. Er is niet zomaar een fossiel product of een fossiele reclame, dat kun je niet zo vaststellen. Dat werd ook al geconstateerd met hybride auto's, dat zijn ook niet alleen maar verbrandingsauto's. Het is zo lastig om dit ook gewoon uit te voeren, het voorstel.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, nu komt de VVD steeds met nieuwe argumenten. Dat vind ik ook al bijzonder, want dat werd mij beticht. Terwijl, ik herhaal wat ik in de commissie heb herhaald en herhaal wat in mijn voorstel staat.

De VOORZITTER: We blijven niet een heel gesprek met elkaar voeren. We proberen ergens ook nog een afronding te houden.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, het is een regulier debat, we kunnen in debat. Het is geen nieuw argument, het is wat ik op het begin in mijn punten zei. Dat heb ik ook in de commissie gezegd, dan moet u niet gaan zeggen dat ik opeens met allemaal nieuwe argumenten kom. Als ik een argument inbreng, komt u met een nieuwe tegenwerping. Is allemaal prima, maar je moet het niet gaan verdraaien.

De VOORZITTER: Wat ik bedoelde, mevrouw Abrahamse. Dit gaat al even door. Ik heb u al best veel ruimte gegeven en we moeten ook ergens nog door met het debat. U wordt het niet helemaal eens met elkaar, is mijn inschatting. Ik wil het debat toestaan. Als het wel een nieuw argument, niet een nieuw argument, op een gegeven moment moeten we gewoon door. Dat is mijn punt. De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik wil toch ook reageren op de VVD, want in dat opzicht siert het D66 die gewoon duidelijk zegt: wij vinden iets anders, maar wij houden ons aan een coalitieafspraken. Want ik heb het idee dat de VVD een beetje aan het schuiven is. We gaan nu ter discussie stellen, een cruiseschip aan walstroom is dat misschien wel vervuילend? Een cruiseschip kan per week evenveel zwaveldioxide uitstoten als 1 miljard auto's. We weten wat vervuילend is. Als er onduidelijkheden zijn, kunnen we dat uitwerken. Maar om dit soort kul redeneringen te gebruiken om te zeggen: we kunnen dat niet doen, vind ik gewoon jammer. We zien gewoon een goed onderbouwd voorstel. We zien in landen als Frankrijk dat het kan. We zien dat Den Haag het heeft toegepast. Zeg dan gewoon: wij vinden klimaat niet belangrijk, we doen het niet. Maar dit soort redenen achter procedures of details verschuiven, vind ik gewoon jammer.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, wat wij als VVD zeggen, is dat klimaatverandering, natuurlijk is het belangrijk om daar iets tegen te doen. Alleen de mens heeft gewoon een keuze wat hij wanneer prioriteit geeft. Dat is het eerste principe wat ik heb ingebracht in deze vergadering. Het gaat ons in de eerste instantie om keuzevrijheid. Daar is niks aan veranderd, dat zei ik ook in de commissievergadering. Maar vervolgens zijn er nog een heleboel andere zaken aan dit voorstel die ik ook onhandig vind of waardoor ik het niet zou steunen. Dat is onder andere de uitvoerbaarheid, dat is het gebrek aan effectiviteit. Al die steden die u opnoemt, natuurlijk er is een verbod, dat dat is uitgevoerd, maar dat maakt het nog niet effectief om ook de CO2 te reduceren, want dat zie ik nog niet gebeuren.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, uit onderzoeken blijkt dat reclame leidt tot consumptie en dat minder reclame, leidt tot minder consumptie. Dat lijkt me een vrij duidelijk onderzoek en de effectiviteit daarmee is ook geborgd. Als laatste vraag ik me af of de VVD denkt dat cruiseschepen hier elektrisch naartoe varen, want dat is natuurlijk ook niet zo. Dan ga ik verder. De heer Van der Velden, dank voor uw steun. Dat waren de laatste vragen, dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan vraag ik de wethouder de vragen die aan hem gesteld zijn te beantwoorden.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Voorzitter, dat zijn er een beperkt aantal, ik kan daar best snel erdoorheen. Allereerst dank aan de steller van het initiatiefvoorstel. Het is mij bijzonder duidelijk geworden wat de visie van GroenLinks op klimaat is. Dat heeft u uitgebreid toegelicht in het stuk. U heeft ook aangegeven wat passende oplossingen zijn voor uw ambitie. Ik heb aangegeven en zal ook blijven aangegeven dat uw ambitie niet strookt met de ambitie die is neergelegd in het coalitieakkoord van deze coalitie. Daar houd ik mij aan, dat is de opdracht die een wethouder heeft. Daar waar het om klimaat gaat is wethouder Zeegers elke dag aan zet om te zorgen dat het klimaat er weer een stukje beter bij ligt en ik vanuit mijn portefeuille mobiliteit, bijvoorbeeld ook met de zero-emissiezone voor logistiek verkeer, maar ook de negatieve kanten van klimaat wijzigingen met klimaatadaptatieprogramma, zitten wij hier massief in. Dat doen overigens ook colleges voor ons. Maar op het deel wat u hebt, hebben wij andere ambities en die zijn opgetekend ook in het coalitieakkoord. Daar zou ik mij graag aan willen houden. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Ik weet niet of de indiener nog wil reageren op de wethouder?

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, ik zou me willen richten tot de raad en vragen om na te denken over een inhoudelijke beoordeling in plaats van deze vasthoudendheid aan een

coalitieakkoord dat 3,5 jaar geleden is vastgesteld. Ik hoop dat de raad met mij die urgentie voelt en met GroenLinks deze stappen wil gaan zetten. Ik vind het bijzonder jammer dat de wethouder er zo op reageert.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Nog een laatste punt uit de raad? De heer Vonk nog. Dat doen we meestal niet, maar het kan wel. Als u dat wenst mag het.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. De beantwoording van het college was kort. Ik heb ook nog naar de rest van de reacties gezien en ik zag toch een lichtpuntje. Dat is dat er wel degelijk aandacht wordt besteed straks in de week in november voor het klimaat. Dat brengt mij er toch toe, voorzitter om dan in de tweede termijn, gehoord de beraadslaging en gehoord ook de reactie van het college, toch een motie in te dienen. Die motie die onderstreept die aandacht die het college ook wil geven aan het klimaat in november. Dat zal niet iedereen meemaken, het zal een aantal mensen ontgaan. Daarom ons voorstel om het klimaat echt letterlijk in de schijnwerpers te zetten en de Erasmusbrug te gaan verlichten gedurende de week, waarin wij met zijn allen aandacht geven aan het klimaat en de noodtoestand daarover. Het is een motie van ChristenUnie, GroenLinks en PvdA.

De VOORZITTER: Dank. De motie 'Klimaat in de schijnwerpers' is voldoende ondertekend en maakt deel uit van het debat. Anderen? De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, nog kort afrondend. Ik heb in de commissie een aantal keren gehoord en vandaag ook weer een aantal keren. Ik hecht er toch aan om daar iets over te zeggen, over de vorm. Er is een aantal keren gezegd: GroenLinks en mevrouw Morkoç heeft dit al meerdere malen geprobeerd, als een argument van, dan mag je niet blijven agenderen. Maar ik hecht er toch wel aan om te zeggen dat het een raadslid meer dan vrijstaat en het ook juist de bedoeling is dat als je iets niet lukt middels een motie waarbij je het college een opdracht wil geven, dat je dan maar zelf met de beperkte middelen die je hebt en extreem weinig tijd die je hebt, je dan toch maar gaat verdiepen en zelf met een voorstel komt. Dat die vorm er nu juist is om het initiatief aan deze kant af en toe te leggen. Dat brengt mij afrondend nog bij de conclusie dat dat ook zou betekenen dat daar een ander antwoord van een college op past. We hebben gezocht in ons pdf'je van het coalitieakkoord en dit staat er niet in, we voeren het niet uit. Ik hecht er toch aan om dit nog te zeggen. Dit middel is nu juist zo belangrijk om ook het initiatief hier te laten liggen en daar past ook een andere en een inhoudelijke beantwoording van een college bij.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dat is me uit het hart gegrepen en dan zou ik er ook aan willen toevoegen: Want de wethouder die zei van: het past niet binnen onze ambitie. Maar de ambitie is de klimaatdoelen halen. Dit is een middel om daar die ambitie te bereiken. Dat zou ik toch ook graag nog een keertje richting D66 en richting DENK willen zeggen: de ambitie staat wel degelijk ook in het coalitieakkoord, laat dat u vooral niet weerhouden.

De VOORZITTER: Ik zit te kijken of er nog andere mensen zijn? Niet meer. Dan is het woord aan de wethouder of hij op de motie kan reageren.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Voorzitter, ik heb vandaag ook aangegeven inhoudelijk dat wat mevrouw Morkoç voorstelt gewoon uitvoerbaar is. Dat zijn echt woorden buiten dit college om geweest, dat wil ik nog meegeven. Tegen mevrouw Kockelkoren, via de voorzitter, zeg ik: ik heb u aangegeven dat wij binnen de middelen die wij hebben, mevrouw Zeegers, ook binnen de ruimte die het coalitieakkoord geeft, doet wat nodig is in het kader van de ambitie die wij samen delen. Maar dat is de grap van ambities, vaak zien we wel dezelfde stip op de horizon, maar de weg ernaartoe wordt anders bereden. Dat is ook politiek.

Dat is keuzes maken in welke weg je afslaat, maar vaak zeker op lokaal niveau hebben we allemaal dezelfde ambities. Als ik u allemaal vraag: wat vindt u belangrijk in deze stad? Denk ik dat de top 3 van u allemaal hetzelfde is. Maar hoe je dan vervolgens die ambities waarmaakt, daar kan verschil in zitten. Dat wil ik u maar meegeven. Ik kom op een wat later moment terug op de motie die mij net ter hand is gesteld, want ik laat dat altijd eerst checken. Ik heb u aangegeven wat het proces is, dan kom ik later vandaag terug als ik daar ook advies op heb gekregen.

De VOORZITTER: De wethouder zal later nog gaan reageren op de motie. Hij moet hem nog goed bekijken, dat snap ik. Daarmee zijn wij aan het eind gekomen van dit debat. Er zijn vanavond 2 besluiten waarover gestemd moet worden en nog een motie die ook is ingediend. De 2 besluiten worden in 1 stemming behandeld, ook al zijn er 2 besluiten. Maar ze hangen zo met elkaar samen, ze zijn zo niet los van elkaar te zien dat we dat vanavond in 1 keer gaan pakken. Dan weet u dat alvast als u de stemmingslijst zit op te stellen. Dan beëindig ik dit agendapunt en dan stel ik voor dat wij gaan lunchen. Dan hoop ik u allemaal hier weer om 14.00 uur te zien. Ik schors de vergadering tot 14.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 16 oktober 2025

Notulen van de raadsvergadering van 16 oktober 2025 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 14

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 14.02 uur tot 15.39 uur is waargenomen door mevrouw A. Kockelkoren

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer R. Buijt, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, R.A.C.J. Simons,

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

5.4 Debat over 'Acties van Geef Tegengas in de Rotterdamse haven', aangevraagd door het lid Abrahamse

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Van iedere fractie zijn de woordvoerders aanwezig voor het volgende debat en dat is debat 5.4 over acties van Geef Tegengas in de Rotterdamse haven, aangevraagd door het lid Abrahamse. Kan iedereen om zich heen kijken of dat inderdaad het geval is? Ik stel voor dat we gewoon van start gaan met mevrouw Abrahamse en dan hoop ik dat andere woordvoerders zich zo snel mogelijk naar boven spoeden.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. Als ik denk aan demonstraties, denk ik aan mensen die met borden en leuzen de straat opgaan, dan denk ik aan ronkende toespraken op het Malieveld voor een grote menigte en dan denk ik aan mensen die bereid zijn om voor hun goede doel het publieke debat aan te gaan. Dat dit kan, laten ook bijvoorbeeld de Dolle Mina's zien die week op week demonstreren voor vrouwenrechten. Ze stemmen de route en de veiligheidsmaatregelen keurig af met de politie, om zo min mogelijk impact te maken op het verkeer en de veiligheid. Ook een Rode Lijn-protest laat zien dat je met een mensenmassa een politiek statement kunt maken. Dat zijn demonstraties en dat is niet wat we afgelopen zaterdag gezien hebben in de haven. Een spoor blokkeren en vernielen, politieagenten aanvallen, een bus van de RET slopen en dit alles met 50 pagina's aan instructies onder de arm om zo effectief mogelijk te ontregelen. Dan ben je niet aan het demonstreren, dan ben je aan het molesteren. Dat lijkt voor mij meer op een gecoördineerde sabotageactie.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): U hebt een interruptie van de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Waaruit blijkt dat politieagenten zijn aangevallen? Kunt u daar wat meer toelichting op geven? Want ik heb dat niet kunnen lezen uit de burgemeestersbrief.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Er staat in de brief van de burgemeester dat er verschillende agenten gewond zijn geraakt. Dus daar maak ik dat uit op. Ook de gesprekken die ik heb gehad, heb ik begrepen dat mensen arm in arm afrenden op de politie.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Goed, voorzitter. Dus u doet aannames. Misschien kan de agent ook gevallen zijn en naar aanleiding daarvan gewond zijn geraakt. Maar nogmaals, geen aanvallen van protestanten.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dit heb ik begrepen. Ik ben benieuwd hoe de burgemeester haar brief uitlegt. Als ik dit hoor en dan de brief van de burgemeester zie, is dit inderdaad de aanname die ik doe. Maar vervolgens, als dat niet correct is, hoor ik dat graag van de burgemeester. Maar ik heb gehoord dat er echt wel arm in arm afgerend werd op de politieagenten en ik heb ook begrepen, maar daar kom ik straks nog op in mijn vragen, dat er verschillende mensen vervolgd zijn of in ieder geval aangehouden. Dus ik ben ook wel benieuwd of dat dan relatie heeft tot het feit dat agenten gewond zijn. Nog los van alle veiligheidsaspecten van deze demonstratie hebben we het hier ook over miljoenen schade voor bedrijven en voor de spoorwegvervoerders, de producenten van overslagbedrijven, maar ook voor ProRail en de RET. Mijn vraag is: moet de belastingbetaler hier dan weer voor gaan opdraaien?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): U hebt een interruptie van mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, hoe weet de VVD dit, dat er miljoenen schade was?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dit is al de zevende actie en er is al meerdere keren gezegd door bedrijven, ook in ieder geval deze keer heb ik gesproken met de ondernemersorganisatie van de spoorwegbedrijven die hebben gezegd: dat is een miljoen schade van deze keer. Als het 7 van die acties zijn, zitten we dus al op 7 miljoen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dus dat is niet echt een onderbouwing. Het is niet feitelijk bewezen dat dit is gebeurd. Klopt dat?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Het is wel feitelijk. U kunt dezelfde informatie opvragen bij die bedrijven en die zullen hetzelfde zeggen. Ik weet niet of u een beetje kennis heeft van hoeveel het kost voor een bedrijf om zo'n kar stil te moeten zetten. In omzet heeft dat miljoenen verlies tot gevolg, als je 7 keer zo'n actie uitvoert.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, het punt dat ik wil maken, is dat mevrouw Abrahamse nu tweemaal iets heeft gezegd dat niet onderbouwd is. Niet iets wat wij als raad toegestuurd hebben gekregen. Niet iets dat in een brief van de burgemeester staat. Dus ik vraag gewoon heel eerlijk: waar komt die informatie dan vandaan?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Het staat iedereen vrij om contact op te nemen met de overkoepelende organisatie van al deze ondernemers die goederen op het spoor vervoeren. Dit is wat zij mij hebben verteld. Ik ga ervan uit dat dat klopt, ook omdat dat eerder ook al in media heeft gestaan, bij voorgaande acties, dat de schade ook per uur echt een ton of wat dan ook, volgens mij, was. Dat betekent, ga ik van uit: als je al die dingen bij elkaar optelt, dat je inmiddels met 7 acties echt wel boven de miljoenen zit. Wat we dus ook zien: dit soort bedrijven hebben het moeilijk en vooral de bedrijven die goederen vervoeren op het spoor, zoals ik al zei, draaien inmiddels echt rode cijfers. Dit is juist de meest duurzame manier van vervoer. Deze demonstranten van het afgelopen weekend, die beroepen zich steeds op het grondrecht om te mogen demonstreren, maar verbreken vervolgens ook zelf allemaal wetten en laten zien dat ze zelf zich niet aan diezelfde rechtsstaat hoeven te houden. Ik vraag me dan af: mag dit allemaal zomaar?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, welke wetten verbreken ze dan?

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Iemand mag niet zomaar op het spoor lopen, iemand mag niet zomaar een RET-bus vernielen, iemand mag niet het spoor vernielen, er onderheen graven, schade aanbrengen. Dat zijn allemaal zaken die bij wet verboden zijn. Vandaar ook mijn vraag: mag dit allemaal zomaar, ook al ben je dan dus aan het demonstreren.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Een interruptie van mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dit is precies waarom we kritisch waren over een regulier debat, want er worden nu allemaal, volgens mevrouw Abrahamse, feiten gedeeld die helemaal niet bij ons bekend zijn. Dus ik wil daar wel ook echt mevrouw Abrahamse om vragen of ze bij de feiten wil blijven. Want ik zie ook niet in een brief van de burgemeester over dat het spoor beschadigd is en of er miljoenschade is gemaakt aan het spoor.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Wat ik heb gezegd, is: alles bij elkaar opgeteld, spoorwegvervoerders, producenten en overslagbedrijven, maar ook ProRail en RET. Er staat momenteel een artikel op Rijnmond: 10.000 euro schade aan het spoor voor iedereen toegankelijk. De burgemeester heeft ook aangegeven: 4 van de 5 bussen zijn beschadigd. Dat zal ook in de tienduizenden euro's oplopen. Eerder zijn er een half jaar geleden bij protesten ook allemaal aantallen genoemd over wat voor economische schade dit doet met de Rotterdamse haven en bedrijven daar. U doet nu echt alsof ik een soort geheime kanalen heb waardoor ik dit soort informatie ophaal. Nee, dit is gewoon breed toegankelijk en bekend en u kunt ook allemaal mensen opbellen om dit allemaal te verifiëren. Volgens mij is niet alleen wat de burgemeester in haar brief schrijft, iets wat we mogen gebruiken in een debat. Nogmaals, ik vraag me dan af of dit dus allemaal zo kan. Als iedere Rotterdammer die ook maar op het spoor loopt een boete moet betalen, echt van honderden euro's, kunnen dan demonstranten zomaar onder het spoor gaan graven en waarom worden ze dan pas na 6 uur verwijderd? Ik ben benieuwd of de burgemeester daar een toelichting over kan geven en ook wat er precies is gebeurd verder dan wat er nu ook in haar feitenrelaas staat. Ik ben blij met het adequate optreden van de politie, maar toch vraag ik me af waarom het zo lang duurde totdat iedereen echt van het spoor was verwijderd. Zeker als ik het vergelijk met demonstraties in Amsterdam en Den Haag. Waar zit dat verschil in? Want als ik er echt als leek naar kijk, zeker met alle voorbereiding die er in de brief staat omschreven, dan vind ik

dat het dus best wel lang duurde. Uit de brief van de burgemeester begrijp ik ook dat er verschillende demonstranten zijn voorgeleid, zoals de brief zegt. Dat ben ik benieuwd: wat wordt daarmee bedoeld? Zijn de gegevens van deze personen bekend? Zeker vraag ik dat gezien de schade die ze vervolgens ook hebben aangericht en kunnen we ze daarvoor dus ook vervolgen, kunnen we het erop verhalen en gaat de gemeente dus ook samen, al dan niet met de RET en ProRail, de schade aan de bussen en het spoor proberen te verhalen op de demonstranten en als dat niet kan op de organisatie Geef Tegengas. Inmiddels is dit de zevende actie van Geef Tegengas in onze haven. Met iedere actie lijkt de groep te testen hoe ver ze kunnen gaan. We moeten als stad het signaal geven dat we dit soort acties niet accepteren. De haven wordt gechanteed door een groep met onduidelijke eisen die overgaat tot vernieling wanneer ze de kans krijgen en als mensen willen demonstreren tegen zaken in de haven dan zijn er genoeg plekken, ook in de haven, waar zij dit vreedzaam kunnen doen. Maar als het verkeer wordt ontregeld en als er onveilige situaties worden gecreëerd, dan moeten we niet afwachten, maar grenzen stellen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De volgende op mijn lijstje is de heer Bonte van Leefbaar Rotterdam.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter. Allereerst grote waardering voor onze politiemensen die de acties van Geef Tegengas hebben gestopt. Politiemensen hebben daarbij helaas letsel opgelopen, wangedrag van actievoerders. Ze hebben ook vernielingen aangericht. Een grote schande. Je zou maar geconfronteerd worden met deze vernielzuchtige hordes actievoerders die slecht zijn opgevoed en geen innerlijke beschaving hebben. Voorzitter, de burgemeester was gewaarschuwd. De bedoeling van Geef Tegengas is saboteren, dat zeggen ze zelf: platleggen van de haven totdat ze hun zin krijgen. Dat is geen demonstreren. Het gaat fout op het moment dat je de acties van Geef Tegengas gaat behandelen als een demonstratie. Het gaat fout als je dit opvat als een manifestatie en vervolgens gaat faciliteren. Het is sabotage. Sabotage onder het mom van demonstreren. Er wordt misbruik gemaakt van het demonstratierecht. Graag een reflectie van de burgemeester. Geef Tegengas pleegt sabotage in de haven en kondigt dit van tevoren aan. Dat betekent een voorzienbaar risico voor mensenlevens, voor de veiligheid. Dan heb je als burgemeester de plicht om adequate maatregelen te nemen, zodat het niet gebeurt. Als de haven wordt gesaboteerd, dan is de economische autonomie in het geding. Dan heb je als burgemeester de plicht om maatregelen te treffen in het belang van de hardwerkende Rotterdammers. Leefbaar Rotterdam zegt: blokkades verbieden, de hele haven als veiligheidsrisicogebied aanwijzen. Het is niet toegestaan om daar blokkadeacties te voeren of demonstraties te doen. Per definitie niet.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): U hebt een interruptie van mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Leefbaar geeft aan dat we sancties moeten leggen op demonstraties in de haven. Volgens mij was tegelijkertijd met deze staking van de sjorders, die wij als PvdA uiteraard supporten. Is dat ook iets wat Leefbaar graag wil blokkeren: die hardwerkende mensen die opkomen voor hun recht in de haven?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter. Helaas is er niet goed geluisterd. Het is geen demonstratie, dit is sabotage. Blokkade van havenactiviteiten is geen demonstratie, dat is het punt dat ik hier maak. Dus wijs een veilige zone aan voor vreedzame demonstraties.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): U was nog niet helemaal klaar met interrupties, want dit roept reactie op bij meer raadsleden. Dan g ik eerst nog een keer naar mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Is staking van werkzaamheden in de haven dan ook niet blokkeren van havenactiviteiten?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Het belangrijke punt hierbij is dat de doelstelling van deze acties is saboteren, blokkeren, totdat je je zin krijgt. Dat is een heel andere doelstelling dan voor betere werkomstandigheden of hoger loon. Dit is puur en alleen bedoeld als blokkeren, ondermijning, net zolang tot je zin krijgt. Dat valt niet onder demonstratie. Dat is puur sabotage.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw De Bruijn, ten slotte.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank, voorzitter. Dat is exact wat de sjorders ook doen: blokkeren van hun werkzaamheden. Staking is het blokkeren van havenactiviteiten. Volgens mij hebben we het dan over hetzelfde, alleen volgens mij wil de heer Bonte dat niet begrijpen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter. Ook D66 vindt geweld en vernielingen niet goed, maar blokkeren is toch iets wat wereldwijd, maar ook in Europa, maar ook door boeren, door vrachtwagenchauffeurs. Door ik weet niet wie wordt bij demonstreren vaak het blokkeren van het verkeer of het blokkeren van wat dan ook toegepast. Vindt de heer Bonte dat dan allemaal sabotage?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Ik heb het gehad over de specifieke acties van Geef Tegengas. Ik doe geen generieke uitspraken. Hun doelstelling is saboteren van de haven totdat ze hun zin krijgen. Ze dreigen met sabotage en met het aanrichten van maatschappelijke schade, als niet aan hun politieke eisen wordt voldaan. Dat is een poging tot intimidatie door klimaatfanaten om de samenleving te dwingen. Dat is ondemocratisch, voorzitter, onacceptabel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Als boeren met tractoren de boel versperren, doen ze dat ook om hun zin te krijgen. Als vrachtwagenchauffeurs de boel blokkeren, doen ze dat ook om hun zin te krijgen. Dat is natuurlijk niet een kenmerk van sabotage. Dus ik vind dat u wel heel grote woorden gebruikt, als u nu sabotage erin gooit. U blaast het op en wij prikken dat heel makkelijk door.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Ik blaas helemaal niets op. Ik constateer dat er dus gewonden zijn gevallen en dat er grote vernielingen zijn aangericht, dat dat van tevoren is aangekondigd en dat je dus van tevoren je maatregelen moet nemen. Leefbaar Rotterdam gaat hier gewoon niet mee akkoord. Dit is geen normale manier van demonstreren. Dit is niet toegestaan. Wij willen dit niet, wij willen hiervan verschoond blijven.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Uit deze reactie concludeer ik dus dat Leefbaar Rotterdam *cherry pickt* en kiest welke blokkades ze wel of niet accepteren, afhankelijk van de partij. Als ze het echt op de eenzelfde hoop gooien, dan zou ik ook bijna de conclusie kunnen trekken dat ze hierin de sjorders ook niet supporten, want zij blokkeren en saboteren daarmee ook de haven. Wat wij uiteraard als PvdA supporten.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Wij steunen de sjorders ook van harte voor goede werkomstandigheden, veiligheid en een goed loon. Dat staat buiten kijf. Maar de sjorders hebben geen politiemensen aangevallen en geen RET-bussen vernield. Laten we dat goed vaststellen hier met zijn allen. Wij accepteren dat niet als Leefbaar Rotterdam. Optyfen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Geachte raadsleden, ik verzoek wel om steunbetuigingen in die zin buiten deze raadzaal te houden. Mevrouw Verkoelen heeft een punt van orde.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Een punt van orde: optyfen is ook geen woord dat we gebruiken.

De heer BONTE (Ir): Voorzitter, dat is een oud Rotterdams woord, wordt veel gebruikt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Ook oud Rotterdams woorden kunnen iets meer of minder van toepassing zijn. Ik zou u willen verzoeken om dat niet te gebruiken. Mevrouw Verkoelen had een interruptie. Nog een punt van orde van mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, wat ik ook compleet ongepast vind, is dat dit wordt gezegd, wat denk ik ook tegen de gedragsregels van de raad gaat. Ik vind het compleet onbehoorlijk dat Leefbaar Rotterdam het compleet zit uit te lachen. Ik zou willen vragen: neem het terug.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik ga naar het blokkeren en saboteren, voorzitter, want anders loopt het uit hand. Het is saboteren, het is blokkeren. Ik heb het vele malen gedaan in mijn leven en ik vind het hartstikke goed dat dat gebeurt bij demonstreren op 1 punt na: op het moment dat de politie zegt dat het stopt, op het moment dat dus andere overheden, autoriteiten zeggen dat het niet meer mag, dan wordt het een probleem en dat is wel het punt. Dat het vervolgens gebeurt dat je op de A12 gaat zitten, uitstekend, vind ik geweldig, totdat de politie zegt en nou wegwezen, optyfen, zoals de heer Bonte zei. Dan moet je dat wel doen en daar zit het verschil. Maar ik ben het volkomen eens met de rest: blokkeren, saboteren, dat is een onderdeel van demonstreren, maar niet wanneer de rest, want dat komt erachteraan, niet om te verzieken, niet om de zaken kapot te maken. Dan wordt het anders. Als je een demonstratie gaat houden bij een universiteit, geen enkel probleem. Maar ga je vervolgens alle tv's van de muur rukken en noem maar op, dan ben je verkeerd bezig. Dat doe je niet. Daar zit het verschil in. Dat is, denk ik, wat de heer Bonte probeerde te zeggen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Ik verzoek verder toch de raad om dit soort krachttermen achterwege te houden, want anders wordt het een soort overtoepen. Dat is ook niet bevorderlijk voor het debat. De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter. Een goed betoog van mevrouw Verkoelen en laten we inderdaad ons niet druk maken over taalgebruik, maar wel over de schade die is aangericht en over het geweld dat is gepleegd. Daar gaat het om. Daar maak ik me druk om. Dus daarom zeg ik tegen voorzitter: wijs een veilige zone aan voor vreedzame demonstraties, buiten de

haven, waar je kunt demonstreren. Waarom is dat niet gedaan? Dat is een vraag aan de burgemeester. Graag een reactie.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank. Dan wil ik nog de ruimte geven voor een interruptie van de heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Ik hoorde mijnheer Bonte zeggen dat het verboden is, maar waaruit blijkt dat het verboden was dat deze demonstranten demonstreerden waar ze demonstreerden? Waaruit bleek dat het verboden was, uit uw woorden, want u zegt: het was verboden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Ik weet niet precies aan welke zinsnede u refereert, maar het is in zijn algemeenheid verboden om vernielingen aan te richten en om mensen letsel toe te brengen, als u dat bedoelt. Dat lijkt me evident.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Nee, ik verwees naar de demonstratie. U gaf aan: die demonstratie is verboden omdat het blijkbaar op een plek gebeurde wat u niet zinde. Dus daar was ik benieuwd naar: waarom is het verboden volgens u?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Een interruptie van mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik vind dat het nu wel een beetje een gekke kant opgaat, want er staat gewoon ook in het feitenrelaas dat op een gegeven moment de demonstranten naar een andere plek zijn gebracht, omdat ze niet op die plek mochten demonstreren. Dus het is wel goed als we allemaal op basis van het feitenrelaas het debat gaan voeren.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Interessant dat u nu verwijst dat we ons moeten baseren op feiten, terwijl u net 2 keer een aanname hebt gedaan aan die niet op feiten gebaseerd waren, die wij in ieder geval niet kunnen terugvinden in de stukken die tot onze beschikking stonden. Zo kunnen we *hear say* blijven doen. Dus als wij het bij de feiten houden, zou ik zeggen: doe het zelf ook.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik wil bijna wel een punt van orde hiervan maken. Er zit echt een verschil tussen. Er staan een aantal dingen sowieso vast in het stuk van de burgemeester. Dat ik daarnaast mijn onderzoek heb gedaan en andere feiten ook heb achterhaald, betekent niet dat ik dat vervolgens niet meer mag inbrengen in een debat. Dus laten we in ieder geval dat soort opmerkingen en dat soort discussies nu achterwege laten.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Ik wil dit punt ook graag afronden. De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter. Ik heb gezegd: blokkades zoals deze, zou je moeten verbieden. Dat is wat ik gezegd heb en dat is ook het punt dat wij willen maken. Graag een reactie van de burgemeester. Deze activisten hebben letsel toegebracht aan dienstverleners en ze hebben vernielingen aangericht aan het spoor, aan de hekken rond het spoor en aan de RET-bussen. Schade aanbrengen om je zin te krijgen, de samenleving willen ontwrichten. Als

de burgemeester dat demonstreren noemt, hebben we een groot probleem in Rotterdam. Leefbaar Rotterdam vraagt om een duidelijk signaal: niet zwichten voor deze terreur. Streng handhaven en straffen. De huidige straffeloosheid lokt verdere escalatie uit. Dan heb ik nog vragen aan de burgemeester.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan geef ik eerst het woord aan de heer Soytekin voor een interruptie.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Ik was benieuwd, want ik hoor het betoog van de heer Bonte een beetje aan en wat ik niet helemaal begrijp is, wil de heer Bonte dat alle demonstraties van Geef Tegengas bij voorbaat al worden verboden?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Dank voor deze vraag. Nee, dat is natuurlijk niet aan de orde, maar wel in het havengebied. Dus in het havengebied zeg ik: jongens, dat is geen gebied om te gaan demonstreren. Dat is te belangrijk voor ons economisch en voor onze autonomie. Daarvoor kun je andere gebieden aanwijzen, buiten het havengebied, in verband met de veiligheid. Dat is een belangrijk punt dat ik hier wil maken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dus om hem dan helder te hebben: Geef Tegengas mag niet in een havengebied demonstreren. Andere demonstraties, volgens mij werden de sjorders net aangehaald, dat zou dan op zich wel kunnen, volgens u. Zeg ik het dan goed dat dat de dubbele maat is die u wilt hanteren?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): De vraag stellen, is hem beantwoorden. Uiteraard hanteer ik geen dubbele maat. Duidelijk is dat we nu te maken hebben met een exces. Er wordt van tevoren aangegeven: we gaan blokkeren. Het wordt bestempeld als een demonstratie. Dat is, denk ik, een foute beoordeling. Dan ga je dat faciliteren en dan loopt het uit de hand. Dat had je van tevoren kunnen weten. Dus zorg dat dat niet meer kan gebeuren en zeg tegen dergelijke demonstraties, blokkadevoornemens: doe dat lekker ergens anders.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Maar dan concludeer ik inderdaad dat de politieke keuze van Leefbaar Rotterdam is om Geef Tegengas gewoon geen ruimte te geven om te demonstreren en andere groepen wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Voorzitter, wederom geen goede conclusie. Dit is geen demonstratie, dit is een blokkade. Ik vervolg mijn betoog met vragen aan de burgemeester. Gemeente Rotterdam heeft schade geleden. Hoe groot is die schade en wordt de schade verhaald op de actievoerders? Zo nee: waarom niet? Dus ik sluit me aan bij de vragen van de VVD. Gaat u dergelijke blokkadeacties in de haven vanaf nu verbieden? Zo nee, waarom niet? Zijn de personen die deze sabotage hebben beraamd, opgepakt? Zo nee, waarom niet? Zijn deze mensen überhaupt in beeld bij politie en justitie en zo nee, waarom niet? Is er een gebiedsverbod opgelegd, zowel fysiek als digitaal, om deze sabotage te voorkomen? Zo nee, waarom niet? Wat gaat u doen om te voorkomen dat onze haven en onze economie onverhoopt toch weer schade lijdt door blokkadeacties en krijgen de saboteurs van Geef

Tegengas een persoonsgerichte aanpak, inclusief heropvoeding in samenwerking met hun ouders en of begeleiders. Er is bijvoorbeeld een mooi initiatief: het hoc 010, het heropvoedingscentrum 010. Dank, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel voor uw bijdrage. Dan ga ik naar mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, dank u wel. GroenLinks begrijpt heel goed waar deze actie uit voortkomt. De urgentie is groot. Om te beginnen: er gaan wapens door onze havens, mogelijk richting gebieden waar mensenrechten worden geschonden. Niet alleen dat: onze haven is een belangrijke schakel in een keten van vervuiling en dat raakt mensen diep. Het is begrijpelijk dat er actie wordt gevoerd om dat zichtbaar te maken. Rotterdam is verantwoordelijk voor wat er via onze kades de wereld ingaat. Tegelijkertijd is het natuurlijk jammer dat er schade ontstaat aan de RET-bussen. Daar zijn wij niet voor en dat was ook niet de essentie van de demonstranten, ook niet hetgeen wat zij willen overbrengen. Machteloosheid tegenover oorlogen, een klimaatcrisis die niet serieus wordt aangepakt en een gebrek aan transparantie over wat er in onze haven gebeurt. De demonstranten hebben volgens eigen zeggen aangeboden om eerst in gesprek te gaan met de gemeente, maar dat gesprek is voor zover wij weten niet tot stand gekomen. Daarom heb ik een vraag aan de burgemeester: kan de burgemeester toelichten waarom zij, maar zeker ook de wethouder Haven, niet is ingegaan op het verzoek om een gesprek en onder welke omstandigheden is de burgemeester en wethouder wel bereid om met deze groepen in gesprek te gaan? Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Aanvullend mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Voorzitter, aanvullend. Zojuist al het debat over of het een demonstratie is of niet. Gelukkig is de burgemeester daar heel duidelijk over geweest in de brief. GroenLinks is blij dat de lijn van de burgemeester gewoon wordt neergezet, zoals het ook hoort. Demonstraties horen hier plaats te vinden en die faciliteren wij zolang dat kan en niet volgens ondemocratische partijen zeggen dat iets geen demonstratie is en dat niet plaats zou moeten vinden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Een interruptie van de heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Welke partijen bedoelt u met ondemocratisch?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Voorzitter, wat een onserieuze vraag.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dan stel ik vast dat het geen serieus verhaal is dat u houdt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Voorzitter, Leefbaar Rotterdam heeft hier zojuist verkondigd dat zij vinden dat dit geen demonstraties zijn, dat dit daarom niet zou moeten plaatsvinden. Wat dus niet klopt volgens hoe de wetten werken. Dat is voor onze democratie heel erg belangrijk en daarom geef ik aan dat ik heel erg blij ben dat onze burgemeester wel gewoon de wet volgt, de democratie heel erg belangrijk vindt en dit gewoon laat gebeuren zoals dat hoort te gaan. Dat was mijn punt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Daar heb ik wel bezwaar tegen, dat u dat aanschurkt tegen Leefbaar Rotterdam, dat accepteer ik niet. Leefbaar Rotterdam is een democratische partij en een van onze eerste fractievoorzitters is doodgeschoten vanwege zijn mening door aanhangers van dierenactivisme. Dat is ondemocratisch. Je gaat mij niet vertellen, hier in deze raad, jij van GroenLinks, gaat mij niet vertellen dat wij ondemocratisch zijn.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mijnheer Bonte, een punt van orde. Het is wel belangrijk dat u via de voorzitter praat. Er wordt hier niet elkaar de maat genomen op deze manier. Dat gaat via mij, dus niet op de persoonlijke titel. Probeer dat ook te handhaven.

De heer BONTE (Ir): Dan heb ik een punt van orde.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Ik hoor het graag aan.

De heer BONTE (Ir): Dan had u als voorzitter moeten ingrijpen als hier partijen inderdaad als ondemocratisch worden beoordeeld.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Ik heb dat beoordeeld als een verschil van inzicht. U hebt op een bepaalde manier een betoog gehouden. Daar hebt u in geschetst hoe u de inhoudelijke weging van deze kwestie, dat de ene partij iets in de haven doet en de andere partij iets in de haven doet. Daar krijgt u nu een reactie op. Dat kan. Zo heb ik dat beoordeeld. De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter. Ik ben het daar dus niet mee eens. Ik denk dat u daarmee een grens bent overgegaan. Leefbaar Rotterdam is in hart en nieren een democratische partij. Ik heb ook geschetst, daar was mijn emotie vandaan, excuus daarvoor, dat onze eerste fractievoorzitter is doodgeschoten. Daar komen wij vandaan. Dat is ons inspiratiepunt en onze bakermat. Wij laten ons door niemand vertellen, hier in deze raad, dat wij niet democratisch zijn. Wij zijn op en top democratisch. Het zijn juist anderen die ons dat recht willen ontnemen. Dat punt wil ik maken. Dus ik laat het me niet vertellen, ik laat het me nooit vertellen. Dank, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Helder, waarvan akte. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter. Ik vind dat Leefbaar Rotterdam in dezen wel heel lange tenen heeft voor een partij die de halve stad wel eens uitmaakt voor tuig of terroristen en die nu vanwege een opmerking van mevrouw Vlieger verbanden legt die ik totaal niet kan plaatsen. Dus ik zou zeggen: wacht het debat gewoon af, hoor het aan. Leefbaar Rotterdam heeft zelf vele malen dingen gezegd die vele malen erger waren.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Ik constateer wel dat dit debat nu afdrijft van het onderwerp. Dus ik zou u willen vragen om weer terug te gaan naar het onderwerp. Ik denk dat u heel duidelijk heeft gemaakt hoe u daarnaar kijkt, dat dat helder is neergezet en dat we daarmee weer terug kunnen naar de inhoud van het debat. De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Een laatste opmerking: ik accepteer het niet.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dat was heel helder. Mevrouw Van Wifferen, heeft u punt van orde?

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Ik weet niet of we hier niet toch nog over moeten praten. Want zelf, van een democratische partij, dat ook in onze naam zit, begrijp ik wel dat dit je

raakt als politieke partij en dat dit anders is dan een los scheldwoord. Dat dit diep raakt, dat snap ik wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Ik hoor een beetje buiten de microfoon een verzoek de schorsing. Als er een verzoek is om schorsing, kan dat uiteraard, maar dan graag wel in de microfoon. Anders wil ik graag doorgaan naar mevrouw Vlieger, want op zich is het punt nu gemaakt en heeft Leefbaar heel goed duidelijk gemaakt wat ze vinden en hebben andere partijen ook heel duidelijk gemaakt waar ze staan. Ik had u al een nawoord gegeven, dus als er nu verder geen andere punten van orde gemaakt worden, wil ik graag gewoon verder.

De heer BONTE (Ir): Een punt van orde.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Bonte, punt van orde.

De heer BONTE (Ir): Wij vragen een schorsing aan.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan gaan we schorsen. Dan verzoek ik of de woordvoerders bij mij hier komen, dan kan ik ook horen wat de reden van schorsing is.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dames en heren, we gaan weer verder. Dus als iedereen weer plaats kan nemen, de rust in de zaal weer wederkeert, geef ik het woord aan de heer Bonte, want die had namens zijn partij Leefbaar Rotterdam een schorsing aangevraagd. De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter, dank voor de gelegenheid om met mijn fractie ruggespraak te houden. Mijn fractie is het eens met de schorsing die ik heb aangevraagd en ook eens met het feit dat ik een grens heb willen trekken. Wij laten ons als Leefbaar Rotterdam niet als ondemocratische partij wegzetten. Daar ligt voor ons echt de grens. Dus ik wil mevrouw Vlieger de kans geven om daarop te reflecteren en dan is bij ons de kous af. Dank u.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Voorzitter, ik krijg de mogelijkheid tot reflectie en die hebben we ook zojuist met elkaar geprobeerd te doen. Dankzij de reflectie ook van andere mensen, het feit dat ik de partij zo heb benoemd, is in het verkeerde keelgat geschoten. Daar hebben mensen een andere interpretatie aan gehangen dan mijn bedoeling was. Ik heb het gehad over de interpretatie vanuit de wet en hoe dat als democratisch systeem werkt en dat het niet navolgen daarvan, dat ik dat als ondemocratisch zou bestempelen. Ik had het moeten houden op die handelingen en die keuzes die Leefbaar daarin heeft gemaakt. Dus dit is een uitleg van hoe ik het heb bedoeld. Daar hou ik het graag bij.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter. Gewaardeerd, dank daarvoor ook van mijn kant. Ik ben te persoonlijk geweest *in the heat of the moment*, zou je kunnen zeggen in goed Nederlands. Excuus als daar aanstoot aan genomen is. Dat was niet de bedoeling. Ik wil graag feitelijk en inhoudelijk debatteren via de voorzitter. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Hartelijk dank, geachte raadsleden. Fijn dat het op deze manier ook mogelijk is om met elkaar soms dingen uit te spreken die plaatsvinden in *the heat of the moment*, want zo is dat natuurlijk ook gewoon in een raadsdebat, het kan mensen persoonlijk raken, je meenemen in een debat en het is ook goed om dat dan soms onderling uit te kunnen spreken. Dus dank aan allen die daar op een goede manier aan hebben bijgedragen. Dan gaan we nu verder met de inhoud van het debat. Dat was mevrouw Vlieger nog niet helemaal klaar met haar betoog. Dus dan geef ik als eerste het woord aan mevrouw Vlieger en daarna heb ik de heer Van Campenhout op het lijstje.

Mevrouw VLI EGER (gl): Voorzitter, heel kort van mijn kant, vanuit het veiligheidsperspectief. Ik las dat er agenten gewond zijn geraakt en dat is natuurlijk een ontzettend ernstige zaak. Kan de burgemeester daar iets meer over duiden? Daarnaast, tegelijkertijd mis ik de kant van de demonstranten, terwijl ik wel gehoord heb dat daar ook wel veel gewonden bij zitten. Dat lees ik niet in de brief terug. Terwijl ik ook gehoord heb dat mensen zelfs knock-out zijn gegaan van de slagen tegen hun hoofd. Ik ben erg benieuwd: kan daar dan ook nog een beeld van gegeven worden? Op filmpjes die ik heb gezien online zie ik dat bijvoorbeeld de wapenstok vanuit agenten boven het hoofd wordt geheven of dat die wordt gebruikt als een soort ding om mensen mee te porren. Volgens mij is dat niet hoe de veiligheidsinstructie is. Dus ik vroeg me ook af of de burgemeester kan duiden in hoeverre dat dan dus legitiem is.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Voorzitter, wij willen geen haven die genocide faciliteert. We willen ook geen haven die draait op fossiele brandstoffen, wapenhandel of koloniale roof. We willen geen haven die winst boven mensen stelt en we willen geen bestuur dat dat normaliseert. Op 8 oktober gingen sjorder in staking en nu ligt die staking stil. Mensen die deze haven draaiende houden, weigerden uitgebuit te worden. Hoe reageert het Havenbedrijf, eigendom van onze gemeente? Met een kort geding tegen hun eigen arbeiders. Een vraag die aan het college wordt gesteld: als deze gemeente, via het Havenbedrijf, juridische stappen onderneemt tegen arbeiders, sjorders, wat zegt het dan over onze positie ten opzichte van de havanarbeiders en de vakbondstrijd? Dit zegt alles. Wanneer het gaat om aandeelhoudersbelangen, is de gemeente razendsnel. Dan zijn er brandbrieven en dan staan de juristen klaar. Maar als het gaat om uitbuiting, om mensenrechten, om oorlog en genocide die via deze haven wordt gefaciliteerd, is het oorverdovend stil. Dat was precies de bedoeling van deze demonstratie: het ontregelen van een systeem dat winst belangrijker vindt dan mensenlevens, om maar plat te zeggen: dat de economische schade die daaraan ten gevolge is, ons niet boeit, want deze economie is gebouwd op uitbuiting, fossiele vernietiging, op oorlog en als jullie het daarover willen hebben, is dat prima. Maar laten we dan eerlijk zijn: de echte schade wordt elke dag aangericht door dit systeem zelf. De economie die draait op koloniale roof, op ongelijkheid en op het vernietigen van levens, want wat Tegengas doet, is dat zichtbaar maken. Zij eisen transparantie en een einde aan de fossiele en militaire infrastructuur. Dus, voorzitter, dit is geen debat over ordeverstoring, dit is een debat over macht, over wie deze stad toebehoort. BIJ1 staat daarom pal achter dit verzet, achter de sjorders, achter de activisten en achter de mensen die weigeren te buigen voor kapitaal, want de echte bedreiging voor Rotterdam is niet de blokkade van een paar uur, de echte bedreiging is een politieke winst, politiek die winst boven mensen stelt en daartegen is verzet niet alleen legitiem, maar ook noodzakelijk.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Overigens wil ik wel graag noteren: de staking van de sjorders is echt een ander onderwerp. Dat is buiten de orde van dit debat. Dus laten we proberen dat er niet bij te betrekken, want daar heeft de burgemeester geen rol in. Dat is echt een ander thema en dat vertroebelt het debat. Ook aan de collega's het verzoek om daar dan niet op te interrumperen, want dat heeft dus niet zoveel zin. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik heb gewacht tot het einde van het betoog kwam van de heer Van Campenhout. Wat ik nog niet heb gehoord, is hoe het nou zit om met schade aan de RET en al dat soort acties die zijn verricht. Vindt u dat dat ook een legitiem onderdeel is geweest van de demonstratie of keurt u dat soort acties af?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u wel voor deze vraag. Als we kijken naar wat we gehoord hebben, is dat deze mensen urenlang opgesloten hebben gezeten in zo'n bus, met stress, zonder duidelijke informatie of toegang tot sanitaire voorzieningen. Dus dat mensen hun behoefte hebben moeten doen in die bus. Ik vraag me af hoe u het gedaan zou hebben als u urenlang opgesloten zou zijn in een bus zonder sanitaire mogelijkheden. Waar zou u uw behoefte doen op die plek?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Volgens mij was het hetzelfde probleem geweest als je je had vastgeketend aan het spoor. Maar dat terzijde. Ik vind alsnog dat niet een excuus is om echt gewoon de hele binnenkant van een van die bussen kapot te maken. We kunnen het over heel veel dingen oneens zijn en dat zullen we altijd blijven, maar ik hoop toch wel dat echt dit soort vernielingen, dat niemand dat bij een demonstratie vindt horen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Soms hebben vernielingen doelen. Want vindt u dan een mensenleven belangrijker dan die stoel die bij de RET kapotgemaakt is? Want dat is wel waar het om gaat met deze demonstratie.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik ben hier toch een beetje verbaasd over. Omdat iemand iets verschrikkelijks of iets slechts doet in de wereld, mag ik hier dus elke wet gaan verbreken? Dat gaat mij wel erg ver.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Hij hoort geen vraag, dus dan is hierbij dat onderwerp afgekaart. Dan gaan we naar de heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. De fractie van FvD Rotterdam maakt zich grote zorgen over wat zich op vrijdag 10 en zaterdag 11 oktober heeft afgespeeld in onze Rotterdamse haven. Acties van de groep Geef Tegengas zagen er niet uit als een spontane demonstratie, maar een zorgvuldig voorbereide poging om onze haven, het kloppend hart van de Nederlandse economie, bewust te ontregelen. Op zaterdag werd de spoorlijn urenlang geblokkeerd, 4 agenten gewond, bussen van de RET vernield en besmeurd en ontstonden gevaarlijke situaties voor personeel en hulpdiensten. De economische schade is groot: vertragingen, gemiste overslagen en verlies voor bedrijven en kleine ondernemers. Voorzitter, de Rotterdamse haven is van vitaal belang voor 100 duizenden banen in Nederland. Elke minuut stilstand betekent verlies. Niet alleen voor grote bedrijven, maar ook voor kleine ondernemers, transporteurs en havenwerkers die het toch al zwaar hebben in het huidige economische klimaat. Demonstreren is een grondrecht, maar dat recht houdt op waar veiligheid, economie en rechtsorde in gevaar komen. Daarom vraagt de fractie van FvD Rotterdam de burgemeester: hoe kan het dat een groep als Geef Tegengas dit soort acties openlijk kan aankondigen en vervolgens urenlang het havengebied op deze wijze kan ontregelen. Op zaterdag geeft het college aan dat er vanaf ongeveer 10.00 uur

demonstranten het spoor betraden. Hoe lang hebben deze demonstranten de ruimte gekregen om deze ontwrichtende activiteiten voort te zetten? Hoe wordt de substantiële schade die bedrijven hebben geleden in kaart gebracht en verhaald op de verantwoordelijken? Voorzitter, wij staan pal achter het recht om te demonstreren, maar niet ten koste van de veiligheid en welvaart van anderen. FvD vindt dat er nu een duidelijk signaal moet komen. Rotterdam zou geen ontwrichting moeten tolereren, geen vernieling en geen bedreiging van de economische motor waar ons land op draait. Onze havenwerkers, ondernemers en transporteurs verdienen bescherming, geen chaos. Deze laatste groep lijdt al enorm onder allerlei acties die het bijna onmogelijk maken om als kleine ondernemer te overleven. Hier hoop ik in de commissie nog een keer op terug te kunnen komen. Voorzitter, Rotterdam moet een stad blijven van hard werken en niet van ontregelen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Andere sprekers. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, demonstreren mag wat D66 betreft best stevig en het mag ook schuren. Afwasbare verf, vastketenen, blokkeren. Op zich zijn dat middelen die bij demonstraties kunnen horen. Wij zijn tegen vernieling en geweld. Laat dat duidelijk zijn. Wat ook voor D66 heel belangrijk is, is dat mensen kunnen demonstreren op de plek waar ze tegen demonstreren. Dat vindt Amnesty International ook altijd heel belangrijk in hun rapporten. Dus als je tegen de haven demonstreert en tegen transporten, is het logisch dat je daar dan ook bent. Dus die plek vinden wij ook heel erg belangrijk. Dus wat dat betreft staan we daarvoor, maar keuren we vernielingen en geweld af. Ik heb nog enkele vragen, ze sluiten wel een beetje aan bij de anderen: wat is er nou vernield? Hoeveel schade is er? Is er veel geweld geweest tegen politie, dan wel demonstranten en liepen er veel mensen door deze acties gevaar? Dus bijvoorbeeld mensen in de haven, ook de politie of hulpverleners, dan wel de demonstranten zelf. Want op het spoor gaan zitten, is natuurlijk ook gevaarlijk. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Veel is al gezegd, dus ik kan het wel redelijk kort houden. Dat er vernielingen zijn geweest en dat dat niet goed is te keuren, daar hoef ik, denk ik, niet heel veel over te zeggen, want dat is ook gewoon niet goed. Dat gezegd hebbende, is het wel belangrijk dat mensen hun geluid kunnen laten horen en moeten blijven laten horen door middel van demonstraties die natuurlijk ook kunnen schuren en dus ook in de haven moeten kunnen plaatsvinden, ook al zorgt dat soms voor frictie en soms dat iets wat langer duurt dan normaal gesproken zou moeten duren. In een van de eerdere debatten hierover, dit is vaker aan de orde geweest, heb ik de burgemeester gevraagd of de locoburgemeester, dat weet ik niet meer: hoe zit het nou met de gesprekken vooraf bij zo'n demonstratie? Toen werd er aangegeven: we komen heel moeilijk in contact met deze mensen, dus zijn er ook geen gesprekken of afspraken te maken. De signalen die ik krijg, zijn een beetje tegenstrijdig. Volgens mij zijn er namelijk wel gesprekken geweest, dacht ik, of niet? Misschien dat de burgemeester daar wat duidelijkheid over kan geven. Daar hou ik het bij.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Anderen. De heer Coşkun en mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Voorzitter, voor de PvdA is het demonstratierecht een groot goed, zoals voor velen hier in de raad. Het is een hoeksteen van onze democratie, het recht om het oneens te zijn met beleid, met macht of met elkaar. Demonstreren mag scheuren en dat is soms ook nodig, wat ons betreft, zoals we ook zien bij hardwerkende sjorders die opkomen voor hun welzijn. Maar we zijn ook helder: handelingen die in strijd zijn met de wet, zoals vernieling of geweld, keuren wij af. Dat geldt voor iedereen, voor demonstranten en ook voor de overheid wanneer zij ver gaan in het gebruik van hun geweld of beperkingen van

grondrechten. Gisteren ontvingen wij een feitenrelaas met duiding van de burgemeester. Wij danken haar daarvoor, maar het roept ook een aantal vragen op. Ten eerste over proportionaliteit en veiligheid. Zowel demonstranten als politie hebben recht op veiligheid. Hoe beoordeelt de burgemeester de balans tussen het handhaven van de openbare orde en het beschermen van het grondrecht op demonstratie in dit specifieke geval? Zijn de signalen van buitensporig geweld en vernederende behandelingen, zoals het langdurig vasthouden van mensen zonder toegang tot het toilet of water, bekend bij de burgemeester? Als dit klopt, wat wordt hiermee gedaan, gezien dat niet toegestaan is. De burgemeester schrijft dat 10 oktober beter verliep dan 11 oktober. Had de burgemeester of de driehoek andere locaties aanbevolen voor de demonstratie en zo ja, hoe is daarop gereageerd? Tot slot: vinden er standaard evaluaties plaats van het handelen en de beslissingen van de driehoek bij de demonstraties? Gebeurt dat ook in dit geval en kunnen de conclusies daarvan, net als met al eerder demonstraties, met de raad worden gedeeld? Nog 1 vraag: is de burgemeester samen met de wethouder Haven bereid om op korte termijn in gesprek te gaan met de actiegroep? Niet over de eisen buiten onze bevoegdheid, maar wel over de vraag welke stappen we wel kunnen zetten als stad en als aandeelhouder van het Havenbedrijf. Bijvoorbeeld rond mensenrechten, milieu en transparantie. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, de meeste vragen zijn al gesteld. Ik sluit me een beetje aan bij het verhaal van mevrouw Van Wifferen en zeker ook bij het verhaal van de heer Soytekin. Demonstreren is een recht en je wilt dat vooral doen bij het plaats delict, dus in dit geval in de haven. Dat lijkt me logisch. Vernielingen horen daar niet bij. Dat ben ik weer met mevrouw Verkoelen eens. Maar ik was wel getriggerd door de vraag ook van de heer Soytekin, dat we niet in gesprek zouden kunnen gaan met de actiegroep Geef Tegengas. Ze hebben hier ook op de stoep gestaan van het stadhuis. Toen was helaas het stadhuis dicht, kon je moeilijk koffie met ze drinken, maar er hebben zelfs 2 vertegenwoordigers van op de publieke tribune gezeten, nog niet zo lang geleden. Dat zijn gewoon mensen die Nederlands praten en Nederlands verstaan waarmee je toch in gesprek zou moeten gaan van hoe je dan dat demonstratierecht gebruikt en wat dan wel kan en wat dat niet kan. Dus ik ben benieuwd of dat gesprek gaat plaatsvinden en over wat dan.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Zijn er nog andere sprekers op dit punt? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u wel, voorzitter en dank aan de burgemeester voor haar duidelijke brief. Ik ben ook blij met deze burgemeester. Die demonstraties, er leeft heel veel in deze maatschappij. Zeker in deze tijd, het zijn roerige tijden. Dus ik ben blij met een burgemeester van Rotterdam die gewoon demonstraties laat doorgaan en het elke keer beoordeelt. Daarvoor haar zin in de brief: ik vind het belangrijk dat er in Rotterdam gedemonstreerd kan worden, want dit is een essentieel onderdeel van onze democratische rechtsstaat. Daar ben ik blij mee en dat is ook precies de mening van onze fractie en ik denk van meerdere partijen in deze gemeenteraad. Ik heb nog wel enkele vragen. Allereerst dat u niet in gesprek bent gegaan, omdat het uw portefeuille niet is, met de demonstranten, kan ik begrijpen. Maar er staat geen uitleg in de brief waarom wethouder Simons van de haven niet met de demonstranten in gesprek is gegaan. Dus misschien kunt u daar een toelichting op geven. Dan heb ik nog een vraag aan u. Wat een beetje buiten beschouwing wordt gelaten in de hele discussie hieromtrent zijn de bewoners. Dat zijn bewoners die daar echt rond die spoorlijn wonen. Wij zijn benaderd door bewoners en die hebben zich echt zorgen gemaakt, omdat er dus heel veel treinen met gevaarlijke stoffen overheen gaan, van hoe gaat dat nu, er zijn demonstraties aangekondigd. Die maakten zich zorgen over hun veiligheid. Dus mijn vraag is aan de burgemeester: zijn die bewoners ook ingelicht door de gemeente of de maatregelen die u zou nemen om hen ook gerust te stellen?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank. Anderen? Dat is niet het geval. Dan gaan we naar de beantwoording door de burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Hartelijk dank. Veel vragen, maar er zit ook wel wat overlap in. Dus ik zal eerst terugkijken, reflectie, heeft de heer Bonte gevraagd. Volgens mij vroegen anderen ook nog om eens terug te blikken hoe dit gegaan is. Het klopt dat wij op enig moment vernamen dat er een zogenaamde blockparty zou worden gehouden in de haven, onder andere door Tegengas. Wij hadden op dat moment geen weet over hoe groot, hoeveel, waar. Er zijn best een aantal van uw leden die ook vragen hebben gesteld van waarom duurt het zolang voordat mensen dan van het spoor af zijn? Ik kom zo nog tot de maatregelen waarop ik ben gekomen. U kent het havengebied allemaal. Dat is 35 kilometer aan spoor, een heel groot gebied. Het loopt van Barendrecht tot diep de Maasvlakte op. Het is niet zo dat ik nou zoveel agenten heb en kan inzetten dat wij het hele gebied daar gaan afzetten om te kijken waar wel en niet demonstranten komen. Wij wisten dat er een demonstratie zou komen. De avond ervoor kregen wij ongeveer in de smiezen over hoeveel mensen het zou gaan. Het waren op dat moment 400 tot 600 mensen die werden verwacht. Een enorm aantal in een enorm gebied en we weten niet waar ze naartoe gaan. Dat is ongeveer de situatie waar de politie voor staat en waar ik als burgemeester voor sta. Dat was ook de reden dat wij als driehoek, dat hadden we al eerder bekeken, dat we zeiden: hoe ziet nu de situatie op die dag eruit? U moet zich ook voorstellen dat op zo'n dag er tientallen treinen doorgaans dat havengebied inkomen. Dat verschilt allemaal qua lading. Die lading is heel verschillend, maar daar zitten soms ook gevaarlijke stoffen bij, inderdaad. Wij staan op dat moment in heel nauw contact met ProRail om te kijken: wat komt er nou aan, wanneer, hoe gaat dat? Maar ook in combinatie: waar zitten dan de demonstranten op enig moment? Die combinatie moet je telkens leggen om te zien of er gevaar optreedt. Want zoals u weet: als wij een demonstratie toestaan, ik zal nog op de reflectie komen, demonstratie versus blokkade, als er een demonstratie is en ja, ik vind het belangrijk dat we dat grondrecht ook kunnen uitoefenen hier in deze stad. U kunt niet anders van mij verwachten dan dat ik dat doe, want ik ben gehouden ook aan de wet. Maar heb ik 3 gronden altijd om te kijken of ik die demonstratie beperk. Dat is op basis van de verkeersveiligheid, de volksgezondheid en de openbare orde en veiligheid. Die zaken weeg je op dat moment en dan beoordeel je op dat moment of het gevaarlijk is of niet. Voor wie dan ook, zeg ik daar bij. Dat is dan niet alleen maar voor degene die daar werken of wat dan ook, maar ook voor de demonstranten zelf. Daar heb ik ook een plicht voor om die te beschermen. Dat was een beetje de context waar het vandaan kwam. De heer Bonte zegt op enig moment: maar dit is toch geen demonstreren meer, dit is toch saboteren? Ik denk dat mevrouw Verkoelen het best netjes heeft uitgelegd. Ik zou bijna zeggen: kom eens een keer aan deze kant van de tafel zitten. Maar uiteindelijk, a, wij wisten niet van tevoren precies wat er allemaal ging gebeuren. Want op grote lijnen werd gezegd: we gaan de haven platleggen, maar u kent het havengebied: best groot. Wat betekent dat dan precies? Tegelijkertijd, als je gaat demonstreren dan is er bijna altijd wel een vorm van hinder of iets dat gewoon lastig is in die demonstratie. Sterker nog: de uitingsvorm is onderdeel van die demonstratie vaak. Daarbij zeg ik ook maar nadrukkelijk: economische schade is voor mij geen grond op basis van de wet om zo'n demonstratie te mogen verbieden. Ik heb mij aan de wet te houden, dus dat is steeds waar ik aan toets. Dat doe ik niet alleen, dat doen we in de driehoek met de politie en met het OM op dat moment. Wel was het zo dat wij al wel een aantal beperkingen hadden opgelegd, omdat we wisten dat als er bij een aantal petrochemische installaties, waar echt gevaarstelling zou kunnen gaan ontstaan als daar gedemonstreerd zou worden, hadden wij wel van tevoren gecommuniceerd: als u daarnaartoe gaat, dan is het inherent onveilig. Dus zal ik een aanwijzing geven als u dat doet. Bij het spoor moet je dat kunnen onderbouwen, want het is zo groot, zo veel, het maakt nogal uit of je ergens achterin de Maasvlakte op het spoor gaat zitten, bij wijze van spreken, waar die dag helemaal geen trein komt, of je gaat aan de voorkant zitten waar die dag heel veel treinen langskomen. Wij weten niet van tevoren waar men gaat zitten of waar men gaat

demonstreren. Dus dat is een aanwijzing die we op dat moment kunnen geven. Dat is ook gebeurd. Wij hebben heel snel ook met ProRail steeds zitten schakelen: wat komt eraan, wat zijn de goederen, wordt het gevaarlijk? Ja of nee. Daar was de conclusie heel snel: dit gaat gevaarlijk worden of kan in potentie gevaarlijk worden. Een combinatie van de hoeveelheid demonstranten in combinatie met ook alles wat er aan zat te komen op het spoor. Op dat moment heb ik direct een aanwijzing geven: niet op het spoor. Men ging toen al op 4 plekken op het spoor lopen. Laat ik het zo zeggen, men verdeelde zich over verschillende plekken op het spoor. Ik heb ook aangegeven waar dat was. In de brief staat dat precies aangegeven. Dan is het zo dat de politie eerst aangeeft: de burgemeester heeft een aanwijzing gegeven dat u niet op deze plek mag demonstreren, maar wel op een andere plek, want dat zeggen we er altijd weer achteraan. Dan wijzen we aan waar men wel naartoe mag u. Als u daar geen gehoor aan geeft, gaan ze vorderen. Als daar geen gehoor aan wordt gegeven, uiteindelijk gaat de politie toch aan de slag om te zorgen dat mensen daar weggaan. Dit was de situatie waarin wij zaten. Dan ben je dus op verschillende plekken met aanzienlijke hoeveelheden mensen, want dat moeten we ook niet onderschatten. Dit ging niet over een tiental aantal demonstranten, dit waren er rond de 400, 500 waarin uiteindelijk ook bijna zo'n 300 mensen zijn aangehouden. Dus de hoeveelheid was ook nog wel een factor. Dan ben je wel even bezig voordat je de mensen daar allemaal weg hebt. Dus het is niet zo dat wij urenlang hebben zitten praten met die demonstranten waar ze wel en niet naartoe mochten. Dat was heel vrij snel duidelijk. Alleen voordat wij ze dan weg hebben van het spoor en dat men op andere plekken ook weer oppopt. Dat is de feitelijke situatie waar dan de politie mee te maken heeft. Dus men heeft daar echt gehandeld zo snel als men kon, maar ook op een manier dat het ook veilig was voor henzelf, zo veilig mogelijk voor henzelf en voor de demonstranten. Mevrouw Abrahamse zegt: klopt het dat de politie is aangevallen? Ik heb ook in mijn brief geschreven dat er 4 agenten gewond zijn geraakt en dat een van hen ook naar het ziekenhuis is overgebracht. Ik heb niet de exacte medische details, noem ik het maar, en de manier waarop het allemaal tot stand is gekomen. Ik weet wel dat, van wat ik heb gehoord, dat een aantal verwondingen wel tot stand zijn gekomen in contact met demonstranten, zoals wij dat zo netjes dan noemen. Dat betekent een tik tegen het hoofd, gebeten, tik tegen het oor, dat soort zaken. Dus dat is ook wel in het contact met de demonstranten ontstaan. Mevrouw Abrahamse vraagt: mag je schade aanbrengen aan bijvoorbeeld het spoor onder het mom van demonstreren? Nee, je mag demonstreren, maar schade veroorzaken is niet toegestaan. Dat heb ik ook duidelijk in mijn brief gezegd, want de heer Van der Velden noemde nog het recht van demonstreren. Dat vind ik ook een ongelooflijk belangrijk recht. Niet alleen ik, het staat gewoon in onze grondwet. Maar ik heb ook gezegd in mijn brief: een demonstratie mag schuren, maar het overtreden van de wet veroordeel ik. Het schade aanbrengen is het overtreden van de wet. Dus dat zijn de kaders waarbinnen ik handel. Demonstreren mag, schade aanbrengen niet. Daar is dus ook tegen opgetreden. Zij vroeg ook: wordt er dan nog aangifte gedaan? De schade die is geleden, is bij ProRail en bij de RET, niet bij de gemeente zelf. Dus dat zijn de partijen die ook de schade dan moeten definiëren, bepalen hoeveel schade zij hebben geleden en kunnen ze zich dus ook eventueel voegen als er mensen ook voor een rechtszaak worden voorgeleid. Dat is wel aan die partijen zelf. Het is niet zo dat de gemeente dat doet voor hen of zo. Het is wel aan het OM om te bepalen of er al dan niet vervolgd gaat worden. Dat was ook nog een vraag van een aantal van u. Er zijn mensen aangehouden, maar hoeveel zijn er nou uiteindelijk voorgeleid? Dat heb ik ook in mijn brief geschreven, dat er 7 mensen uiteindelijk ook nog vastgehouden zijn. De rest is eerder weggestuurd. Dat zijn keuzes van het OM, daar ga ik als burgemeester niet over. Dus dat wil ik ook wel zo zuiver houden, want die scheiding der machten is toch wel ongelooflijk belangrijk in ons land.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Ik probeer het toch nog wat beter te begrijpen. Misschien gaat u daar dan inderdaad niet over, maar wat ik heb begrepen, is: op een gegeven moment wordt

er gezegd: je mag hier niet demonstreren, dus via een bus worden ze dan vervoerd. Op dat moment wordt het geleend van de RET. Het is niet per se het normale RET-vervoer. Tijdens dat lenen is natuurlijk schade ontstaan. Dus allereerst: dan zit daar toch wel, misschien niet eens vanuit de gemeente, maar vanuit de driehoek dat daar schade wellicht verhaald kan worden, want die schade is tijdens dat begeleiden naar een nieuwe locatie gedaan. Wat ik heb begrepen, maar misschien klopt dat niet, is dat vervolgens van die mensen niet eens de namen zijn genoteerd en dat je dus vervolgens, als RET, hoe kan je nog die schade verhalen als tijdens dat lenen gewoon geen identiteiten zijn gevraagd? Dan kun je ook niet meer bepalen wie dat dan ooit gedaan heeft. Dus daar ben ik nog wel benieuwd naar hoe dat nou is gegaan en of dat dan het op een gegeven moment dus ook onmogelijk maakt om die schade nog te gaan verhalen nu.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Of die namen al dan niet worden opgenomen, dat is niet aan mij. Dat is uiteindelijk de keuze van het OM. Wij bepalen wat de kaders zijn en wanneer er wordt opgetreden. Dat bepaal ik als burgemeester. De politie acteert onder mijn gezag. Die gaat dus handelen op het moment dat wij zeggen: deze kaders zijn overtreden. Houden dan ook mensen aan op het moment dat mensen daar niet aan gehoorzamen. Maar wat het vervolg is, is aan het OM. Dus of die namen al dan niet zijn opgeschreven, dat is niet iets waar ik mij mee bezighoud of waar ik mij mee bemoei. Dat is echt iets wat zij zelf beslissen. Daarbij wegen ze ook gewoon de situatie waarin die zit. Maar nogmaals: ik treed niet in de wegging, want dat vind ik echt aan het OM dat te doen. Het klopt dat wij hebben gevraagd op het moment dat de mensen vervoerd moeten worden, worden er bussen gewoon ingehuurd van de RET. Zo simpel is het bijna, want we moeten ze dan ook naar een andere plek gaan brengen, weg van de locatie waar men is. Maar dan is de feitelijke schade wel bij de RET. Dus als u iets inhuurt, dan is het niet zo dat u dan gelijk degene bent die schade kunt verhalen, dat is wel aan de partij waar de schade is ontstaan. Dus dat is echt de juridische basis. In hoeverre dat kansrijk is, weet ik niet, want het is echt aan het OM om dat dus ook te beoordelen. Mevrouw Abrahamse vroeg ook hoe verschillen demonstraties hier in Amsterdam en Den Haag, ook omdat het hier langer zou duren. Dat heb ik, denk ik, net uitgelegd. In Amsterdam en Den Haag waren aanzienlijk minder mensen. Ik geloof dat het in Amsterdam iets van 20 mensen betrof. Dat doe ik uit mijn hoofd nu, maar in ieder geval een veel kleiner groepje, plus op een stukje spoor dat gelijk bij een station zit. Dat is wat anders dan een 35 kilometer lang gebied waar heel veel spoor en allerlei bedrijven lopen. Dus dat is echt de situatie met ook nog eens op verschillende plekken dus tegelijk verschillende demonstraties. Voorgeleid, wat betekent dat? Dat betekent: de rechtmatigheid van de aanhouding wordt getoetst door de hulpofficier van justitie en de aangehouden verdachte wordt ook op de hoogte gesteld van de reden van aanhouding. Zoals ik al heb genoemd, is toen besloten om de personen die enkel artikel 11 van de wet openbaarheid manifestaties of artikel 22 van de Spoorwegwet hebben overtreden, om die niet langer vast te houden. Het is dus aan het OM om dat zo vast te stellen. Zijn de gegevens bekend, vroeg mevrouw Abrahamse. Van de in totaal aangehouden personen worden dus 7 mensen vervolgd. Van hen zijn de gegevens bekend. Daar zitten, naar mijn informatie, ook personen tussen die verdacht worden van het aanbrengen van schade. Saboteren, daar heb ik het net ook over gehad. De heer Bonte vraagt: kunnen we de hele haven als een veiligheidsrisicogebied aanwijzen? Een veiligheidsrisicogebied is een gebied waar preventief gefouilleerd kan worden, dus dat is ook weer wat anders en je moet daar ook een grondslag voor hebben om een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen, want dat heeft te maken met bijvoorbeeld de hoeveelheid wapens die dan in een gebied in een bepaalde periode worden gevonden. Dat is het kader waarin wordt bepaald, in de stad, of een veiligheidsrisicogebied wordt ingesteld. Dat is ook je ticket om te zorgen dat mensen preventief gefouilleerd kunnen worden. Dat is hier dus niet aan de orde, dat is hier niet de grondslag. Dan zegt de heer Bonte: wijs een veilige zone aan in de haven waar gedemonstreerd mag worden. Dat is de discussie die we

ook al gehad hebben met elkaar: het demonstreren doe je ook bij het object waar je tegen wil demonstreren, maar binnen de kaders die worden gesteld door mij als het de verkeersveiligheid, wanordelijkheden of de gezondheid gaat raken. Dat hebben we dus ook daadwerkelijk gedaan. Dus we hebben een aantal plekken aangewezen dat de gezondheidsrisico's te groot zijn om daar te gaan demonstreren. Maar het is niet zo dat je dan heel het havengebied als zodanig kunt aanmerken, want dat is te algemeen, te weinig onderbouwd en kun je ook niet in één keer zeggen van dus alles valt dan onder zo'n aanwijzing. We moeten specifiek onderbouwen waarom dat op die plekken wel zo is. De schade verhalen heb ik het ook al over gehad. Is er een gebiedsverbod opgelegd, vraagt de heer Bonte, aan de overtreders. Nee, dat is niet opgelegd. De demonstranten zijn aangehouden en daarmee is ook de feitelijke gevaarlijke situatie op dat moment gestopt. In de toekomst verbieden heb ik net ook al aangegeven. Gaan we ze heropvoeding aanbieden? Dat is een strafrechtelijk vervolg en dat is, blijf ik ook maar weer heel netjes, dat is echt aan het OM te bepalen wat dan de goede strafmaat is en wat daar al dan niet bij hoort. Daar treed ik niet in. Mevrouw Morkoç, die gaat over het gesprek met de gemeente, gevraagd door de demonstranten. Waarom heb ik dat niet gedaan? Ik heb in de brief daar ook het een en ander over gezegd. Er werd een brief gesteld met allerlei eisen, maar wat voor mij van belang is: ik ga over de openbare orde en veiligheid. Wij hebben dus wel een aanbod gedaan aan de demonstranten om te zeggen, op al die inhoudelijke punten, overigens was het wel van als u dat doet, dan zullen wij niet demonstreren. Dat waren nogal vergaande eisen. Laat ik het zo maar zeggen. Dus ik had ook niet helemaal de indruk dat men dacht dat dat nou het verschil ging maken. Maar goed, dan spreek ik voor hen. Dat kan ik ook niet doen. Tegelijkertijd hebben wij wel aangeboden om het gesprek aan te gaan en dat is dan eerst op ambtelijk niveau, want dat doen we wel vaker. Als iedereen die mij een brief schrijft gelijk zegt: ik wil nu een gesprek met u, want anders dit. Dat is ook niet de manier waarop we met elkaar omgaan. We hebben dat gesprek wel aangeboden en daar wilde men niet op ingaan. Men wilde niet ingaan op het gesprek over hoe wij proberen aan de ene kant te faciliteren, maar ook te bepalen waar we dan wel of niet de demonstratie konden houden. Dus het is ook niet zo dat wij geen reactie hebben gegeven, alleen op ons punt, dat wij aanboden, wilde men niet ingaan.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, dank u wel. Dank voor de toelichting. Het is duidelijk dat dit onderwerp heel erg leeft. Het is niet voor niets dat er honderden demonstranten hier aandacht voor vragen. Een onderdeel van mijn vraag was ook: waarom heeft de wethouder Haven dan niet het gesprek gevoerd om toch een inhoudelijk gesprek te voeren? Ik vraag me dan af, ik kan begrijpen dat de burgemeester daar niet namens de wethouder Haven op kan antwoorden. Maar ik ga ervan uit dat naar zo'n verzoek om een gesprek wordt gekeken vanuit het hele college hoe je daartoe kan faciliteren. Ik denk toch dat, gezien de grootte van het onderwerp en de grote van de groep die zich duidelijk heel veel zorgen maakt over een onderwerp waar wij ons ook zorgen over maken, het goed is om dat gesprek wel aan te gaan. Gaat de burgemeester dat doen of de burgemeester de wethouder Haven vragen om daar in ieder geval het gesprek over te voeren?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Ik weet niet of u de brief kent die gestuurd is. Ik weet niet of u ook de toon van de brief heeft gelezen. Dan kunt u zeggen, zo, maar dat is wel een brief: als u dit niet doet, dan gaan wij dit doen. Ik laat mij ook niet chanteren. Ik vind het recht op demonstreren ongelooflijk belangrijk, maar het is niet zo dat dan vervolgens ons in de schoenen wordt geschoven: als u niet aan onze eisen voldoet, dan is dit de consequentie. Als iedereen in onze stad zo'n brief gaat sturen, dan wordt het nog gezellig hier. Dan zit ik hier heel de week met allerlei mensen die ons aan het chanteren zijn. Daar wil ik ook wel voor

waken. Ik ben altijd bereid tot een goed gesprek, maar wel op een manier van gelijkwaardigheid en ook niet van: als u dit niet doet, dan is dit het gevolg van uw handelen. Zo werkt het niet in onze stad. Die duidelijkheid wil ik ook wel bieden. Nogmaals, ik heb ook nog eens een keer aangegeven: wij kunnen op ambtelijk niveau prima het gesprek voeren over de kaders van de wet en het demonstreren en dat soort zaken. Daar wilde men ook niet op ingaan. Laat ik maar zeggen: als men zo graag in gesprek komt, dan was dat ook het moment geweest dat dat ook had gekund.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank, voorzitter. Ik probeer juist hier een verzachtend element te zijn. Ik merk een zorg in de samenleving en een heel grote groep mensen die zich hier zorgen over maken. Ik vind het jammer dat het college dan niet daar overstijgend naar kan kijken en toch het gesprek aan wil gaan met deze honderden mensen die zich daar zorgen over maken. Ik zou toch willen dat daar een handreiking zou zijn vanuit het college.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Nogmaals, maar ik blijf hier niet op doorgaan. Ik merk dat ik wel moeite heb met dat het net nu is alsof het college degene is die niet op een redelijke manier het gesprek aan wil gaan. Ik weet niet hoeveel gesprekken ik elke dag wel niet heb met hoeveel mensen. Dat is gewoon bijna een standaardwerk van mij. Daar ben ik altijd toe bereid. Dat weet mevrouw Morkoç ook. Ik ben niet degene die zomaar wegloopt van moeilijke gesprekken, maar ik wil dat wel op een manier dat we ook met respect voor elkaars verantwoordelijkheden en ook niet dat het al eisend is van: als u dit niet doet, dan. Dat is geen manier voor een open gesprek. Ik ben altijd bereid om weer dat gesprek aan te gaan, zeg ik, maar wel op een basis van gelijkwaardigheid en ook respect voor elkaars rollen en gezag. De duiding over de agent die gewond is geraakt heb ik net ook gegeven aan mevrouw Vlieger. De demonstranten die gewond zijn geraakt, in algemene zin kan ik opmerken dat de toepassing van geweld op politiemedewerkers altijd wordt gemeld en wordt getoetst. Dat wordt ook intern door de politie gedaan. Dat zal ook hier gebeuren, dat wordt altijd ook binnen de politieorganisatie bekeken. Een demonstrant die kan ook altijd zelf melding van maken van een klacht of aangifte doen bij de politie als ze het niet eens zijn met het politieoptreden of de behandeling die men tijdens of daarna heeft gehad. Ik weet niet of er op dit moment demonstranten zich bij de politie hebben gemeld met een klacht. Ik heb dat niet zo snel kunnen nagaan. Tot nu heb ik dat beeld niet, zeg ik in alle eerlijkheid. De heer Oostdijk over de urenlange blokkade. Ik heb dat net ook toegelicht. De schade in kaart gebracht. Dat moeten de partijen zelf doen die de schade hebben geleden. Daar zijn zij, denk ik, mee bezig. De gesprekken vooraf, de heer Soytekin heeft daarom gevraagd, heb ik net ook toegelicht hoe we daar zijn gevaren. Dan werd er ook nog gevraagd of er signalen bekend zijn bij mij over buitensporig geweld en het onthouden van sanitair. Ik ga nog op het sanitaire in, want dat eerste heb ik net gemeld bij de antwoorden van mevrouw Vlieger. Wij hebben geen kennisgeving gehad van de demonstranten vooraf, dus wij konden ook niet inschatten hoe lang die demonstratie zou gaan duren of wat dan ook. Dus wij konden ook geen inschatting maken over wat betreft de tijdsduur voor de demonstratie en ook wat dat dus betekende ook voor de sanitaire mogelijkheden, laat ik het zo maar zeggen. Een aantal demonstranten is kortstondig opgehouden in verband met het verplaatsen per pendelbus. Na het arriveren op die plek zijn ze ook weer direct heengezonden. Om een idee te geven over de tijdspanne: om 11.27 uur is het aanwijzingsbesluit genomen. Dus dan zeggen wij: u kunt hier niet blijven. Omstreeks 12.30 uur zijn de eerste 3 RET-bussen gearriveerd op de P&R. Omstreeks 15.00 uur zijn de bussen gestopt met pendelen en was de locatie leeg. Dus het is ongeveer een tijdspanne van om en nabij de 3,5 uur geweest waarbij men ook niet heel de tijd in de bus heeft gezeten, zeg ik maar erbij. Mevrouw De Bruijn vroeg nog: vinden standaard evaluaties plaats en kan die ook met de raad worden gedeeld? Wij spreken in de driehoek altijd na bij

grote demonstraties. Niet allemaal, maar de grote demonstraties wel. Wij hebben na de herfstvakantie weer een driehoek en dan zullen we dat ook met elkaar weer gaan bespreken. Maar ik acht het ook wel van belang dat we die gesprekken ook wel in de driehoek kunnen voeren, want het betreft ook vaak operationele informatie waarbij ik ook wil zorgen dat we niet al onze informatie gelijk maar allemaal op straat hebben liggen, omdat dat ook weer consequenties kan hebben met andere zaken. Dus wij evalueren het zelf ook echt wel en ik zal ook zoveel mogelijk verantwoording afleggen hier in uw raad via de brief, maar ook via het debat hier. De bewoners rondom het spoor, daar vroeg van de heer Van der Velden nog naar. Het is niet gebruikelijk om het gebied te informeren bij een manifestatie. Dat is niet de standaard werkwijze van ons. Vanuit de gemeente zijn ProRail en de aangrenzende gemeenten wel geïnformeerd. Voor uw beeld: Barendrecht, bijvoorbeeld, 1 van de groepjes demonstranten zaten op het grondgebied van Barendrecht. Dus dan hebben wij ook contact met Barendrecht, dat zit zo dicht bij elkaar, dat je ook weet van elkaar: hoe ga jij handelen? Hoe gaan wij handelen. Dat je dat goed afstemt, maar dat is echt op gemeentelijk niveau. Op het moment dat het onveilig wordt, grijpen wij in. Dat is precies de reden waarom wij die demonstranten ook hebben weggehaald, omdat we bleven monitoren: wat gebeurt daar met gevaarlijke stoffen et cetera? Maar het informeren van de buurt is best wel ingewikkeld als wij zelf ook niet weten wat er gaat gebeuren. Dat kan je ook allemaal van tevoren niet zomaar weten, maar men mag er wel op vertrouwen: als dat niet goed gaat, dan ben ik daar totaal op aanspreekbaar, dat wij alles eraan zullen doen om te zorgen dat ook de omgeving veilig blijft. Want dat is precies de grond waarop ik ook kan ingrijpen op basis van de WOM. Dat hebben we hier ook gedaan. Tot slot inderdaad nog even, de heer Van Campenhout is er niet, maar hij had het over de staking en dat de gemeente allerlei juridische stappen zou zetten tegen de degene die aan het staken waren. Voor de helderheid: dat doet de gemeente dus niet. Wij mengen ons niet in een staking. Dit zijn de bedrijven waartegen gestaakt werd. Die hebben een juridische procedure gestart. De gemeente zal dat niet doen, wil dat ook niet doen. Dus dat wil ik nog wel duidelijk maken. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan kijk ik rond of daarmee alle vragen afdoende beantwoord zijn of dat er nog vragen zijn blijven liggen. Mevrouw De Bruijn. Is het een veeg of is het een tweede termijn? Een veegvraag. Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): We hadden ook vragen gesteld over de signalen over vastgehouden zijn of dat ze vastgehouden werden zonder sanitaire voorziening of drinken. Misschien heb ik dat gemist in de beantwoording richting een ander, maar ik had hem bij mijn stukje niet gehoord. Excuus. Wordt daar eventueel, als dat inderdaad het geval is, nog naar gehandeld, had ik gevraagd. Evaluatie snap ik. Fijn dat we dan hierover het debat kunnen voeren en het gesprek natuurlijk. Mevrouw Morkoç had al gevraagd of we inderdaad een gesprek ermee willen voeren. We snappen inderdaad dat op de toon die nu in de brief stond, dat dat niet uitnodigt. Maar ik had ook specifiek de vraag gesteld: straks hebben we misschien over een paar weken weer anders zo'n debat, dus ik vroeg specifiek daarover of we op korte termijn alsnog met Geef Tegengas in gesprek gaan. Want nu is het geëindigd hier, maar wie weet komt er een vervolg en dat wil je misschien voorkomen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Andere veegvragen en graag, als het een veegvraag betreft, een beetje beknopt beantwoorden, want ik wil ook graag na afronding van dit debat. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Een veegvraag over de veiligheidsinstructie of het klopt dat het niet volgens de veiligheidsinstructie is om de wapenstok boven het hoofd te hebben.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Anderen nog? Nee. Dan gaan we naar de burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Volgens mij ben ik over het onthouden van sanitair juist vrij uitgebreid erin gegaan. Het aanwijzingsbesluit was tot en met hoe laat ze uit de bus gingen, de tijd daartussen en al dat soort dingen. Volgens mij had ik dat vrij uitgebreid toegelicht. Zijn wij nog bereid om eventueel in het vervolg met Geef Tegengas in gesprek te gaan? Nogmaals, ik ben wel bereid om met ze in gesprek te gaan, of een van mijn mensen op ambtelijk niveau, over de kaders van de WOM en dat soort zaken, maar daar wilde men het gesprek niet over voeren. Dan komt het bij wethouders aan en vind ik het ook echt een eigen afweging van wethouders of zij daartoe bereid zijn of niet. Maar ook hier wel nog een keertje: het is niet zo dat je bij ons een gesprek kunt opeisen door bepaald gedrag te vertonen of bepaalde soorten brieven te gaan sturen. Dat zou ik echt een slechte zaak vinden. De tweede over de geweldsinstructie. Nogmaals, dat is echt aan de politie om dat te evalueren. Dat vind ik nu ingewikkeld om dat te beoordelen, want zij zijn nog bezig ook om te kijken hoe die evaluatie plaatsvindt. Dan ga ik hier nu speculeren, dat vind ik niet goed.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van agendapunt 5.4. Dan hebben we zojuist het heugelijk bericht gekregen dat er iets te versnaperen is in de koffiekamer. Dan gaan wij schorsen. Tot 15.55 uur gaan wij schorsen. Hartelijk welkom ook aan de mensen op de publieke tribune. Wij gaan dus schorsen. Dag.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

6.4 Tweede voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis 2023-2026'

De VOORZITTER: Aan de orde is de tweede voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis 2023-2026'. Het woord is aan mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, goed dat we het vandaag hebben over het schrijnende probleem van dakloosheid. In de voortgangsrapportage 'Op weg naar herstel en een thuis' is in kaart gebracht hoe het gaat met dakloze personen en bankslapers in onze stad. Voor het antwoord kan ik kort zijn: het staat er slecht voor. Er slapen steeds meer mensen dakloos op straat. Rotterdammers trekken keer op keer aan de bel en ook de wethouder moet wederom erkennen: het aantal dak- en thuisloze mensen dat noodgedwongen buiten slaapt in onze stad, blijft onverminderd hoog. De verwachting is zelfs dat het aantal bankslapers de komende jaren zal toenemen. Als GroenLinks en PvdA hebben wij de afgelopen periode keer op keer gewaarschuwd voor de schadelijke effecten van het sluiten van de GGZ-inloopvoorzieningen, voor het tekort aan sociale huurwoningen dat dit college bouwt, voor de gevolgen van sluiten van opvang en begeleiding voor mensen zonder verblijfsvergunning, de LVV. Voor het sluiten van de daklozenopvang aan de Heer Vrankestraat Agniesebuurt overdag, waarna wethouder Buit achteraf zag dat er heel veel drugsoverlast ontstond en hij de opvang weer opende. Voor het beboeten van buitenslapers: repressie in plaats van het helpen van mensen. Voor de omslachtige hulp aan dakloze gezinnen met het criterium voor zelfredzaamheid. Voorzitter, dit zijn dus allemaal zaken die niet helpen om het probleem op te lossen, maar die het hebben verergerd. Met bewonersorganisaties, de ombudsman en de Pauluskerk stonden we in Wijkpark Het Oude Westen, om de urgentie te laten zien voor al deze mensen op straat. Maar dit college negeerde de noodkreet. Sterker nog: terwijl het aantal mensen in het Museumpark toeneemt, wordt de oplossing door Leefbaar Rotterdam gezien in het de stad uitjagen van de Pauluskerk. Dat wordt nog eens dunnetjes overgedaan door de VVD, die zich kennelijk graag opwerpt als Leefbaar licht. Voorzitter, met al deze zaken komen wij niet dichtbij een oplossing voor dakloosheid in onze stad.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen vindt hier wat van.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Ik laat me niet zo beledigen. Dat vind ik echt verschrikkelijk. Dat accepteer ik niet. Ik wilde alleen maar zeggen: u moet wel bij de feiten blijven. Wij hebben gezegd dat we de opvang van de Pauluskerk graag willen verplaatsen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dat heeft u in de commissie ook gezegd, maar ik lees toch echt nog steeds andere zaken in de krant en ook als ik er met andere mensen van uw partij over praat, hoor ik ook andere geluiden. Dus kennelijk is daar binnen uw partij geen eensluidendheid over. Uw lijsttrekker roept zaken in de krant en dat maakt het debat er niet duidelijker op.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter. Ik heb dat tijdens het debat in de commissie ook al duidelijk gemaakt. Ik ben woordvoerder op dit onderwerp. Dit is ons standpunt en u mag mij daarop gewoon volgen. Dit is wat wij willen en probeer het dan niet iedere keer weer te verwarren door terug te grijpen op andere zaken. De Pauluskerk mag, wat ons betreft, blijven, maar de opvang die moet, wat ons betreft, uit het centrum.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Waarvan akte, voorzitter. Wij gaan het meemaken de komende maanden. Voorzitter, we zien dat elke keer na grote druk uit de stad en uit de oppositiepartijen in de raad pas stappen worden gezet. Eerst met de opvang van EU-arbeidsmigranten en nu gelukkig met het voorstel om 2,5 miljoen extra te investeren in bankslapers. Voorzitter, daar zijn we blij mee. Dat heb ik ook in de commissie gezegd. Dat zeg ik ook nu. Maar, voorzitter, de emmer stroomt al geruime tijd over. Waarom duurt het allemaal zo lang? Dat is mijn eerste vraag. Voorzitter, wij hebben het ook gehad over de sluiting van de GGZ-inloopvoorzieningen. Ook dat is een kwestie waarvan wij heel vaak hebben gezegd: doe het nou niet. Voorzitter, de resultaten van de sluiting van die inloopvoorzieningen is helder, er zijn een aantal inloopvoorzieningen, 6, al gesloten. Wat wij daarbij zien is dat de GGZ-inloopvoorzieningen echt een rol hebben vervuld voor mensen die via de aanpak wonen eerst in beeld bleven en dakloosheid voorkomen kon worden en nu bij het sluiten van die inloopvoorzieningen zijn die mensen buiten beeld geraakt. Wij vinden dat heel zorgelijk en schrijnend, want daarmee vergroot je problemen in plaats van dat je het aanpakt. Voorzitter, om dat voor de toekomst te voorkomen, want er zijn nog steeds 14 andere inloopvoorzieningen die op de nominatie staan, hebben wij de motie 'geef thuis voor het inloophuis' waarin wij willen vragen om geen inloopvoorzieningen meer te sluiten voordat de raad heeft vastgesteld welke criteria doorslaggevend zijn. Dan denk ik aan een beschikbaar alternatief in de wijk, afstand ten opzichte van de huidige inloopvoorzieningen en ook zich in te zetten om de mensen die dus buiten beeld zijn geraakt, zo snel mogelijk weer in beeld te krijgen. Dat is dus 1 motie. Voorzitter, we hebben nog een andere motie 'Rotterdam toch ook onder de pannen'. Dat gaat over het bieden van tijdelijke woonoplossingen voor Rotterdammers die op straat dreigen te belanden of al dakloos zijn. Dat is een bewezen manier. De wethouder zei in de commissievergadering: wij hebben toch allemaal andere manieren. We bouwen meer sociale woningen, we hebben tiny houses. Voorzitter, ik zit toevallig in de commissie Bouwen Wonen, wij weten dat dat, ondanks de inzet die wij al voor de sociale huisvesting te weinig vinden, maar ook gewoon te langzaam gaat. Wij denken dat dit een manier is om toch sneller een oplossing te bieden aan dakloze mensen. Daarom deze 2 moties. Ik ben heel benieuwd naar de stappen die het college nog

deze periode wil zetten, onder andere over de invulling van die 2,5 miljoen die nu wordt uitgetrokken, waarvan ik al heb gezegd: daar ben ik op zich blij mee, maar ik vond het ook merkwaardig dat er dan niet onmiddellijk een plan voorligt. Want als jij met geld naar de winkel gaat, dan heb ik meestal ook een boodschappenlijstje bij me wat ik daar dan van wil kopen. Ik vond het dus vreemd dat er dus wel 2,5 miljoen wordt uitgetrokken, maar dat we nog niet weten wat we daar dan mee gaan doen. Ik zou willen weten: hoeveel bedden, hoeveel plekken, hoeveel begeleiding, preventie, welke aanpak. Dus graag daar ook zo snel mogelijk een invulling van die besteding en hoe we daarmee dichterbij een oplossing voor het probleem van dakloosheid komen. Want die mensen die wij in onze stad op straat hebben slapen, verdienen gewoon een dak boven hun hoofd.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Geef thuis voor het inloophuis

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober ter bespreking van agendapunt 6.4 Tweede voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis 2023-2026';

constaterende dat In deze periode nu 6 inloopvoorzieningen gesloten zijn;

- er opnieuw beoordeeld moet worden of- en welke- andere inloopvoorzieningen gesloten gaan worden;
- de sluiting van de inloopvoorzieningen bedoeld was om inclusie en participatie te bevorderen door bezoekers de overgang naar de Huizen van de Wijk en herstelacademies te laten maken;

overwegende dat;

- de overgang naar herstelacademies en Huizen van de Wijk slechts voor een deel van de bezoekers is gelukt; GGZ-inloopvoorzieningen in het bijzonder een rol kunnen vervullen voor mensen die via de aanpak 'wonen eerst' weer een dak boven hun hoofd hebben of begeleiding kunnen bieden aan mensen om dakloosheid te voorkomen;
- mensen bij het sluiten van inloopvoorzieningen uit beeld zijn geraakt, volgens onderzoekers "met name bezoekers met verslavingsproblematiek en ernstige psychische aandoeningen met externaliserend gedrag";
- bezoekers van de inloopvoorzieningen nu een vertrouwde plek missen waar zij worden geaccepteerd en niet worden gestigmatiseerd;
- deze mensen nu op straat rondhangen;

verzoekt het college;

- te erkennen dat inloopvoorzieningen dienen als toevluchtsoord voor kwetsbare Rotterdammers die zich niet zo snel op andere plekken thuis zullen voelen;
- geen inloopvoorzieningen meer te sluiten voordat de raad heeft vastgesteld welke criteria doorslaggevend zijn (zoals een beschikbaar alternatief in de wijk, afstand t.o.v. huidige inloopvoorzieningen);
- zich in te zetten om de bezoekers die uit beeld zijn geraakt door sluiting van inloopvoorzieningen weer in beeld te brengen en de zorg te bieden die ze nodig hebben;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, M.E. Vogelaar en T.J. Vonk

Motie 2. Rotterdam toch ook onder de pannen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober ter bespreking van agendapunt 6.4 Tweede voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis 2023-2026';

constaterende dat;

- de woningnood in Rotterdam een groot probleem is; 'Onder de pannen' een tijdelijke woonoplossing kan bieden voor Rotterdammers die op straat dreigen te belanden of al dakloos zijn;

overwegende dat;

- dakloosheid boven alles een woonprobleem is;
- alle initiatieven die kunnen bijdragen aan meer woningen met beide handen aangenomen moeten worden;
- 'Onder de pannen' de mogelijkheid biedt om samen met de gemeente Rotterdam te werken aan een duurzame en mensgerichte aanpak van dakloosheid;
- de bezwaren van het college in de burgerbrief van 'Onder de pannen' zelf zijn weerlegd;

verzoekt het college;

- 'Onder de pannen' of een vergelijkbaar systeem van woningdelen onderdeel te maken van de Rotterdamse aanpak tegen dakloosheid;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Het is de afgelopen 2 weken veel gegaan over onze wens om de opvang van de Pauluskerk naar een andere plek te verplaatsen. Er is gesteld dat we de dakloosheid niet onder ogen willen zien. Wij, voorzitter, zien die mensen juist wel. In het afgelopen halfjaar zijn wij daarom meerdere keren langs de Pauluskerk gegaan en hebben wij gesproken met de dominee aldaar. Onze conclusie is dat een uitbreiding van de dag- en de nachtopvang nodig is, zodat die mensen op weg kunnen naar herstel. De Pauluskerk is het hiermee eens, alleen is het centrum, wat ons betreft, met al zijn prikkels, niet de plek voor herstel. We zien ook de overlast die bezoekers, bewoners en ondernemers in het centrum ervaren. Die overlast, voorzitter, is fors. Je kunt ervoor kiezen om of voor de dakloosheid of voor de overlast weg te kijken, zoals mevrouw Kockelkoren zojuist. Je kunt ook de moeilijkere weg kiezen en beide problemen onder ogen zien. Dat is waar wij voor kiezen. Wij kiezen voor beide problemen en om voor beide problemen een oplossing te vinden. Dat doen wij door het gesprek aan te gaan met de Pauluskerk. Wij zien een sobere opvang voor ons met genoeg opvangplekken, zodat buiten slapen en buiten hangen onnodig is. Op een plek met weinig prikkels en weinig overlast. Waar wordt gewerkt aan herstel en terugkeer naar werk en een goed leven, zoals bijvoorbeeld bij de Barka gemeenschap in Polen, waar de nadruk ligt op het herstel door structuur, gezamenlijkheid en verantwoordelijkheid. Bewoners dragen bij aan het dagelijkse reilen en zeilen van de opvang en zetten stappen richting zelfstandigheid. Een dergelijke aanpak maakt de opvang niet alleen sober, maar ook doelgericht en waardig, met uitzicht op een toekomst terug in de samenleving. We zien daarbij een leidende rol voor de Pauluskerk. Tegelijkertijd zullen we de handhaving van overlast in het centrum moeten opschroeven. Een dekkend camera netwerk, uitbreiding van het aantal handhavers en een speciaal team dat streng handhaaft op het bedelverbod en buitenslapers terugbrengt naar een opvangplek. Voorzitter, dit zijn de keuzes

die we moeten maken om de veiligheid in het centrum te verbeteren. Bewoners, bezoekers en ondernemers moeten zien dat de overheid nog altijd de baas is op straat. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar heeft een vraag.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Ik heb een vraag aan de heer Van Dommelen. Ik was aan het wachten tot hij daar in zijn betoog op zou komen, want hij geeft aan: het is een overlastprobleem, het is een dakloosheidsprobleem, die moeten we beide aanpakken. Daar ben ik het vanuit de PvdA mee eens, ik weet ook bijna helemaal zeker mijn collega Kockelkoren ook. Maar wat ik mis in het betoog, is het fundament van het probleem, namelijk dat dakloosheid in eerste instantie een woonprobleem is. Is de VVD het dan met mij eens dat er juist daardoor meer moet worden ingezet op sociale, betaalbare woningen, zodat mensen gewoon ook sneller een huis kunnen vinden?

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, we kunnen er een woondebat van maken en dat hebben we al vele malen gevoerd hier in de raad en de commissie. Mevrouw Vogelaar weet heel goed hoe wij erin zitten. Wij willen dat er netto geen sociale woningen bij komen. Waarom willen we dat? Wij willen dat juist om het woonprobleem in deze stad op te lossen. Om te zorgen dat de sociale samenhang in de wijken blijft zoals die is en zodat iedereen een woning kan vinden. Door alleen maar sociaal te bouwen, Rotterdam is al kampioen sociale woningbouw, los je het probleem niet op, sterker nog: je creëert probleemwijken en dat is het laatste wat we willen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer De Waard. Mevrouw Aafjes-van Aalst. De heer De Waard zetten we tegenwoordig voor alles in. U hebt ons door. Mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (lr): Multifunctioneel in de fractie. Voorzitter, we hebben in de commissie uitgebreid gesproken over dakloosheid, opvang en de druk op de stad. Wat ik nog wel wil benadrukken, is dat het Museumpark symbool staat voor hoe zichtbaar het probleem is geworden. De overlastdaklozen die daar verblijven en de onveiligheid die dat veroorzaakt, is gewoon niet fraai. We zijn dan ook blij dat het college daarmee aan de slag gaat. Voor Leefbaar Rotterdam blijft het uitgangspunt: iedereen die hulp wil, krijgt hulp, onder andere via het actieplan buitenslapers en de EU-opvang. Het is echter en blijft een vrijwillige keuze. We blijven het college oproepen tot gerichte inzet op alle overlastlocaties. Alleen zo krijgen we weer balans tussen zorg voor kwetsbaren en een veilig en leefbaar Rotterdam. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Vonk. Ik lees de namen voor die ik heb doorgekregen. Dus als het niet hoeft, dan hoeft het niet.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ik ga het heel kort houden, want ik heb weinig tijd en ik heb ook nog een ander agendapunt. Wij hebben in de commissie er ook al uitgebreid over gesproken. Dat hoeven niet over te doen. We hebben daar ook gesproken over de inloopvoorzieningen. Ik neem aan dat we daar ook nog over komen te spreken. Wij betreuren het zeer dat er inloopvoorzieningen zijn gesloten op het moment, dat zegt ook het rapport dat hierover verschenen is, dat aan de randvoorwaarden om het sluiten nog niet waren voldaan. Wij zullen dus ook echt ervoor blijven pleiten dat die inloopvoorzieningen weer opengaan en dat er geen andere worden gesloten als er geen eerste goede randvoorwaarden worden gesteld. Daarvoor wordt er ook nog een motie voor ingediend. Daar wil ik voor nu bij laten.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Kind.

De heer KIND (volt): Dank u wel, voorzitter. Ik woon in het centrum en ik loop wel eens in de avond een rondje, vaak in de buurt van de Nieuwe Binnenweg. Het valt ons ook op dat echt een toename van dakloosheid te zien is. Als we kijken naar het debat hier in de raad, dan gaat het heel vaak over een stukje repressie. Het is geen woonprobleem, we moeten op de goede tafel dit debat voeren. Maar als je het sec bekijkt, als je ook in gesprek gaat met de mensen die dakloos zijn in Rotterdam, dan weten heel veel daklozen gewoon niet precies waar ze terecht moeten. Ze weten niet precies wat voor documenten ze moeten overleggen, waar ze eventueel iets zouden kunnen printen, niet eens waar je een DigiD kunt aanvragen. Ga zo maar door. Juist daarom zijn al die voorliggende voorzieningen zo ongelooflijk belangrijk. Daarom is een Pauluskerk belangrijk en daarom zijn ook al die inloopvoorzieningen belangrijk, omdat je daar laagdrempelig in contact kan komen en ervoor kan zorgen dat je als overheid, als lokale overheid, echt in contact bent en echt deze mensen verder kunt helpen. Dat gebeurt op dit moment te weinig. Juist dat slopen, dat verplaatsen, zorgt voor het verergeren van deze problematiek. Ik wil het college van harte oproepen om de kloof tussen onze loketten en de dakloze Rotterdammer te gaan verkleinen, om daar, voorliggende voorzieningen, om daar partijen tussen te gaan zetten en daar massaal op te investeren. Dan komen we nu nog wel weer bij het jaarlijkse debatje over de winterkouderegeling. Daar maken we ons nog steeds ongelooflijk zorgen over, omdat er straks weer een risico bestaat, mede omdat veel dakloze Rotterdammers die opvang niet weten te vinden, dat er veel Rotterdammers op straat komen te staan tijdens koude weersituaties. Het is niet alleen tijdens koud weer dat het heel vervelend kan zijn, ook andere weersomstandigheden zijn erg serieus, volgens ons. We willen er daarom iets heel duidelijk naast zetten. In de winterkouderegeling staat: ook de nachtopvang gaat open als het slecht weer is. Maar welke criteria, waar we dat op baseren, dat is voor ons volstrekt onduidelijk. We willen dat die winterkouderegeling de hele winter opengaat, maar we willen wel een basis fundament hieronder leggen, dat is namelijk: als er een weerswaarschuwing is, dat die altijd opengaat. Dus een code geel: altijd de winterkouderegeling en altijd de nachtopvang open. Daarom dienen we de motie 'winteropvang open tijdens weerswaarschuwingen' in.

De VOORZITTER: De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Winteropvang open tijdens weerwaarschuwing

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van het agendapunt 6.4 'Tweede voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis 2023-2026';

constaterende dat;

- de gemeente Rotterdam een winterkouderegeling kent waarbij extra nachtopvang wordt opengesteld zodra de gevoelstemperatuur onder de 0 graden daalt;
- deze regeling geldt voor iedereen, ook bijvoorbeeld arbeidsmigranten, en draagt daarmee bij aan het voorkomen van menselijk leed tijdens koude periodes;
- de frequentie en intensiteit van extreme weersomstandigheden toenemen als gevolg van klimaatverandering, waaronder ook gevaarlijke situaties door storm, regen, en plotselinge temperatuur dalingen en stijgingen;

overwegende dat;

- de huidige winterkouderegeling uitsluitend is afgestemd op koude temperaturen, terwijl weersomstandigheden zoals harde wind, neerslag of een plotselinge temperatuurstijgingen eveneens een ernstig risico vormen voor dak- en thuislozen;
- het KNMI-waarschuwingssysteem (code geel, oranje, rood) een breed erkend en objectief instrument is dat tijdig aangeeft wanneer er gevaarlijke weersomstandigheden optreden;
- het vanuit oogpunt van volksgezondheid, veiligheid en menselijkheid wenselijk is om eerder in te grijpen bij extreme en onveilige weersituaties;

is van mening dat;

- gedurende de winterperiode de nachtopvang permanent open moet zijn;

verzoekt het college;

- de huidige winterkouderegeling te herzien, zodat deze niet alleen gebaseerd is op temperatuur, maar gekoppeld wordt aan de waarschuwningsniveaus van het KNMI;
- daarbij te regelen dat bij ten minste KNMI-code geel de extra nachtopvang wordt opengesteld voor dak- en thuislozen;
- de raad voor december 2025 te informeren over de aanpassing van de winterkouderegeling;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Voorzitter, in wat voor stad wonen wij? De dagen worden korter, kouder en natter en op veel plekken in de stad wordt het weer drukker in de portieken met dakloze mensen die op zoek zijn naar een beschutte plek om buiten de nacht door te brengen. Niet alleen in het centrum, maar ook in het Oude Westen, in de Agniesebuurt, in de Afrikaanderbuurt. Mensen, soms zelfs gezinnen, zo kunnen we lezen in een brandbrief die het Rode Kruis deze week aan raadsleden stuurde, horen niet in portieken te slapen, al helemaal niet in onze stad. Bovendien is het slecht voor de leefbaarheid van Rotterdam. Vorige week sprak ik een kennis die al meer dan 30 jaar in het Oude Westen woont en dus echt wel wat gewend is. Binnen 5 minuten kwam ons gesprek op recente incidenten en gevoelens van onveiligheid, over kinderen die worden belaagd, over mensen die sommige plekken vermijden als 's avonds nog een rondje lopen met de hond, of een rondje gaan hardlopen. Vandaag lazen we in het AD dat de gemeente met de inzet van meer camera's, gebiedsverboden en handhaven rond het Museumpark, de overlast daar wil verminderen. Wij zijn als PvdA-fractie niet tegen een hotspot aanpak, maar het risico op een waterbedeffect is natuurlijk levensgroot. Want *where's next?* Heemraadsingel? Kan het college deze plannen nader toelichten, want we hebben ze wel in de krant gelezen, maar als raad verder nog niets over gezien. Want, voorzitter, wat voor een stad worden wij? We worden steeds meer een stad van gesloten deuren en slaapzakken op straat. Verschillende maatschappelijke organisaties signaleren dat er steeds meer mensen zijn die nergens meer terecht kunnen, van kastje naar de muur worden gestuurd en dat het daarbij niet gaat om mensen die al langere tijd op straat leven, maar juist ook om nieuwe mensen. Moeders met kinderen. Het Rode Kruis ziet een stijging van 117 procent ten opzichte van 2024. Vrouwen in noodsituaties, jongeren zonder vangnet, werkenden die door omstandigheden, bijvoorbeeld een scheiding, hun woning zijn kwijtgeraakt. Dit zijn vaak mensen die bankslaper waren en waarvan hun netwerk op een gegeven moment is uitgeput. Dit is de risicogroep die de wethouder ook in zijn voortgangsrapportage benoemt: de zelfredzamen, maar die zelfredzamen, voorzitter, lopen op hun tandvlees. Het is echt hartstikke goed dat het college wonen eerst als uitgangspunt hanteert, maar we weten nu al, mevrouw Kockelkoren ging daar ook op in, dat die extra inzet voor gezinnen de uitbreiding van Housing en Room First niet voldoende zal zijn. Wat kan de wethouder nog doen om nog meer prioriteit te geven aan de mensen die door Centraal Onthaal als zelfredzaam worden bestempeld, maar ten einde raad zijn? Daarom, voorzitter: wat voor een stad willen wij zijn? Wat de PvdA-fractie betreft: een stad waar geen Rotterdammer buiten op straat slaapt. Met dat doel in gedachte hebben wij de afgelopen jaren meerdere voorstellen ingediend die het niet hebben gehaald. Die ga ik vandaag ook niet

opnieuw indienen en ik denk dat mevrouw Kockelkoren die net ook al heel mooi heeft opgesomd. Dan wil ik nog wel terugkomen op het punt dat mevrouw Aafjes-van Aalst net ook maakte rondom de overlast bij Museumpark. Want voor mij is wel onduidelijk hoe het nou zit met de mensen die daar zijn. Het is overduidelijk dat daar heel veel overlast is van drugsproblematiek, dat dat soms te maken heeft ook met dakloosheid, maar dat er soms ook mensen zijn die vooral een drugsprobleem hebben en niet zozeer dakloos zijn. Daar is de wethouder ook in het commissiedebat op ingegaan, maar zou hij nog nader kunnen toelichten hoe hij dat inschat op basis van de laatste inzichten, zodat dat ook duidelijker wordt. Want daar zit wel een bepaalde nuance in en die dreigt soms verloren te gaan in de gesprekken die daar ook over zijn in de stad. Tot slot, voorzitter, ik rond af. Volle steun voor de motie van GroenLinks, die wij samen met ook ChristenUnie hebben ingediend om de GGZ-inloopvoorzieningen te houden.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Ja. De heer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Dank u wel, voorzitter. Zolang er nog mensen in Rotterdam zijn die op straat slapen, blijft er nog werk te doen voor ons als stad. We waarderen als D66 het plan van het college om wonen eerst als uitgangspunt te nemen. Wat ons betreft, is het ook goed dat de opvang zo kort mogelijk duurt voor de daklozen. Ten eerste is dat goed voor de daklozen zelf. Hoe eerder ze op hun eigen plek zijn, hoe eerder ze daar kunnen herstellen. Dat is goed voor hen, maar dat is ook goed voor ons als gemeente. Toch zijn er wel 2 zorgpunten die we nog mee willen geven aan de wethouder. Het eerste gaat over de positie van lhbtq+-personen in de opvang. Uit een rondgang hebben wij toch wel signalen ontvangen dat met name transgender vrouwen zich niet veilig voelen in de opvangplekken die nu geboden worden door de gemeente Rotterdam. Wij maken ons zorgen daarover en we zouden graag zien dat de wethouder daarover serieus in gesprek gaat met opvangorganisaties en belangenbehartigers. Wij overwegen op dit punt een motie. Een tweede is het punt over zorgmijders. Dat zijn mensen die hun eerste behandeling misschien afwijzen en daardoor misschien meteen een label krijgen dat ze niet meer in actie zouden kunnen komen. Wij willen toch wel graag weten: hoe groot is deze groep, wanneer wordt zo'n label toegepast? Zou de wethouder daar meer inzicht in kunnen geven. Ook op dit punt overwegen wij een motie. Dank, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, er zijn al heel veel wijze woorden gesproken. Ik kon het bijna eens zijn met de VVD, behalve dat ik vind dat dat mooie icoon, de Pauluskerk, gewoon in de Pauluskerk daar moet blijven. Maar de opvang hoeft daar niet te blijven, die kan ook verspreid worden over verschillende plekken in de stad: kleinschalige opvang. Dat kan ook en de vraag aan de wethouder is, aan het college is: waarom kunnen we niet de koude regeling op zijn minst vanaf de eerste dag van de herfst, 21 september, tot met de laatste dag van de winter, 21 maart, openhouden? De heer Van Dommelen.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de heer Coşkun zeggen: ik kan me bijna vinden in het standpunt van de VVD behalve en vervolgens leest hij het standpunt van de VVD voor. Waar kunt u zich dan niet in vinden? Ik heb dat niet helemaal begrepen.

De heer COŞKUN (sp): Dat zijn 2 dingen. Aan de ene kant: die kerk moet blijven staan, dat is een mooie kerk, dat moet gewoon blijven staan, dan moeten mensen gewoon hun dienst kunnen doen, allerlei andere dingen kunnen doen. Het andere is: de nachtopvang hoeft daar

helemaal niet plaats te vinden, sterker nog, maar u wilt wel die taak toebedelen aan de Pauluskerk, terwijl die taak bij de overheid ligt. Dus uw college, waar u zelf al heel lang in zit en de wethouder Zorg, mijnheer Buijt, kunnen gewoon zorgen dat die opvang op andere plekken georganiseerd wordt.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Ik ben het eens met de heer Coşkun dat de verantwoordelijkheid bij de overheid ligt en niet bij de Pauluskerk. Laat ik dat vooropstellen. Alleen de Pauluskerk heeft laten zien dat ze daar op een heel goede manier mee om kunnen gaan. Dus ik ben altijd voorstander van experts en mensen die iets kunnen, om die ook in te zetten voor de problemen die er zijn. Dus wat dat betreft zitten we gewoon op 1 lijn. Het verbaast me wel, want ik heb wel heel andere dingen van u op de social media gelezen. Dan toch nog 1 vraag aan u: u bent het dus met me eens dat we echt iets moeten doen aan die overlast in het centrum?

De heer COŞKUN (sp): Dat vindt iedereen en dat komt niet alleen van mensen uit de Pauluskerk. Er zijn ook jongeren die er rondhangen, er zijn allerlei mensen die in de Koopgoot nodig elke zondag de boel op stellen moeten zetten.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Nou komen we ergens, want nu gaan we echt samen zaken doen. Wat ik net ook zei: veel meer camera's in het centrum, veel meer handhaving, dat soort zaken. Als ik u goed hoor, bent u het dus helemaal met de VVD eens. We gaan nog mooie tijden tegemoet.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, ik weet dat de heer Van Dommelen het verkiezingsprogramma van de VVD heeft geschreven en ik wil me er ook wel eens mee bemoeien, met verkiezingsprogramma's. We kunnen daar goed debat over voeren en dat hebben we ook heel vaak gedaan. Ook in de Pauluskerk en op allerlei plekken en bij allerlei acties. Afgelopen vrijdag nog bij de huiskamer zonder dak op het Schouwburgplein. Helaas is de VVD tot nu toe elk debat uit de weg gegaan, maar het is mooi als ze voortaan wel kunnen komen opdraven als we dat debat voeren met die mensen. Natuurlijk kan de Pauluskerk dat heel goed, het Leger des Heils kan dat ook heel goed en er zijn er wel meer maatschappelijke organisaties die dat goed kunnen. Die kunnen door de gemeente worden ingehuurd. Dat doen ze dan met alle liefde, maar dan moet je ze daar natuurlijk ook voor betalen. De taak ligt wel bij de overheid. Daar ben ik dan blij dat u dat ook vindt. We leven nu toch, voorzitter, in een tijd, het wordt donkerder en dan krijg je die liedjes van: het is een vreemdeling zeker die verdwaald is zeker. Die klopt op de deur, daar moet een plek zijn waar die knop op de deur kan zijn. Een soort welkomshuis. Dan wordt je, je hebt dit probleem, je bent expat of student op het Erasmus, dan moet je daar zijn, dan moet je daar zijn. De mensen worden opgevangen, zoals we met Oekraïners hebben gedaan in het Oekraïnehuis. Zo kan dat ook met allerlei andere vreemdelingen die verdwaald zijn in onze stad, dat ze op een plek terecht komen. Mensen zonder dak, moeten een dak boven hun hoofd en dit moeten we organiseren, dat moet de heer Buijt doen. Dus ik ben benieuwd of hij dat doet, bijvoorbeeld vanaf 21 september tot 21 maart in de plekken die daar al geschikt voor zijn.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd): Voorzitter, als je dakloos wordt, zijn er in een keer een heleboel deuren gesloten of die worden voor je neus dicht gedaan, met het sluiten van de inloophuizen. Maar gelukkig heeft Rotterdam als primeur ook deuren geopend. In 2024 de

eerste grote stad met een opvang voor dakloze personen met honden. Wij lezen dat de gemeente ziet dat dit een grote meerwaarde heeft en dat er in het najaar een tussenevaluatie van de pilot plaatsvindt. Wij kijken dan ook reikhalzend uit naar deze evaluatie en hopen dat de gemeente genoeg meerwaarde ziet om deze voort te zetten.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen? Niet. Kan de wethouder dan antwoorden?

De heer BUIJT (wethouder): Zeker, want we hebben dit debat namelijk al een week geleden in de commissie ook gevoerd en veel zaken die toen besproken zijn, zijn nu nogmaals opgenoemd. Het spijt me, maar ik kan gewoon de verleiding niet weerstaan om het verhaal van mevrouw Kockelkoren toch ernstig te weerleggen. Ik word er ook echt een beetje verdrietig van. Ze heeft het over niets gedaan en wat hij gedaan heeft, heeft hij alleen maar gedaan omdat ik erom gevraagd heb. Een kleine opsomming. We hebben, zoals al aan gerefereerd werd, als eerste stad in Nederland een grootschalige opvang voor niet-rechthebbende Oost-Europeanen geopend. We hebben een speciaal programma, als eerste wethouder. Ik was hier nog maar net bezig en toen merkte ik dat het bankslaapprobleem onderverdeeld was bij 5 collega's. Daar moest je zijn voor de kostendelersnorm, daar ging het om een postadres, daar ging het over wonen. Ik heb gewoon gezegd: dit zijn de nieuwe daklozen van over een paar jaar. Ik heb dat naar me toe getrokken en heb daar een speciale aanpak op ingesteld en we hebben daar nu geld voor beschikbaar. We hebben vorige week ook de toezegging gedaan dat die uitsplitsing komt. Ik heb voor elkaar gekregen, met woningcorporaties, dat we over 2, 3 jaar voor 800 mensen die dakloos zijn in de opvang, per jaar, woningen beschikbaar hebben. Dat is een ongelooflijke doorbraak. Natuurlijk zie ik met lede ogen aan wat hier op straat gebeurt, maar ik durf de stelling aan: ons beleid, met een recordaantal mensen naar werk geholpen, een recordaantal mensen naar het land van herkomst terug begeleid. Het is heel vervelend dat we toename zien. Overigens, mevrouw Kockelkoren, zijn noodgedwongen op straat, er zijn in Rotterdam weinig mensen noodgedwongen op straat, want alle mensen uit Oost-Europa zeggen we tegen: we pakken je bij de hand en we geven je opvang op de Volkelstraat. Tegen alle mensen die zorgmijndend zijn, daar proberen we alles op alles zetten om ze in de zorg te krijgen. Helaas, moet ik zeggen, helaas is het een keuze van veel mensen, die maken ze niet makkelijk, want die zijn in een heel erge toestand onder invloed van drugs. Dus het is ook makkelijk om te zeggen: die mensen kunnen gewoon hulp krijgen en ze willen het zelf niet. Dat wil ik niet doen, maar het is dus niet noodgedwongen. Dat wil ik ook echt benadrukken. Dan noemt u ook nog: de LVV wordt gesloten. Er zaten op het moment dat die maatregel werd genomen ongeveer 30 tot 35 mensen in de LVV en die hebben nog steeds allemaal, doordat het rijk met een rechtszaak bezig is en het rijk blijft het dus betalen, dat was de voorwaarde, nog steeds opvang, in afwachting van een uitspraak. Een enkele is alweer doorgetrokken en zijn het land uit. Het is dus niet zo dat door de LVV maatregel er nu meer mensen op straat zijn. Ik ben de laatste die ontkent dat we een toename zien, dat het me pijn doet, dat ik alles op alles zet, maar ik weiger hier het beeld neer te doen: er is hier een wethouder, die hangt in de hangmat en af en toe komt uit die hangmat omdat GroenLinks het vraagt. Dat is niet hoe het is en dat wil ik echt hier benadrukken. Ik vind het ook jammer, want ik ben een wethouder en ik klop mezelf als laatste op de borst, maar als ik vind dat ik het niet goed gedaan heb of als ik zie van werkt dat in de praktijk wel? Dan kom ik daarop terug en dan kom ik openlijk voor uit. Bij de Heer Vrankestraat is die keuze genomen. Ik ging bij de wijkraad Oude Noorden op bezoek, met bewoners in gesprek en ik voelde daar: dit pakt niet goed uit. De verwachting was dat die mensen van de Heer Vrankestraat naar de Vijverhofstraat zouden gaan. Dat is in mindere mate gebeurd. IK heb direct gezegd: dit gaan we dus niet doen, ik draai het terug. Dan kun je 2 dingen doen: de wethouder die, maar je kunt ook zeggen: het is jammer dat die inschatting is gemaakt, maar het wordt wel rechtgezet als bewoners en een wijkraad bij me op de stoep komen. Hetzelfde geldt met de GGZ-inloopvoorzieningen. Dat is een plan dat is in de zomer van 2022 van de kant af geroeid. Er zit een aantal bij, dat is bijvoorbeeld de Hille of de NAS op de Vijverhofstraat. Daar was ook een inloopvoorziening. Dat vonden we niet goed, omdat dat

ook een locatie was waar mensen de hele dag verbleven. Nog een keer helder: die inloopvoorzieningen zijn GGZ-voorzieningen voor mensen die begeleid wonen in de stad of een eigen huis hebben en die gewoon overdag binnen willen lopen, dat praatje willen maken. Toen heb ik gezegd: we hebben er nu 2 gesloten vorig jaar en daar heb ik van gezegd: we gaan een onderzoek doen. Uit dat onderzoek komen enkele aandachtspunten en daar worden ook dingen genoemd die hartstikke goed gegaan zijn. De meeste mensen uit die 2 inloopvoorzieningen zijn wel doorgeleid en die mensen, voor de duidelijkheid, uit beeld verdwenen, dat klinkt nu heel dramatisch. Oh God, waar zijn ze? Slapen ze nu onder het viaduct? Nee, het waren dus mensen die hadden een huis of die hadden begeleid wonen. Die werden niet geregistreerd van we komen elke dag in die inloopvoorziening, maar mensen werden herkend aan hun stem. We hebben gezegd: wij verwachten dat de zorg die daar geleverd wordt, ook in de huizen van de wijk geleverd kan worden. Maar dat moet in de praktijk wel blijken. Zolang dat niet voor mij gebleken is, ga ik niet zomaar over tot sluiting van die andere. Sterker nog, ik heb aangekondigd: ik ga bij al die inloopvoorziening zelf kijken. Ik ben van de week bij de 5 de geweest van de 9, in het Oude Noorden en ik weet nu al zeker dat ik van die 5 er hoe dan ook 2 of 3 niet ga sluiten. Daar heb ik mensen aangetroffen waarvan ik zag: dit is hun leven, dit is hun plek. Dat ga ik dus niet doen. Maar het is ook weer hetzelfde: dat besluit is op een gegeven moment genomen. Die 2 zijn gedaan. Er is een onderzoek gekomen. Vervolgens ga ik zelf op basis van die geluiden af. Dan kun je zeggen: had je dat niet aan de voorkant kunnen doen? Nee, want de aanname en de onderbouwing was: we hebben huizen van de wijk, die zijn ingericht om dit soort mensen te doen. We geven de organisatie subsidie om dit goed te begeleiden. Tijdens die evaluatie kwam dan uit: dat is bij sommige mensen niet gelukt, omdat die zo gehecht waren aan die plek en die zeggen dan: we gaan niet mee naar die nieuwe locatie. Dat wil dus niet zeggen dat het per definitie iets is dat nooit kan werken. Maar ik zie dus in de praktijk dat ik bang ben dat het bij sommige locaties niet gaat werken. Dus je kunt heel erg kritisch zijn van: hoe heb je dit kunnen doen? Je kunt ook zeggen: dat onderzoek is geweest, dat is goed. De wethouder leert daarvan. Hij gaat zelf overal kijken en vervolgens gaat hij per locatie heel goed afwegen door echt te zien: welke mensen komen daar? Hoe gaan we hier verder mee? Ik denk dat het glas halfvol is en niet op 1 slok na leeg.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik had ook niet verwacht dat we het hierover eens zouden worden. Ik begrijp ook dat dat de wethouder dan opstaat: ja, ik heb ook dingen wél gedaan. Dat heb ik ook wel gezien. Alleen, wat ik tegelijkertijd ook zie, is dat voor de sluiting van de GGZ-inloopvoorzieningen, er was een petitie, er kwamen bewoners inspreken. Er waren veldwerkers die zeiden: doe dit niet, want u hebt niet goed in beeld wat er gebeurt en dan gebeurt het toch. Dan neemt de wethouder dat besluit en moet er vervolgens op terugkomen. Dan ben ik wel blij dat er vervolgens op wordt teruggekomen. Maar waarom duurt dat dan zo lang? Hetzelfde geldt voor wonen. Wij hebben bij de woonvisie in het begin van deze collegeperiode, dat is nu 2,5 jaar geleden, gezegd: als jullie, geacht college, met dit aantal sociale woningen gaan werken, dan gaat het niet goedkomen, want de doelgroep die daarvoor nodig is, is groter. Toen waren er 2 wethouders die hier zeiden: we gaan het toch zo doen, want dit is nou afspraak is afspraak. Daar heb ik gezegd: dan geef ik u op een briefje, dan krijgen we dit probleem en de eerste voortgangsrapportage dakloosheid laat zien: inderdaad er slapen meer mensen op straat. Natuurlijk, ik zie ook welke stappen er wel worden gezet, maar dat neemt nog steeds niet weg dat die kritiek op een aantal besluiten die genomen zijn door dit college en door deze wethouder, een stap terug waren. Dat vind ik gewoon zonde, gezien het probleem dat groeiende is, dat blijkt uit uw eigen voortgangsrapportage.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): We verschillen fundamenteel van mening. Ik ben van mening, door de maatregelen die dit college heeft genomen, waar ik vierkant achter sta, zien we inderdaad een toename, maar is die niet dusdanig groot door die maatregelen. Dat wil niet zeggen dat we dus maar tevreden moeten zijn, absoluut niet. Nogmaals, over die inloopvoorzieningen: ik heb me daar goed op laten adviseren. Ik heb de argumenten gehoord op basis waarvan men dacht dat dit mogelijk was. Ik heb dat besluit toen naar eer en geweten genomen. Maar uit het onderzoek heb ik ook dingen gezien die aandacht verdienen, dat het moeilijker is in de praktijk dan wij dachten. We hebben daar enorm geïnvesteerd. We hebben subsidie voor gegeven aan die organisaties om die overgang heel goed te begeleiden. Dan blijkt in de praktijk dat het niet werkt. Dat is wat anders dan dat je dus een totaal verkeerd besluit hebt genomen aan het begin. Dat wil ik echt benadrukken. Ik vind het gewoon mijn plicht om dan vervolgens te zeggen: dan kijk ik nog eens heel goed naar het vervolg. Daar ben ik nu mee bezig, dat heb ik nu gedaan, zoals ik probeer alles te doen. Ik ben naar Roemenië geweest, ik ben naar Polen geweest, ik heb daar plekken bezocht waar ex-Rotterdamers zorg krijgen. We hebben daar ongelooflijk goede contacten gelegd. We doen er alles aan, maar het loopt ons op sommige punten over de schoenen. Dat wil ik toch kwijt. Ik sta schouder aan schouder met u om deze problematiek aan te pakken. Ik heb ook geen enkele twijfel dat u ook de beste bedoeling hebt, maar ik wil echt het beeld wegnemen dat er niet genoeg is gebeurd. Ik ben het eens met Volt dat we echt moeten proberen de kloof tussen loketten en mensen te dichten. Dat is echt een goede opmerking. Ik vind ook, we hebben heel veel veldwerkers, we proberen echt maximaal om mensen te benaderen. Maar blijkbaar lukt het nog te weinig en ik vind dat echt een heel belangrijk aandachtspunt. Ook mensen die waarschuwen, ik dacht dat het de PvdA was, die zei: kijk uit, voor het waterbed, overlast. U vindt het jammer van bij het Museumpark dat u dan in de krant moet lezen van het cameratoezicht. Dat was een avond met de wijkraad en bewoners. Daar is de stadsmarinier geweest en die is met bewoners in gesprek gegaan en die heeft wat mogelijke denkrichtingen genoemd. Het is dus niet zo dat we vooruitlopend op informatie aan de gemeenteraad alvast de bewoners, hoewel ik de bewoners net zo belangrijk vind, maar u hebt natuurlijk altijd als eerste daar recht op. Er is ook gevraagd: wat is er dan? Ik hoor allemaal geruchten en zijn er dan plannen? We zouden natuurlijk geen knip voor onze neus waard zijn, als college, als we niet zelf zien de toename die er nu is. Er is een toename van bedelen. We zien echt op veel kruispunten nu bedelaars tegenwoordig. Overigens ook echt pijnlijk om te zien hoeveel mensen ook een flesje geven aan de bedelaars, want het is echt lucratief om dat te doen. Ik zou Rotterdamers ook willen oproepen: stop daarmee, want je denkt dat je iemand helpt, maar het is echt niet goed. Dat zien we met elkaar. We zien inderdaad een drugsprobleem op straat bij het Museumpark vooral toenemen. Dat zijn zeker niet allemaal mensen die dakloos zijn, dat zijn ook gewoon mensen die zijn in behandeling, dus die hebben gewoon een drugsprobleem en we zien het op meerdere plekken toenemen. We zouden, zoals ik al zeg, natuurlijk geen knip voor ons neus waard zijn als we als college daar niet heel nadrukkelijk naar kijken. Dat zijn we op dit moment ook echt al een aantal maanden, anderhalve maand, zijn we hier nu heel erg goed naar aan het kijken, maar het vergt meerdere domeinen. Het is een veiligheidsissue, het is een zorgissue, het is een preventie-issue, het is een toezicht- en handavingsissue. Dus wij willen nu ook echt binnen een aantal weken, maar we hebben echt al een aantal heel nadrukkelijke ideeën hierover, naar u toe komen met een aantal zaken van hoe we het met elkaar, zowel op veilig, zowel op zorg, zowel op repressie, want het moet soms, soms heb je repressie nodig om mensen in zorg te kunnen verleiden. Dus we zijn daar echt heel erg nadrukkelijk mee bezig. Dus ik vraag hier nog enkele weken geduld, maar wij denken daar natuurlijk heel hard over na.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelhaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Voorzitter, dat geduld heb ik. Ik vind het overigens ook heel goed dat de stadsmarinier met bewoners van de wijk in gesprek gaat. Laat ik dat vooropstellen. Ik ben nog wel benieuwd of de wethouder inderdaad kan ingaan, juist in die

problematiek rondom Museumpark, wat ook heel erg druggerelateerd is. Kan de wethouder toch al vooruitlopend op een inschatting geven van hoeveel het percentage van de mensen die dus daar ook overlast veroorzaken, vaak gerelateerd aan drugs, ook daadwerkelijk dakloos zijn, of zijn dat inderdaad toch vaak mensen die wel een dak boven hun hoofd hebben, maar gewoon echte verslavingsproblematiek en vanuit die invalshoek de hele tijd er zijn? Dan heb ik nog meteen een tweede punt, daaraan gerelateerd, de statiegeldflesjes. Ik was helemaal verbaasd, ik moest er ook even over nadenken, want vanuit het college is er namelijk ook net een pilot gestart met statiegeld apart inzamelen in verschillende statiegeldafvalbakken in de stad, juist ook in het centrum. Dus hoe verhoudt zich dat dan tot de oproep van de wethouder om alsjeblieft niet je statiegeldflesjes te doneren?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Dat laatste, daarmee bedoel ik dus heel gevaarlijke situaties op kruisingen waarbij mensen bij auto's flesjes ophalen. Dat is natuurlijk wat anders dan de pilot, maar dat terzijde. Een van de dingen die in ieder geval heel erg belangrijk is, is dat je heel erg goed in kaart hebt, bij het Museumpark ook vooral, wat is nu precies de achtergrond. Een van de zaken, daar zoomen we nu heel erg op in, want wat ook zo is: als mensen namelijk al in zorg zijn, ergens begeleid wonen of een woning hebben, dan moet die zorgverlener ook zijn verantwoording pakken en niet denken: hij is nu buiten, dan heb ik er even geen last van. Dus ik vind het te voorbarig om te zeggen: het zijn die percentages. Maar dat het druggerelateerd is en niet altijd dakloosgerelateerd, dat weten we zeker. Maar de verhouding, daar zijn we nog dieper over aan het nadenken. D66 heeft gevraagd over lhbt, ik ken niet alle letters, maar in ieder geval +. Ik heb afgelopen week in de commissie al met uw collega, mevrouw Maassen, die gaf ook dat signaal af. Wij krijgen die signalen wel. Dus ik kan u zeker toezeggen: ik ken de signalen, wij kregen ze niet zo nadrukkelijk rond. Dus ik heb ook toen het aanbod gedaan: ik ga graag in gesprek. Als u mij de organisaties aanlevert, maken wij een afspraak. Want niemand hoort zich onveilig te voelen om wie die is of wat dan ook. Dus die toezegging kan ik u in elk geval doen. Zorgmijders, kunt u herhalen wat u daar precies vroeg?

De VOORZITTER: De heer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Het is daar dat we graag meer inzicht in deze groep zouden willen krijgen. Hoe groot is deze? Hoe snel krijg je zo'n label? Klopt het dan dat je dan bijna als onbehandelbaar wordt gezien? Het kan ook zijn dat dat misschien te lastige vragen zijn voor nu, maar dan hebben we een motie om het misschien bij de volgende voortgangrapportage op te nemen. Dat was de achtergrond van deze vraag.

De heer BUIJT (wethouder): We hebben in Rotterdam het programma bemoeizorg, waarbij dus mensen echt opgezocht worden die zorg nodig hebben en verleid worden om zorg te pakken, om zorg te accepteren. Ik ben benieuwd naar uw motie. Ik zou zeggen: dien hem in en dan kan ik hem bekijken. Misschien kan het ondersteunend zijn, want het is ook echt een heel belangrijke groep, de zorgmijders. We willen er echt alles aan doen om mensen te verleiden om die zorg wel te accepteren, dus het is een belangrijk punt. Wellicht is uw motie beleidsondersteunend, dus ik zou u uitdagen om hem dan in te dienen. Voorzitter, als u het goed vindt, wil ik dan de paar moties die ingediend zijn doorlopen. Ik heb van GroenLinks, met de eerste steun van PvdA, ChristenUnie, die motie wil ik toch afraden. Het klopt dat sommige mensen zich niet thuis voelen, maar het overgrote deel wel. Ik hoop dat ik u voldoende duidelijk heb gemaakt dat ik echt heel erg me ervan vergewis: waar is het verantwoordelijk? Waar denk ik echt dat die overstap wel gemaakt kan worden? Ik ben ook in gesprek met de aanbieders, want bij een enkele zegt zelfs de aanbieder: volgens ons kan dit afgebouwd worden. Dus ik denk niet dat het nodig is om met allerlei criteria bij u te komen, dus ik wil deze ontraden. Dat geldt ook voor de tweede. Dat zal u niet van verrassen, want we hebben natuurlijk in de commissie ook uitgebreid over Onder de Pannen gesproken.

Ik heb toen ook aangegeven dat de kosten van het project fors hoger zijn dan flexwonen. Toen zei u: maar het flexwonen, komt nog niet echt van de grond. Helaas moet ik u daar gelijk in geven. Maar er zijn nu wel echt projecten die opgeleverd gaan worden, dus wij geven daar toch de voorkeur aan, omdat het echt een kostbaar project is en dat wij ook heel erg het hospitaoverhuur in zijn algemeenheid willen stimuleren. Dan inderdaad de 6 keer per jaar discussie over de winteropvang. Het is nu zo: de temperatuur van 0 graden is een criterium, code rood is een criterium, code oranje betekent: wordt overlegd. Want soms heb je bijvoorbeeld wel eens een situatie, dan is het ergens code oranje, maar dan is bijvoorbeeld door de wind, bijvoorbeeld Den Haag aan de kust, daar is het dan echt heftig, maar bijvoorbeeld in Utrecht niet. Code geel, dat is: wees waakzaam voor het weer. Ten eerste is het lastig, omdat we nu eenmaal die brede afspraak met andere partijen hebben dat we die criteria samen hebben vastgesteld. Code geel is echt een waarschuwing van wees waakzaam. Dat vind ik echt een te laag criterium om daar bij de andere partijen gaan pleiten om de werkwijze aan te passen. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Mijnheer Kind.

De heer KIND (volt): Als je kijkt naar de definitie van weercode geel, dan staat er: er is kans op gevaarlijk weer en men moet alert zijn in de buitenruimte of onderweg. In de buitenruimte of onderweg. Hier gaat het over slapen op straat. Dat lijkt me nog wel een heel stuk erger dan onderweg gaan en moeten kijken of je, als je de deur uitgaat, of het dan een gevaarlijke situatie kan opleveren. Dus ik wil u toch nogmaals vragen om die weercode geel te heroverwegen. Dat staat in het dictum hier, die appreciatie vragen we ten eerste, en om ook dan, als dat dan een probleem zou zijn, om dan vervolgens met de G4 in gesprek te gaan en in ieder geval te zeggen: wij gaan dit alvast doen. Volg ons, alsjeblieft, want weercode geel is voor ons een onmenselijke situatie en die ondergrens willen we hier in onze stad, en hopelijk ook niet in uw stad, niet als ondergrens stellen voor de winteropvang.

De heer BUIJT (wethouder): Ik heb uw argumenten gelezen, maar ik ben het gewoon niet met u eens. Code oranje is echt dat je gaat overleggen met elkaar: hoe zit het in dit gebied? Maar code geel, vind ik, dat is alert zijn. Die omstandigheid vind ik geen reden om de voorwaarden aan te passen.

De VOORZITTER: Dan zijn we aan het eind van de beantwoording van de wethouder. Zijn er nog vragen blijven liggen? Niet. Is er behoefte aan een tweede termijn? De heer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Ik was gewend ook in de Tweede Kamer dat meestal moties in de tweede termijn worden ingediend. De eerste termijn vragen stellen, antwoorden afwachten.

De VOORZITTER: Welkom in Rotterdam.

De heer BALCHA (d66): Bedankt. Dus bij dezen een motie op de aanpak van zorgmijders. Die wil ik graag indienen.

De VOORZITTER: De heer Balcha heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Aanpak zorgmijders in beeld

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025, ter bespreking van agendapunt 6.4: Tweede voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis 2023-2026;

constaterende dat;

- de gemeente in de voortgangsrapportage aangeeft dat "de wet en de voorzieningen voor zorgmijders die niet in aanmerking komen voor gedwongen zorg ontoereikend zijn";
- niet duidelijk is welke vormen van zorg zij weigeren, en op welke wijze de gemeente probeert met deze groep in contact te blijven of hen te ondersteunen

overwegende dat;

- er binnen de raad onduidelijkheid heerst over wat er concreet wordt gedaan met zorgmijders, waardoor lastig te beoordelen is of de huidige aanpak effectief is;
- inzicht in de gemeentelijke aanpak en werkwijze essentieel is om te kunnen bepalen of beleid en middelen aansluiten bij de behoeften van deze groep;
- een heldere beschrijving van de aanpak helpt om successen, knelpunten en verbeterkansen zichtbaar te maken;

verzoekt het college;

- de aanpak(ken) van de gemeente Rotterdam voor zorgmijders uiteen te zetten, inclusief de wijze waarop contact wordt onderhouden en hulp wordt aangeboden;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Balcha

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Heel kort, voorzitter. Ik was 1 vraag vergeten. Vorige week is een heel interessant rapport verschenen van het Trimbos-instituut. Dat gaat over toename van crackgebruik en verslaving en ook de behoefte aan extra gebruikersruimten, die ook een deel van de overlast zouden kunnen verminderen. Is de wethouder bereid om in zijn bredere aanpak rondom Museumpark, misschien ook breder, om dat daarin mee te nemen?

De VOORZITTER: Ik check of iedereen zijn vragen heeft gesteld. Ja. Dan mag u alsnog.

De heer BUIJT (wethouder): Ik kan u zeggen dat dat zeker ook een van de zaken is waar we naar kijken. Nogmaals, in deze situatie moet je alle opties openhouden. Wat dus niet wil zeggen dat het ook gaat gebeuren, maar het maakt wel onderdeel uit van de zoektocht. Deze motie kan ik op zich wel als ondersteuning zien. Het gaat om het beleid van de gemeente Rotterdam voor zorgmijders uiteen te zetten, inclusief de wijze waarop contact wordt onderhouden en hulp wordt aangeboden. Dus ik kan het wel omarmen, voorzitter. Dat is motie 4, denk ik.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 6.4.

6.2 Voortgangsrapportage Nota Dierenwelzijn 2023-2026

De VOORZITTER: Dan gaan wij over naar agendapunt 6.2, dat is de voortgangsrapportage nota dierenwelzijn 2023-2026. Wethouder Lansink-Bastemeijer is zo vriendelijk om wethouder Versnel te vervangen. Hij weet er ook heel veel van af, zegt hij net. Dus vraag hem naar zijn kippen, zou ik zeggen. Mevrouw Morkoç roept wat in de zaal dat ik niet ga herhalen, maar zij heeft wel het woord.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, Rotterdam is een miljoenenstad, er wonen bijna 700.000 mensen en vele miljoenen niet-menselijke dieren. GroenLinks wil dat alle dieren van klein tot groot in Rotterdam een goed leven kunnen leiden en dat is voor ons geen bijzaak. Daarom dienen wij vandaag 4 moties in. GroenLinks wil graag onze stadsvogel, dat is de kleine mantelmeeuw, een podium geven. We vragen ook om een breder gesprek over de toekomst van Diergaarde Blijdorp. We willen mensen met een kleine beurs, en vooral hun huisdieren natuurlijk, helpen met een dieren noodfonds. Onze motie vraagt om de mogelijkheden daarvoor te onderzoeken. Omdat een dierenbegrafplaats op dit moment niet haalbaar is qua kosten, vragen wij om een kleinere, compactere versie, namelijk een gedenkplaats voor dieren met een mooi beeld erbij waar overleden dieren herdacht kunnen worden. Dat is belangrijk voor de relatie tussen mens en dier. Daarnaast heeft GroenLinks zorgen over het welzijn van ratten in onze stad. In een grote stad horen zij er nou eenmaal bij. Dat heet een stedelijk ecosysteem. Overlast voorkom je door de hoeveelheid afval op straat te verminderen en niet door ratten te doden. Daarom maak ik mij zorgen over de inzet van rattenklemmen en fretten. De wethouder geeft aan dat hij die vanaf half 2026 permanent wil inzetten. Onze raad heeft zich al driemaal duidelijk uitgesproken over rattenhotels. Die vinden we gruwelijk en onverantwoord. Ik begrijp niet dat de wethouder het doodbijten van ratten door jachthonden een goed alternatief vindt. We vragen daarom de wethouder om te stoppen met het inzetten van fretten tot er een advies ligt van de dierenadviescommissie en de raad ervoor heeft gesproken. Kan hij dat toezeggen? Tot slot, GroenLinks blijft zich inzetten voor de rechten van alle dieren, niet alleen schattige dieren. Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Schaik heeft een vraag.

De heer VAN SCHAIK (lr): Ik heb inderdaad een vraag aan mevrouw Morkoç, wanneer ze nou eens een keer uit die Walt Disney-bubbel komt en naar de realiteit komt. De realiteit is dat Rotterdam gebukt gaat onder ratten. Dat ratten overal worden aangetroffen, of het nou op De Meent is, op de Coolsingel is, in kinderkamers is. U blijft maar in die Walt Disney-bubbel zitten. Dat u het zo mooi vindt en dat u er het liefst nog een standbeeld voor koopt. Wanneer gaat u nou eens een keer mee? Natuurlijk zullen we niet alle ratten kunnen uitroeien, maar het kan niet zo zijn dat er in mijn kleinkind zijn kamer een rat rondloopt en dat ik dan moet denken: daar mag ik niets aan doen. Want u zit in uw Walt Disney-bubbel, die moet je gewoon ophouden en die moet je laten zitten. Stop daar nou eens een keertje mee en ga nou eens een keer mee. Ik heb alle vertrouwen in deze wethouder dat het vakkundig en correct wordt uitgevoerd.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, dit verbaast mij, want de vorige keer dat we het hierover hebben gehad, heb ik, GroenLinks, een motie ingediend, een actieplan voor het oplossen van rattenoverlast. Dat is een actieplan met meerdere punten, daar heeft Leefbaar Rotterdam dan tegengestemd. Dus het complete waanzinverhaal dat wij niets willen doen aan een mogelijke rat die mogelijk in een kamer van een kind zit, is helemaal niet waar. Uiteraard begrijpen wij dat op het moment dat er overlast is, dat daar iets gedaan moet worden. Maar wij willen geen symptoombestrijding, wij willen daadwerkelijk dat er een oplossing komt en niet de waanbeelden die u geeft. Nee, helemaal niet. Dan had u misschien voor onze motie moeten stemmen.

De VOORZITTER: De heer Van Schaik.

De heer VAN SCHAIK (lr): Nogmaals, ik zit niet in een Walt Disney-bubbel, ik zit in een realiteit in Rotterdam. Ik heb inderdaad tegen die motie gestemd en waarom? U wilt het gewoon niet aanpakken. Wij willen het wel aanpakken en ik heb er alle vertrouwen in dat dat met fretten gaat lukken en ik geef alle vertrouwen aan de wethouder om dat uit te gaan

voeren. Wij zullen het hier nooit over eens worden, want u blijft in uw bubbel, ik blijf in mijn bubbel, maar mijn bubbel is op dit moment de realiteit in Rotterdam: meer dan 600.000 ratten.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, ik zal mijn rust weer terugpakken. Wij hebben een motie ingediend waarin bewezen mogelijkheden staan om overlast te voorkomen en een gezond ecosysteem te realiseren. Dat Leefbaar Rotterdam niet daarnaar wil luisteren, maar wel diens eigen achterban wil plezieren met fretten, die overigens niet overal kunnen worden gebruikt tegen rattenoverlast, maar waar natuurlijke predatoren wel een oplossing voor zouden zijn, stelt mij teleur, want dat betekent dat het symptoombestrijding is en dat het probleem zal blijven bestaan. Dus u lost niets op, helaas.

De VOORZITTER: De heer Van Schaik tot slot.

De heer VAN SCHAIK (lr): Dank u wel, voorzitter, dat u mij het woord nog wil geven. Hoe komt u erbij dat ik alleen mijn achterban wil plezieren? Ik werk namelijk voor heel Rotterdam. Ik ben hier een gekozen raadslid in Rotterdam en ik doe dat niet alleen voor de achterban van Leefbaar Rotterdam. U zou eens in uw achterban moeten vragen hoe ze over uw optreden over ratten denken.

De VOORZITTER: Het gaat via de voorzitter en de voorzitter heeft geen achterban. Dat is heel vervelend. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, ik ga het niet nog 20 keer herhalen. Wij hebben een actieplan dat effectief is, besproken is met ecologen, dat voor een gezond ecosysteem kan werken. Wij begrijpen ook: op het moment dat er overlast is, dat daar iets aan gedaan moet worden. Maar helaas zijn de niet-oplossingen die vanuit Leefbaar Rotterdam komen gewoon niet datgene dat gaat werken. Het is symptoombestrijding. Wat we moeten doen, is zorgen voor een schone stad. Dat is waar wij voor staan. Wij willen dat de straten schoon zijn. Onder dit college is dat niet gebeurd. Misschien volgend jaar.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan staat de heer Van Schaik weer op mijn lijstje als de volgende spreker.

De heer VAN SCHAIK (lr): Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met de heer Versnel beterschap te wensen en ik hoop dat u er weer snel bij bent, laat ik daar heel duidelijk over zijn, en de heer Lansink-Bastemeijer bedanken dat hij hem wil waarnemen. We hebben notie genomen van het plan. Ik vind het een fantastisch plan zoals het erbij staat. Ik wil ook de ambtenaren en degene die daar aan mee hebben gewerkt, bedanken daarvoor. Ik heb er alle vertrouwen in dat het op dierenwelzijn in Rotterdam goed geregeld is. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, we hebben het vandaag over dierenwelzijn, maar wij hebben de focus vandaag op 1 dier: de bij. De bij heeft een speciaal plekje in mijn hart. Mijn vader was vroeger hobbyimker en ik zijn rechterhand en hielp hem altijd met het vangen van uitvliegende zwermen. Heerlijk. Maar de bij heeft het niet makkelijk. Er zijn al 3 rampen die op de bijen afkomen: bestrijdingsmiddelen, waar die heel gevoelig voor is, de varroamijt, die al decennia gewoon letterlijk de bij opeet en nu de hoornaar, een invasieve wespesoort die de bijen belegeren en die zorgen dat ze hun kasten niet meer uit durven om te gaan eten. Dit is echt heel erg funest voor bijen en we weten dat de provincie hier over

gaat, dus we kunnen ook niet al te veel doen, maar we hebben wel een motie opgesteld om in ieder geval met de Rotterdamse bijen en dan vooral van het Ambrosiusgilde natuurlijk, in gesprek te gaan en om eens goed te kijken wat we nou toch samen kunnen doen om het tij te keren, want de gemeente Rotterdam heeft echt veel hart voor bijen. In het coalitieakkoord staat ook dat we heel veel bijenlandschap willen. Dus ik reken op een brede steun voor de Rotterdamse bij. Tot zover.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Gedenkplaats voor huisdieren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.2 Nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat;

- Rotterdam geen dierenbegrafplaats heeft, maar wel 2 dierencrematoria;
- bij het vaststellen van de nota dierenwelzijn in maart 2024 de motie [24bb001627] 'Laatste rustplaats ook voor Rotterdamse huisdieren' is aangenomen;
- de dierenbegrafplaats waar in deze motie op werd gevraagd op dit moment nog niet (financieel) haalbaar lijkt;

overwegende dat;

- een gedenkplaats een alternatief kan bieden aan Rotterdammers die rouwen om hun overleden huisdier;
- Rotterdammers ook na de begraafing of crematie van hun huisdier behoefte hebben aan een fysieke plek waar zij hun geliefde huisdier kunnen herdenken;
- een gedenkplaats op een groene en rustige plek in de stad een waardevol gebaar van de gemeente is, dat soms meer troost kan bieden dan een plek in of om het eigen huis;
- een gedenkplaats in tegenstelling tot een begraafplaats niet veel ruimte hoeft in te nemen of geld hoeft te kosten, en makkelijker inpasbaar is bij een bestaande (mensen)begrafplaats of andere toegankelijke locatie;

verzoekt het college;

- de mogelijkheden voor een gedenkplaats voor overleden huisdieren in Rotterdam te onderzoeken;
- te zoeken naar een kunstenaar die een passend en herkenbaar beeld kan maken voor deze gedenkplaats;
- de raad voor maart 2026 een terugkoppeling hierover te geven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coşkun

Motie 2. Rotterdams dieren noodfonds

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.2 Nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat;

- de afdoening van aangenomen motie [24bb001630] Gespreid betalen dierenarts niet tot een oplossing voor de hoge dierenartskosten voor mensen met een minimuminkomen heeft geleid;

- er in Flevoland, Utrecht en Noord-Holland een noodfonds vanuit de Dierenbescherming bestaat voor mensen met een minimuminkomen die onverwacht met hoge dierenartskosten worden geconfronteerd;

overwegende dat;

- dierenartskosten via het AOW-tegoed, jeugdtegoed en de Rotterdampas vergoeden niet voor iedereen en in elke situatie voldoende is;
- het vermijden van dierenzorg kan leiden tot onnodig dierenleed en het verslechteren van de toestand van huisdieren;
- hierdoor de zorgkosten verder oplopen of het huisdier zelfs geëuthanaseerd moet worden, terwijl dat met een goede behandeling niet nodig was geweest;

verzoekt het college;

- in overleg met de Dierenbescherming en de provincie Zuid-Holland de mogelijkheid tot een noodfonds voor dieren in onze provincie te verkennen;
- indien dit niet mogelijk blijkt, in gesprek te gaan met de Dierenbescherming over een noodfonds voor de stad Rotterdam en/of regio Rijnmond;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, M.E. Vogelaar, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coşkun

Motie 3. Toekomstscenario's voor Blijdorp

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.2 Nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat;

- de afdoening van motie [21bb2429] 'Toekomst voor Blijdorp' niet heeft geleid tot een toekomstvisie voor Diergaarde Blijdorp;
- de wethouder in de actualiteitenraad van 25 september opmerkte dat er een breder gesprek over de toekomst van de diergaarde nodig is;

overwegende dat;

- het 'Masterplan 2050' van de diergaarde vooral gaat over het beschermen van soorten in plaats van de toekomstbestendigheid van de Diergaarde zelf;
- er in de stad en in de raad verschillende ideeën leven over de toekomst van Blijdorp;
- alle partijen het er wél over eens zijn dat Blijdorp een belangrijke rol vervult in onze stad en in een of andere vorm moet voortbestaan in onze stad;

verzoekt het college;

- in overleg met partijen uit de stad, uit de raad en de diergaarde zelf meerdere scenario's uit te werken voor een toekomstbestendig Blijdorp;
- hierin het belang van dierenwelzijn, duurzaam gezonde financiën en natuureducatie mee te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, M.E. Vogelaar, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coşkun

Motie 4. Rotterdam, stad van de kleine mantelmeeuw

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.2 Nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat;

- de kleine mantelmeeuw begin 2021 is verkozen tot officiële stadsvogel van Rotterdam;
- het bestaan van een officiële stadsvogel maar bij weinig Rotterdammers bekend is;
- zelfs op de pagina rotterdam.nl/meeuwen niets te vinden is over de status van officiële stadsvogel;
- Rotterdam (in de havens) een van de grootste beschermde meeuwenpopulaties van Europa huisvest;

overwegende dat;

- de kleine mantelmeeuw in 2021 door Rotterdammers zelf is verkozen tot officiële stadsvogel van Rotterdam¹;
- de kleine mantelmeeuw een onmisbaar onderdeel is van het stedelijk ecosysteem van Rotterdam en juist in de haven en aan de Maas goed gedijt;
- de aanwezigheid van meeuwen symbool staat voor de verbondenheid van Rotterdam met water, lucht en haven;
- een positief en educatief verhaal over de meeuw bijdraagt aan bewustwording over biodiversiteit en een diervriendelijke stad;

verzoekt het college;

- de status van de kleine mantelmeeuw als officiële stadsvogel van Rotterdam te benoemen in officiële kanalen, zoals de website van de gemeente; In communicatie over meeuwen de nadruk te verleggen van overlast naar een goede samenleving tussen mens en meeuw;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, M.E. Vogelaar, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coşkun

¹De meeuw is voortaan de officiële stadsvogel van Rotterdam- Adverteren Rotterdam | De Havenloods | Krant en Online

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Bescherm de Rotterdamse bij

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025, ter bespreking van agendapunt 6.2: Voortgangsrapportage Nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat;

- de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) een invasieve exoot is die een ernstige bedreiging vormt voor honingbijen en andere bestuivers;
- in de nazomer en het najaar hoornaars actief bijenvolken belagen, waardoor bijen niet meer uitvliegen, verzwakken en soms binnen enkele dagen instorten;
- de populatie zich snel uitbreidt: één nest kan honderden koninginnen voortbrengen, wat leidt tot een sterke jaarlijkse toename;
- het verwijderen van nesten kostbaar is, terwijl de provincie Zuid-Holland geen vergoeding meer verstrekt, waardoor nesten soms blijven zitten;
- de gemeente Rotterdam momenteel vooral reactief handelt bij meldingen van nesten;

overwegende dat;

- uit de beantwoording van de schriftelijke vragen van 29 mei 2025 blijkt dat;

- het aantal waarnemingen niet systematisch wordt bijgehouden; er nog geen concrete samenwerking is met lokale imkerverenigingen;
  - er geen specifiek beleid wordt gevoerd om de gecombineerde druk van varroamijt en Aziatische hoornaar op bijenvolken te verlichten;
- kennisdelen met lokale imkers, zoals de Imkervereniging Rotterdam (Ambrosiusgilde), essentieel is om nesten tijdig te signaleren en ervaringen te bundelen;
  - het college in het coalitieakkoord heeft vastgelegd dat er 40 hectare bijenlint wordt gerealiseerd, wat de betrokkenheid bij bestuivers onderstreept;
  - de provincie Zuid-Holland het bevoegd gezag is voor invasieve exoten, maar dat de gemeente aanvullend beleid kan voeren om provinciale maatregelen lokaal te ondersteunen en versterken;

verzoekt het college;

- het gesprek met lokale imkers aan te gaan over de situatie met de Aziatische Hoornaars en zo samen te kijken welke acties nodig en haalbaar zijn om de Rotterdamse bijen te beschermen;
- de raad te informeren over de voortgang en de afspraken die met de imkers zijn gemaakt;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, wethouder Versnel is hier niet aanwezig vandaag vanwege ziekte. Maar ik wil hem ook wat complimenten geven, onder andere voor het openen van het dierenasiel, wat natuurlijk ook in de voortgangsrapportage stond. Daar zijn wij echt ontzettend blij mee, want we hebben het vandaag niet alleen over plaagdieren, maar ook over de rest van de dieren. Dus dat in ieder geval als eerste. Daarnaast zijn we ook blij, als het gaat om het plaagdierengedeelte van deze rapportage, dat er een aantal stappen zijn ondernomen waar wij al vaker om hebben gevraagd. Bijvoorbeeld als het gaat om ganzen, dat er gesprekken zijn met de provincie om te kijken, specifiek bij de nijlgans, hoe we deze exoot toch ervoor kunnen zorgen dat het niet de spuigaten uitloopt. Hetzelfde geldt voor ratten. We zijn blij dat er wel doorlopend op zoek wordt gegaan naar oplossingen om overlast tegen te gaan en dat we dan ook kijken naar innovatieve manieren. Natuurlijk wordt daar ook dierenwelzijn in meegenomen, maar we moeten ook echt naar het welzijn van de Rotterdammers kijken, wat ons betreft. Dus geen vragen en vooral blij met de voortgang op dierenwelzijn.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, de SP maakt geen onderscheid tussen exoot of niet exoten. Alle dieren zijn ons even lief, zeg ik dan maar tegen mevrouw Abrahamse. Maar, voorzitter, er is nog hoop en er is nog ruimte voor voortschrijdend inzicht. In 2005 dienden wij als SP samen met de toenmalige Stadspartij een initiatiefnota in: dierenwelzijn. Maar toenmalig Leefbaar-wethouder Van de Anker sprak toen de onsterfelijke woorden: Theo, wij doen mensen, geen dieren en ook VVD collega-raadslid Teun Woudenberg, groot dierenliefhebber, maar raadslid durfde toen om coalitie technische redenen niet voor te stemmen en vroeg mij die nota over de verkiezingen heen te tillen. Maar nu, 20 jaar later, doet een VVD-wethouder zelfs een prijs uitreiken aan de grootste dierenvriend hier in dit huis, hier in de trouwzaal, met

veel echte dierenvrienden. Kortom: het staat op de kaart. De dieren zullen ons eeuwig dankbaar zijn. Tenslotte zijn we zelf ook dieren, soms beesten.

De VOORZITTER: Wat moeten we toch straks zonder al die historische verhandelingen van de heer Coşkun. De heer Van Schaik moet nu het collectieve geheugen gaan waarmaken. Hij kijkt er een beetje zuinig bij. Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Vandaag bespreken we de voortgangsrapportage nota dierenwelzijn. Allereerst een compliment aan het college. Het onderwerp wordt serieus opgepakt en de hartenkretten van de raad worden gehoord. Toch maken wij ons zorgen over het zwerfdierenprobleem. Dankzij de inzet van vrijwilligers en de vele organisaties in onze stad, blijft de populatie beheersbaar, maar de signalen zijn duidelijk: de kosten stijgen, er zijn steeds meer kittens op straat en de druk op de opvang neemt toe. Dat is niet alleen een financieel probleem, maar ook vooral een kwestie van dierenleed. Voorzitter, FvD vindt dat de subsidies gekoppeld moeten worden aan meetbare resultaten. Hoeveel dieren worden geholpen, hoe ontwikkelt de populatie zich, is er vooruitgang? Wij stellen voor dat de wethouder deze resultaten evalueert met de betrokken organisaties. Door KPI's te stellen, kunnen we duidelijkheid en zekerheid bieden aan de organisaties. Hiervoor dienen wij zo dadelijk een motie in. Daarnaast willen wij graag een pilot starten waarbij houders van de Rotterdammer hun kat of hond gratis of tegen een gereduceerd tarief kunnen castreren of steriliseren. Dit voorkomt ongewenste nestjes, vermindert de druk op de opvang en helpt Rotterdammers met een bescheiden inkomen. Als de pilot succesvol is, kan herhaling wenselijk zijn. Ook hiervoor dienen wij een motie in. Voorzitter, beide moties zijn praktisch, financieel verantwoord en dragen bij aan minder dierenleed. Laten we ons richten op verstandig beleid dat dierenwelzijn echt vooruithelpt en hierbij niet te kijken naar politieke verschillen. Tot zover. Dank u.

De VOORZITTER: De heer Oostdijk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 6. Resultaatgebonden subsidieverlening

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 16 oktober 2025, ter bespreking van de Voortgangsrapportage Nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat;

- de gemeente jaarlijks subsidies verstrekt aan organisaties die zich inzetten voor het vangen, verzorgen en herplaatsen van zwerfkatten en andere zwerfdieren;
- het zwerfdierenprobleem nu nog beheersbaar is in Rotterdam, mede dankzij deze organisaties;
- wanneer het zwerfdierenprobleem in onze stad toeneemt, kan dit leiden tot hogere kosten maar bovenal voor meer onnodig dierenleed;

overwegende dat;

- het wenselijk is dat gemeentelijke subsidies doelmatig worden besteed, met meetbare resultaten;
- structureel overleg tussen gemeente en uitvoerende organisaties essentieel is om het zwerfdierenprobleem te reduceren;

verzoekt het college;

- bij subsidieverlening aan zwerfdierenorganisaties concrete prestatie-indicatoren (KPI's) op te nemen;
- in de evaluatie overleggen met de betrokken organisaties te stellen of de KPI's realistisch en doelmatig zijn, en of de hoogte van de subsidie toereikend is om de doelstellingen te behalen;

- de uitkomsten van deze evaluaties, inclusief eventuele aanpassingen van de KPI's of subsidieomvang, terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.R. Oostdijk

Motie 7. Onderzoek: Pilot voor kosteloze castratie/sterilisatie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 16 oktober 2025, ter bespreking van de Voortgangsrapportage Nota Dierenwelzijn 2023-2026;

constaterende dat;

- ongewenste nestjes een bron zijn van nieuwe zwerfdieren;
- Rotterdammers met een kleine beurs de kosten van castratie of sterilisatie moeilijk kunnen dragen;
- andere gemeenten positieve ervaringen hebben met (tijdelijke) programma's voor gratis ingrepen of ingrepen tegen een gereduceerd tarief;

overwegende dat;

- het ondersteunen van de minima bij castratie of sterilisatie van hun huisdieren mogelijk dierenleed voorkomt en de instroom van zwerfdieren structureel kan verlagen;
- door middel van een pilot waarin castratie of sterilisatie gratis of tegen gereduceerde tarieven worden aangeboden, kan worden vastgesteld of de maatregel effectief is in het terugdringen van zwerfdieren;

verzoekt het college;

- onderzoek te doen naar de mogelijkheid voor het starten van een pilot waarbij houders van de Rotterdampas kosteloos of tegen een gereduceerd tarief hun kat of hond kunnen laten castreren of steriliseren;
- in het onderzoek meenemen hoe we lokale dierenartsen hierbij kunnen betrekken;
- de resultaten van dit onderzoek terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.R. Oostdijk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. In de commissie, hij is er helaas vandaag niet, maar in de commissie BWB zijn wethouder Versnel iets moois. Hij zei: als je in Rotterdam woont, dan ben je Rotterdam, mens of dier. Maar helaas worden niet alle Rotterdammers gelijk behandeld. Vandaag wil ik het over een Rotterdammer hebben en dat is over de Rotterdammers met schubben. Ik zal daar een waargebeurd verhaal over vertellen. Ik ken namelijk een jongetje dat graag hengelt en zijn familie vindt het prachtig. Hij is lekker buiten en het houdt hem van de straat. Tot op een bepaalde dag hij vrolijk thuiskwam van het hengelen aan het water en wat gebeurde er? Een huiskat zag zijn dobber bewegen en iedereen die katten kent, weet: katten zijn dol op hengels. Enthousiast sprong de kat erop af en die kreeg die haak dwars door zijn neus. Het gekrijs ging door merg en been. Met 2 man moest de kat worden vastgehouden, terwijl iemand probeerde de haak eruit te krijgen. Dat was niet eenvoudig. Als je zo'n weerhaak er zomaar uittrekt, dan scheurt de hele neus open. Er werd naar een tangetje gezocht. De kat spartelde, bloedde en gilte. Uiteindelijk lukte het,

door de haak kapot te knippen. Omstanders stonden verstijfd en vonden het echt afschuwelijk om te zien. Terecht. Een haak door je neus is geen pretje. Het doet gewoon verschrikkelijk veel pijn. Maar nu terug naar onze geschubde Rotterdammers. Wanneer zij een haak door hun lip krijgen, is dat geen ongeluk. Nee, dat is gewoon opzet. Willens en wetens veroorzaken we pijn en paniek, alleen maar voor ons eigen vermaak. Als iemand dit bij een hond of een kat zou doen, zou de wereld te klein zijn. Maar pijn is pijn. Stress is stress. Angst is angst. Dat is voor elke Rotterdammer gelijk, met of zonder schubben, want we zijn immers, volgens wethouder Versnel, allemaal Rotterdammers. Daarom wordt het nu echt eens tijd dat we het nodeloos pijnigen van onze mede-Rotterdamers, de vissen, eindelijk een halt toeroepen in Rotterdam centrum. Want wat voor stad wil je nou zijn als je daar dat soort onderwaterjagers aan de waterkant ziet zitten? Vandaar dat ik met een motie kom.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Een pijnvrije stad voor alle Rotterdammers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025, ter bespreking van de voortgangsrapportage dierenwelzijn;

constaterende dat;

- door wetenschappers is aangetoond dat vissen kunnen lijden en stress kunnen ervaren;
- vissen zich heftig verzetten wanneer zij aan de haak geslagen worden. Ze zwenken met hun lichaam in allerlei richtingen, schudden heftig met de kop, spuwen gas en proberen te vluchten. Als de visser ook nog eens droge handen heeft, de vis ruw vastpakt en de vishaak op grove wijze verwijdert uit het vissenlichaam, dan wordt het dierenleed nog meer vergroot;
- regelmatig watervogels moeten worden gered, omdat ze verstrikt zijn geraakt in achtergebleven visdraad- of haken;

overwegende dat;

- hengelen alleen dient tot vermaak van de mens, ten koste van het welzijn van vissen;
- geen enkele vangstmethode onnodig dierenleed kan voorkomen;
- een eerder algeheel visverbod in gemeentelijke wateren het niet gehaald heeft;
- hengelende mensen niet passen bij de diervriendelijke stad die we willen zijn;

verzoekt het college;

- te stoppen met het vergunnen van het visrecht in de wateren in het centrum van de stad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Voorzitter, een puntje van orde. Is er iets met onze microfoons? Ik verstond echt heel duidelijk de heer Van der Velden een aantal keren niet. Het viel me echt op dus en het stottert. Dus ik zit een beetje van: is er iets aan de hand? Ik ben oud, maar ik heb nog geen hoorapparaat.

De VOORZITTER: Ik ga na wat eventueel de oorzaak kan zijn. Ik check even. Laten we in ieder geval nu nog doorgaan, als er nog anderen zijn, tenminste, die het woord wensen. Dat is niet het geval. Dan vraag ik aan de wethouder of hij al kan antwoorden.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter en dank ook voor de vele complimenten over de voortgangsrapportage nota dierenwelzijn. Ik zal die ook overdragen aan collega Versnel. Hij zal vast mee zitten te kijken, want hij wil natuurlijk weten hoe u erover oordeelt. Volgens mij is dat over de linie genomen goed. Wethouder Versnel heeft ook tijdens de behandeling in de commissie aangegeven en dat wil ik toch als enige opmaatje richting de appreciatie van de moties meegeven: het budget is de afgelopen jaren wel gestegen op dierenwelzijn, maar is ook wel beperkt. Dat betekent dat als u nieuwe wensen toevoegt, u iets anders niet of minder zou moeten doen. Want een heel groot budget voor nieuwe dingen is er niet. Dus het is niet altijd onwil, maar het is ook gewoon een gebrek aan geld en veel van uw voorstellen, daar zit toch ook gewoon weer wat geld aan gekoppeld, als we dat in uitvoering nemen, daar zit wel een beperking. Dat wil ik vooraf afgeven. Ik heb 1 vraag, als ik het goed heb bijgehouden, van GroenLinks. Zij vragen zich af of ik kan stoppen met de rat totdat er inzicht is op een wat die vriendelijke manier van afdoden. Zo heb ik hem geparafraseerd. Dat is precies wat ik ook in de brief heb meegegeven. We hebben een pilot afgerond om te kijken of het een succesvolle bijdrage is. Dat vinden wij. Wij zijn echt zeer optimistisch over hoe dit werkt als extra instrument. Het is niet het enige instrument, maar als additioneel instrument. Maar als wij dat als gemeente zelf gaan doen, vinden wij wel dat er een diervriendelijke manier moet zijn. Ik heb in de commissie al toegezegd dat wij met de adviescommissie daar een advies op vragen. Dus die toezegging stond er al. U vroeg mij een toezegging te doen, maar die heeft u al gekregen. Maar u was bij de commissie een beetje in overleg met een raadslid naast u, dus dat heeft u waarschijnlijk gemist. Maar dat geeft, niet de toezegging staat al bij de commissiebehandeling. Mevrouw de voorzitter, met uw permissie wil ik ook terugkomen, in deze setting op de motie 'klimaat in de schijnwerpers'. Kan dat?

De VOORZITTER: We maken eerst de moties af die we nu hebben ingediend. Ik zei het al: ik kan niet allerlei dingen tegelijk. We gaan eerst de moties van dit debat afmaken en dan aan het eind daarvan mag de reactie komen op de zojuist ingediende motie van de heer Vonk.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik vind het prima. Daarom vroeg ik het ook aan u, mevrouw de voorzitter. Dan de moties van GroenLinks, SP 'gedenkplaats voor huisdieren'. Dat heeft volgens mij wethouder Versnel ook in de commissie al aangegeven: we vinden dat een heel sympathieke motie, maar het valt meer onder mensenwelzijn dan onder dierenwelzijn. De dieren schieten er niet zo heel veel mee op, want die zijn dan toch wel een beetje dood op dat moment. Daarmee zeggen wij: moeten we nou middelen vanuit het dierenwelzijnspotje voor zo'n heel sympathieke motie gebruik en ons antwoord daarop is: nee. Dus ik wil hem om die reden ontraden. Dat zegt niets over het feit dat wij heel goed begrijpen dat het heel fijn zou kunnen zijn als je ergens ook een plaatsje hebt waar je een beetje om het verlies van je dieren kan rouwen.

De VOORZITTER: De heer Coşkun heeft een vraag.

De heer COŞKUN (sp): Het college is toch een en ondeelbaar? Dus je hoeft het niet uit het dierenwelzijnspotje te halen. Je kunt toch ook gewoon als college zeggen: ik vind het zo sympathiek en we maken er een ander potje voor. We kunnen ook alle potten bij elkaar doen, een pot, gewoon van de gemeenteraad. Als u het sympathiek vindt, organiseert u dat het ook gebeurt.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Toch hebben we ook beperking in middelen. Dus blijft het antwoord zoals ik hem heb gegeven.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, juist omdat de gemeenteraad een motie heeft aangenomen om te kijken of er een dierenbegraafplaats kan worden gerealiseerd, bij een onderwerp als dierenwelzijn, en dat daaruit bleek, bij de afdoening, dat het te veel geld zou kosten, zijn we met dit idee gekomen dat bijna geen geld hoeft te kosten. Misschien een klein beetje moeite. Misschien een gesprek met een begraafplaats waar dit gefaciliteerd zou kunnen worden. Ik denk juist, qua budget en middelen die zouden moeten worden gebruikt voor een heel sympathiek idee, dat u er iets te snel overheen gaat, via de voorzitter.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik kom zelf ook uit de fondsenwerving. Als het een heel klein sympathiek idee is, is het de vraag of zo'n grote gemeente als Rotterdam zich ermee moet bemoeien om het voor elkaar te krijgen. Ik denk, als daar heel veel maatschappelijke steun voor is en het is een klein gebaar, dan denk ik ook dat je dat vanuit de gemeenschap prima kunt faciliteren. Ik geloof ook niet in een overheid die alles maar moet betalen wat er aan wensen in deze samenleving is. Dan houden we ook geen geld meer over voor die heel grote beweging die we als stad willen maken. Dus ik heb u al gezegd: het budget dierenwelzijn is heel erg klein. Dat willen we echt focussen op dierenwelzijn en niet op aanpalende zaken. Dus blijft het antwoord, wat mij betreft, namens de heer Versnel: ontraden. Dan ga ik naar de tweede motie 'Rotterdams dieren noodfonds'. Daarin wordt gevraagd, in overleg met de Dierenbescherming en de provincie Zuid-Holland, de mogelijkheid tot een noodfonds voor dieren in de provincie te verkennen. Een noodfonds is geen wettelijke taak van de gemeente. Om die reden kijk ik ook gewoon naar de inzet van onze mensen op het onderwerp dierenwelzijn en dan heb ik ze liever op de dingen zoals we die in de nota hebben aangegeven en niet weer naar iets anders, waardoor onze inzet ook weer wat vertroebelt. Nogmaals, we zijn blij met de hoeveelheid mensen en middelen die we tegenwoordig aan dierenwelzijn uitgeven, maar het is ook weer niet de grootste pot. Dat betekent dat ik de mensen op een goede manier in moet zetten, dat heeft u in de voortgangsrapportage gelezen. Daar wil ik mij, namens de heer Versnel, ook aan houden. De toekomstscenario's voor Blijdorp, een motie van GroenLinks, PvdA en SP, motie nummer 3, waarin wordt gevraagd, in overleg met partijen uit de stad, uiteraard en de Diergaard zelf meerdere scenario uit te werken voor een toekomstbestendig Blijdorp. Blijdorp is een zelfstandig bedrijf, is dus ook zelfstandig degene die moet gaan over haar bedrijfsvoering en haar toekomst. Natuurlijk, zeg ik u, spreken wij veelvuldig met Blijdorp, omdat het ook een belangrijk onderdeel van onze stad is. Maar Blijdorp is echt aan zet over haar eigen toekomst na te denken. Om die gronden ontraad ik de motie.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Velden, ik heb u al best wel veel extra tijd gegeven. Twee minuten. Een heel korte vraag. Alleen een vraag.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dat wordt heel lastig over een onderwerp als Blijdorp, maar ik ga het proberen. Wij hebben wel een subsidierelatie met Blijdorp, 800.000 euro natuureducatie die ook wordt genoemd, de natuureducatie, in het verzoek, dus wij hebben daar wel degelijk iets over te zeggen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Over het punt natuureducatie kunnen we dan wat zeggen, want daar verlenen wij subsidie over, maar niet over het toekomstscenario van Blijdorp. Dat vind ik echt te ver gaan, omdat we een subsidie natuureducatie, dat we op basis van die grond kunnen zeggen: dan mogen we ook meedenken over uw toekomst. Dat vind ik echt te ver gezocht. Op die gronden hou ik vast aan het ontraden. Motie nummer 4, een 'Rotterdam, stad van de kleine mantelmeeuw'. Ik heb goed nieuws: die kan ik omarmen. Een motie van GroenLinks, PvdA en de SP. D66 Rotterdam vraagt bescherm de Rotterdamse bij.

Ik ben erbij, zou ik tegen mevrouw Van Wifferen willen zeggen. Ik ben gek op bijen, die heb ik veel in mijn tuin, naast mijn kippetjes. Die vinden ze ook wel een beetje lekker, volgens mij. Ik ben meer dan bereid om in gesprek te gaan, tenminste, wethouder Versnel is meer dan bereid om in gesprek te gaan, zoals u in uw motie vraagt. Die kan ik omarmen. Een resultaat gebonden subsidieverlening, motie nummer 6 van FvD. In de basis snap ik dat, als wij geld geven aan iets, dan willen we ook weten: wat krijgen we ervoor terug? Ik ben ook altijd een beetje bang om waar wij kleine bedragen en in de hele dierenwelzijnsportefeuille zijn het allemaal heel kleine bedragen, dat we die instanties gaan vragen allerlei formulieren, om maar die KPI's voor elkaar te krijgen, in te vullen. Dat hebben we ook gedaan bij verpleegkundigen en dan zitten we op het eind van de rit allemaal te klagen dat er te weinig handen aan het bed zijn, omdat ze vaker formulieren aan het invullen zijn dan patiënten aan het helpen. Je moet het ook allemaal weer controleren. Ik snap de wens, maar gezien de kleinschaligheid ervan zou ik zeggen: laat die mensen alsjeblieft gewoon goed werk doen. Wij hebben echt wel gesprekken met de organisaties van hoe gaat het er nou mee? Lukt het een beetje? Maar om daar nou een hele KPI dashboard op te gaan zetten, het is te klein en daarmee te bureaucratisch en we winnen er vervolgens niets van. We maken dingen kapot, is mijn overtuiging. Dus ontraden motie nummer 6. Motie nummer 7, pilot kosteloze castratie en sterilisatie. Die zal ik toch willen ontraden, ook gezien het feit dat dat budgettair effect heeft. Ik kan me wel voorstellen dat, wanneer straks dat hele chippen et cetera voorbij is, dat er misschien middelen vrijkomen en dat er dan nog eens een keer kan worden heroverwogen. Maar op dit moment dat doen, daar is geen budgettaire ruimte voor. Maar ik zal uw idee in ieder geval wel overbrengen aan de heer Versnel om dat in de toekomst nog eens te heroverwegen. Maar in deze vorm ontraad ik hem. Dan een pijnvrije stad voor alle Rotterdammers van de heer Van der Velden en GroenLinks Rotterdam. Ik snap uw wens. U hebt hem al vaker op tafel gelegd. Ik heb u in het commissiedebat ook al aangegeven dat dat niet een wens is die dit college heeft, wat dat aangaat en daarmee ontraad ik hem. Maar ik zie de stemming en het resultaat daarvan tegemoet.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 6.2.

De VOORZITTER: Maar u mag nog reageren op de motie van de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ik neem toch het woord, ik krijg van u toch het woord, bedoel ik, omdat we in overleg met de wethouder en de mensen achter de schermen een kleine aanpassing hebben gedaan in de motie, zodat we hopen op een appreciatie van de wethouder. Hij weet van deze wijziging, dus het zal hem niet verrassen. Die wil ik nu alsnog, een gewijzigde motie, indienen.

De VOORZITTER: Dat kan, ja.

De heer VONK (cu): De wijziging is: we hadden gevraagd om gedurende de week de Erasmusbrug te verlichten. Dat was wat veel van het goede, hadden we begrepen, omdat er ook andere regels zijn en dat het niet zomaar kan, maar om bij aanvang van deze klimaatweek dat wel te doen. Dat is wat we nu vragen.

5.3 *Initiatiefvoorstel Morkoç over 'Rotterdam geen uithangbord voor klimaatschade - Een verbod op fossiele reclames' - vervolg*

Motie 1A. Klimaat in de schijnwerpers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van een 'Verbod op fossiele reclames';

constaterende dat;

- verschillende partijen in de Raad pleiten voor een verbod op fossiele reclames;
- volgens het Planbureau voor de Leefomgeving de kans kleiner is dan 5 procent dat Nederland haar klimaatdoelen in 2035 haalt¹;
- Rotterdam de klimaatnoodtoestand heeft afgekondigd;

overwegende dat;

- Het klimaat gebaat is bij bewustwordingscampagnes voor het belang van het klimaat en duurzaam leven;
- de Erasmusbrug als Rotterdamse blikvanger bij uitstek geschikt is om hiervoor gebruikt te worden;

verzoekt het college;

- bij aanvang van de klimaatweek² de Erasmusbrug groen te verlichten om zo positief aandacht te vragen voor het klimaat;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, M.Y. Morkoç, J.M. de Bruijn en L.P.A. Dekkers

¹Zie Kans op halen klimaatdoel 2030 heel erg klein: stevig, structureel extra beleid nodig | Planbureau voor de Leefomgeving

²Zie Klimaatweek | rotterdam.nl

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan mag de wethouder gelijk reageren.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Ik kan hem omarmen. Hij past binnen het afwegingskader zoals ik dat met u heb besproken in eerdere settings en ook volkomen volgens het proces, wat ik toen ook heb aangegeven, want daar gaat altijd eerst een ambtelijke toets over. Waar inderdaad die 5 dagen, dat wil ik toch voor de raad voor andere casuïstiek, wij hebben met de architect van de brug de afspraak dat wij maar 30 dagen per jaar de brug aanlichten, anders dan het ontwerp. Dat betekent: als u 5 dagen vraagt, dan zijn wij echt al 4 dagen extra kwijt en dat vinden we zonde omdat we zo vaak aanvragen hebben om een brug aan te lichten dat we hebben gevraagd aan u om het terug te brengen naar 1 dag. Daar kan ik mee akkoord gaan.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn we nu echt aan het einde gekomen van agendapunt 6.2.

6.3 *De voorstellen tot vaststelling van:*

a. De vierde wijziging van de Verordening op de wijkraden 2022.

b. Het Kiesreglement wijkraden 2026.

De VOORZITTER: Dan komen we bij het tweeminutendebat 6.3, de voorstellen tot vaststelling van a, de vierde wijziging van de verordening op de wijkraden 2022 en b, het kiesreglement wijkraden 2026. Mevrouw Abrahamse heeft als eerste het woord, staat hier, als u dat wil. Anders moet ik weer naar de heer De Waard, die staat ook echt weer op mijn lijstje.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik had niet verwacht dat ik als eerste mocht spreken, maar dat doe ik uiteraard graag. De VVD is voor een bestuursmodel dat werkt en waarvan uiteindelijk de bewoners ook profiteren. We kunnen best tevreden zijn met het resultaat dat nu in deze verordening voorligt. Er is hard aan gewerkt het afgelopen jaar, ook

door de werkgroep, met daarin ook ambtenaren, raadsleden en wijkraadsleden. Dus ook daaraan wil ik graag complimenten overbrengen, ook namens ons burgerraadslid. Niet alle wensen kunnen worden vervuld. Zo willen sommige wijkraadsleden een dermate overheveling van budget en bevoegdheden dat het weer lijkt terug te gaan naar een deelgemeente. Maar een dermate grote wijziging is nu niet aan de orde. Iedereen is het er wel over eens dat de manier van werken ook echt wijkgerichter moet worden. Daarnaast vinden wij het als VVD vooral heel belangrijk dat als er een wijkraadslid vertrekt, er ook opvolging komt en wat ons betreft in de eerste instantie van dezelfde achtergrond, met dezelfde idealen, dezelfde denkwijze, dezelfde wijze van aanpak van zaken. Daar hebben de kiezers namelijk ook in eerste instantie met hun stem vertrouwen ingesteld. Dat geldt niet alleen voor politieke partijen, maar ook voor groepen uit het maatschappelijk middenveld. Er worden straks nog moties ingediend. Een eerdere motie, om in te lijsten, die regelde dat al goed, maar wat ons betreft was dat echt nog niet de ideale manier, omdat wij dus juist ook zien dat je de opvolging beter kan regelen als je niet alsnog op persoon wordt verkozen, maar als de kiesdeler gebaseerd is op lijsten. Amendementen en moties die nog meer richting die strekking gaan, zullen wij uiteraard steunen. Verder zullen wij ook nog kijken naar wat er verder wordt ingebracht in dit debat. Hartelijk dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu dus het woord aan de heer De Waard.

De heer DE WAARD (Iv): Dank u wel, voorzitter. We zijn inmiddels alweer 3,5 jaar verder en wat we hebben al enorm veel werk geleverd op dit dossier. Het kan maar duidelijk zijn: we hebben de wijkraden enorm hoog in het vaandel staan. Ik ben dan ook enorm tot op het werk van onder andere de werkgroep wijkraden. Chapeau. We hebben de wijkraden een enorm mooie toolkit kunnen geven voor de volgende periode, waar waardoor ze nu echt beter tot hun recht gaan komen. We zien nog wel wat punten welke finetuning verdienen, zoals bijvoorbeeld wanneer mensen gaan verhuizen. Momenteel moet je in de wijk wonen van kandidaatstelling, maar er zijn ook mensen die op korte termijn gaan verhuizen en zich kandidaat willen stellen in een nieuwe wijk. Met het huidige reglement vallen deze personen buiten de boot. Hiervoor heb ik een prachtig amendement welke toestaat dat mensen met een verklaring van voorgenomen huisvesting zich kandidaat kunnen stellen in een nieuwe wijk, medeondertekend door raadslid Verkoelen en de SP. Tot slot hebben wij ook nog een amendement voor het toevoegen van een kiesdeler bij het kiessysteem voor de wijkraden. Deze is net al kort aangehaald door mevrouw Abrahamse. Een kiesdeler doet recht aan alle uitgebrachte stemmen, welke op deze manier democratisch maar ook eerlijk worden verdeeld. Op deze manier gaan er geen stemmen verloren. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Segers-Hoogendoorn heeft een vraag aan de heer De Waard.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik heb daar wel een vraag over, want we hebben natuurlijk eerder het debat gehad over de wenselijkheid dan wel onwenselijkheid van het brengen van de partijpolitiek in de wijkraaddemocratie. Dat doen we nu onverhoopt, want wij gaan straks op een amendement van de SP mee om het nog te proberen te voorkomen, dat zal ongetwijfeld niet lukken, met een lijstenstelsel te komen. Maar met een kiesdeler doet u er nog eens een hele flinke schep bovenop, want het is natuurlijk evident dat er dan heel grote voordelen zitten aan op een lijst van een bekende partij staan, ten opzichte van bijvoorbeeld een eenpitter. Ik wil via de voorzitter aan de heer De Waard vragen of hij dat heeft meegewogen en hoe hij dat heeft meegewogen.

De VOORZITTER: Mijnheer De Waard.

De heer DE WAARD (Iv): Dank, voorzitter. Zeker heb ik deze meegewogen, want als u mijn amendement heeft gelezen, gaan wij uit van een raadsysteem van 19 zetels, met 19 leden.

Daarbij is ook een kiesdrempel opgenomen. Normaal gesproken is deze 75 procent van de stemmen, deze brengen wij terug naar 0 procent van de stemmen, waardoor dus ook eventuele restzetels ook gewoon ten gunste komen van eventueel eenpitters. Dus daar zeker rekening mee gehouden. Sterker nog: eenpitters maken hierdoor nog meer kans.

De VOORZITTER: De heer De Waard heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Nieuwe bewoners welkom in de wijkraad!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 De voorstellen tot vaststelling van: a. De vierde wijziging van de Verordening op de wijkraden 2022 en b. Het Kiesreglement wijkraden 2026, Besluit het Raadsvoorstel over vaststellen Kiesreglement wijkraden 2026 als volgt te wijzigen;

Besluit:

Het ontwerpbesluit Kiesreglement wijkraden 2026 als volgt te wijzigen:

I Aan artikel 11, eerste lid, wordt toegevoegd: In afwijking hiervan, is tevens gerechtigd op de kandidatenlijst voor te komen, een kandidaat die geen ingezetene is van de wijk, mits die kandidaat een ondertekende verklaring overlegt, waaruit blijkt dat die voornemens is zich bij benoeming te vestigen in de betreffende wijk. Een kandidaat kan maar één verklaring overleggen.

II De toelichting op artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan de eerste alinea wordt toegevoegd: 'Daarnaast kan een kandidaat, net als bij de gemeenteraadsverkiezingen, een verklaring van voorgenomen vestiging (laten) inleveren. Dit kan een kandidaat doen wanneer deze van plan is te verhuizen naar een andere wijk. Een kandidaat kan maar één verklaring overleggen.'

2. De zin 'Je moet dus bijvoorbeeld in de wijk wonen om je kandidaat te stellen en kunt niet een verklaring van voorgenomen vestiging inleveren.' vervalt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, T.S.J. Coşkun en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting

Een kandidaat voor de wijkraad heeft tot en met 19 januari 15:00 om aan te tonen dat hij of zij in de wijk woont. Er zullen ook mensen zijn die weten dat zij ten tijde van de verkiezingen van 18 maart of kort daarna in de wijk gaan wonen. Omdat er in Rotterdam ook aan nieuwe wijken gebouwd worden, neem Nieuw Kralingen of de Wielewaal, willen wij ook deze Rotterdammers de kans geven om deel te nemen aan de wijkraad. Daarom het voorstel dat kandidaten zich tot en met 19 januari 15:00 ook middels een verklaring van voorgenomen vestiging kunnen inschrijven.

Amendement B. Laat geen stem verloren gaan

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 De voorstellen tot vaststelling van: a. De vierde wijziging van de Verordening op de wijkraden 2022 en b. Het Kiesreglement wijkraden 2026, Besluit het Raadsvoorstel over vaststellen Kiesreglement wijkraden 2026 als volgt te wijzigen:

Besluit:

- het ontwerpbesluit Kiesreglement wijkraden 2026 als volgt te wijzigen:

I Artikel 26 komt te luiden:

Artikel 26 Uitslag door centraal stembureau

1. Uiterlijk op de tweede vrijdag na de dag van de stemming stelt het centraal stembureau de uitslag van de verkiezing vast in een openbare zitting
2. De artikelen P 1 tot en met P 1j van de Kieswet zijn van overeenkomstige toepassing
3. De artikelen P 5 tot en met p 19a van de Kieswet, met uitzondering van artikel P 8, tweede lid, P 12 en P 13 van de Kieswet, zijn van overeenkomstige toepassing, en met dien verstande dat in artikel P 15, tweede lid, van de Kieswet voor 'gemeenteraad' 'wijkraad' gelezen wordt

II Artikel 27 komt te luiden:

Artikel 27 Benoeming en opvolging

1. De artikelen W 1, eerste lid, W 2, W 4 en W 5 van de Kieswet zijn van overeenkomstige toepassing. 2. Het college kan, in het geval geen opvolger kan worden benoemd, besluiten tot een werving van nieuwe kandidaten middels een trekking uit personen die zich hiervoor hebben aangemeld. Het college stelt hiervoor een reglement vast
3. In uitzonderlijke gevallen kan het college besluiten tot een andersoortige werving- en selectieprocedure
4. Het college neemt geen besluit, bedoeld in het tweede en derde lid, alvorens de wijkraad te hebben gehoord

III De eerste en tweede alinea van de toelichting op artikel 26 wordt vervangen door: "De systematiek van de Kieswet voor organen met 19 of minder zetels wordt, zoveel als mogelijk, gevolgd."

IV De eerste, tweede en derde alinea van de toelichting bij artikel 27 wordt vervangen door: "Ook hier wordt de systematiek van de Kieswet zoveel als mogelijk toegepast".

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard en M.S. Abrahamse

Toelichting

De gemeenteraad heeft per motie (25bb004222) het college "De meeste stemmen zetelen in de wijkraad en opvolging gebeurt aan de hand van het volgende individu met de meeste stemmen op diezelfde lijst" verzocht. Echter, betekent dit dat het gevaar schuilt dat er veel stemmen verloren gaan wanneer men zich verenigt op een lijst, of dit nu politiek of vanuit het maatschappelijk middenveld is. Deze wijkraadsleden worden met de aan de raad voorgestelde methodiek namelijk elkaars concurrenten, omdat ze individueel bij de eerste 7 met de meeste stemmen moeten eindigen. Deze wijkraadsleden willen dit graag anders, zij willen samen op een lijst om zo voor hun partij zoveel mogelijk stemmen binnen te halen. De wijziging van artikel 26 zorgt ervoor dat de wijkraadsverkiezingen verlopen zoals dit bij de gemeenteraad gebeurt. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de systematiek van de kiesdeler. Wanneer het aantal stemmen voor een wijk bekend is, wordt bepaald hoe veel stemmen recht geeft op één zetel. Dit wordt de kiesdeler genoemd. De stemmen binnen lijsten worden daarna bij elkaar opgeteld waarop wordt gekeken welke lijsten recht hebben op een zetel door het aantal stemmen te delen door deze kiesdeler en naar beneden af te ronden. Zoveel volle zetels behaalt een lijst. Ook individuele kandidaten tellen als lijst, dus als zij de kiesdeler halen zetelen ze meteen in de wijkraad. Binnen dit systeem bestaat de grote kans dat er een restzetel bestaat. De restzetel wordt toegekend aan de lijst met het grootste overschot aan stemmen, zoals bepaald in de artikelen P 5 tot en met P 19a van de kieswet. Hierbij zonderen we artikel P 8 uit, welke stelt dat slechts lijsten die 75 procent van de stemmen benodigd voor de kiesdeler behaald hebben in aanmerking kunnen komen voor een restzetel. Dit doen we zodat individuen een grotere kans hebben in aanmerking te komen voor een restzetel.

De amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is mevrouw Vlieger de volgende spreker.

Mevrouw VLI EGER (gl): Voorzitter, zoals gezegd in de commissie vinden we het belangrijk om allereerst onze dank uit te spreken aan iedereen die heeft meegeholpen aan dit systeem. Het is niet altijd makkelijk geweest, het is niet altijd soepel gelopen, maar iedereen heeft zijn best gedaan, ook juist in het proces voor verbeterpunten om samen tot iets nieuws en iets moois te komen. We zijn erg teleurgesteld geraakt tijdens de bespreking in de commissie over het feit dat er geen foto's meer gebruikt zullen worden op stembiljetten of trotters, maar we hopen, net als de wethouder, dat er zoveel mensen mee gaan doen dat het logischer wijze inderdaad niet meer past. Tegelijkertijd toch nog 2 punten vanuit ons ter verbetering. Een amendement vanuit ons om artikel 28 lid 5 te schrappen die het college de bevoegdheid geeft om mensen te schorsen of uit hun functie te zetten, zoals ook eerder toegelicht, en een motie. Je kunt wel zeggen: opnieuw, om de mensen in de bijstand die in de wijkraad zitten te helpen. Voorzitter, volgens mij zijn er raadsbreed wensen om daarnaar te kijken, dat is ook al vaak aangegeven. Ik heb nog wat nieuwe ideeën waarvan ik hoop dat, als we die meenemen in het onderzoek, dat dat wellicht wel tot een oplossing gaat leiden. We komen dus met een aantal voorstellen in die motie om hopelijk de kennis wat te bevorderen en we hopen dan ook dat het probleem opgelost kan worden daarmee.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement C. Ontslag wijkraadslid is geen collegebevoegdheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 De voorstellen tot vaststelling van: a. De vierde wijziging van de Verordening op de wijkraden 2022. b. Het Kiesreglement wijkraden 2026

Besluit het ontwerpbesluit Kiesreglement wijkraden 2026 als volgt te wijzigen:

I Artikel 28, 5 de lid, vervalt.

II De toelichting op artikel 28 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de 5 de alinea vervalt 'Het college kan een lid van de wijkraad schorsen of van zijn lidmaatschap vervallen verklaren in het geval van ernstig disfunctioneren van een wijkraadslid (niet zijnde integriteitsschendingen). Van ernstig disfunctioneren kan bijvoorbeeld sprake zijn bij het functioneren van de wijkraad als geheel te frustreren, het stelselmatig niet gedragen zoals een goed wijkraadslid betaamt of het tonen van zeer weinig betrokkenheid (inactiviteit).'
2. De achtste alinea vervalt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger

Toelichting

Het functioneren van wijkraadsleden mag niet beoordeeld worden door het college. Het is zeer onverstandig om het college de bevoegdheid te geven om te oordelen over het functioneren van wijkraadsleden en hen te kunnen sanctioneren met schorsingen of ontslag. Een wijkraadslid moet diens werk, waaronder kritiek op het college, kunnen uitvoeren zonder zich kwetsbaar te voelen. Daarnaast is het voor het college onwenselijk om te moeten oordelen over het functioneren van een wijkraadslid omdat dit de schijn van een politiek oordeel kan wekken. Bovendien is het lid overbodig, omdat de burgemeester reeds kan schorsen op grond van integriteitsschendingen of overtreding van artikel 12.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Rotterdammer in de bijstand volwaardig beloond voor wijkraad

" De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 De voorstellen tot vaststelling van: a. De vierde wijziging van de Verordening op de wijkraden 2022. b. Het Kiesreglement wijkraden 2026;

constaterende dat;

- wijkraadsleden met een bijstandsuitkering geen aanspraak kunnen maken op hun wijkraadsvergoeding of hier zelfs financieel nadeel aan ondervinden;
- de Participatiewet een veelvoud aan instrumenten kent die het mogelijk maken om (arbeids)participatie van mensen met een bijstandsuitkering financieel te belonen;

overwegende dat;

- het onverteerbaar is dat wijkraadsleden die een positieve impact willen leveren voor hun wijk dit in sommige gevallen niet kunnen doen zonder daar negatieve financiële consequenties aan te ondervinden;
- het wijkraadslidmaatschap een enorm waardevolle vorm van participatie is, kan bijdragen aan het vergroten van arbeidsactivering, en daarom in het kader van de Participatiewet financieel gestimuleerd moet worden;
- naar alle waarschijnlijkheid slechts een zeer beperkt aantal wijkraadsleden in de komende periode een bijstandsuitkering ontvangen waardoor maatwerk goed toe te passen is;

verzoekt het college;

- te onderzoeken welke instrumenten binnen de participatiewet, zoals forfaitaire vrijlating, premie arbeidsinschakeling, de giftengrens en de bijverdienpremie, ingezet kunnen worden om wijkraadsleden met een bijstandsuitkering zoveel mogelijk van hun vergoeding uit te kunnen keren met behoud van hun bijstandsuitkering;
- hierin mee te nemen hoe deze regeling, middels maatwerk, kan worden toegepast op een manier waarin de wijkraadsleden zo veel mogelijk worden ontzien in het aanvraagproces;
- hierover te rapporteren aan de raad voor de wijkraadsverkiezingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, T.J. Vonk en J.M. de Bruijn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer De Haan heeft een vraag, denk ik, aan mevrouw Vlieger?

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. De grootste vraag die voor mijn fractie boven de markt hangt, is wat GroenLinks straks gaat doen met het voorstel van Leefbaar Rotterdam. Uw voorganger, mevrouw Bokhove, samen met de heer Tak heeft een compromis bereikt waar ik het niet zo enorm mee eens was, maar wat een stuk extra politiek de wijkraad inbracht. Met dit voorstel van de heer De Waard wordt het straks nog een stuk politieker. Dus ik ben wel heel erg benieuwd wat GroenLinks straks voornemens is daar mee te doen, qua oordeel.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): Voorzitter, wij kiezen ervoor om goed te overwegen en goed dingen af te wegen met elkaar. Wij zien dit anders dan D66. Wij zien het niet als een extra politisering. We kunnen ons heel erg goed vinden in wat de heer De Waard ook zojuist heeft uitgelegd als het gaat om democratisch proces, een eerlijk proces en de stemmen beter verdelen.

De VOORZITTER: De heer De Haan heeft, denk ik, nog een vraag dus misschien helpt dat.

De heer DE HAAN (d66): Dank voor de klare wijn en ongelooflijk pijnlijk om te horen dat hiermee de bijl wordt gezet aan dat ideaal van die wijkraden, hoe personen werden gefaciliteerd om daar een plek in te nemen en dit nu volledig wordt overgenomen door partijpolitiek. Erg jammer.

De VOORZITTER: De heer De Waard wil reageren op de heer De Haan?

De heer DE WAARD (lr): Klopt, voorzitter. Ik wil toch uitgesproken hebben dat ik het toch enorm kort door de bocht vind van de heer De Haan als zijnde van partij D66. Want bij het vorige systeem was het ook al zo dat mensen zich verkiesbaar konden stellen op de lijst en dan met het noemertje een politieke partij erbij. Dus heel erg veel verschil is dit niet.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel. Het mooie aan het vorige systeem was dat 56 procent bij de wijkraadsverkiezingen op persoonlijke titel opgingen. Ik legde vorige keer in de raad al uit dat politieke partijen machtsmachines zijn en u op dit moment ook al druk bezig bent met het vullen van de lijsten om zo veel mogelijk kandidaten op plekken te zijn waar uw partij groot is. Daarmee is het, wat mij betreft, gewoon een ordinaire machtsgreep in de wijkraden waar u sterk bent. Die zullen, zoals u ook weet, politieke partijen zijn machtsmachines, die zullen al die individuele kandidaten eruit gaan duwen. Tot mijn grote spijt.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Daar ben ik het dus hartstikke mee oneens. U bestempelt politieke partijen als machtsmachines. Dat is niet zo. Waar wij voor gaan, is voor mensen die zich verkiesbaar willen stellen, op welke manier dan ook. Is het op persoonlijke titel, kan het zo, willen ze het via een politieke partij, kan het zo, is het via het maatschappelijk middenveld, kan het zo. Voor ieder wat wils.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Het ideaal van de wijkraden, ook zo verkocht, was altijd: meer wijk, minder partij. Wat we doen is dat we nu de partijen weer op het schild gaan hijsen. Het spijt me heel erg, het is ook hoe mijn partij werkt. Ik ken het gewoon. Dat gaat gewoon voor het eigen belang en voor de meeste invloed. Dat is hun goed recht, maar dat is ook wel hoe partijen werken. Ik vind het ongelooflijk jammer dat we op die manier die signalen uit de wijkraden, ze hebben het hier ook allemaal stuk voor stuk verteld: doe dit niet, maak het niet politieker, dat we nog een extra greep doen naar de macht die we vorige keer al in een lelijk compromis hadden bereikt. Is het nog niet genoeg. Precies mijn gelijk over de partijen die machtsmachines zijn.

De VOORZITTER: De heer De Waard, houdt uw tijd in de gaten.

De heer DE WAARD (lr): Afsluitend dan, voorzitter. Er zijn hier mensen geweest die hebben ingesproken, maar dat was maar slechts een klein aantal mensen. Ik heb ook zat mensen gehoord die denken: ik voel mij veel comfortabeler bij een politieke partij, dus daar ga ik voor.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dat is grote onzin. In de evaluatie heeft niemand dit genoemd. Dus u kunt niet aankomen zetten met de mensen die hier komen inspreken. In de evaluatie was het duidelijk: geen enkele persoon heeft hier gezegd dat het meer politiek moest worden. Dat heeft u er zelf van gemaakt. Dus nogmaals: mijn bewijs van hoe de politiek werkt, hoe politieke partij als machtsmachines werken. U geeft er uw eigen draai aan, maar mooier kunt u het niet maken, helaas, de heer De Waard.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, de heer De Haan zet hier wel echt iets anders dan de realiteit neer, want 3,5 jaar geleden hadden we gewoon te weinig kandidaten. Misschien was de helft bewoner, maar vervolgens zitten we nu met allemaal wijkraden die geen opvolging meer kunnen vinden, waar we langs tientallen bewoners moeten om ook maar iemand te kunnen vinden die dan in de wijkraad wil gaan zitten. Dat is een groot probleem als je het wijkraadledenstelsel wil laten slagen. Mensen willen gewoon liever gezamenlijk op een lijst. Dat was misschien een drempel hiervoor en die drempels willen we juist wegnemen. Dus ik denk dat de heer De Haan dit zou moeten steunen om hierdoor meer mensen überhaupt zich verkiesbaar te laten stellen. Want dat was het grote probleem 3,5 jaar geleden en daar zie ik vanuit u nog geen oplossing voor.

De VOORZITTER: Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Heel fijn dat de drempels voor politieke partijen nu worden weggenomen, maar uiteindelijk zijn de individuele kandidaten en die 56 procent die op persoonlijke titel erin zat, die wordt, spreekwoordelijk, met het badwater weggegooid.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse, ik heb u al echt veel extra tijd gegeven. U bent al helemaal door uw tijd heen. U stelt de vraag, hij reageert en dan gaat de tijd weer van u af. Dat is echt waar. Dus dat gaan we niet meer doen. Ik heb u echt al heel veel extra tijd gegeven. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Wat ik een beetje lastig vind aan deze discussie is dat de heer De Haan doet alsof mensen die lid zijn van politieke partij geen wijkbewoners zijn en niet mogen opkomen voor hun wijk. Dat mag gewoon. Ik heb ook 4 jaar in die gebiedscommissie gezeten, heb ik heel leuke dingen gedaan. Ook voor de wijk Heijlplaat. Is het misschien handig als ik mijn betoog mag afmaken en dat u via de microfoon reageert, mevrouw Verkoelen, als u daar behoefte aan heeft? Dank u wel. Dus ook de voor wijken als Heijlplaat, waar ik zelf niet in woon, zijn er ook heel mooie dingen gedaan. Er zijn louter politieke besluiten die genomen worden in de gebiedscommissie. Het gaat gewoon om het welzijn en de welvaart en het leven in de wijk.

De VOORZITTER: Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Daar hebt u helemaal gelijk in en dat bestrijd ik ook niet. Maar dat was een uitstekend systeem voor: gewoon een politieke naam achter je individuele kandidatuur. Nogmaals, we politiseren nu echt in een tweetrapsraket die wijkraden enorm en daar ben ik een groot tegenstander van. Ik zal het niet nalaten dat iedere keer erin te wrijven.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger was nog aan het woord. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Ik ga eerst de heer Coşkun doen, want de heer De Haan heeft al best veel *air time* gehad. Dus nu gaat eerst de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, misschien kan ik de heer De Haan een beetje helpen. We vielen wel van onze stoel bij de opstelling van GroenLinks PvdA zojuist. Het gaat stap voor stap beter met de wijkraden, de heipalen van onze lokale democratie. Maar er wordt weer een fout ingeweven: wijkraden moeten juist bij uitstek niet meedoen aan Haagse politieke spelletjes. Geen partijpolitiek. Dat was ook altijd het standpunt van Leefbaar. Er bestaat geen VVD Charlois tegenover Volt of Leefbaar. Wijkraden zijn als 5 vingers van een hand. Ze kunnen 1 voor 1 gebroken worden, maar samen kunnen ze een vuist maken. Samen sterk voor wijk en werk. Het systeem waarin de bewoners met de meeste stemmen gekozen worden, is een prima systeem ook om onbekende nietsnutten buiten te sluiten. Alle wijkraden zeggen dat ons: doe het niet, geen partijpolitiek in de wijkraden, zeker ook prominente wijkraadsleden die zelf wel lid zijn van een politieke partij, maar op de eerste plaats gekozen willen worden als actieve bewoner. Op die manier werd ik zelf in 2018 als persoon gekozen in de wijk Agniesebuurt, samen met collega Biljoen, die toen ook nog partijloos was en enkele andere wijkbewoners. Houd de wijkraden zuiver voor mensen die zich inzetten voor de wijk en niet om hun bazen op het stadhuis te dienen. Voorzitter, daarom dit amendement, mede gesteund door ChristenUnie, CDA, Volt en Ellen Verkoelen raadslid van Rotterdam.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft nog een vraag.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik heb begrepen dat de heer Coşkun zich laat promoveren tot wijkraadslid volgende periode, als ik het goed heb. Ik was benieuwd of hij dat als persoon of namens de SP gaat doen en als hij dat als persoon gaat doen, dat hij nog steeds wel die SP-idealen meeneemt.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Ik hoop het wel. Het is een publiek geheim dat ik lid van de SP ben, dat is ook in Feijenoord zo. Dat ga ik ook niet verdoezelen. Ik kan heel goed opschieten met de heer Arnold, de voorzitter, die is van Leefbaar Rotterdam, maar ook met enkele DENK-wijkraadsleden, maar ook dames die helemaal geen partij achter zich hebben. Of de heer Kaya van de PvdA. Dat kan allemaal prima, maar je moet samen daar een vuist maken, want als DENK Feijenoord dit zegt en VVD Feijenoord zegt dat, dan zeggen wij hier: als je zelf geen eensgezindheid hebt, dan maken wij het wel uit. Je moet die eensgezindheid zoeken, zeker op wijkraadsniveau. Met 7 mensen is dat niet zo moeilijk. Dat hebben we in de Agniesebuurt heel veel gedaan. Dat gaat prima. Je moet eensgezind 1 stem laten horen, 1 geluid vanuit de wijk. Dat moet niet alleen een getrap Leefbaar-geluid zijn.

De VOORZITTER: De heer Coşkun heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement D. Geen partijpolitiek in onze wijkraden

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 16 oktober 2025 ter bespreking agendapunt 6.3 'De voorstellen tot vaststelling van: a. De vierde wijziging van de Verordening op de wijkraden 2022. b. Het Kiesreglement wijkraden 2026.';

Besluit het Ontwerpbesluit Kiesreglement wijkraden 2026 als volgt te wijzigen:

In artikel 1 vervallen de volgende zinnen:

- maatschappelijk middenveld: kandidatenlijst, niet zijnde individu of politieke groepering;

- politieke groepering: kandidatenlijst met een voor de gemeenteraadsverkiezing geregistreerde aanduiding, dan wel een aanduiding die doorwerkt op grond van artikel G 4 van de Kieswet;

Artikel 10, lid 3, vervalt.

Artikel 11, vervallen de leden 7 en 8.

Artikel 12 vervalt.

Artikel 16, lid 1, onderdeel g, vervalt.

Artikel 17, lid 3, volledig te vervangen door:

"De kandidatenlijsten worden op het stembiljet gerangschikt door eerst de volgorde van de individuen te loten."

Artikel 26, lid 2, onderdeel a, vervalt.

Artikel 27, lid 2, onderdeel a, vervalt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, P.J.H.D. Verkoelen en L.P.A. Dekkers

Toelichting

Wijkraden zijn de heipalen van onze lokale democratie. Het binnensluipen van de landelijke partijpolitiek in onze wijkraden ondermijnt deze structuur van directe volksvertegenwoordiging. In de wijk bestaan geen partijafdelingen, maar bewoners die, ondanks mogelijke politieke verschillen en andere belangen, samenwerken aan het verbeteren van hun leefomgeving. Het huidige kiesstelsel, waarbij de bewoners met de meeste stemmen gekozen worden, werkt goed en wordt door de wijkraden zelf breed gesteund. Het zorgt ervoor dat actieve en betrokken bewoners de wijk vertegenwoordigen, los van partijbelangen.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer De Haan. U hebt nog 1 minuut.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik had een verhaal over het zoet en het zuur, maar ik begin gelijk met het zuur: het kiesreglement. In de vergadering van 5 juni heeft D66 zich luid en duidelijk laten horen over de ongewenste politisering van de wijkraden. Ik schrik ook enorm van het compromis toen, wat nog niet voldoende is en dat Leefbaar Rotterdam via een amendement de politieke grip op de wijkraden nog verder wil vergroten. Ik waarschuwde er al voor bij de behandeling van de motie van de PvdA-collega Tak. Die probeerde mij geruststellen over de goede intenties van de moties van het monsterverbond tussen Leefbaar Rotterdam, PvdA en GroenLinks, van het compromis. Zijn sussende woorden gaf ik uiteindelijk aan dat politieke partijen machtsmachines zijn. We weten allemaal hoe ze werken. Uiteindelijk zullen ze in het voordeel zijn en werken voor de partijen zelf. We zien het hier gelijk, in *plain sight* en ik vrees zo dadelijk ook gefaciliteerd door de PvdA en GroenLinks. Op 5 juni gaf de heer Tak aan over de individuele kandidaten. Deze groep mag dus ook bij een eventuele aanpassing met lijsten niet in de verdrinking komen. Hoe vindt u zelf dat het gaat? Tot slot: nog de loftrumpet over het loten. Nog eens een allerlaatste poging. We hebben vaak de mond over het gebrek aan vertrouwen in de politiek. Het afhaken van Rotterdammers, zorgen over representativiteit en velen hebben het hoofd gebogen over hoe we een brug zouden kunnen slaan. Het loten, in dit geval bij lijstuitputting, is een prachtig middel om juist mensen die totaal niet betrokken zijn bij dit, in dit geval, hyper lokale democratische experiment, komen te versterken. De wijkraad Mathenesse, die plots leden had met een arbeidsmigratieachtergrond, wie had dat kunnen bedenken? Kortom, een amendement om die loting in zijn originele vorm te behouden.

De VOORZITTER: De heer De Haan heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement E. Wijkraad op volle sterkte

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 De voorstellen tot vaststelling van: a. De vierde 2sbb62ai wijziging van de Verordening op de wijkraden 2022 en b. Het Kiesreglement wijkraden 2026,

Besluit het ontwerpbesluit Kiesreglement wijkraden 2026 als volgt te wijzigen:

I. Artikel 27, vierde lid, komt te luiden: Het college kan, in het geval geen opvolger kan worden benoemd, besluiten tot een werving van nieuwe kandidaten via een loting. Het college stelt hiervoor een reglement vast.

II. De vierde alinea van de toelichting op artikel 27 komt te luiden: Het college kan, na de wijkraad te hebben gehoord, besluiten een loting (trekking) te organiseren. Op die manier kan de zetel alsnog op een open, onafhankelijke en transparante wijze, met een nieuwe kandidaat gevuld worden. Een loting is de voorgeschreven manier van werving van een nieuwe kandidaat voor de wijkraad wanneer er geen kandidaten meer zijn die benoemd kunnen worden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. de Haan

Toelichting

In het Kiesreglement wijkraden 2022 is in Artikel 21, lid 5, opgenomen dat het college, indien er geen kandidaten meer in aanmerking komen voor benoeming, een loting organiseert om leden te benoemen voor de wijkraden. Deze loting is gebaseerd op de basisregistratie personen van de betreffende wijk. D66 wil deze loting behouden. Een loting zorgt voor directe democratie en een grotere betrokkenheid van bewoners bij lokale besluitvorming, ook voor bewoners die zich normaal gesproken niet gehoord en/of aangesproken voelen door besluitvormingsprocessen. Daarnaast bewaakt een loting de politieke onafhankelijkheid van de wijkraden. Het voorliggende Kiesreglement wijkraden 2026 gaat uit van het principe dat personen zichzelf moeten aanmelden. Hierbij is sturing, door het aanmoedigen van personen om zich te kandideren, mogelijk door de zittende wijkraadsleden. Dit vindt de fractie van D66 onwenselijk. Het amendement beschermt de onafhankelijkheid van de wijkraden.

Amendement F. Wijkraad op volle sterkte

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 De voorstellen tot vaststelling van: a. De vierde wijziging van de Verordening op de wijkraden 2022 en b. Het Kiesreglement wijkraden 2026,

Besluit het ontwerpbesluit Kiesreglement wijkraden 2026 als volgt te wijzigen:

I. Artikel 27, tweede lid, komt te luiden: Het college kan, in het geval geen opvolger kan worden benoemd, besluiten tot een werving van nieuwe kandidaten via een loting. Het college stelt hiervoor een reglement vast.

II. De tweede alinea van de toelichting op artikel 27 komt te luiden: Het college kan, na de wijkraad te hebben gehoord, besluiten een loting (trekking) te organiseren. Op die manier kan de zetel alsnog op een open, onafhankelijke en transparante wijze, met een nieuwe kandidaat gevuld worden. Een loting is de voorgeschreven manier van werving van een nieuwe kandidaat voor de wijkraad wanneer er geen kandidaten meer zijn die benoemd kunnen worden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. de Haan

Toelichting

In het Kiesreglement wijkraden 2022 is in Artikel 21, lid 5, opgenomen dat het college, indien er geen kandidaten meer in aanmerking komen voor benoeming, een loting organiseert om leden te benoemen voor de wijkraden. Deze loting is gebaseerd op de basisregistratie personen van de betreffende wijk. D66 wil deze loting behouden. Een loting zorgt voor directe democratie en een grotere betrokkenheid van bewoners bij lokale besluitvorming, ook voor bewoners die zich normaal gesproken niet gehoord en/of aangesproken voelen door besluitvormingsprocessen. Daarnaast bewaakt een loting de politieke onafhankelijkheid van de wijkraden. Het voorliggende Kiesreglement wijkraden 2026 gaat uit van het principe dat personen zichzelf moeten aanmelden. Hierbij is sturing, door het aanmoedigen van personen om zich te kandideren, mogelijk door de zittende wijkraadsleden. Dit vindt de fractie van D66 onwenselijk. Het amendement beschermt de onafhankelijkheid van de wijkraden.

De amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De heer DE HAAN (d66): Technische tijd: het zijn er 2, omdat ik al vreesde dat dit zou gebeuren wat er nu gaat gebeuren. Dus de eerste is als we het houden zoals het is en de tweede is als dat verschrikkelijke amendement van de heer De Waard het gaat halen, dan is er al geanticipeerd op het verschuiven van een aantal artikelen.

De VOORZITTER: Dit heeft te maken met de volgorde van de dingen. Dus omdat eerst over het amendement van de heer De Waard zal worden gestemd, moet deze weer een wijziging zijn van het amendement dat dan al dan niet zal worden aangenomen. Dan gaat de andere teruggetrokken worden. We proberen dat allemaal heel goed bij te houden op het moment suprême. De heer De Waard heeft een vraag.

De heer DE HAAN (d66): Zoals De Waard is, vertrouwt hij zijn gasten.

De VOORZITTER: Mijnheer De Waard, u mag daarop reageren.

De heer DE WAARD (lr): Kom maar op met die 30 seconden. Ik wil ook praten over een verschrikkelijk amendement en dat is die van mijnheer De Haan. Het gaat over het lotingsstelsel hetzelfde houden, maar hoe reflecteert mijnheer De Haan dan op het feit dat zoveel wijkraden al zijn uitgeput en gewoon geen nieuwe leden kunnen vinden, waardoor het proces de dermate lang duurt, dat je daar helemaal niets aan hebt.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Ik denk dat u daar een traag punt heeft en ik denk dat er verbeteringen mogelijk zijn in het loten zoals het nu is ingericht. Dus dat we daar best wel een oproep zouden kunnen doen richting het college om daar verbeteringen aan te leggen. Maar ik vind het, nogmaals, fantastisch dat we mensen loten in wijkraden, dat die voor het eerst deelnemen aan het democratisch proces, in al zijn voor en tegenspoed, maar daar echt ook die stad een stukje verder brengen. Het voordeel van Oud-Mathenesse, ik kan het niet vaak genoeg herhalen, hoe we plotseling, je had het nooit kunnen bedenken in die wijkraad, juist waar arbeidsmigratie een groot issue is, plotseling 2 vertegenwoordigers hebben die een arbeidsmigratieachtergrond hebben in de wijkraad. Die hadden zich nooit kandidaat gesteld op een andere manier. Dus ik blijf die loftrumpet hier laten horen.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dank. Allereerst hecht ik er toch ook wel aan om even, want er gaan hier allerlei termen door de zaal. Maar volgens mij is politiek iets anders dan partijpolitiek. Politiek is volgens mij maatschappelijk handelen in schaarste en partijpolitiek is dan als daar die hele machine van de heer De Haan, u staat daar nog, u mag daar staan, ik vind het hartstikke fijn. Dit mocht dan wel in 30 seconden. Dat is echt iets anders. Volgens mij, waar we het hier over hebben, is de wenselijkheid of onwenselijkheid van het brengen van partijpolitiek in de wijkradendemocratie en niet zozeer politiek, want dat gebeurt al. Het CDA is geen voorstander van die partijpolitiek in de wijkraden. Vandaar ook dat we op het heel goede amendement van de heer Coşkun staan en ik mijn tijd wil gebruiken om dan toch maar een vraag te stellen aan de wethouder die dadelijk het amendement De Waard moet appreciëren. Dan vraag ik hem extra in te gaan op wat dit betekent aan meer of minder kans voor individuele leden die zich verkiesbaar stellen voor de wijkraden, ten opzichte van mensen die zich verkiesbaar stellen via een partijpolitieke lijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Kind.

De heer KIND (volt): Wij zijn ook tegen het amendement van Leefbaar om de volgende reden: we moeten hier heel zorgvuldig mee omgaan. Als we kijken naar het verleden, de afgelopen 10 jaar, naar de deelgemeenten: rapport op rapport is geschreven: kijk nu uit met die wijkraden. Waar gaat het nou vaak fout? Er is toch, op de een of andere manier, vaak conflict. Het woord conflict komt heel vaak voor ook. Dat heeft vaak te maken met toch een soort politieke strijd die kan gaan ontstaan. Daar moeten we heel voorzichtig mee zijn, want wat we hier doen, is: we hebben geen fundamenteel vraagstuk hoeveel mandaat gaan we daar nou uiteindelijk beleggen? Wij zijn vanuit Volt voor verdere decentralisatie op bepaalde punten, bijvoorbeeld als het gaat over samenwerking met welzijn, bijvoorbeeld als het gaat over de huizen van de wijk et cetera. Wijkbudgetten mogen, wat ons betreft, omhoog. Meer inspraak in de wijkakkoorden. Maar als het hier gaat over het niet structureel vergroten van het mandaat, maar het wel politiek gaan maken. Dan gaan er 2 dingen straks gebeuren: a, er zullen wellicht meer politieke conflicten ontstaan in de wijk waar we totaal niet op zitten te wachten, terwijl het nu best wel goed gaat, b, je maakt het heel lastig voor de mensen die actief zijn in de wijk, niet verbonden zijn aan politieke partijen en inderdaad willen snuffelen aan de politiek, het niet lukt en dan die wijkraden zien als een eerste toegangspoort. Die komen in de verdrukking terecht. Moet je niet willen. Niemand heeft hier echt om gevraagd, behalve Leefbaar Rotterdam. Ik vind het zeer onverantwoordelijk. Laten we dit experiment voortgaan, maar dan zonder kieslijsten en zonder partijpolitiek.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen nog? Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Voorzitter, we horen alle voors en tegens, de argumenten, die begrijpen wij uiteraard ook. Er zijn terechte zorgen over, ik hoor termen als politisering, maar voor ons is het ook wikken en wegen en eenzelfde scenario kan voorkomen ook als je een lijst van bijvoorbeeld een speeltuinvereniging hebt. Stel je voor dat een speeltuinvereniging enorm veel stemmen krijgt en een politieke partij ook in die top raakt, maar veel minder stemmen heeft, dus de wijkbewoners helemaal niet willen, dat die juist vertegenwoordigd willen worden door zo'n speeltuin, maar niet voldoende gerepresenteerd worden in die wijkraad, dan zegt dat ook wat. Dus voor beide kanten is wat te zeggen. Daarom hebben wij ook een motie uitgewerkt waarin we verzoeken om het college voor de volgende periode ook te blijven leren in het vernieuwde stelsel van Wijk aan Zet. Er zijn belangrijke aanpassingen gedaan, maar we weten nog niet, ook met het amendement van Leefbaar, wat voor effecten dat zou hebben. Daarom willen we een tussentijdse evaluatie met bijzondere aandacht, juist

omdat we dat ook heel belangrijk vinden, voor individuen en voor maatschappelijke partijen. Zo zorgen we dat Wijk aan Zet echt voor iedereen werkt in de wijk. Dank.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Evalueer aanpassingen Wijk aan Zet

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025, ter bespreking van 'De voorstellen tot vaststelling van: a. De vierde wijziging van de Verordening op de wijkraden 2022 & b. Het Kiesreglement wijkraden 2026';

constaterende dat;

- er wijzigingen zijn doorgevoerd in de huidige bestuursperiode die invloed gaan hebben op het functioneren van het bestuurlijk stelsel Wijk aan Zet, zowel in de Verordening Wijkraden 2022 alsook het Kiesreglement 2026;

overwegende dat;

- het nog onduidelijk is wat de concrete effecten van deze wijzigingen zullen zijn, waardoor het noodzakelijk is om ook in de volgende periode het stelsel te evalueren;
- het belangrijk is dat wijkraden een representatieve, laagdrempelige en democratische samenstelling hebben;
- een zetel in de wijkraad toegankelijk moet zijn voor iedereen die zich wil inspannen voor diens wijk en wijkbewoners;

verzoekt het college;

- net als in deze periode een tussentijdse- en eindevaluatie uit te voeren voor het vernieuwde bestuurlijk stelsel Wijk aan Zet, en daarbij expliciet aandacht te besteden aan de effecten voor kandidaten die op individuele basis meedoen;
- hierin ook het perspectief van de bewoners mee te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. de Bruijn, L.S. Vlieger en J.M.D. de Waard

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Ik moet het kort houden, zie ik. Dan geef ik in ieder geval een compliment aan de wethouder, waar ik in ieder geval heel blij mee was, waren de communicatiemiddelen die redelijk breed beschikbaar worden gesteld aan de kandidaat wijkraadsleden. Dus dat is zeker een mooi iets dat we tegemoet kunnen zien. Met betrekking tot het model, de hybridelijsten, om het zo maar te noemen. Ik begrijp dat partijpolitiek opeens best wel eng wordt, terwijl we, volgens mij, allemaal mensen in de wijkraden hebben zitten of dat er heel veel wijkraadsleden zijn die ook bepaalde idealen hebben. De een gelooft meer in de idealen van Leefbaar Rotterdam, de andere van DENK. Die kunnen heel goed met elkaar samenwerken, kan ik uit ervaring meegeven, zoals dat ook eerder is gebeurd in de wijkraden dan wel gebiedscommissies de vorige periode. Op zich gaat dat prima samen. Ik had nog wel wat zorgen over die ontslagprocedures, maar volgens mij heeft GroenLinks daar een amendement voor ingediend. Ik ben benieuwd naar het advies daarop.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Niemand anders? Dan vraag ik de wethouder de amendementen en moties te beoordelen.

De heer SIMONS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. We hebben hier vaak en uitgebreid over gesproken, over het stelsel Wijk aan Zet, de wijkraden, de dorpsraden, de wijkhubs en alles wat daarmee samenhangt. Vorige commissie heeft u ook teruggegeven dat u vond dat het proces prima is ingericht, dat iedereen zijn zegje heeft kunnen doen: dorpsraadsleden, de wijkraadsleden, de ambtelijke ondersteuning, de raadsleden en nog veel andere mensen. Ik was een beetje, naar D66-gebruik, meer een soort procesbegeleider dan dat ik als wethouder daar nou erg op gestuurd heb. Maar dan komt er altijd wat uit en dan kun je nooit hebben dat iedereen tevreden is. Maar het gaat ook of de meerderheid het steunt. Als ik het dan vergelijk met 4 jaar geleden, toen we hier de nieuwe verordening voor de wijk- en dorpsraden vaststelden, toen waren er, geloof ik, ik zal misschien een beetje overdrijven, 25 moties en 20 amendementen. Dat zegt misschien ook wat over het proces dat daarvoor is afgelegd. We hebben ook geleerd, van dat hele proces, dat, ondanks alle inspanningen, rapporten van de Erasmus Universiteit die we hadden bestudeerd en mee hadden genomen in het ontwerp van de nieuwe verordening, dat na 5 weken al bleek dat er toch nog wel wat kinderziektes in zaten. Zo hebben we in de loop van de afgelopen jaren toch al veel verbeteringen doorgevoerd. Nu ligt er een nieuwe verordening die over het algemeen op uw instemming kan rekenen. Er zijn slechts een paar amendementen en moties nu ingediend. Om te voorkomen dat we de hele discussie weer opnieuw gaan doen die we al vaak met elkaar hebben gevoerd en waarvan ik ook terugkrijg, ook van de wijkraadsleden, dorpsraadsleden die dat bekijken, dat ze de betrokkenheid ook van u in dit proces zeer waarderen. Ik hoop dat ik alle moties en amendementen inmiddels heb gehad. Ik heb nog 1 vraag van de heer Segers-Hoogendoorn. Ik heb geen glazen bol, ik denk dat het amendement van de heer De Waard niet zal leiden tot minder stemmen op het individu of op de lijsten van de middengroepen of op de politieke lijsten. Het is ook weer een soort nieuw hybride stelsel. Wat we allemaal hopen, wat het belangrijkste is, dat dit stelsel meer uitnodigend is voor meer mensen om zich aan te melden. Want er zijn nou eenmaal mensen die de beschutting zoeken van de speeltuinvereniging, omdat ze die mensen kennen. Andere mensen in Kralingen zeggen: de lijst van de VVD is ons meer vertrouwd en in een andere wijk zegt Piet of Mohamed, die iedereen kent, omdat die zich al jaren inzet voor de wijk. Uiteindelijk gaat het in een democratie, net zoals hier in deze raad: de mensen worden gekozen omdat ze de meeste stemmen halen. De motie van de heer De Waard, waar ik zo nog verder op inga, maar omdat u daar een specifieke vraag over heeft, u vraagt iets dat we altijd doen bij verkiezingen. Het is, volgens mij, letterlijk uit het kiesreglement overgenomen. Dus in dat opzicht kan het allemaal, zie ik ook geen problemen. Ik voorzie ook niet al die beren op de weg. Volgens mij is er ook nog een motie waarbij we zeggen, daar refereer ik ook aan wat ik net: we hebben ook geen glazen bol. We gaan ook weer evalueren. Blijf kritisch met als doel om het stelsel misschien in een aantal periodes tot een perfect stelsel te krijgen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank voor het uitgebreide antwoord, maar het was niet mijn vraag. Mijn vraag was namelijk niet: is er meer kans op stemmen voor de een of de ander. Mijn vraag was, want het gaat namelijk over restzetels, dus reststemmen, of de wethouder inschat dat de kans dan groter is dat een restzetel terechtkomt bij een lijst, dan bij een individu. Dat was mijn vraag. Dat is deels glazen bol, maar deels ook rekenkundig denken en mogelijk ook de kennis en ervaring van de ambtelijke ondersteuning die daar antwoord op zouden kunnen geven.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer SIMONS (wethouder): Volgens mij is het amendement juist op dat punt aangepast. Want we hebben anders een heel hoge drempel van 75 procent. Dat zou echt in het voordeel werken van de lijsten. Dat staat, volgens mij, ook in het amendement, dat we dat hebben

aangepast. Dat zorgt ervoor dat er alle partijen kans maken op die restzetel. Daar moet je wel stemmen voor halen, maar we hebben dus dat nadeel, als je alleen een lijstenstelsel hebt, dat is, volgens mij, uit dat amendement specifiek benoemd dat we dat op 0 zetten in plaats van 75 procent. Dan ga ik nu naar de amendementen, voorzitter. Ik heb hier een amendement 'nieuwe bewoners welkom in de wijkraad'. Dat is natuurlijk, als je nu in Oud-Charlois woont en je gaat naar Delfshaven verhuizen en je weet dat je ongeveer een half maart daar landt, zou je nu, volgens het systeem, daar geen wijkraadslid meer kunnen worden. Maar als je een verklaring meegeeft dat je gaat verhuizen daarnaartoe en als je dan op de dag dat de stembusuitslag definitief is, dat duurt altijd even, want er moeten allemaal controles uitgevoerd worden, dan moet je wel in Delfshaven wonen. Maar dit geeft mensen die net in zo'n verhuizingsproces zitten, meer gelegenheid ook om in de wijk- of dorpsraad deel te nemen. Dus dat vind ik prima. Dus ik kan dit amendement A omarmen. Dan heb ik amendement B 'laat geen stem verloren gaan'. We hebben er uitgebreid over gesproken. Uiteindelijk bent u de baas, dus deze motie laat ik aan de raad. Dan hebben we amendement C, 'ontslag wijkraadslid is geen collegebevoegdheid'. We hebben daar vorige week in de commissie over gesproken. Toen was ik nogal redelijk stellig van staat erin, wat is het probleem? Maar je moet zelf ook altijd na blijven denken. Ik zat er laatst over te denken: het is toch wel een gekke figuur dat wij als college hier gekozen volksvertegenwoordigers dan zomaar kunnen ontslaan. Dat is niet zomaar, natuurlijk, maar ik vond het, bij nader inzien, wel een heel vreemde en uw opmerking heeft me ook aan het denken gezet. Dat heeft geleid tot uw amendement. Om de reden die ik net noemde, kan ik dit amendement ook omarmen. Dan hebben we nu de motie: 'Rotterdammers in de bijstand volwaardig beloond voor de wijkraad'. Deze discussie hebben we natuurlijk een aantal keren gevoerd in de commissie. Ik heb dat ook een aantal keren laten uitzoeken en ik heb ook een aantal keren tegen u gezegd: dat mag niet van de wet. Maar goed, sommige mensen geven nooit op en zijn ook wat creatief. Dat is altijd goed, daar hou ik van. U zegt: heeft u wel eens gekeken of dat via de participatiewet ook kan? Daar moet ik gewoon eerlijk het antwoord op geven: dat heb ik niet. Er zitten mogelijk mogelijkheden om toch wat te doen voor de mensen in deze situatie. Dus u vraagt mij dat te onderzoeken. Dat ga ik doen. Ik kan u ook zeggen: ik weet niet of de kans heel groot is, maar dit is wel een nieuwe aanvliegroute. Dus vanuit dat perspectief kan ik deze motie ook omarmen. Dan krijg ik amendement D, 'geen partijpolitiek in onze wijkraden'. We hebben natuurlijk een zorgvuldig proces doorlopen en daar is die verordening op gestoeld. U zegt: ik wil compleet de andere kant op, linksaf, neem ik aan. Dan kan ik alleen maar zeggen: ik kan dit amendement alleen maar ontraden, omdat dat niet is wat er bij meerderheid uit het hele proces gekomen is dat we hebben gevolgd. Maar goed, uw raad is de baas, maar mijn advies is ieder geval om dit amendement te ontraden.

De VOORZITTER: Mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Stel dat de gemeenteraad vandaag zegt: we doen het wel. Dan is het toch voor het college geen enkel probleem om dit dan te omarmen en uit te voeren?

De heer SIMONS (wethouder): Volgens mij, maar dat hoeft ik de nestor van de raad niet uit te leggen, geef ik een advies en bent u de baas. U gaat straks stemmen en als een meerderheid voor uw amendement stemt, voeren wij dat gewoon uit. Zo werkt het. Maar in ieder geval, in dit stadium, als u mij vraagt: wat vindt u van mijn amendement? Dan kan ik niets anders zeggen dan deze te ontraden. Dan heb ik 2 amendementen van D66. Het ene amendement heet 'wijkraad op volle sterkte' en het tweede amendement heet ook 'wijkraad op volle sterkte'. We hebben hier in de commissie ook uitgebreid over gesproken. Wat er nu in de verordening staat, is een positieve loting en dat wil ik toch nog wel een keer voor het voetlicht brengen. Een positieve loting is niets anders dan dat je een uitvraag doet in de wijk, dus als de lijst uitgeput is: zijn er mensen die geïnteresseerd zijn in de wijk- of dorpsraad? Zeg dat 10 mensen zich aanmelden, dan loot je uit die 10 mensen. Dus het enige dat veranderd is, met uw ideaal, is natuurlijk dat we een uitvraag doen van tevoren, breed, want we hebben ook in de

commissie gezegd: je moet voorkomen dat je vriendjespolitiek krijgt. Maar goed, hier kan ook anders over gedacht worden. Dus ook deze 2 amendementen laat ik aan de raad. Dan heb ik nog motie 'evalueer aanpassingen Wijk aan Zet'. Dat hebben we de afgelopen 3,5 jaar constant gedaan, maar het is ook wel goed om een paar vaste momenten daarvoor alvast in de agenda te zetten. Ik denk dat een goed lerende organisatie, leren van dingen die goed gaan, maar ook die anders kunnen, dat maakt een stelsel uiteindelijk sterker. Dus om die reden kan ik deze motie ook omarmen. Dat waren ze, volgens mij, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 6.3.

6.5 Voortgangsrapportage beleidsplan 'Samen naar een toekomst zonder geweld'

De VOORZITTER: Dan stel ik voor om agendapunt 6.5 nog te doen en dat we dan kijken of we gaan dineren. De voortgangsrapportage beleidsplan 'samen naar een toekomst zonder geweld'. Die is met wethouder Buijt. Die gaan we vragen erbij te komen. Wat fijn dat de wethouder er weer is. Dan open ik agendapunt 6.5, voortgangsrapportage beleidsplan 'samen naar een toekomst zonder geweld'. Dan is als eerste spreker aan het woord heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u, voorzitter. Ik ga het kort houden, want ik heb in mijn bijdrage vanochtend al aangegeven dat er veel is om dankbaar voor te zijn. Ik denk dat we niet moeten vergeten dat waar Rotterdam weliswaar een van de koplopers is als het gaat om de omvang en de ernst van het probleem, is het gelukkig ook zo dat bij al die evenementen waar je komt, je vaak te horen krijgt dat Rotterdam ook echt koploper is in de aanpak daarvan. We zijn een van de weinige die combizitting heeft voor allerlei rechtbanken. Wij zijn de enige die een officiële officier van justitie ervoor heeft, we hebben een burgemeester die aangeeft: dit is mijn topprioriteit. Dus we lopen voorop, maar dat betekent niet dat er genoeg gedaan wordt. Ik heb vanochtend geprobeerd om een paar voorstellen te doen voor verbetering. Ik denk dat wij in de komende raadsperiode vooral moeten kijken naar serieus meer geld, want als je kijkt met wat we nu kunnen met de centen die er zijn, dan is dat ruimschoots ontoereikend. Ik denk dat we landelijk echt moeten proberen, ook degenen van ons die bij de landelijke partijen actief zijn, om echt te pleiten voor meer bevoegdheden en meer wettelijke ruimte om daadwerkelijk een effectievere aanpak te maken. Ik zie dat dit college grote stappen heeft gemaakt. Ik hoop dat we die in de volgende periode nog creatiever, ambitieuzer en daadkrachtiger kunnen voortzetten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is als tweede aan het mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw AAFJES-VAN AALST (Iv): Dank u, voorzitter. Dit onderwerp is tijdens de commissie en eerder vandaag uitgebreid besproken. Een ding is in ieder geval duidelijk: het thema huiselijk geweld in al haar vormen staat op de Rotterdamse agenda. Er zijn grote stappen gezet op het gebied van preventie, samenwerking en deskundigheidsbevordering. We werken intensief samen met zorg, politie en maatschappelijke partners om geweld te voorkomen, sneller te signaleren en slachtoffers beter te beschermen. De taboes worden doorbroken, bijvoorbeeld via het Iespakket VrijHeden en campagnes als Orange the World. Dat neemt niet weg dat de druk bij Veilig Thuis hoog blijft, de doorstroom uit de opvang stukt en de koppeling tussen armoedebeleid en geweldspreventie vraagt de aandacht. Het is daarom belang belangrijk dat de focus de komende periode ligt op duurzame capaciteit en opvang. Afsluitend, voorzitter, let op elkaar, want het kan jouw vriendin zijn, die oude buurman van driehoog en dat leuk jochie in de klas. Allen die geen hulp durven te vragen. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik wil kort aandacht vragen voor 1 klein onderdeel binnen deze materie en dat is met een motie voor meer hulp voor ongedocumenteerde slachtoffers van huiselijk geweld. Uit de praktijk blijkt dat ongedocumenteerde vrouwen die hulp vragen vanwege hun gewelddadige partner nu vaak geen opvang krijgen, geen vangnet hebben en daarmee geen enkele weg hebben uit de situatie van geweld. Daar willen wij graag wat aan doen en daarvoor hebben wij een motie.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Meer hulp voor ongedocumenteerde slachtoffers van huiselijk geweld

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober ter bespreking van agendapunt 6.5 Voortgangsrapportage beleidsplan 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat;

- huiselijk geweld bovengemiddeld vaak voorkomt bij mensen in een afhankelijkheidspositie;
- mensen met een partner-afhankelijke verblijfsvergunning en ongedocumenteerde mensen zeer vaak in een dergelijke afhankelijkheidspositie verkeren;
- organisaties die deze doelgroepen begeleiden vaak aanlopen tegen drempels bij Veilig Thuis door met name een tekort aan kennis over basisrechten en de complexe hulp aan deze doelgroep;
- de 6 bedden die nu beschikbaar zijn voor vrouwen zonder verblijfsvergunning vaak volledig bezet zijn;
- er extra geld vanuit het Rijk komt voor uitbreiding van de crisisopvang;

overwegende dat;

- de burgemeester en de wethouder hoge ambities hebben over een toekomst zonder geweld;
- organisaties zoals Stichting ROS graag samen zouden werken met de gemeente om huiselijk geweld en mensenhandel tegen te gaan;
- uit de praktijk blijkt dat ongedocumenteerde vrouwen die hulp vragen vanwege een gewelddadige partner nu vaak geen opvang krijgen, geen vangnet hebben en daarmee geen enkele weg hebben uit die situatie van geweld;

verzoekt het college;

- de kennis over hulp aan slachtoffers zonder, of met een partner-afhankelijke verblijfsvergunning, bij medewerkers van de gemeente en Veilig Thuis te vergroten en de samenwerking met hulporganisaties te versterken;
- meer specifieke opvangplaatsen toe te wijzen die ingezet kunnen worden om deze groep uit een gewelddadige situatie te halen en te begeleiden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, L.S. Vlieger, J.M. de Bruijn en S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Verweij heeft nog het woord.

De heer VERWEIJ (vvd): Ik weet wat er nu gaat gebeuren. Ik ga vragen: gaat dat dan ten koste van mensen die niet ongedocumenteerd zijn? Dan gaat mevrouw Kockelkoren zeggen: u moet groepen niet tegen elkaar uitspelen. Dan ga ik zeggen: dat ben ik niet aan het doen, ik alleen aan dat er schaarse middelen zijn. U gaat zeggen: u bent nu met elkaar aan het wijzen. Ik heb het wel overgeslagen, dit spelletje. De vraag is nu: gaat u ook daadwerkelijk op uw manier geld vrijmaken voor meer plekken? Want we lopen nu al best wel vaak tegen de capaciteit op. Of gaat dit voorstel ertoe leiden dat mensen die niet ongedocumenteerd zijn, nu nog groter de kans tegenkomen dat ze geen plek krijgen? Gaat dit ten koste van mensen die niet ongedocumenteerd zijn, is de vraag aan u.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, de ombudsman spreekt dan vaak van een triage der schrijnendheid. Wij hebben net heel kort een onderzoekje gedaan en wij krijgen meteen een waslijst aan schrijnende gevallen. Een vrouw uit Azerbeidzjan met 2 kinderen, een Colombiaanse vrouw. Dus ik vind het gewoon onbestaanbaar dat dit soort mensen vastzitten in een situatie van huiselijk geweld. Ik vind dat we daar aandacht voor moeten hebben en of dat dan ten koste gaat van, ik wil gewoon dat de mensen die in zo'n penibele situatie zitten op de overheid kunnen vertrouwen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd): Voorzitter, toen ik raadslid werd in 2022, stel je jezelf wat doelen. Een van de doelen was bijvoorbeeld: de daklozenopvang met honden, maar ook toen we het over het allereerste beleidsplan hadden over de *red flags* en die van de huisdieren was er toen uitgehaald. Als ik dan nu het beleidsplan lees, de voortgangsrapportage, en ik lees de afdoening van de moties die wij toen ingediend hebben waarin er ook staat dat de partijen en de gemeenten op zoek zijn naar een borging van een duurzame opvang in crisissituaties en dat dat als eis opgenomen is, dan ben ik alleen maar trots op de samenwerking die wij hier in de raad gehad hebben om deze rode vlag serieus te nemen en te borgen. Ik ben daar erg, erg dankbaar voor.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank, voorzitter. Ik licht alleen 2 korte moties toe vandaag. We hebben een motie van jongen naar *gentleman*. Als we geweld tegen vrouwen willen voorkomen, moeten we vroegtijdig beginnen met structurele bewustwording. Veel preventie richt zich op slachtoffers, maar we moeten ook investeren in gedragsverandering bij potentiële daders. Met onze motie stellen we voor om een concreet programma voor jonge jongens in heel Rotterdam, met onder andere jongerenwerkers en sociale netwerkpartners over respect, gevoelens en gelijkwaardigheid ontwikkelen en uit te voeren. Welzijnspartners voeren wettelijke taken uit en verzorgen onder andere jongerenwerk. Hiermee willen we creëren dat we door de gehele gemeente een eenduidig programma verzorgen in plaats van losse incidentele projecten. De juiste motie wordt zo geleverd. Excuses. De tweede motie is motie over handgebaar. Eerder hebben we daar al een motie over ingediend. Huiselijk geweld blijft te vaak onzichtbaar en slachtoffers kunnen niet altijd om hulp roepen. Het internationale handgebaar is een eenvoudige en stille manier om te laten zien dat je in gevaar bent. Maar nog lang niet iedereen kent het. De eerdere motie is uitgevoerd, maar gold tot 2023. Met deze motie vragen we om het handgebaar structureel op te nemen in de Orange the World campagne, zodat elke Rotterdammer weet: als iemand dit gebaar maakt, moet je ingrijpen, want soms is 1 gebaar genoeg om een leven te redden.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Programma van jongen tot gentleman

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van '6.5 Voortgangsrapportage beleidsplan 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat;

- huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen nog steeds een groot maatschappelijk probleem vormen;
- de meeste preventieprogramma's zich richten op slachtoffers en niet op gedragsverandering bij potentiële daders;
- onderzoek laat zien dat het bespreekbaar maken van genderrollen, mannelijkheid en respectvolle omgang met vrouwen op jonge leeftijd bijdraagt aan het voorkomen van geweld in de toekomst;

overwegende dat;

- gelijkwaardigheid tussen vrouwen en mannen de basis vormt voor een veilige samenleving;
- jongeren, en met name jongens, vaak weinig ruimte krijgen om over gevoelens, grenzen en verwachtingen rond mannelijkheid te praten;
- onlinegemeenschappen en influencers steeds meer invloed hebben op het gedrag van jonge jongens en mannen;
- jongerenwerkers een unieke positie hebben om hierover in gesprek te gaan met jongens, omdat zij vaak het vertrouwen hebben van jongeren en aanwezig zijn in hun leefwereld;
- we in Rotterdam 5 welzijnsorganisaties hebben die een rol kunnen spelen in preventie en bewustwording;

verzoekt het college;

- een stedelijk programma te ontwikkelen en uit te voeren, waarin jonge jongens leren over genderrollen, respectvolle relaties en gelijkwaardigheid;
- dit programma in nauwe samenwerking met jongerenwerkers en via welzijnsorganisaties in iedere wijk in Rotterdam aan te bieden;
- dit programma ook onder de aandacht te brengen bij de sociale netwerkpartners en verenigingen in de wijk;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. de Bruijn en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 3. Het handgebaar redt levens

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025, ter bespreking het debat over de Voortgangsrapportage beleidsplan 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat;

- het internationale handgebaar waarmee je kunt aangeven dat je in een onveilige situatie zitten nog altijd niet bekend genoeg is;
- door de motie 'een handreiking door een handgebaar' (22bb8230) in 2023 al extra aandacht besteed is aan het handgebaar tijdens Orange The World;

overwegende dat;

- de veiligheid van vrouwen in de afgelopen jaren eerder is verslechterd dan verbeterd;
- meer bekendheid van het handgebaar levensreddend kan zijn voor vrouwen;

- er daarom niet genoeg aandacht kan zijn voor het handgebaar;

verzoekt het college;

- om het handgebaar structureel onderdeel te maken van de Orange The World campagne in Rotterdam;
- hier samen met de organiserende partners een plan voor uit te werken;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. de Bruijn, S. Reitema, A. Kockelkoren, M.Y. Morkoç en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Terecht dat er zoveel aandacht is voor dit onderwerp. Ook mooi verwoord door de heer Verweij die eerder zei dat wij toch wel koploper zijn op dat gebied, maar inderdaad moeten er nog heel veel dingen gebeuren. Een aantal korte punten is dat wij in ieder geval wel blij zijn met deze aanpak en ook het cultuursensitief werken, wat deze wethouder heeft geïmplementeerd, in het beleidsplan. Wel de vraag dat, ik neem het over, vandaar dat wellicht een aantal vragen dubbel zijn, excuses daarvoor, maar ik zie iets staan over gesloten gemeenschappen. Ik vroeg me af wat dat was. Wat ik dan ook zie, is bijvoorbeeld trainingen gefinancierd met aandacht voor functioneren binnen geloofsgemeenschappen. Dat geldt ook voor bijeenkomsten die worden georganiseerd voor migrantengemeenschappen et cetera. Dat vind ik allemaal goed, alleen we moeten wel oppassen dat dat niet doorslaat alsof het alleen maar een probleem binnen die gemeenschap is. Dat wilde ik de wethouder wel meegeven. Misschien dat hij daar ook kort op kan reageren. Tot slot, voorzitter, uiteraard blij dat dat tijdens die kick-off van Orange the World, dat is in november, ook dat kunstwerk 'stop geweld tegen vrouwen' wordt onthuld. Volgens mij was het zelfs naar aanleiding van een motie van Van Baarle in 2019. Dus wat dat betreft, is dat heel erg positief. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Dank u wel, voorzitter. We zien in de aanpak heel veel maatregelen die na melding pas van toepassing zijn en maatregelen die daarvoor al van toepassing zijn. Wij zijn wel heel erg voor preventie. We zien dat de wethouder ontzettend zijn best doet en een mooie balans heeft in de aanpak tussen preventieve en niet preventieve maatregelen. Die balans zien we ook graag behouden en daar hebben we ook bij het initiatiefvoorstel van de VVD de motie voor ingediend. We zien ook dat er aandacht is voor de rol van mannen en jongens en ook de rol van wat betekent mannelijkheid? Daar zijn we ook wel heel erg blij mee in deze aanpak. In de commissie hebben we eerder al gevraagd naar de schaal van de maatregelen. Bij bepaalde trainingen werden 59 vrouwen bereikt. Dat leek ons nogal weinig, maar in de commissie hebben we daar al vragen over gesteld. Daar zou ik het graag nu bij laten.

De VOORZITTER: Dank. Anderen nog? De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank. Ik wil het kort houden, maar ik wilde aansluiten op de eerste motie die mevrouw De Bruijn indiende. Als het goed is, staan we daar ook op en daarbij ook het belang benadrukken, dat is de motie van jongen tot gentleman, dat dat in de preventieve sfeer zit, maar dat daar niet alleen onze subsidiepartners in het welzijnsveld een rol in hebben te vervullen, maar dat we ook dat bij informele partijen vooral

zien, omdat daar in bijvoorbeeld voorbeeldgedrag een hele hoop te winnen is. Dus dat wilde ik nog toevoegen. Ik hoop van harte dan ook dat de wethouder die motie zal omarmen. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Heel kort, want ik heb nog een hoop andere onderwerpen, dus ik moet mijn tijd sparen. Met dank voor deze rapportage, vanochtend hadden we het er ook al over en zojuist werd het ook al aangehaald door D66. Mijn inzet zou toch het liefst zijn dat we ook wel meer gaan inzetten op preventie. Ik zie heel veel nog steeds nu wel aan die repressieve kant gebeuren en te weinig aan die preventieve kant. Dat wil ik toch de wethouder meegeven. Ik wil ook graag van de wethouder weten, dat werd vanmorgen ook al aan de orde gesteld: zou het niet krachtiger zijn om die bestaande beleidslijn met nadruk op preventie, psychosociale zorg en cultureel sensitief werken nu eens echt verder te gaan versterken? Daar wil ik graag een reflectie van de wethouder op.

De VOORZITTER: Dank u. Anderen? Niet. Dan vraag ik de wethouder of hij al kan reageren.

De heer BUIJT (wethouder): Dank u wel, voorzitter. We hebben hier ook inderdaad vorige week in de commissie uitgebreid over gesproken. Dank ook voor de complimenten die gegeven zijn. Maar zoals iedereen ook terecht constateert: we zijn er nog lang niet. Wat mijnheer Soytekin ze: inderdaad in 2019 de motie. Dit volgens mij de langste motie, hij komt in ieder geval in de top 5 van deze eeuw van langst uitstaande motie, maar het gaat inderdaad naar uitzien dat het gaat gebeuren. Dus dat is echt wel een mijlpaal, de aanleiding was natuurlijk heel dramatisch van Humeyra. Dus het is terecht dat u dat markeert. Om maar gelijk bij u te blijven. U had het over goed dat er cultuur sensitief gewerkt wordt. Wat bedoelt u dan precies met die gesloten gemeenschappen? Wat we proberen met een subsidieverstrekking is: er zijn sommige gemeenschappen waar het heel erg ingewikkeld is om toegang te krijgen. Dus wat we proberen is mensen vanuit die gemeenschappen te verleiden die stappen wel te zetten. Daar kun je subsidie voor aanvragen, dus dat is wat wij daarmee beogen. Dus gemeenschappen waar we doorgaans moeilijk toe doordringen. Dat is het antwoord op uw vraag. D66 over preventie en balans. Dat is ook duidelijk. Ik zal me tot de moties beperken. Motie 'meer hulp voor ongedocumenteerde slachtoffers van huiselijk geweld'. Hetzelfde aanbod als ik aan mevrouw Maassen in de commissie deed over lhbtq. Ik moet u zeggen: wij hebben de signalen niet. Ook al ben je ongedocumenteerd, je hebt echt ten alle tijden recht op bescherming en toegang. Als de plekken vol zitten, zoeken we daar echt ook plaatsvervangende locaties voor in hotels. We proberen ook steeds meer te wijzen op de regelingen die er zijn bij partijen om dit ook vergoed te krijgen. Nij mij is het niet bekend, dus op dit moment wil ik de motie ontraden, maar ik sta zeker open, u noemde net al voorbeelden, dus ik sta ook zeker open om daarover in gesprek te gaan. Maar op dit moment heeft dat het op grote schaal voorkomt en ook niet op kleine schaal mij niet bereikt. Dus ik wil hem op dit moment ontraden. Het is wel een toezegging, bij dezen: als u het aanlevert, ga ik daar graag op in.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dank voor de toezegging. Ik kom graag langs met deze voorbeelden. We hebben het kort uitgevraagd en er kwam meteen een heel aantal binnen bij ons.

De heer BUIJT (wethouder): Ik zie dat tegemoet. Uw tweede motie is 'programma van jongen tot gentleman'. Ik denk dat deze motie overbodig is. We hebben een ruim aanbod vanuit het programma samenleven in een stad, gericht op gelijkheid en emancipatie. Er is een lespakket VrijHeden, een stedelijk aanbod, waarbij ook wijkgericht gewerkt wordt en we hebben een stedelijk nieuw programma, speciaal hierop gericht. In het onderwijs wordt hier aandacht

aan besteed. Dus op dit moment, om daar een aparte aanpak voor in het leven te roepen, lijkt ons op dit moment echt overbodig. De derde motie wil ik graag omarmen. U wees er al op: in 2023 heeft al een keertje een voorganger van u het aangekaart. We kunnen dat heel makkelijk weer doen. Ik zie het als een goede suggestie en die zouden we de komende Orange the World al kunnen doen. Dus deze wil ik van harte aanbevelen. Ik denk dat zo voldoende ingegaan ben, voorzitter.

De VOORZITTER: Dan hebben we een toezegging genoteerd dat wethouder Buijt naar de voorbeelden die mevrouw Kockelkoren zal aandragen, zal kijken. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 6.5.

6.6 *Het voorstel tot vaststelling van een zienswijze op de Mobiliteitsvisie en de Visie economisch vestigingsklimaat van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)*

De VOORZITTER: Dan kunnen we beginnen met agendapunt 6.6. We wachten heel even op de wethouders die zijn opgepiept. 6.6 is het voorstel tot vaststelling van de zienswijze op de mobiliteitsvisie en visie economisch vestigingsklimaat van de MRDH.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, mag ik een puntje van orde ondertussen? Wanneer gaan we met pauze?

De VOORZITTER: 18.30 uur, hebben we gezegd. Dan open ik agendapunt 6.6, het voorstel tot vaststelling van een zienswijze op de mobiliteitsvisie en de visie economisch vestigingsklimaat van de Metropoolregio Rotterdam, Den Haag. Het woord is wederom aan de heer De Waard. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Maar ik heb geen tweede staan hier, dus ik weet niet wie er als tweede wil of als eerste. De motie moet nog komen. Is er iemand die het woord wenst? U wordt gered door mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik heb maar heel kort, want ik wil mijn tijd bewaren. Ik heb een prachtige motie: 'stop de economische samenwerking binnen de MRDH'. Hij ligt er al even en ik wil hem graag indienen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Stop de economische samenwerking binnen de MRDH!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen ter bespreking van de regionale samenwerking binnen de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH);

constaterende dat;

- de Metropool Regio Rotterdam en Den Haag (MRDH) een vrijwillig samenwerkingsverband is van 21 gemeenten in de regio Rotterdam en Haaglanden;
- de kerntaak van de samenwerking MRDH gebaseerd is op de landelijke brede doeluitkering ten behoeve van de voorbereiding en de uitvoering van het regionaal verkeer- en vervoerbeleid in het MRDH-gebied;
- de MRDH sinds haar oprichting in 2014 naast het vervoersdomein ook een economische pijler kent;
- de gemeenteraad van Rotterdam bij herhaling heeft uitgesproken dat de democratische controle op de MRDH beperkt is;
- de economische pijler van de MRDH in de praktijk leidt tot doublures met gemeentelijk en provinciaal economisch beleid;
- de effectiviteit en toegevoegde waarde van de economische samenwerking onvoldoende transparant is aangetoond;

- de kern van de regionale samenwerking zou moeten liggen bij bereikbaarheid, infrastructuur en openbaar vervoer;

overwegende dat;

- het voortzetten van de economische samenwerking binnen de MRDH niet noodzakelijk is voor het goed functioneren van het vervoersdomein van de MRDH;
- gemeenten hun economische samenwerking op andere, democratischer en doelgerichtere wijze kunnen organiseren;
- het afbouwen van de economische pijler bijdraagt aan een slankere en beter controleerbare MRDH;

verzoekt het college;

- binnen de MRDH het initiatief te nemen tot beëindiging van de economische samenwerkingspoot;
- daartoe een voorstel te doen binnen het algemeen bestuur van de MRDH om de economische taken, budgetten en projecten af te bouwen of over te dragen aan afzonderlijke gemeenten of andere samenwerkingsverbanden;
- de raad periodiek te informeren over de voortgang van dit proces;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen, wilt u nog wat zeggen?

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik wil daar nog bij zeggen: dat is natuurlijk niet op niets. Ik ben al niet zo enthousiast van de MRDH, maar laten we ons dan, als we het al doen, maar bij onze oorspronkelijke verkeers- en vervoersactiviteit houden en het wordt tijd dat we de economische sector hierin gaan stoppen.

De VOORZITTER: Hartelijk. Dan vraag ik de heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dank, voorzitter. Ik ga mijn best doen om zo lang mogelijk aan het woord te blijven, totdat mijn motie er is. Dat gaat vast goed komen. Na de commissiebespreking is er bij Leefbaar Rotterdam een ding blijven hangen dat aandacht verdient. Momenteel wordt er bij de MRDH aangedrongen op onderzoek te doen om publieke mobiliteit toegankelijk te houden voor minder kapitaalkrachtige doelgroepen. Dit vinden wij nogal kort door de bocht, want het openbaar vervoer mag betaalbaar gehouden worden voor iedereen. Daarom deze motie, wat een timing, welke oproept om aan te dringen geen uiteenlopende pilots te organiseren en gezamenlijk in te zetten op betaalbaar openbaar vervoer over de hele linie. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer De Waard heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Alle 2 voor betaalbaar OV!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 2024 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van een zienswijze Mobiliteitsvisie en visie Economisch vestigingsklimaat;

constaterende dat;

- er in het concept-ontwerp mobiliteitsvisie wordt aangegeven dat er o.a. onderzoek gedaan wordt naar manieren om publieke mobiliteit ook toegankelijk te houden voor minder kapitaalkrachtige doelgroepen;
- de provincie Zuid-Holland (PZH) eerder kenbaar maakte met een pilot voor gratis ov voor minima te komen, waar de regio Rotterdam bij buiten de boot valt;

overwegende dat;

- de pilot van de PZH tot 2 keer toe uitgesteld is wegens technische implicaties;
- de pilot ongelijkheid binnen de provincie teweegbrengt doordat de MRDH en PZH onafhankelijk van elkaar aanbestedingen op het gebied van ov doen;
- het wat Leefbaar Rotterdam betreft onwenselijk is het openbaar vervoer slechts voor minima betaalbaar dan wel gratis te maken;
- we liever zien dat er inspanningen verricht worden om het ov over de gehele linie betaalbaar te houden;

verzoekt het college;

- er binnen de MRDH op aan te dringen dat er bovenal onderzoek gedaan wordt naar het betaalbaar houden van ov voor iedereen;
- in gesprek met de MRDH en PZH erop aan te dringen geen uiteenlopende pilots te organiseren en gezamenlijk in te zetten op betaalbaar ov over de hele linie;
- de raad over de uitkomst van deze gesprekken te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard en G.F.E. Koster

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank, voorzitter. Ook PvdA heeft een amendement. Met dit amendement vragen we nogmaals aandacht voor een dagelijks probleem wat onze Rotterdammers meemaken: de ontoegankelijkheid van ons openbaar vervoer. Te vaak staan liften en roltrappen op metrostations stil. Dat betekent dat mensen met een beperking, ouders met kinderwagens of ouderen soms letterlijk vast komen te zitten in onze stad. Onacceptabel. Toegankelijkheid is geen luxe, het is een basisvoorwaarde voor mobiliteit. Daarom vragen we het college en de MRDH dit probleem structureel mee te nemen in de mobiliteitsvisie, zodat echt iedereen zich vrij kan verplaatsen in onze stad.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Toegankelijkheid in de mobiliteit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025, ter bespreking van de 'Zienswijze Mobiliteitsvisie MRDH en visie Economische Vestigingsklimaat MRDH'; Besluit het ontwerpbesluit over zienswijze Mobiliteitsvisie MRDH en visie Economisch vestigingsklimaat als volgt te wijzigen:

Na

"Besluit: de bijgevoegde concept-zienswijze van de gemeenteraad van Rotterdam vast te stellen,"

In te voegen:

"Met dien verstande dat aan de tekst op pagina 3 over Keuze 2 Publieke en actieve mobiliteit is er voor iedereen, overal & 2417 onder aandachtspunten de volgende bullet wordt toegevoegd:

- Op dit moment zijn er heel veel problemen met roltrappen en liften op (metro)stations. Dit is niet alleen een probleem van nu, maar vraagt om een visie en oplossingen voor de lange termijn. De raad vraagt u als economisch eigenaar daarom specifieke aandacht voor dit probleem op te nemen in de mobiliteitsvisie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. de Bruijn, M.H. Biljoen, T.J. Vonk en T.S.J. Coşkun

Toelichting

De toegankelijkheid van het openbaar vervoer staat al langere tijd onder druk in Rotterdam door de vele defecte roltrappen en liften op (metro)stations. Voor veel Rotterdammers die afhankelijk zijn van deze voorzieningen betekent dit dat het openbaar vervoer onvoldoende toegankelijk is. Door hier in de zienswijze aandacht voor te vragen, kunnen we ervoor zorgen dat er op de lange termijn naar structurele oplossingen wordt gezocht om de toegankelijkheid van ons openbaar vervoer te waarborgen, werkende liften en/of roltrappen zijn daarin cruciaal.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen nog.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Het economisch vestigingsklimaat in onze regio staat onder druk en we willen dat die internationale bedrijven, alle soorten bedrijven en ook werkgelegenheid in deze regio blijft. Dat vraagt, wat de VVD betreft, namelijk om samenwerking in de regio, zowel op het gebied van economie als ook op het gebied van bereikbaarheid. Want zeker die bereikbaarheid, die mobiliteit, is ongelooflijk belangrijk om bedrijven hier te houden en te zorgen dat zij hun werk goed kunnen doen. In onze optiek hoort daar ook die internationale bereikbaarheid bij in de vorm van onze luchthaven Rotterdam The Hague Airport of door sommige mensen ook Zestienhoven genoemd. Het is ook belangrijk om dat wel te vernoemen in onze zienswijze over de MRDH, omdat wij echt vinden dat de airport de maritieme sector ondersteunt, het medische cluster en ook internationale instellingen in Den Haag. Met het amendement dat we hier vandaag bij ons hebben 'Rotterdam Airport in de MRDH visie' geven we dan ook daar invulling aan, zodat we The Hague Airport opnemen als regionaal knooppunt.

De VOORZITTER: De heer Biljoen heeft een vraag.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, ik heb toch wel een verhelderende vraag. Volgens mij was het de Rotterdamse VVD die een motie heeft ingediend 'schoenmaker, hou je bij je leest' en vervolgens horen we nu dat u die airport ook wil gaan toevoegen aan de MRDH. Kunt u dat nader uitleggen?

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, mobiliteit kent heel veel verschillende vormen: vliegen, over de weg, over water. We vinden het jammer dat dat niet is opgenomen, omdat dat wel een heel belangrijk aspect is. Dus wij vinden dat het opgenomen moet worden.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BI LJOEN (gl): Voorzitter, mevrouw Van Groningen is bekend met de constructie van de BDU-gelden, geld dat we krijgen vanuit het rijk. U hebt ook met ons geconstateerd dat het geld niet voldoende is om het openbaar vervoer hier in Rotterdam op peil te houden. Sterker nog: ik hoef u niet te herinneren aan een tram 4 drama op de Binnenweg die we daardoor verliezen en nu wilt u dus ook nog zeggen, de Rotterdamse VVD, dat we ook nog ergens een stukje van dat geld moeten gaan investeren in Zestienhoven.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Het gaat ons erom dat we deze mobiliteit gewoon toevoegen in het hele palet wat de MRDH biedt en waar ze ook over spreken. Ik denk dat het ook belangrijk is voor de regio dat we in ieder geval besluiten met elkaar dat daar ook een luchthaven bij hoort.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Biljoen.

De heer BI LJOEN (gl): Voorzitter, tot slot: wij zullen dit amendement niet steunen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement B. Rotterdam The Hague Airport in de MRDH visie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025, ter bespreking van 'de zienswijze op de Mobiliteitsvisie en de Visie economisch vestigingsklimaat van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)'.

Besluit:

de brief aan MRDH Zienswijze Mobiliteitsvisie en visie economisch vestigingsklimaat Metropoolregio Rotterdam Den Haag als volgt te wijzigen:

Toevoegen: (na de zin: "Voorde gemeente Rotterdam... Oostflank/Stadsbrug en OV" (p.4))

- Daarnaast hechten wij veel waarde aan de internationale bereikbaarheid van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Wij verzoeken de MRDH daarom om Rotterdam The Hague Airport als regionaal knooppunt in de corridor aanpak op te nemen. Met continue aandacht voor een OV-flight Rail aansluiting, fiets-/auto toegang (incl P&R) en logistieke bereikbaarheid van het gebied zodat de internationale bereikbaarheid van het MRDH gebied gewaarborgd blijft.

Toevoegen: (na de zin: "De campus aanpak is daar een goed voorbeeld van en ondersteunen wij ook") (p.5)

- De 5 gekozen economische motoren zijn in hoge mate internationaal georiënteerd. Hun kracht is direct en indirect afhankelijk van internationale samenwerking en handelsrelaties. Dat geldt voor de hightech- en innovatieve clusters, maar evenzeer voor de maritieme en havengebonden bedrijvigheid en de internationale instellingen in Den Haag. In dit licht vragen wij om de internationale bereikbaarheid expliciet te benoemen, met Rotterdam The Hague Airport (RTHA) als ondersteunende economische infrastructuur;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen

Toelichting

Met dit amendement maakt de raad de Rotterdamse zienswijze completer door internationale bereikbaarheid expliciet te verankeren op 2 logische plekken in het raadsvoorstel: (1) bij de corridoraanpak(mobiliteit) en (2) direct na de 5 economische motoren (economie). De MRDH-visies sturen op versterking van het verdienvermogen en op schaalvoordeel door regionale samenwerking. In die context is het nodig om Rotterdam The Hague Airport (RTHA) als regionaal knooppunt te benoemen.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog leden die het woord wensen? Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, D66 is blij met de toekomstvisie van de MRDH. Het schetst mooie vergezichten. Het gaat uit van de voetganger, de fietser, veel innovatie. Het is een echte visie met de vergezichten. We zijn ook blij met de aanscherping van het college die er wat meer realiteit bij brengt, die meer vragen stelt van hoe gaan we dat dan ook doen? Maar al met al zijn we er blij mee. Wat we ook heel mooi vinden is dat de MRDH voor het allereerst echt werk heeft gemaakt van participatie. Dat hebben ze echt met zichtbaar plezier gedaan. Heel veel bijeenkomsten, veel mensen op straat gevraagd en ik denk: deze kant moeten we echt op. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Niemand meer? Volgens mij gaat wethouder Simons als eerst.

De heer SIMONS (wethouder): We hebben motie 1: 'stop de economische samenwerking binnen de MRDH'. Deze discussie hebben we natuurlijk al een paar keer gevoerd. Ik zie ook mevrouw Verkoelen niet. Haar aandachtspunt is democratische legitimiteit. Dat hebben we gewoon goed besproken. Uiteindelijk hebben we bij meerderheid besloten dat het voldoende meerwaarde heeft om ook met de economische poot door te gaan. Dus om die reden moet ik deze motie ontraden.

De VOORZITTER: Wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ook dank aan een fijne commissiebehandeling en zoveel steun voor onze zienswijze, met enkele wijzigingen daarop die zijn omgevormd tot een amendement en een motie. 'Alle 2 voor betaalbaar OV' van Leefbaar Rotterdam, motie nummer 2, kan ik in deze huidige vorm omarmen. Het past ook prima in hoe wij naar OV kijken, want er is ook nog zo iets als prijselasticiteit, zoals we dat noemen. Dus als we het te duur maken, verliezen we klanten. Dus het is goed om dat in een brede context te zien. Die kan ik omarmen en zal ik ook zo overbrengen aan de MRDH. Dan het amendement A, van mevrouw De Bruijn. Ik had ook al in de commissie aangegeven dat ik openstond voor een dergelijke aanpassing in de tekst en die is met dit amendement op een goede manier verwoord. Die kan ik dus omarmen. Het amendement 'Rotterdam The Hague Airport in de MRDH-visie' lees ik wel iets anders dan zojuist het debatje was. Ik zie het niet als een MRDH die zich met het vliegveld moet gaan bemoeien, maar dat in de corridoraanpak dat vliegveld, inclusief de bereikbaarheid van dat vliegveld, met OV-modaliteiten, een onderdeel moet zijn van die visie. Zo apprecieer ik hem en op die manier kan ik hem ook omarmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, het is precies, zoals de wethouder net aangeeft, hoe wij hem ook zien. Het is een belangrijk onderdeel in die OV-knooppunten, dus inderdaad onderschrijf ik wat u zegt en hoop dat u het dan ook zo kunt meenemen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, dan toch nog een verhelderende vraag aan de wethouder. Ik hoorde zojuist dat hij een positief advies gaf over motie 2 van Leefbaar Rotterdam. De provincie is inderdaad een onderzoek gestart om te kijken hoe we inderdaad voor niet-kapitaalkrachtige mensen het openbaar vervoer kunnen faciliteren. Ik lees de motie dat er wordt gezegd: laten we het vooral niet doen. Interpreteer ik hem dat het college deze mening ook deelt? Dus dat we niet meer gaan onderzoeken hoe we voor niet-kapitaalkrachtige mensen openbaar vervoer kunnen faciliteren?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Nee, ik zie hem dat er ook breed moet worden gekeken naar betaalbaarheid in den breedte. Dus niet alleen maar voor minder kapitaalkrachtigen. Overigens is niet alleen de provincie daarmee bezig, ook landelijk zijn er allerlei bewegingen over. Bijvoorbeeld de korting op de ouderen, dus de AOW-gerechtigden, dat wordt landelijk gesubsidieerd. Daar hebben wij ook profijt van als Rotterdam. Maar dat gaat waarschijnlijk van tafel ten faveure voor een landelijke dekking voor mensen in een jongere leeftijd, dus van 0 tot 12 en 0 tot 18 en er is een beweging om vanuit de rijksoverheid dan vervolgens mensen met een laag inkomen, 110 procent wettelijk sociaal minimum, volgens mij, uit mijn hoofd, gratis OV aan te bieden zodat dat ook in lijn ligt met bijvoorbeeld NS-tarieven. Dus daar zit sowieso al een hele beweging om te kijken hoe minder kapitaalkrachtigen, maar dat is dus ook een duidelijke rijksbeweging die we zien. Dat is allemaal nog geen gelopen race, overigens.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, dan om hem concreet te maken. We hebben deze discussie ook gehad over de betaalbaarheid van het openbaar vervoer. 2 jaar geleden is door de raad in meerderheid vastgesteld: laten we tramlijnen schrappen of laten we haltes schrappen, zodat de tram door kan rijden, zodat het betaalbaar is. Die discussie. Is dit wat er dan hiermee nu ook gaat gebeuren?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Betaalbaarheid betekent niet per definitie altijd schrappen. Je kunt zeggen: ook betaalbaarheid faciliteer je door bijvoorbeeld meer geld vrij te maken richting het OV, maar dat is ook een discussie die we natuurlijk op rijksniveau moeten voeren via die door u ook genoemde BDU. Schrappen betekent niet per definitie altijd de enige oplossing. Soms kan er ook, door meer geld erbij te leggen, hogere of lagere tariefstelling, dat stellen we samen met rijk en met MRDH ook vast. Dus er zijn verschillende knoppen waar u aan kan draaien.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? Niet. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 6.6. We stemmen vanavond. Dan ga ik schorsen voor de dinerpauze en dat doen we voor een uur. Dus ik hoop u hier om 19.30 uur weer terug te zien. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 16 oktober 2025 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 14

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat het voorzitterschap van 19.38 uur tot 21.05 uur is waargenomen door mevrouw A. Kockelkoren

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: De heer F. Achbar, De heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer en de heer R.A.C.J. Simons

Griffier: Mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

6.7 Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'Horecabeleid onder de loep'.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): We zijn bij agendapunt 6.7, debat naar aanleiding van de regeling van werkzaamheden over 'Horecabeleid onder de loep'. Er is geen ontwerpbesluit, maar wel behoefte tot debat. De indiener is mevrouw Van Groningen, maar die is nog niet aanwezig. Dus we wachten 3 seconden, omdat ze nog de tas aan het halen is. Anders beginnen we met mevrouw Rehim Zadeh. Het college is paraat. Mevrouw Rehim Zadeh, we beginnen gewoon met u. Aan u het woord.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Dank, voorzitter. Voorzitter, tijdens campagnetijd spreek ik wat meer ondernemers dan normaal. Ik ga vandaag kort proberen de onderbuikgevoelens van de ondernemers in onze stad te verwoorden. We moeten vooral overleven en dat in een sector die nog ontzettend last heeft van de corona naweeën. Ondernemers vrezen het belletje van de gemeente, de brief die op de mat valt. We hebben als gemeente echt nog wel wat stappen te zetten om het vertrouwen en de verbinding met onze ondernemers te versterken of te herstellen. We steunen daarom vandaag ook een aantal moties die daaraan gaan bijdragen. Voorzitter, ik heb nog 2 korte vragen over het nachtlevens, reuring en rust. Er gaat veel goed, de komst van de nachtbus die een comeback heeft gemaakt, dat uurtje extra, de Safe'R Spot. Voor DENK Rotterdam blijft er alleen nog een vraagteken liggen als het gaat om het functioneren van het Panel Deurbeleid. Na een lange tijd radiostilte is er inmiddels een nieuwe website, maar de bekendheid ervan blijft nog steeds aardig uit. Nu lezen we dat de N8W8 is gevraagd een plan van aanpak te formuleren om de bekendheid en de activiteit van Panel Deurbeleid beter onder de aandacht te brengen en dat juichen we toe. Maar waarom heeft dat dan zo lang geduurd en wanneer kunnen wij dit plan verwachten? We blijven kritisch. Panel Deurbeleid bestaat al enige tijd, we zien maar weinig terug van wat er al gebeurt binnen de organisatie. Ik heb het al eens eerder hier gevraagd, maar waarom rapporteren zij niet terug richting de raad, richting de stad? Zij beschikken over een goed beeld van het aantal meldingen dat gedaan wordt over de beleving op het gebied van racisme en discriminatie in het nachtlevens. Dat is informatie die wij waardevol vinden. Kan de wethouder of de burgemeester hierop reflecteren? Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is nu wel het woord aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank. Ik was nog in de wandelgangen, zoals dat heet. Fijn dat we hier vanavond toch nog bij de horeca kunnen stilstaan, want de horeca is natuurlijk ongelooflijk belangrijk voor onze stad. Dat we het onder de loep nemen met elkaar is alleen maar goed, want we weten dat de horeca heel veel vertier brengt, heel veel plezier brengt en tegelijkertijd dat er natuurlijk ook dingen zijn die nog niet helemaal goed gaan. Horecaondernemers hebben het ook best zwaar in deze tijd. Dus voor de VVD Rotterdam vinden wij 2 zaken belangrijk. Dat is aan de ene kant die veiligheid. We vinden echt dat iedereen veilig uit moet kunnen gaan, ook veilig thuis moet kunnen komen. Dat geldt niet alleen voor de bezoekers van de nacht, maar dat geldt bijvoorbeeld ook voor personeel. Dus daarom steunen we vanavond ook een motie van Leefbaar Rotterdam op dat vlak. We vinden het natuurlijk ook fijn dat mensen veilig thuis kunnen komen. Daar hebben we tijdens de commissie ook uitgebreid bij stilgestaan. Ook kijken we natuurlijk uit naar de reactie op ons initiatiefvoorstel, dat binnenkort gaat komen, omdat we ook echt hopen dat die horecagebieden beter met elkaar verbonden worden, omdat het gewoon echt belangrijk is dat mensen tussen die gebieden ook kunnen bewegen en dat ze dat kunnen doen op een veilige en verantwoorde manier. Het andere waar ik graag bij stil wil staan nog vanavond, is het feit dat horecaondernemers toch nog wel wat belemmeringen hier en daar ervaren. Enerzijds zijn we natuurlijk altijd bezig met veel maatwerk bieden. Ik denk dat het goed is, maar we merken, zeker als het de buitenruimte aangaat, dat er soms ontwikkelingen zijn die juist die horecaondernemers heel erg dwarsbomen, letterlijk, omdat er opeens een boom kan staan waar iemand een terras wilde gaan aanleggen of dat er opeens een fietsnietje geplaatst wordt in een overterras. Ik heb legio voorbeelden gegeven. Om er dan voor te zorgen dat het ook in de toekomst goed blijft gaan en dat ondernemers niet het idee hebben dat ze juist worden gedwarsboomd, hebben wij vanavond een motie, samen met DENK Rotterdam, de 'Economische check bij inrichting buitenruimte', zodat we ervoor zorgen dat we checken of er horecaondernemers zitten, wat de plannen daar zijn en dat we in ieder geval niet daarna nog een boom plaatsen, maar die op een plek zetten waar die goed past.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Van Groningen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Economische check bij inrichting buitenruimte

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025, ter bespreking van agendapunt 6.7 regeling van werkzaamheden 'Horecabeleid onder de loep';

constaterende dat:

- de horecakoers inzet op het bieden van (fysieke) ruimte aan ondernemers;

overwegende dat:

- ondernemers regelmatig ervaren dat plaatsingen van objecten zoals ondergrondse containers, fietsnietjes of bomen plaatsvinden zonder afstemming met bestaande of toekomstige terrassen;
- dit leidt tot onnodige belemmeringen voor horecaondernemers en verlies van terrasruimte, terwijl de horeca juist een belangrijke bijdrage levert aan levendigheid, veiligheid en werkgelegenheid in de stad;
- plaatsingen in de buitenruimte niet ten koste zouden moeten gaan van terras plannen of andere ontwikkelingen die onze stad levendig en veilig maken;

- besluiten over de inrichting van de buitenruimte vaak sectoraal worden genomen, zonder dat economische belangen of bepaalde initiatieven van ondernemers worden meegewogen;
- de gemeente in andere dossiers (zoals verkeer en duurzaamheid) wel structureel toetst op beleidskaders, alleen geen consequente check kent op economische impact, bestaande terrassen of nieuwe terras plannen;
- een goed structureel overleg met een wijkmanager of horecagebiedsadviseur zou helpen bij het vroegtijdig doorgeven en signalen van onwenselijke situaties.

verzoekt het college:

- te onderzoeken welke gevallen er zijn van klachten en/of meldingen van ondernemers die door gemeentelijke aanpassingen in de buitenruimte hinder ondervinden voor hun bedrijfsvoering, aangaande terrassen die in de buitenruimte staan;
- naar aanleiding daarvan lessen te trekken en de werkwijze van bepaling alwaar elementen in de buitenruimte moeten worden geplaatst te evalueren en structureel te verankeren door wanneer noodzakelijk een economische check te doen;
- zodra deze evaluatie en voortvloeiende aanpassing zijn uitgevoerd en doorgevoerd de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.A. van Groningen en E. Rehim Zadeh

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan is het woord aan mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Eerlijk is eerlijk, het gaat de goede kant op met het horecabeleid in onze stad. Er worden meer nachtvergunningen afgegeven en Rotterdam is onlangs uitgeroepen tot de festivalstad van de wereld en het nachtleven begint weer te bruisen, zoals het hoort bij een stad van onze grote en ambitie. Onze motie 'Rotterdam on top' geldt voor dag en nacht. Ook de nachtbus is weer terug van weggeweest, is een groot succes. D66 ziet een stad die leeft, die danst, die viert, maar die dat nog niet overal kan en dat is precies waar wij het verschil willen maken. Daarom tekenen wij dus ook de motie mee van de Partij van de Arbeid met betrekking tot café de Sluis, meer horeca op zuid, en die van de 'Horecamedewerker ook Safe'R' en 'Rotterdam wereldwijd nachtstad'. Tegelijkertijd is samenwerking belangrijk en enorm goed om dat ook met elkaar dus goed af te spreken, aan de voorkant, maar ook aan de achterkant. Daarom wil ik aan de wethouder vragen of het mogelijk is om eens per kwartaal een informele technische sessie te organiseren tussen de raadsleden en de betrokken ambtenaren. Waarom? Een benen-op-tafel-sessie om met elkaar daar de puntjes op de i te kunnen plaatsen. Dat werkt veel sneller en beter als we elkaar ook op een informele manier kunnen ontmoeten. Dus de raadsleden hiervan op de hoogte houden, van de laatste ontwikkelingen, dat wil ik hierbij aanmoedigen en zo zorgen we dat we er samen voor dat Rotterdam on top blijft en waar we staan met de stadscampagne Horeca Rotterdam. Wij tekenen ook de motie mee van GroenLinks om ook de nachteconomie en de nachthoreca breder en goed op de kaart te zetten. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan heb ik mevrouw Morkoç op mijn lijstje.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank, voorzitter. De Rotterdamse horeca brengt leven, reuring, verbinding en gezelligheid. Zelf ben ik er vaak ook te vinden, maar dat is algemeen bekend. We zijn er vaak positief over en er worden mooie stappen gezet. Tegelijkertijd vangen we signalen op dat de horeca onder druk staat, dat ondernemers soms verdwalen in

onduidelijkheden en dat hun initiatieven niet tot plooi kunnen komen. Ook is soms de balans tussen rust en reuring voor inwoners ver te zoeken. Verder is de veiligheid van vrouwen en de LHBTI-gemeenschap ook een belangrijk onderwerp waar veel aandacht aan zou moeten worden besteed. Vorige week hebben we hier over al deze onderwerpen een goed commissiedebat gehad, dus we brengen hier nog 2 onderwerpen in, om te beginnen met het nachtleven. Gelukkig worden sinds de demonstratie op het Stadhuisplein goede stappen gezet om de nachtcultuur in Rotterdam te boosten, maar mensen gaan minder uit en dat is een feit. Het nachtleven en de nachtcultuur staan nog steeds onder druk. We moeten initiatieven voor de nacht blijven steunen zodat zij tot bloei kunnen komen. Er is dus al structureel extra aandacht nodig om de nachtcultuur de boost te geven die zij verdient, waarmee we Rotterdam als nachstad internationaal, de bruisende stad, op de kaart kunnen zetten. Daarvoor hebben wij de motie 'Rotterdam wereldwijd nachstad' voorbereid, waarin wij pleiten voor een concreet plan voor de nacht in samenwerking met verschillende partners binnen de stad. Verder, voorzitter, de Oude Haven. De situatie in de Oude Haven is al een tijd bij ons bekend. Meermaals stonden bewoners hier te vragen om actie. GroenLinks en PvdA vroegen hier eerder al met meerdere moties aandacht voor, maar deze werden toen allemaal weggewuifd. Wellicht dat we het nu wel eens kunnen hebben over de concrete maatregelen die kunnen worden getroffen om bewoners daar te helpen en te verlichten. Daarom hebben we een motie, waarin we pleiten voor specifieke maatregelen zoals openbare urinoirs, meer of beter verspreiden van horecastowards, creatieve begeleiding van bezoekersstromen en uiteindelijk een klap op de gesprekken over isolatie van woningen, zodat de bewoners wat meer rust kunnen ervaren te midden van de reuring. Als laatste, voorzitter, GroenLinks maakt zich ook altijd hard voor toegankelijkheid. Hoewel sommige horecaondernemers, en dat geloven we echt, hun best doen om dit te garanderen, op hun terrassen blijkt dat soms met de drukte en het gedrag van de bezoekers lastig te waarborgen. Daarom hebben we 1 vraag aan de wethouder. Is de wethouder bereid om te onderzoeken op welke wijze nudging techniek of andere technieken effectief kunnen worden ingezet om juist horecabezoekers bewust te maken van het belang van vrijhouden van de doorlooproutes voor de toegankelijkheid? Hopelijk kunnen we binnenkort op deze mooie plannen en acties proosten tijdens de Dag van de Bruine Kroeg. De burgemeester heeft ooit ook beloofd om met ons mee te gaan en we kijken uit naar de bekendmaking van de datum.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Kunt u afronden? Dank u wel. Het woord is aan de heer Koster.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Rotterdam wereldwijd nachstad

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.7 Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'Horecabeleid onder de loep';

constaterende dat:

- er kansen liggen voor Rotterdam om zich te profileren als nachstad;
- mensen door veranderde vrijetijdspatronen, economische druk en nasleep van de coronaperiode minder uit lijken te gaan, en bezoekersaantallen aan de nacht lijken af te nemen;

overwegende dat:

- Rotterdam bekendstaat als een creatieve, superdiverse en dynamische stad, en zij een rijke nachtcultuur verdient die bijdraagt aan de stedelijke identiteit en aantrekkingskracht;

- een levendig nachtleven van groot belang is voor het imago van Rotterdam als internationale cultuur- en evenementenstad;
- de nacht niet alleen vermaak biedt, maar ook een belangrijke sociale, culturele en economische waarde heeft;
- bestaande en nieuwe nachtinitiatieven, zoals clubs, poppodia, nachtcafés, festivals en culturele broedplaatsen, steun nodig hebben om te blijven bestaan en zich te kunnen ontwikkelen;

verzoekt het college:

- in samenspraak met N8W8 en internationale partnerorganisaties als Rotterdam Partners te overleggen wat mogelijk en nodig is om het imago van Rotterdam als nachstad wereldwijd te versterken;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, J.M. de Bruijn, D.A. van Groningen, L.P.A. Dekkers en J.M. Nunnely

Motie 3. Van overlast naar evenwicht: maatregelen voor de Oude Haven

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 6.7 Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'Horecabeleid onder de loep';

constaterende dat:

- bewoners van de Oude Haven zich meermaals uitgebreid hebben uitgesproken over de geluidsoverlast die zij ervaren door de bezoekers van horeca;
- bewoners, ondernemers en de gemeente allen hebben aangegeven dat er behoefte is aan een structurele, gecombineerde aanpak;
- eerdere initiatieven, zoals het nudging-experiment en bewustwordingscampagnes, voornamelijk onvoldoende effect hebben gehad op de daadwerkelijke geluidsniveaus en ervaren overlast;

overwegende dat:

- de huizen in de Oude Haven vaak slecht geïsoleerd zijn en bewoners daardoor extra veel overlast ervaren van horecabezoekers;
- bewoners aan hebben gegeven dat zij heil zien in isolatiemaatregelen ten behoeve van de geluidsoverlast, maar de gesprekken hierover met Havensteder en de gemeente steeds vastlopen;
- bewoners hebben benadrukt dat kleine, praktische maatregelen zoals meer urinoirs, de inzet van horecastewards en betere bezoekersgeleiding kunnen bijdragen aan vermindering van overlast;

verzoekt het college:

- nog voor het kerstreces met een voorstel voor maatregelen te komen om de overlast in de Oude Haven terug te dringen, waaronder in elk geval de mogelijkheden worden onderzocht van:
  - het plaatsen van meer openbare urinoirs;
  - het beter en/of meer inzetten van horecastewards;
  - het onderzoeken van creatieve manieren om bezoekersstromen waar nodig beter te begeleiden bij vertrek;
  - het opnieuw en doelgericht regie nemen in het gesprek met Havensteder over isolatie van woningen;

- hierover te rapporteren aan de raad en aan de bewoners van de Oude Haven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, J.M. de Bruijn, T.J. Vonk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, D.A. van Groningen en J.M. Nunnely

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Koster.

De heer KOSTER (Ir): De Dag van de Bruine Kroeg, dank u wel, voorzitter, dat is inderdaad een onderwerp waar wij elkaar wel kunnen vinden. Ik begreep uit de afdoening dat die Dag van de Bruine Kroeg nog in oktober gepland zou staan. Ik weet niet wanneer die is, maar we hebben u er graag bij, en wethouder Simons trouwens ook en de voorzitter ook, maar het gaat van mijn tijd af. Voorzitter, horecaondernemers, we gaan het over veiligheid hebben, geven aan steeds vaker overlast van junks en daklozen te ervaren, bijvoorbeeld in de Agniesebuurt, in de Witte de Withstraat en rondom het Museumpark. Een paar maanden geleden zijn we in de Agniesebuurt polshoogte gaan nemen en hebben we met horecapersoneel gesproken over hoe gasten op het terras belaagd worden door bedelaars, personeel bedreigd wordt en terrassen vernield worden. In de Agniesebuurt heeft u goed opgetreden, complimenten aan de burgemeester, en de overlast is iets gaan liggen, maar bedelaars blijven een groot probleem. We zijn ook polshoogte gaan nemen rondom het Museumplein. Personeel en eigenaar van een horecazaak aldaar geeft aan dat problemen groot zijn. Ik noem op personeel dat niet meer alleen kan afsluiten omdat het niet veilig genoeg is, personeel dat fysiek aangevallen wordt. Vervolgens ligt de junk de volgende morgen op het terras te slapen, maar hij kan niet aangehouden worden. Ruiten worden ingeslagen, kassa's worden gestolen, personeel dat niet meer 's avonds naar de opslag durft in de angst aangevallen te worden, bedelaars op terrassen. Toevallig was er een verkiezingsdebat bij Arminius en ik stond daar afgelopen maandag om 22.00 uur ook na afloop buiten. Ik heb het ook gemerkt, je wordt gewoon op intimiderende wijze benaderd door mensen. Ik ben een grote kerel, collega Verhoef stond ernaast ook, maar het hoort gewoon niet. Het hoort gewoon niet, dit gedrag. Dit roept onveiligheid op en dat moet stoppen. Daarom komen wij met een motie, waarin wij het college oproepen 1 met een plan te komen om de overlast rondom horeca, met name rond junks en bedelaars aan te pakken, 2 horecaondernemers handvatten te geven de veiligheid van personeel en bezoekers te verhogen en de laatste bullet is de raad hierover voor 1 januari '26 en zo mogelijk eerder te informeren. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is de volgende op mijn lijstje de heer Vonk. Daarna zag ik ook mevrouw De Bruijn.

Motie 4. Veilig op de terrassen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van 6.7 'Debat n.a.v. RvW over 'Horecabeleid onder de loep.';

constaterende dat:

- er in Rotterdam een forse toename van het aantal daklozen, overlastgevende junks en bedelaars is;
- horecazaken en terrassgasten in Rotterdam steeds vaker worden lastiggevallen door junks en bedelaars;

overwegende dat:

- ondernemers zich bezig moeten houden met ondernemen en niet met het junk- en bedelaarproof maken van hun zaak;
- de Rotterdamse horeca niet uitnodigend is als terrasgasten continu gestoord worden door bedelaars;
- horecapersoneel niet meer zelfstandig afsluiten durft of-kan, wat ook weer voor extra personeelskosten zorgt;

verzoekt het college:

- met een plan te komen de overlast rondom horeca, onder andere van junks en bedelaars aan te pakken;
- horeca-ondernemers handvatten te geven de veiligheid van personeel en bezoekers te verhogen;
- de raad hierover voor 1 januari 2026 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.F.E. Koster, S. Ceulemans, D.A. van Groningen, A.R. Oostdijk, P.J.H.D. Verkoelen en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan is de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Dit is de raad van hiep hiep hoera horeca. Alles moet maar kunnen. Het meest pijnlijk voelen de Rotterdamse bewoners dat in de Oude Haven. Omdat de resultaten van het DCMR-onderzoek lang op zich laten wachten, zijn bewoners zelf maar gaan meten. De geluidsoverlast die blijkt uit hun meetresultaten is ronduit schokkend, 4 nachten per week verandert de Oude Haven in een soort no-go zone voor veel van de bewoners die zich daar thuis zouden moeten voelen. Je kunt het niemand hier in deze zaal, dit soort nachten. Voorzitter, de Oude Haven kan niet wachten. De Oude Haven heeft nu een antwoord nodig. Bewoners leggen heel logische voorstellen op tafel. De gemeente moet met bewoners om tafel om te kijken hoe we deze voorstellen zo snel mogelijk kunnen uitvoeren en daarom zal ik zo dadelijk een motie indienen 'De Oude Haven kan niet wachten'. Voorzitter, waarschijnlijk hebben dit college en een meerderheid van de raad geen trek in de voorstellen van bewoners, het zou mij helaas niet verbazen, maar ga dan tenminste om tafel met bewoners over de schokkende data die zij hebben verzameld. Daarom de motie 'Neem data van bewoners serieus'. Voorzitter, ik herhaal, de Oude Haven kan niet wachten. Elk serieus voorstel om overlast effectief terug te dringen, zal de ChristenUnie dan ook steunen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. De Oude Haven kan niet wachten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van 'Horecabeleid onder de loep';

constaterende dat:

- bewoners van de Oude Haven te kampen hebben met ernstige geluidsoverlast door het uitgaansleven;
- ze hierover al jarenlang bij de gemeente aan de bel trekken;

- de geluidsoverlast inmiddels ook door objectieve data, verzameld door bewoners, in beeld gebracht is n de rede ligt dat ook het lopende DCMR-onderzoek het beeld van overlast zal bevestigen;
- bewoners deze week per brief aan het college een reeks concrete maatregelen voorstellen, die de overlast op korte termijn kunnen verminderen, namelijk:
  - verplaats het nachttuitgaansleven naar locaties waar geen overlast wordt veroorzaakt;
  - faciliteer vervoer voor bezoekers naar deze gebieden;
  - sluit de terrassen eerder vanwege de hoge decibellen op de gevels van de woningen gedurende 4 nachten in de week;
  - maak voor de Oude Haven een uitzondering op de verruimingen; Zorg ervoor dat woningen geïsoleerd worden;
  - zorg voor handhaving op woensdagnacht tot en met zaterdagnacht;
  - draai de nachtvergunningen terug,

overwegende dat:

- de resultaten van het lopende DCMR-onderzoek nog maanden op zich laten wachten, terwijl de bewoners gezien de hevigheid van de overlast niet kunnen wachten;

verzoekt het college:

- zo snel mogelijk met de wijkraad en de bewoners van de Oude Haven in gesprek te gaan over de concrete maatregelen die zij voorstellen, om te verkennen welke van deze maatregelen op korte en langere termijn kunnen worden ingevoerd en hiervoor nog in Q4 2025 concrete voorstellen te doen aan de raad,

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

Motie 6. Neem data van bewoners serieus

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van 'Horecabeleid onder de loep';

constaterende dat:

- bewoners van de Oude Haven te kampen hebben met ernstige geluidsoverlast door het uitgaansleven en ze hierover al jarenlang bij de gemeente aan de bel trekken;
- bewoners zelf inmiddels voldoende objectieve data over de geluidsoverlast hebben verzameld om de ervaren geluidsoverlast te staven, terwijl de resultaten van het lopende DCMR-onderzoek nog maanden op zich laten wachten,

overwegende dat:

- op basis van de objectieve data zoals verzameld door bewoners de overlast dusdanig hevig blijkt, dat het onwenselijk is om met verdere stappen te wachten tot de resultaten van het DCMR-onderzoek beschikbaar zijn,

verzoekt het college:

- zo snel mogelijk met de wijkraad en de bewoners van de Oude Haven in gesprek te gaan over de objectieve data die zij verzameld hebben, om met hen te verkennen welke stappen hier logischerwijs aan verbonden zouden kunnen worden en hierover in Q4 2025 terugkoppeling te geven aan de raad,

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Het woord is aan mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Voorzitter, dank. De PvdA is voor een levendige en leefbare stad. In de commissie haalde mijn collega Vos het al aan, over het algemeen gaat het best goed met de balans tussen levendigheid en leefbaarheid in onze stad. Helaas zien we, als deze balans niet goed uitslaat, dat de problemen gigantisch kunnen zijn. De Oude Haven is hier natuurlijk een voorbeeld van. Daarom hebben we de motie van mevrouw Morkoç van GroenLinks net, die zij net heeft ingediend, van harte ondersteund. Deze zin slaat echt helemaal nergens op, maar jullie kunnen me hopelijk volgen. In de commissie in de commissie heeft mijn collega Vos zorgen geuit over de toekomst van het pand waar café de Sluis gevestigd was in de Tweebosbuurt. Het plan blijft staan en dat is een uitgelezen kans om het klein beetje historie dat er nog is in de Tweebosbuurt te behouden. Wat ons betreft hoort er ook in de toekomst horeca op die hoek. Daarom vragen wij per motie aan het college om dit te gaan regelen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is zo meteen het woord aan de heer Dekkers.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw De Bruijn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Bring back café de Sluis

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking het debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'Horecabeleid onder de loep';

constaterende dat:

- vanwege de sloop van de Tweebosbuurt café de Sluis aan de Putselaan in 2023 haar deuren heeft gesloten;
- er nog altijd een horecabestemming op het pand van het voormalige café zit;
- door de sloop van de Tweebosbuurt bijna alle historie van deze wijk is verdwenen;

overwegende dat:

- op de van café de Sluis al sinds de bouw van de Tweebosbuurt een café gevestigd was; • Het pand inmiddels in bezit is van de gemeente en niet gesloopt gaat worden;
- de gemeente als eigenaar zelf kan bepalen aan wie zij het pand gaan verhuren of verkopen;
- dat een uitgelezen mogelijkheid is om het kleine beetje historie in de Tweebosbuurt te behouden;

verzoekt het college:

- om de horeca bestemming op het pand bij toekomstige ontwikkelingen te behouden;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. de Bruijn, M.Y. Morkoç, J.M. Nunnely en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. De Rotterdamse horeca en nachtcultuur zijn natuurlijk van grote waarde voor onze stad. Zet er maar een turfje bij, mevrouw Verkoelen. We zien echt goede dingen. Zo zijn we blij dat de populaire nachtbus terug is, al zien we natuurlijk ook in de sector dat er uitdagingen zijn, zeker op het gebied van overlast, geluidsoverlast, maar ook wat betreft veiligheid. Er is net al veel gezegd over de Oude Haven, dus ik zal niet in herhaling treden, maar wij steunen van harte ook de motie van GroenLinks. Zeker als we het hebben over het isolatiemateriaal dat ligt bij havensteden, ga er alsjeblieft achteraan. Dat moet gewoon dit termijn geregeld kunnen worden. Daarnaast zien wij nog een groep waar we te weinig aandacht voor zien en dat zijn de horecamedewerkers zelf. Zij houden de horeca draaiende in onze stad tot diep in de nacht, maar wanneer zij na sluiting naar huis willen gaan, hebben medewerkers regelmatig te maken met overlast en intimidatie. Sommige medewerkers skippen dan ook liever de laatste shift, geeft ook Koninklijke horeca Nederland aan. Daarom dienen wij vandaag de motie 'Horecamedewerkers ook Safe'R' in, waarin wij het college vragen om de veiligheid van horecapersoneel echt te betrekken in de aanpak van een veilige uitgang. Deze dienen we in, samen met D66, GroenLinks, Partij van de Arbeid, SP en natuurlijk de VVD.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Dekkers heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Horecamedewerker ook Safe'R

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van het agendapunt 6.7 'Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden 'Horecabeleid onder de loep";

constaterende dat:

- horecamedewerkers regelmatig pas diep in de nacht hun werk beëindigen en zich op weg naar huis onveilig voelen;
- uit signalen van Koninklijke Horeca Nederland (KHN) blijkt dat medewerkers late shifts weigeren vanwege onveilige situaties in of rond horecagebieden;
- er momenteel in gemeentelijk beleid wel aandacht is voor de veiligheid van bezoekers van het uitgaansgebied, maar nauwelijks specifiek voor de veiligheid van horecamedewerkers;
- bestaande initiatieven zoals Safe'R (o.a. Op het Stadhuisplein) zich vooral richten op bezoekers van horeca en niet of nauwelijks op medewerkers.

overwegende dat:

- sociale en fysieke veiligheid een randvoorwaarde is voor goed werkgeverschap en een gezonde horeca- en nachtcultuur in Rotterdam;
- horeca en gemeente een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen om te zorgen voor een veilige werkomgeving, ook ná de werktijd;
- horecamedewerkers, in het bijzonder jonge vrouwen en de queer community risico's lopen op intimidatie, grensoverschrijdend gedrag na werktijd;
- preventie, aandacht en zichtbare aanwezigheid van hulp en toezicht, maar ook reuring, bewezen effectief zijn in het vergroten van het veiligheidsgevoel.

verzoekt het college:

- de veiligheid van horecapersoneel te betrekken in de aanpak veilig uitgaan, en dit te doen in samenwerking met o.a. KHN, horecaondernemers en de Regenboog Alliantie.

- te verkennen welke maatregelen de veiligheid van horecamedewerkers kunnen vergroten.
- de raad hierover in het eerste kwartaal van 2026 te informeren met een plan van aanpak.

en gaat over tot de orde van de dag.

w.g. L.P.A. Dekkers, J.M. Nunnely, M.Y. Morkoç, J.M. de Bruijn, T.S.J. Coşkun en D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Het woord is aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dank. Als het gaat over de horeca in de Oude Haven en de overlast daar, is het CDA Rotterdam 100 procent team Aboutaleb, want hij heeft hier in 2023 de raad echt gesmeekt alsjeblieft niet de tijden te verruimen op die plek wat Leefbaar denkt, D66, BIJ1 en de VVD niet beletten, om daar wel een motie voor in te dienen. Het wordt dus hoogste tijd en dus ik sluit me bij al die sprekers aan dat er goed geluisterd wordt. Meer dan luisteren, er moet ook gewoon gehandeld worden als het gaat over de overlast die bij de Oude Haven wordt ervaren. Een belangrijk ding daarbij is de eerdergenoemde metingen al, die mensen dan uiteindelijk maar zelf zijn gaan doen. Dus het zou mij een lief ding waard zijn als het antwoord van de gemeente en van het college niet alleen is de metingen van DCMR, het is allemaal keurig netjes binnen de norm, maar gewoon die metingen van die mensen serieus nemen. Mocht je dat niet als een serieuze bron kunnen zien, doe dan metingen op exact dezelfde plekken als waar die bewoners dat doen, al is het alleen maar om hun appel serieus te nemen en de overlast daar een halt toe te roepen. Ik denk dat alle voorstellen die daarvoor ingediend zijn, daar staan wij allemaal achter en dat lijkt mij voldoende aansporing aan het college om daar echt wat mee te gaan doen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, dank u wel. De buurman zei, turf me er maar bij. Ik heb eens geturfd. Ik weet het is geweldig, die horeca. Ik voel me echt oud, serieus, maar ik ga toch zeggen, ik zei het in de commissie en ik herhaal het, want het is dringend nodig dat er ook een tegengeluid komt. Het is niet zo een goed evenwicht namelijk, mevrouw De Bruijn van Partij van de Arbeid. We willen meer woningen in de stad, we willen meer festivals, meer horeca, maar tegelijk minder auto's en minder trams. Gooi dat allemaal in een smeltkroes en wat krijg je dan? Dat zei ik toen ook, een stad die niet meer functioneert, een stad die overspoeld wordt met verkeer, met herrie, met afval. Een stad waar de zon verdwijnt en wind, drukte en onrust de boventoon voeren. Voorzitter, Rotterdam is een bruisende stad, maar als we zo doorgaan, is Rotterdam straks geen levende stad meer, maar een verstikkende stad. College, grijp alsjeblieft in en maak keuzes. Bouw voor de inwoners van de stad en niet alleen voor de bezoekers en de evenementen. U mag zo. Bouw festivalterreinen aan de rand van de stad, breek terrassen af waar de overlast te groot is en verminder horeca waar de leefbaarheid onder druk staat. Geef meer ruimte aan transit metro's, zodat mensen zich veilig en duurzaam kunnen verplaatsen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Interruptie van de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. We hebben misschien een kleine generatiekloof te pakken, maar ik heb toch een aanvullende vraag. Als Volt zijn we zeker niet blind voor de zaken die misgaan bij horeca. Als er geluidsoverlast is, moeten we kijken wat we daaraan kunnen doen. We hebben het nu ook over de Oude Haven en de maatregelen die

GroenLinks aangeeft, daar willen we ook mee aan de slag. Ik heb wel een vraag aan u. Ziet u alleen bij de Oude Haven een probleem of wilt u dadelijk overal de horeca dan eerder sluiten? Dus wat zegt u nou precies?

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dank u wel, voorzitter. Ik herhaal het nog een keer. Bouw voor de inwoners van de stad en niet alleen voor die bezoekers en evenementen. Haal die dus eindelijk eens weg uit die parken en zet die aan de rand van de stad. Breek die terrassen af waar er overlast is en zorg dat er minder horeca is waar de leefbaarheid onder druk staat. Het wordt hier voortdurend gezegd, ik vind het echt opvallend, dat steeds die corona aan de orde was. Weet u dat voor de corona waren we bezig in deze raad om de horeca af te bouwen, want we hadden veel te veel? Ze waren niet meer rendabel. We waren in de afbouw bezig met de horeca. Er was veel te veel. Nu in 1 keer na de corona moet het heel veel worden. Dus wat dat betreft evenwicht. U wil nog een vraag.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, u zegt evenwicht, maar ik ben er een beetje naar op zoek, wat betekent dat evenwicht bij u? We hebben ook het Stadhuisplein waar horeca is, daar is ook veel geluid, proberen we een goede balans te vinden. Maar wat mij betreft hoeft de horeca dan niet weg. Moet dat van u dan wel?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dank. Sorry, voorzitter. Voor mij niet, maar als we vervolgens 3 woontorens hiernaast gaan zetten dadelijk met kleine ramen omdat het minder herrie geeft, ramen die niet open kunnen omdat anders de mensen te veel dB in huis krijgen, voor wie zijn we dan aan het bouwen? Aan die kant gebeurt precies hetzelfde. U moet kiezen, wonen of horeca. Als u het evenwicht wilt, zult u het anders moeten doen. Ik heb toevallig een heel klein kroegje naast mij. Was prima 10 jaar lang. We krijgen corona, daarna mogen ze terrassen. Het was op een hoek. Ze hebben weet ik niet hoeveel terrassen op de stoep gelegd, ook nog eens op de parkeerplaatsen. Het is vervijfvoudigd, dat kroegje. Als dat nog woongebied is, dat is gewoon 1 grote kroeg geworden, die hele straat.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Dekkers voor het laatst en dan mevrouw Nunnely aanvullend.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik zal ook afronden. Ik denk dat we daar toch gewoon een andere blik over hebben. Wij zien horeca echt wel als een verrijking van je leefomgeving. Als je zo een project ziet als Little C, waar ook horeca inzit, ziet er gewoon fantastisch uit en brengt ook gezelligheid. Het gaat om de juiste balans. Als er echt overlast is, moet je dat aanpakken, maar laten we nou ook niet de horeca in de hoek zetten dat het alleen maar overlast en hinder is. Het is fantastisch als we een levendige stad hebben.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik sta hier echt gewoon te klapperen inderdaad, mevrouw Verkoelen. Horeca afbouwen en horeca gewoon niet de ruimte geven hier in deze stad. Laten we vooral kijken dat het en-en kan, mevrouw Verkoelen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen voor het laatst, want u heeft geen tijd meer. Vier seconden, mevrouw Verkoelen. Aan u het woord.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik wil graag afronden, want ik mocht door. Neem de Oude Haven, en daar woon ik vlak naast, in een duidelijk woongebied is de horeca, mede door

corona, volledig ontploft tot een uitgaansgebied waar het dag en nacht druk is, waar herrie en afval overheersen en bewoners hun leefmilieu volledig verloren zijn. Ik woon ernaast. Serieus, het is niet te geloven. Laat de horeca daar na 23.00 uur sluiten en maak andere minder bevolkte gebieden in de stad geschikt voor de horeca. Dat komt de veiligheid en leefbaarheid van onze stad ten goede.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Zijn er nog andere sprekers? Ik denk dat ik iedereen wel gehoord heb. Dat is het geval. Dan kunnen we naar de beantwoording van de zijde van het college. Wie is er als eerste? De heer Simons.

De heer SIMONS (wethouder): Dank u, voorzitter. Mooi toch het overwegende enthousiasme voor onze horeca. Tenminste, dat heb ik gehoord. Ik ga eerst de vragen proberen te antwoorden. Mevrouw Nunnely vroeg om een informeel overleg per kwartaal. Ik wil voorstellen gewoon 2 keer per jaar. Per kwartaal is echt wel veel. U gaat over uw eigen agenda, maar als ik kijk naar de commissies, die helemaal volgepland zijn, dat iedereen soms een beetje denkt van wanneer gaan we wat doen. Het moet natuurlijk ook georganiseerd worden. Ik denk het is een nieuw initiatief, dus als u zegt 2 keer per jaar is oké, dan gaan we het gewoon organiseren.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank, voorzitter en dank wethouder met deze toezegging, 2 keer per jaar dat we gewoon met een benen-op-tafel-sessie met de ambtenaren en de raadsleden over horeca de puntjes op de i kunnen bespreken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer SIMONS (wethouder): Dat is bij deze toegezegd, dus kan het ook genoteerd worden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Een verhelderende vraag van de orde van de voorzitter, want een benen-op-tafel-sessie met raadsleden en ambtenaren, dat is niet echt een hele gebruikelijke vorm. Misschien kan de wethouder dan iets meer uitleggen hoe hij dat voor zich ziet.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, als ik dan mag vragen, want ik had een vraag, waarom dan? Wat gaan we daar dan bespreken? Want daar ben ik ook wel benieuwd naar.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De wethouder, voor de verheldering.

De heer SIMONS (wethouder): Ik vind het gewoon een mooi idee, dus ik ben gewoon enthousiast. Ik zie het al voor me. Ik denk dat het voor raadsleden altijd heel belangrijk is, ik ben zelf ook lang genoeg raadslid geweest, om gewoon eens af en toe van gedachten te wisselen over wat er allemaal speelt. Want vaak hebben we in de commissie toch 1 of 2 gevallen en de raadsleden kunnen gewoon door betrokken ambtenaren 2 keer per jaar bijgepraat worden. Hoe we dat vorm gaan geven, dat is natuurlijk ook nog een vraag. Dat gaan we uitwerken. Dit is een idee. Het is duidelijk de 2 doelgroepen, dat bent u en dat zijn ambtenaren, en het onderwerp is horeca. Dus volgens mij zijn er dan voldoende ingrediënten aanwezig om er een mooie taart van te bakken. Dus dat gaan we gewoon uitwerken. Ik kan het gewoon omarmen. Nogmaals, ik vind het gewoon een goed idee. Misschien is dat niet gebruikelijk, maar we hoeven ook niet alles te doen wat gebruikelijk is. We kunnen ook gewoon af en toe eens wat anders gaan doen en dat proberen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Prima, maar dan noteer ik dat, want u zegt toe om 2 keer per jaar dat te organiseren en u komt ook met een voorstel voor hoe dat er dan uitziet.

De heer SIMONS (wethouder): Ja, in overleg natuurlijk met de raad, want daar komt het initiatief vandaan.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen, u heeft geen tijd meer.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Overigens, die Dag van de Bruine Kroeg, ik ken hem goed, want ik ben wel een kroegganger eerlijk gezegd, is 4 oktober elk jaar. Hij is al geweest.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dat is jammer, want ik had hier ook nog een gegadigde griffier die wel mee wilde naar de Dag van de Bruine Kroeg. Misschien volgend jaar. De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Toch een punt van orde. Er wordt dus een speciale Dag van de Bruine Kroeg in Rotterdam door onze horeca georganiseerd, niet die 4 oktober, dus we worden hier niet voor de gek gehouden. Tenminste, dat hoop ik. Wethouder?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Van der Velden heeft nog een interruptie.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Ik vind het een beetje gek idee wat nu wordt voorgesteld, dat raadsleden met ambtenaren in overleg gaan. Ik vind het buitengewoon merkwaardig. De wethouder is ons aanspreekpunt voor raadsleden. Ik vind het dan ook gek dat de horeca er niet bij betrokken wordt. Ik vind het echt een heel merkwaardig idee. Ik vind het heel gek. Gaan we dat dan met alles doen, dat raadsleden sessies met een ambtenaar hebben? Gaan we het ook doen, ik noem maar wat, ik ben ook ondernemer, gaan we dan ook andere sectoren erbij betrekken? Ik vind het uiterst merkwaardig, dit idee.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Voorzitter, dank u wel. Dan zou ik het om willen draaien, om gewoon 2 keer per jaar een technische sessie kunnen organiseren, zodat we in ieder geval meegenomen kunnen worden wat er speelt op straat in de horeca-afdeling, zodat we op deze manier met elkaar bijgepraat kunnen worden. Noem het een technische sessie om het formeel een plek te geven.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer SIMONS (wethouder): Volgens mij gaan we dan hetzelfde doen, alleen dan valt het binnen de kaders van wat we gewend zijn. Prima. Ik noem het gewoon een technische sessie waar we in de informele sfeer met ambtenaren en raadsleden over de horeca gaan praten. Dus zo begrijp ik u, prima. What's in a name? Dus dat gaan we graag doen. Soms moet je ook een beetje buiten de lijntjes kleuren. Als het niet werkt of als dat tot allerlei opstanden leidt, dan schaffen we het weer af. Ik heb volgens mij een motie, 'Bring back café de Sluis'. Bijzondere sympathieke motie en die kan ik gewoon omarmen. Dan hebben we de motie 'Economische check bij inrichting buitenruimte'. Dat lijkt me ook goed, gewoon betrokkenheid. Deze doe ik namens collega Lansink, dus die kan ik ook omarmen. Het is altijd makkelijk als je iets omarmt, want als je zegt ik ontraad het, dan springt altijd iedereen op en allerlei aanvullende vragen. Maar dat is gelukkig met omarmen niet het geval. Motie 'Rotterdam wereldwijd nachtstad'. Ik heb het nog opgezet gezocht, een jaar geleden 'Trots! Time Out tipt Rotterdam als een van 's werelds beste steden voor nachtleven'. Dus er zijn ook al veel positieve ontwikkelingen, maar het kan natuurlijk altijd nog een stukje beter en daar streven we met zijn allen naar. Dus ook deze motie kan ik omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Hartelijk dank. Er zijn 2 vragen volgens mij aan mij gesteld. Dat is eerst de vraag over het Panel Deurbeleid, had mevrouw Morkoç volgens mij een vraag over van, hoe staat het daar nu mee? Rehim Zadeh, excuus. Formeel ligt die bij wethouder Achbar, maar die ga ik proberen te beantwoorden. Het Panel Deurbeleid is bezig om het aantal convenantpartners uit te breiden. Het panel richt zich nu op de sociale veiligheid. Met N8W8 Rotterdam en andere partners zoals RADAR wordt ingezet op het verder professionaliseren van het Panel Deurbeleid en het plan van de N8W8 wordt nu ook verder uitgewerkt. Ik heb begrepen dat we de raad kunnen informeren over het panel in Q2 2026. Dat is wat ik hier heb doorgekregen. Dan mevrouw Morkoç had dus wel de vraag nog over de nudging technieken.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Eerst nog een interruptie van mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, dank aan de burgemeester voor de beantwoording. Ik was mij er niet bewust van dat het de heer Achbar zou moeten zijn die deze zou moeten beantwoorden, maar ik ga er toch op doorvragen, want Panel Deurbeleid bestaat al best wel lang en de ontwikkeling gaat wat mij betreft behoorlijk langzaam. De bekendheid ook van de organisatie gaat best langzaam. Nu lezen we dus dat de N8W8 een plan van aanpak gaat opstellen. Dus een concrete vraag, komt dat in Q2 2026? De opvolgende vraag, en dat was ook de eerste vraag die ik stelde, waarom heeft dit zo lang geduurd en waarom rapporteert het Panel Deurbeleid niet eens in de zoveel tijd terug bij ons over het aantal meldingen over discriminatie in het nachtleven?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Daarmee bent u ook door uw tijd heen. Mevrouw Morkoç, u bent ook door uw tijd heen. Ik ga eerst het woord geven aan de burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Laat me eerst antwoorden, misschien helpt dat. Ik sta het hier echt serieus voor te lezen, want het is echt op het terrein van wethouder Achbar. Anders ga ik hem doorspelen aan de wethouder om daar antwoord op te geven. Maar wat ik heb begrepen is dat het uitbreiden van de convenantpartners nog niet heel succesvol is en dat daarom nu ook de handen ineengeslagen wordt met de Nachtraad, zodat we proberen om op die manier het bereik te verhogen. Het gaat allereerst ook over discriminatie, maar dat sociale veiligheid nu ook een thema is die erbij is gekomen. Dat doen we ook met clubs, bijvoorbeeld door gesprekken en tips over de goede huisregels. Ik sta hier nu ook iets voor te lezen waar ik echt niets van weet, zeg ik maar eerlijk, maar daar is de wethouder, dus dat scheelt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Morkoç, intermezzo, pauzemoment?

Mevrouw MORKOÇ (gl): Mini toelichting. Wij hebben een motie ingediend eerder op 30 januari over Panel Deurbeleid en de afdoening komt in oktober, dus hopenlijk krijgen we deze maand meer informatie over de vragen die ook mevrouw Rehim Zadeh stelt. Dus die afdoening komt in oktober.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (wethouder): Ik heb de hele vraag gemist.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan ga ik gewoon verder met de beantwoording. Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Dank, voorzitter. Ik wil het het college niet lastig maken in die zin, dus kan de heer Achbar hier misschien schriftelijk op terugkomen? Misschien ook in

de afdoening inderdaad. Maar ik weet niet wat precies de motie vraagt, dus of die vragen meegenomen kunnen worden?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Het gaat dus om Panel Deurbeleid. Daar liggen schriftelijke vragen van mevrouw Morkoç, een motie, sorry. De afdoening staat gepland eind oktober en daar zijn nog vragen van mevrouw Rehim Zadeh. Het verzoek is aan de wethouder om die vraag mee te nemen in de afdoening van de motie. Dan kunnen we nu weer verder met de beantwoording van de andere vragen door de burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Over de dingen waar ik wel wat vanaf weet, dus dat scheelt. Dan heb ik nog een vraag over nudging van mevrouw Morkoç, kunnen we dat niet breder inzetten in de horeca? Op dit moment zijn we bezig met nudging in de Oude Haven. Daar wordt gekeken of dat effectief is of niet. Ik wil eerst kijken wat dat precies daar doet, want als het blijkt dat dat amper iets uitmaakt, dan gaan we het invoeren om het invoeren. Dat lijkt me ook niet helemaal de bedoeling. Dus ik wil gewoon graag eerst kijken hoe het bij de Oude Haven allemaal verloopt. Dan zijn er nog een paar moties op mijn terrein. Motie 1 en 2 heeft de wethouder al gedaan. Motie 3 'Van overlast naar evenwicht: maatregelen voor de Oude Haven'. Die motie kan ik omarmen. Ik ben zelf bij de bewonersavond geweest, dus ik heb ook veel van deze geluiden gehoord. Ik heb toen ook al gezegd dat ik gesprek met Havensteder zou gaan voeren en dat we ook gaan kijken wat er nog voor alternatieven zijn. Ik wil ook echt wel op alle manieren meedenken en kijken wat er nog mogelijk is. Dus deze motie kan ik omarmen. Motie nummer 4 'Veilig op de terrassen'. Helaas, zeg ik erbij tegen de heer Koster, herken ik ook een aantal voorbeelden die hij zelf noemt. Het is ook heel belangrijk inderdaad dat we met elkaar kijken hoe we hier stappen op kunnen zetten. Dat zal ook met andere collega's ook vanuit het college zijn, maar we gaan ons best doen om dit op tijd te kunnen aanleveren. Dus ik kan deze motie omarmen. Motie nummer 5, die vraagt heel gericht om een aantal zaken al te gaan invoeren. Wat ik al zei, ik ben zelf bij die bewonersavond geweest. Daar heeft de DCMR ook een uitleg gegeven wat zij aan het doen zijn. Dat loopt nog, die metingen. Dat was een tussenresultaat, wat zij daar lieten zien. Daarnaast hebben de bewoners zelf ook metingen of een onderzoek lopen. Ik heb ook al tijdens de commissie gezegd dat zijn wel 2 verschillende dingen. Daar werd ook nog gevraagd door het CDA van kunnen we die 2 bij elkaar zetten? Dan ga je appels en peren met elkaar vergelijken. Deze motie zegt al om te verkennen welke maatregelen op lange termijn kunnen worden ingevoerd. Dat zijn allemaal maatregelen waar dit college niet voor gekozen heeft, deze raad volgens mij ook niet. Ik leg hem ook altijd maar terug bij de raad, want het is uiteindelijk ook de raad die wil dat deze maatregelen worden genomen. Dus het is dan ook aan de raad, maar deze motie op deze manier kan ik zo niet toezeggen, dus die ontraad ik. Dat geldt ook voor motie 6. Dat heeft een beetje de suggestie in zich, bij motie 6, dat die data van die bewoners vergeleken kunnen worden met de data van het DCMR. Het zijn echt 2 verschillende soorten metingen, dus daar wil ik wel alert op zijn. Wat ik wel kan toezeggen, allebei deze moties, die ontraad ik, ik kan wel toezeggen dat wij, en dat is dan wel ambtelijk, het gesprek ook echt gaan voeren met de bewoners, met hun data, dat ze kunnen toelichten wat zij hebben gemeten, dat ze kunnen laten zien wat zij hebben opgehaald, zodat wij daar ook wel onze winst mee kunnen doen. Dat is de toezegging die ik kan doen, maar deze 2 moties, die zou ik dan nu moeten ontraden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Ik sta nog een laatste vraag toe van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank voor de coulance, inderdaad 1 vraag. Juist om te voorkomen dat je appels met peren vergelijkt, was ons voorstel doe de DCMR-metingen dan op de plekken waar de bewoners hebben gemeten. Dat is juist om te voorkomen dat je appels met peren vergelijkt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): U moet zich voorstellen dat die DCMR-meting al een tijdje loopt. Dus dan ga je nu opeens de metingen weer op een andere plek zetten van de DCMR waar de DCMR juist een heel seizoen rond wil meten. Dat maakt het ingewikkeld, want dan ga je het toch halverwege nu opeens op andere plekken zetten. Daarom zou mijn voorstel zijn, laat de DCMR zijn eigen dingen meten. Ga daarnaast gewoon kijken wat de bewoners zelf hebben opgehaald en daar ook het gesprek over voeren, wat daaruit komt. Maar u bent onderzoeker volgens mij of u heeft kennis van onderzoeken doen, je kan niet zomaar halverwege een onderzoek de hele methodologie gaan omgooien en dat is wat je wel gaat doen. Ik ga ervan uit dat u kennis heeft van onderzoek, laat ik het zo zeggen, maar je kan niet halverwege de methodologie om gaan gooien. Dat is wat u dan vraagt en dat lijkt me niet verstandig, want dan kunnen we ook niet zo heel veel meer zeggen over alles wat we tot dan toe hebben opgehaald.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Aanvullende vraag van de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel. Niet zozeer een vraag, maar een reactie. Beide moties worden ontraden. Ik ben daar echt niet blij mee, want dit heeft er alle schijn van dat we al onze oren laten hangen naar de horeca en niet naar de bewoners. Echter, ik heb ook een toezegging gehoord, daar ben ik dan wel content mee. Dan wil ik de motie 'Neem data van bewoners serieus' intrekken, want dan komt u een deel tegemoet aan de wens die uit die motie spreekt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dat was ook mijn bedoeling. Ik heb zo maximaal mogelijk proberen mee te denken. De heer Vonk heeft gewoon, in die eerste motie met name, dingen gevraagd waarvan hij ook weet dat er in het coalitieakkoord iets anders is afgesproken, et cetera. Ik probeer hier de veiligheidscomponent erin te brengen. De horecavragen mogen ook allemaal naar het college toe, maar dit is wat ik kan doen. Het gaat me aan het hart. Het is niet zomaar voor niets dat ik daar gewoon ook een hele bij de Oude Haven ga zitten, want ik wil horen van de bewoners en ook van ondernemers zelf wat zij ervaren en waar ze tegenaan lopen. Dat was overigens een goede avond. Dan heb ik nog motie nummer 8 'Horecamedewerker ook Safe'R'. Die motie kan ik ook omarmen. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan kijk ik de zaal rond of er nog vragen zijn blijven liggen na de beantwoording. Dat is niet het geval. Moties zijn geadviseerd. Dan heb ik een aantal toezeggingen genoteerd. Wethouder Simons zegt toe voor de raad 2 keer per jaar een technische sessie over ontwikkelingen in de horeca te organiseren met raad en ambtenaren. Wethouder Achbar zal de vragen van mevrouw Rehim Zadeh over het Panel Deurbeleid meenemen in de beantwoording over de motie van mevrouw Morkoç over dit onderwerp en de burgemeester zegt toe met de bewoners van de Oude Haven in gesprek te gaan over de geluidsmetingen die zij zelf hebben laten doen. Akkoord? De burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Ik heb gezegd dat de gemeente in gesprek gaat met, dus anders lijkt het alsof ik zelf in gesprek ga. Maar we zullen zorgen dat ze een goede gesprekspartner krijgen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De toezegging wordt veranderd in de gemeente gaat in gesprek met de bewoners. Dat hartstikke mooi, dan is daarmee agendapunt 6.7 'Horecabeleid onder de loep' afgerond.

6.8 Tweeminutendebat over 'Geplande opvang Oekraïners aan Nieuwe Binnenweg', aangevraagd door het lid Ceulemans.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan gaan we door naar agendapunt 6.8, Tweeminutendebat over 'Geplande opvang Oekraïners aan Nieuwe Binnenweg', aangevraagd door het lid Ceulemans. Ik blijf deze voorzitten, dus het woord is aan de heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (lr): Hartelijk dank, voorzitter. We hebben het in het actualiteitendebat vorige week uitgebreid gehad over dit voornemen van de wethouder om een opvanglocatie voor 52 Oekraïense vluchtelingen te vestigen in hotel Emma aan de Nieuwe Binnenweg. Dat was een aankondiging die zowel bij de wijkraad als bij veel mensen in de wijk rauw op het dak was gevallen en waarin ook veel zorgen speelden, niet alleen over het doorlopen proces en de communicatie, maar ook over de problematiek die al in die omgeving speelt en wat een opvang van dit karakter daar nog bovenop zou kunnen doen, zorgen over veiligheid, zorgen over leefbaarheid, zorgen over andere mensen die dat weer kan aantrekken die je niet in de buurt wil hebben. Dus lang verhaal kort, wij zijn als fractie tot de conclusie gekomen dat het geen verstandig besluit is om op die locatie een opvangvoorziening te vestigen voor Oekraïners. Daarom dien ik in eerste instantie een motie in met collega Oostdijk van Forum voor Democratie om af te zien van deze opvangvoorziening. Ik zal ze zo in 1 keer indienen allemaal. Het zou zo maar eens kunnen zijn dat die motie het niet haalt helaas en daarom heb ik ook een andere motie nog achter de hand. Dat is een motie die de wethouder oproept dat als die voorziening er dan toch gaat komen, om dan aan een aantal belangrijke zorgen en wensen tegemoet te komen van de wijkraad. Dan gaat het niet alleen over handhaving en leefbaarheid en overlast die daar speelt en daarop in te spelen, dan gaat het ook over de garantie dat er geen andere groep dan Oekraïense vluchtelingen in deze opvang zal komen en ook geluidsoverlast beperkende maatregelen. Ook dat is een grote bron van zorg bij de wijkraad en veel omwonenden. Tot slot, als Rotterdam loopt het water ons over de schoenen wat ons betreft. We zien dat op alle mogelijke manieren de druk op de stad enorm is. Dat zien we nu ook bij de Oekraïne opvang. De wethouder streeft ernaar om permanent 2000 plekken voor Oekraïense vluchtelingen in de stad beschikbaar te hebben. We zitten nu op 1835, geloof ik. Wij vinden dat we moeten stoppen met dwangmatig naar die 2000 toewerken. We zien dat dat nu gebeurt door nieuwe opvangvoorzieningen te vestigen in wijken waar daar geen draagvlak voor is, waar ondernemers en bewoners er niet op zitten te wachten, waar de wijkraad bezorgd is. Dus ook de derde motie van mijn kant om het college op te roepen om het streven los te laten om 2000 opvangplekken te bieden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Kijk ik ondertussen rond. Als er nog andere sprekers zijn, dan kunnen die alvast dat laten weten. Ik zie in elk geval mevrouw Maassen.

Motie 1. Haalbaar en draagbaar

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van het 2minutendebat 'Geplande opvang Oekraïners aan Nieuwe Binnenweg';

constaterende dat:

- Rotterdam ernaar streeft om structureel over 2.000 opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen te beschikken;
- Rotterdam momenteel beschikt over 1.835 opvangplekken in 27 verschillende panden;
- de wethouder Welzijn, Sport, Samenleven en Digitale Inclusie meermaals heeft aangegeven de opvangcapaciteit voor Oekraïners voorlopig niet uit te breiden;

- er momenteel desondanks gezocht wordt naar nieuwe opvanglocaties om aan de 2.000 plekken te komen,

overwegende dat:

- deze zoektocht leidt tot potentiële nieuwe opvangvoorzieningen op locaties waar de veiligheid en leefbaarheid momenteel al zwaar onder druk staan en/of waar weinig draagvlak voor de beoogde voorzieningen is;
- Rotterdam niet juridisch gebonden is aan het aantal van 2.000 opvangplekken;
- het derhalve niet noodzakelijk en niet in het belang van Rotterdam en haar inwoners is om de huidige opvangcapaciteit voor Oekraïners uit te breiden,

verzoekt het college:

- het streven los te laten om structureel 2.000 opvangplekken beschikbaar te hebben voor Oekraïners;
- hiertoe indien nodig afspraken met regiogemeenten te herzien

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans

Motie 2. Voorwaarden voor een leefbare omgeving

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van het 2minutendebat 'Geplande opvang Oekraïners aan Nieuwe Binnenweg';

constaterende dat:

- de wethouder Welzijn, Samenleven, Sport en Digitale Inclusie voornemens is een opvang voor Oekraïense vluchtelingen te vestigen in het pand van het voormalige Hotel Emma aan de Nieuwe Binnenweg;
- de omgeving van de beoogde locatie momenteel al te kampen heeft met overlast en veiligheidsproblematiek;
- het vestigen van een nieuwe opvangvoorziening op deze locatie extra druk op de directe omgeving zou leggen;
- dit logischerwijze tot grote zorgen leidt bij de wijkraad, buurtbewoners en ondernemers;
- het doorlopen proces en de communicatie tot dusver tevens niet bevorderlijk zijn geweest voor het draagvlak voor deze opvangvoorziening,

overwegende dat:

- aan een aantal harde en essentiële voorwaarden van de wijkraad voldaan moet worden voordat een dergelijke opvangvoorziening op deze locatie überhaupt een optie is,

verzoekt het college:

- voorafgaand aan de vestiging van deze opvangvoorziening voor Oekraïense vluchtelingen aan de Nieuwe Binnenweg te garanderen dat:
  - in deze opvang voor Oekraïners geen andere groepen dan Oekraïense vluchtelingen zullen komen;
  - tegemoetgekomen wordt aan de zorgen en wensen van de wijkraad op het vlak van leefbaarheid, overlast en handhaving in relatie tot de komst van deze beoogde opvang;
  - geluidsoverlastbeperkende maatregelen worden meegenomen in de verbouwing tot opvanglocatie en dat eventuele (geluids)overlast na ingebruikname van de opvangvoorziening intensief gemonitord zal worden en

indien nodig met de betrokken partijen gezocht zal worden naar een mogelijke oplossing

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans en D.A. van Groningen

Motie 3. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van het 2minutendebat 'Geplande opvang Oekraïners aan Nieuwe Binnenweg';

constaterende dat:

- de wethouder Welzijn, Samenleven, Sport en Digitale Inclusie voornemens is een opvang voor Oekraïense vluchtelingen te vestigen in het pand van het voormalige Hotel Emma aan de Nieuwe Binnenweg,

overwegende dat:

- de omgeving van de beoogde locatie momenteel al te kampen heeft met ernstige overlast en veiligheidsproblematiek en daar momenteel niets bij kan hebben;
- het vestigen van een nieuwe opvangvoorziening op deze locatie extra druk op de directe omgeving zou leggen;
- dit logischerwijze tot grote zorgen leidt bij de wijkraad, buurtbewoners en ondernemers;
- het doorlopen proces en de communicatie tot dusver tevens niet bevorderlijk zijn geweest voor het draagvlak voor deze opvangvoorziening,

verzoekt het college:

- af te zien van het vestigen van de beoogde opvanglocatie aan de Nieuwe Binnenweg

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans en A.R. Oostdijk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Het woord is aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, we hebben eerder in deze raad ook al discussies gehad over processen van de gemeente waarin er wordt gezocht naar bepaalde opvanglocaties, waarbij de wijkraad en de wijk niet worden betrokken en waarbij er wel draagvlak is in de wijk om die opvang te bieden, maar men vooral ontevreden is over het feit dat ze niet worden betrokken. DENK en D66 hebben daar eerder al een motie over ingediend, dus mijn eerste vraag aan de wethouder is, neemt u deze motie alsnog als uitgangspunt en zorg er in de toekomstige gevallen voor dat die wijk en de wijkraad worden betrokken in de zoektocht naar opvangmogelijkheden voor deze groep. Want ik heb met een wijkraadslid gesproken en die gaf aan dat er brede steun was voor de opvang voor deze Oekraïners. Dat is ook logisch. Afgelopen week is er een onderzoek uitgekomen van het SEO en dat zal de VVD waarschijnlijk bekoren, want de Oekraïners dragen voor 3,5 miljard bij aan onze welvaart in Nederland. Dat is hartstikke goed en dan kan de impotentie zelfs stijgen naar 5 miljard. Hartstikke belangrijk, dus volgens mij moeten we deze groepen juist omarmen in Nederland en wat D66 betreft zouden we dit ook moeten doen voor asielzoekers, die ook meteen vanaf dag 1 zouden moeten kunnen werken. Mijn tweede punt is ik zie wel dat er wat afwegingen worden gemaakt, door wie dan ook, die niet helemaal aansluiten bij het beeld wat we van de

wijk hebben, bijvoorbeeld speelvoorzieningen voor kinderen die wel of niet in de buurt zitten van de plek waar de Oekraïners worden gehuisvest. Ik denk dan daar wonen ook gewoon kinderen in die wijk en op de Nieuwe Binnenweg. Ik woon er zelf toevallig ook. Twee vragen, 1, zorg in die gesprekken met de bewoners dat dat soort beelden worden opgehaald en 2, op het moment dat we erachter komen dat er in de wijk misschien wat magere voorzieningen zijn, breng dat dan over naar de verantwoordelijke wethouder, want dan kan die wethouder daar in ieder geval mee aan de slag. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Fijn, mevrouw Maassen, via de voorzitter, dat u in ieder geval aandragt dat ze ook een belangrijke bijdrage in onze samenleving hebben. Dat is ook de reden waarom we willen starten met uitspreken dat wij als Rotterdamse VVD pal staan achter die opvang van oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne, want deze mensen vechten voor hun, maar ook voor onze vrijheid. Zij verdienen daarom ook onze hulp en ook een veilige plek in onze stad. Ik wil daarbij ook nog opmerken dat wij natuurlijk ons landelijk als VVD ook vol inzetten om Oekraïne te helpen. De opvang voor Oekraïners hier in Rotterdam moet in onze optiek wel verstandig en zorgvuldig gebeuren, want bewoners rondom die Nieuwe Binnenweg hebben nu al te maken met structurele, hardnekkige overlast van bijvoorbeeld drugsverslaafden, daklozen en bedelaars. Die kwetsbare vluchtelingen uit Oekraïne verdienen wat ons betreft echt een veilige, rustige en leefbare plek. Laat ik eerlijk zijn, de Nieuwe Binnenweg is dat op dit moment nog niet. Daarom horen we graag van de wethouder hoe hij ervoor gaat zorgen dat de veiligheid en de leefbaarheid in de omgeving niet verder onder druk komt te staan, want dat is voor ons echt belangrijk en daarom tekenen we ook de motie mee van Leefbaar Rotterdam. We zijn ook benieuwd om te horen op welke manier de wethouder de vluchtelingen uit Oekraïne goed gaat laten landen op deze plek. Voorzitter, verder heeft het realiseren van een opvang voor kwetsbare vluchtelingen ook echt impact op hun buurt en op de ondernemers, dus op welke manier, D66 vroeg er net ook al naar, gaat de wethouder nu zorgen dat de buurt actief wordt betrokken bij dit traject? We vinden dat echt de verantwoordelijkheid van ons allemaal. Ik concludeer graag dat de VVD echt voor de opvang is, mits die opvang veilig is voor de buurt en ook voor alle vluchtelingen zelf. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank. Anderen op dit onderwerp? Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Voorzitter, het is tijd voor solidariteit. Solidariteit met Oekraïne betekent onder meer opvang van Oekraïense vluchtelingen, dus echt een dikke pluim voor wethouder Achbar dat hij een locatie heeft weten te vinden. Waar ik nog wel benieuwd naar ben, komt deze opvang in plaats van een andere opvanglocatie of is deze aanvullend op bestaande opvanglocaties? Dan het slechte nieuws, voorzitter, helaas moet de PvdA-fractie constateren, zoals ook voorgaande sprekers, dat de informatievoorziening over de opvang van vluchtelingen ronduit niet goed is gegaan. Wanneer gaan we dit als gemeente nou eens wel goed doen? Zo vraag ik aan de wethouder, want zowel naar bewoners, wijkraad als naar de gemeenteraad, we kunnen het wel, alleen we doen het te weinig.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank. Anderen? Dat is niet het geval. Dan is het woord aan wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (wethouder): Dank voorzitter. Laat ik nogmaals zeggen dat ik mijn excuses heb aangeboden en mijn hand in eigen boezem heb gestoken, maar dat vond Carrie in haar column niet zo gepast, dus die wilde ze nog niet aanvaarden totdat er een aantal andere uitdagingen opgelost zijn in die wijk. Dat geeft wel aan hoe het sentiment in die wijk is ten aanzien van de specifieke opvang, dat het probleem groter is waar bewoners tegenaan lopen

dan als het gaat om het realiseren van een opvangvoorziening. Daarmee zeg ik dus ook dat het proces niet helemaal goed is gegaan. Ik ben het met u eens als u zegt dat die wijkraad constructief heeft meegedacht en dat wij in het proces, zoals we die hebben ingericht en met elkaar hebben afgesproken, niet anders is dan bij alle andere Oekraïense opvangvoorzieningen, maar met name in het laatste deel, waarin een suggestie is gedaan door die wijkraad. Dat hebben wij laten liggen en dat ging met name om een aantal andere straten meenemen in die communicatie. Dat is iets wat we niet goed hebben gedaan en daarvan moeten leren om het de volgende keer beter te doen. Dank voor het compliment dat ik deze locatie heb gerealiseerd. Ik heb er inmiddels meer dan 40 gerealiseerd, maar ook dat compliment steek ik graag in mijn zak, maar dat is natuurlijk wel voor de ambtenaren die hier dagdagelijks hun stinkende best doen om die opvangopgave die we hebben in de stad goed te regelen voor alle doelgroepen die we hebben. In dit geval hebt u gehoord dat wij streven naar een capaciteit van 2000 voor Oekraïners. We zitten er nu iets onder en dat heeft te maken met de vervangingscapaciteit die er is. We hebben een aantal locaties dicht moeten doen, relatief groot. Dat had ik in de commissie ook aangegeven, 4 locaties gaan we weer openen binnenkort, waarvan de Nieuwe Binnenweg er een van is. Het streven is wel om naar 6 locaties te gaan. Ik ben het met u eens, als er informatie is wat we moeten ophalen, ook breed moeten ophalen, zeker als wij iets communiceren of ervaren dat een uitdaging is in die wijk, dat willen we terugleggen in het college. Dat doen we ook, zeker vanuit de integrale gedachte die we hebben bij de grote stad waarin we leven. Tegelijkertijd is het zo dat wij, ook zeker als het gaat om opvangvoorziening, kijken naar wie plaats je daar dan met de beschikbare voorzieningen, ook al zijn ze soms mager in zo een wijk, om in plaats van meteen per definitie het verder uit te breiden. Dus dat is altijd een afweging die je doet, kies je voor een specifieke doelgroep omdat er magere voorzieningen zijn of constateer je dat er magere voorzieningen zijn en plaats je daarop de doelgroep. Dus dat is ook een puzzel waar we continu mee bezig zijn, maar het is wel een punt waar we aandacht aan moeten besteden. Dan zijn er 3 moties ingediend. Voorzitter, ik begin met 'Haalbaar en draagbaar' en dat heeft te maken met het loslaten van het realiseren van 2000 opvangplekken voor Oekraïners. De opgave vanuit het Rijk is veel meer dan die 2000. We hebben in regioverband wel de afspraak met elkaar gemaakt die totale verdeling voor regio Rotterdam-Rijnmond doen we op deze manier, waarbij Rotterdam 2000 plekken realiseert. Het zou niet chic zijn voor mij om dan nu te zeggen, op basis van 1 locatie die nu geopend wordt op de Nieuwe Binnenweg, ik laat die afspraak los. Ik zie geen goede reden om te zeggen ik ga daar op dit moment van afwijken, voorzitter. Dus ik ga deze motie ontraden. Dan de tweede motie, voorzitter, voorafgaand aan de vestiging van deze opvangvoorzieningen met 3 dictums, om toe te zeggen dat er geen andere doelgroepen geplaatst worden in deze Oekraïne opvang. Daar kan ik iets mee omdat we dit echt realiseren om aan die 2000 te komen, dus het zou gek zijn als je dat doet voor andere doelgroepen. Dus dit dictum kan ik mee leven. Dan tegemoetkomen aan de zorgen van de wijkraad op het vlak van leefbaarheid, overlast en handhaving en ook in relatie tot deze beoogde opvang. Mevrouw Van Groningen vroeg daar ook naar, kijk wat voor effect dat heeft, maar ik wil wel voorkomen, en dat wil ik echt benadrukken, dat er illusie bestaat dat het openen van een opvangvoorziening per definitie problemen met zich meebrengt. Integendeel, het draagt bij juist vaak aan verbeteringen van die wijk, omdat dat ook weer levendigheid, leefbaarheid, sociale cohesie en noem het maar op brengt. Er is ook gerefereerd aan de bijdrage die deze specifieke doelgroep doet aan de welvaart van Nederland, is ook niet miskennend. Ik wil echt wel tegemoetkomen aan die zorgen en wensen en dat wil ik echt wel ook in de gesprekken ophalen van waar zitten nou de knelpunten. Ook die neem ik dan integraal naar het college als dat nodig is. Over de geluidsoverlast en de beperkingen, het hotel is redelijk gehorig, hebben we geconstateerd. Ook die kan ik omarmen als dictum, voorzitter, om dat nu wel mee te geven aan de eigenaar van het pand om daar iets mee te doen, om zeker ook in de toekomst geluidsoverlast te voorkomen. Daarmee kan ik motie 'Voorwaarden voor een leefbare omgeving' omarmen. Dan 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald'. U weet van mij dat ik geen domme dingen doe, dus als ik iets doe, dan heb ik daar goed over nagedacht. Voor mij is dat niet ten halve gekeerd dan ten hele

gedwaald, dus deze motie ga ik ontraden, want ik vind het juist een goede actie om daar een opvanglocatie voor Oekraïners te realiseren.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Zijn daarmee alle vragen beantwoord? Dat is het geval. Dit is een 2minutendebat, er is geen tweede termijn. Als indiener nog een kort moment, want u heeft binnen dit debat ook geen tijd meer.

De heer CEULEMANS (lr): Dank. Concluderend, oprecht dank aan de wethouder voor het omarmen van die motie om aan die voorwaarden, die wensen en de zorg van de wijkraad tegemoet te komen met een aantal praktische punten. Ik denk dat dat gewaardeerd wordt. Dat u de motie om de opvangvoorziening daar niet te vestigen niet heeft omarmd, dat had ik een beetje aan zien komen. Vandaar ook die andere motie. Tot slot, wat mij wel een beetje steekt, is dat u zegt het zou niet chic zijn richting gemeente en de regio om die 2000 plekken los te laten. Het gaat op dit moment niet over chic zijn, het gaat om kijken wat deze samenleving aankan. We zien dat Rotterdamse jongeren tot hun dertigste thuis zitten, bijna nergens meer een woning kunnen krijgen. Het sentiment wat er gewoon is, en inmiddels krijg ik ook, hoe kan het nu dat er voor een groep Oekraïners wel ineens zo een hotel kan worden ingezet? Dat is een sentiment dat leeft in deze stad. Daar moet aan tegemoet gekomen worden en dat vind ik net iets belangrijker dan chic zijn richting gemeente en de regio.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank. Dan is daarmee dit onderwerp afgerond. Dan deel ik u nog mede voor de orde dat motie 3 in stemming wordt gebracht voor motie 2 in volgorde der dingen. Kunt u dat in uw stemlijst op een goede manier opnemen. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van agendapunt 6.8.

7 KORTE BESPREEKPUNTEN

7.1 *Kort bespreekpunt over 'Financiële gevolgen organisatie EK Honkbal in Rotterdam', aangevraagd door het lid Maassen e.a.*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Gaan we door naar agendapunt 7.1. Dan heb ik nog 1 vraag aan de heer Vonk. Er was iets ter ore gekomen over een motie bij agendapunt 6.7, dat hij was ingetrokken. Klopt dat? Welke motie was dat, de heer Vonk?

De heer VONK (cu): Uit mijn hoofd nummer 6, maar in ieder geval die over die data en de bewoners.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dat hadden wij namelijk niet helemaal goed. Motie nummer 6 van agendapunt 6.7 is ingetrokken. Dan gaan we naar een kort bespreekpunt en dan gaan we, omdat het een nieuw instrument is, de gang van zaken doornemen. De gang van zaken is namelijk min of meer vergelijkbaar met de actualiteitenraad. De bespreking is in 1 termijn, tenzij een motie wordt ingediend. Ik neem deze keer de gang van zaken met u door. In de eerste termijn krijgen de indieners de gelegenheid vragen te stellen binnen de reguliere spreektijd voor de gemeenteraad. Vervolgens krijgen de overige fracties gelegenheid om aanvullende vragen te stellen binnen de reguliere spreektijd. Het college krijgt per fractie die vragen heeft gesteld 1 minuut, met een maximum van 6 minuten, om alle vragen te beantwoorden. Indien een motie is ingediend, volgt er een tweede termijn. Fracties krijgen dan maximaal 1 minuut voor het stellen van vervolgvragen of het geven van een reactie. Het college krijgt per fractie die in de tweede termijn vragen heeft gesteld 1 minuut, met een maximum van 4 minuten, om de vragen te kunnen beantwoorden. Het is vooral heel restrictief voor het college. We hopen dat dit enorme tijdswinst gaat opleveren. Binnen de tijdslimiet per termijn is er ruimte voor interrupties, waarbij de 30 seconden regel geldt. Ik denk dat het zich vanzelf wel uitwijst. We zijn bij 7.1 Kort bespreekpunt over 'Financiële gevolgen organisatie EK Honkbal in

Rotterdam', aangevraagd door het lid Maassen en dan is ook het woord aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, Rotterdam is een wereldstad, een wereldstad met topsportevenementen. Daar mogen we trots op zijn, trots op het feit dat er zoveel verschillende verenigingen zijn van zoveel verschillende garnering die het voor elkaar krijgen om WK's, EK's en andere soorten topsportevenementen te organiseren in onze stad. Daarom is er een hele simpele vraag vanuit die topsportorganisatie, ditmaal honkbal, bij de gemeente neergelegd. Dat is help ons, help ons met onvoorziene omstandigheden. Dat is ook de vraag die ik hierbij als raadslid neerleg bij het college en bij de wethouder. Wethouder, wilt u alstublieft nog een keer kijken naar de oproep van de honkbalvereniging die vraagt, help ons nou met het oplossen van de onvoorziene omstandigheden en de onvoorziene financiële lasten die het ons heeft opgeleverd bij de organisatie van een topsportevenement? Ik vraag u niet meteen direct om een antwoord, maar wel om uw uiterste best te doen om aan die oproep gehoor te geven. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dank u wel, voorzitter. Onze wethouder Sport haalt een toonaangevend sportevenement naar Rotterdam. Terecht overigens, want Neptunus is een honkbalclub van wereldniveau. Het EK is ondertussen voorbij en Nederland heeft de cup gewonnen. Rotterdam heeft laten zien dat we internationale sport op topniveau kunnen organiseren, maar, voorzitter, de nasmaak is helaas bitter. De organisatie blijft namelijk achter met een tekort van 150.000 euro, een tekort dat deze vereniging eenvoudigweg de kop kost, niet door slecht beheer of mislukte kaartverkoop, maar door veiligheidsmaatregelen, die door de wethouder en de politie zijn opgelegd, maatregelen die pas 3 weken voor het toernooi ineens nodig bleken te zijn, omdat demonstranten zich meldden. Voorzitter, wat deed Neptunus? Ze deden wat van hen gevraagd werd. Ze pasten zich aan, ze volgden alle aanwijzingen, ze zorgden voor een veilig, gezellig en respectvol toernooi voor gezinnen, voor sportliefhebbers en voor Rotterdam. Voorzitter, nu laat de wethouder ze in de kou staan en geeft niet thuis, alsof ze dit over zichzelf hebben afgeroepen, alsof Neptunus had moeten voorkomen dat Israël überhaupt meedeed, alsof het probleem niet bij reischoppers lag, maar bij de vereniging Neptunus, die zich aan de regels hield. Voorzitter, is dat werkelijk het Rotterdamse antwoord? Wie zich netjes gedraagt, wordt gestraft omdat anderen dat niet doen, dat de terreur van enkelen zwaarder weegt dan de inzet van velen. Voorzitter, laten we dit fatsoenlijk en rechtvaardig oplossen. De honkbalbond legt vanuit hun sportactiviteit 50.000 euro bij, het ministerie van VWS doet vanuit de sporttak hetzelfde, maar dan wel onder de voorwaarde dat Rotterdam ook meedoet. Dan rest dus slechts nog 1 partij, de wethouder die dit toernooi binnenhaalde. Laat de wethouder zijn verantwoordelijkheid nemen, niet als gunst, maar als fatsoen, want Rotterdam hoort zijn sporthelden niet te laten vallen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Iv): Voorzitter, ik kan het heel kort houden, want ik heb weinig toe te voegen aan wat mevrouw Maassen en mevrouw Verkoelen gezegd hebben. Deze organisatie, Neptunus, heeft zich met echt de beste wil van de wereld ingezet om dit op een goede manier te laten verlopen, dit toernooi, onder heel lastige omstandigheden, met demonstraties, waarover wij van mening verschillen, maar dat zal ik nu voor de lieve vrede maar niet op gaan rakelen. Onder ongelooflijk moeilijke omstandigheden hebben zij dat op een hele goede manier laten verlopen. Daar zijn allerlei maatregelen voor nodig geweest, waar zij zelf ook niet om hebben gevraagd, waar ze zelf ook maar gewoon mee geconfronteerd zouden zijn, en het is wat onze fractie betreft echt onacceptabel dat de organisatie Neptunus nu achterblijft met een strop aan de hand van iets wat ze heel goed gedaan hebben en waarop ze geen

andere keuze hebben gehad. Dus ik verwacht van de wethouder de houding die mevrouw Maassen en mevrouw Verkoelen ook gevraagd hebben.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Honkbal is een van die topsporten en Nederland is zelfs de derde van de wereld. Dus het is natuurlijk werkelijk fantastisch dat wij in Rotterdam dit EK hebben mogen hosten. Daar zijn wij als VVD ook echt heel trots op. Er is al heel veel gezegd, dus ik sluit me aan bij de bijdrages van mevrouw Maassen, mevrouw Verkoelen en de heer Ceulemans, want de bottom line is natuurlijk dat het niet zo mag zijn dat de sportclub Neptunus alles op alles heeft gezet om dit evenement veilig te laten verlopen en dan nu overblijft met de zogenaamde gebakken peren. Dus ik hoop inderdaad dat het college alles op alles gaat zetten om het mogelijk te maken Neptunus te helpen en te zorgen dat het gewoon een gezonde financiële club blijft. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank. Zijn er nog andere sprekers op dit onderwerp? Dat is niet het geval. Dan geef ik het woord aan wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, ook ik ben enorm trots op Rotterdam als topsportstad. Zo staan ook bekend als stad op internationaal niveau. We doen het op veel sporten hartstikke goed en daar dragen wij als Rotterdam zeker aan bij. We hadden een EK Honkbal hier en Nederland is uiteindelijk ook finalist geworden, dus die hebben de eerste prijs ook weten binnen te slepen. Dus ook daarin is het hartstikke goed gegaan. De aanloop daarnaartoe heeft wel het een en ander gevraagd qua organisatie. Er zijn wat adviezen uit voortgekomen, waarbij er vanuit verschillende diensten is gesproken met die partij. Ook ik heb met die partijen gesproken, waaronder de Europese bondsvoorzitter, de nationale bondsvoorzitter NOC*NSF en de stichting die dit evenement specifiek organiseert. Dat zijn 2 losse juridische entiteiten. Het is natuurlijk vervelend om te horen dat een club als Neptunus eventueel zou omvallen. Met mijn sporthart, als sportwethouder en natuurlijk de topsportstad die we zijn, zou dat mijn eer te na zijn als zo een club omvalt, maar dat geldt voor alle clubs die we hebben in Rotterdam, zal ik er alles aan doen om dat te voorkomen. Ik heb onvoldoende zicht op wat is die financiële strop, anders dan het bedrag wat genoemd wordt, maar u doet een oproep om met ze daarover in gesprek te gaan en het lijkt me goed dat we dat breder doen, dat ik daar ook met de burgemeester in optrek, om te kijken hoe we daarmee omgaan. Nogmaals, bij mij is het belangrijk dat een club niet omvalt na het organiseren van zo een evenement. Dus ik heb uw oproep gehoord. Ik ga daar graag mee aan de slag en wij gaan dan ook graag met de partijen daarover in gesprek.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank. Is daar nog aanvulling nodig van de burgemeester? Nee, geen vraag gesteld aan de burgemeester. Zijn er nog vragen blijven liggen voor de tweede termijn? Mevrouw Verkoelen voor de tweede termijn.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dat wordt tweede termijn bij een kort bespreekstuk. Kan de wethouder iets concreter zijn? Ik waardeer het mogelijk dat u inderdaad die stap wilt nemen. Ik denk ook echt dat we het moeten doen, want anders gaat ook VWS het niet doen. U gaat dus nu in overleg en dan gaat u kijken of u het ook kunt organiseren met ze. Heeft u daar ook een beeld van op welke termijn? De andere clubs zijn al echt bezig. Het ligt er nu, dus het zou wel leuk zijn als we daar iets meer van zouden kunnen horen, want het speelde natuurlijk. Ik vind al heel jammer dat het de krant haalde en dat het ook vervolgens speelde. Dan denk je wat jammer, waarom hebben we dat niet zelf? Het is zo jammer dat dat door andere partijen dan wel opgepakt wordt en door ons niet. Dus kunt u daar iets concreter over zijn, hoe u zich dat in gedachten heeft?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Van der Velden, u heeft nog een aanvullende vraag? Ik zei namelijk tweede termijn. Ik had net een heel verhaal voorgelezen dat als er geen motie wordt ingediend er geen tweede termijn is. Excuus, dat was van mijn zijde wennen aan deze vorm. Als de heer Van der Velden nog een aanvullende vraag heeft, dan geef ik daar graag de gelegenheid voor. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Ik zou toch graag van de wethouder willen weten wat dan zijn inzet wordt. De stichting spreekt van 150.000 euro, dat is nogal een bedrag. Ik neem aan dat u dat eerst gaat controleren of dat klopt. Dan heb ik nog een vraag, klopt het dat dit toernooi de gemeente Rotterdam al 197.000 euro heeft gekost? Stel dat je ook nog een tegemoetkoming gaat doen aan de stichting, ik hecht er geen oordeel aan, maar ik denk dat het wel noodzaak is dat de gemeenteraad hier eerst over wordt geïnformeerd voordat u pas echt stappen gaat nemen tot compensatie. Dus die toezegging zou ik heel graag willen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dat zijn de resterende vragen aan de wethouder. Wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, laat ik beginnen met ik heb nog niet het plan uitgekristalliseerd, maar ik vind het belangrijk om wel in gesprek te gaan en te blijven met de organisatie. Volgens mij heeft u ook mij horen zeggen dat voor mij het allerbelangrijkste is dat sportorganisaties niet omvallen. Het is logisch om eerst te kijken waar bestaat dat bedrag uit en hoe wordt dat vormgegeven. Daar heb ik onvoldoende naar gekeken. Wij hebben inderdaad ruim 197.000 euro al bijgedragen aan dit evenement. Er doet zich nu een financiële situatie voor die wat aandacht vraagt. Er zijn een aantal partijen die hebben gezegd wij willen daarin bijdragen. Er is een verzoek bij ons neergelegd. Er wordt nu een oproep gedaan vanuit de raad van ga in gesprek vanuit de gedachte ook ik wil niet dat sportorganisaties omvallen, maar daar wil ik ook breder in het college gaan kijken, omdat we verschillende rollen en verantwoordelijkheden in dit proces hebben gehad, om te kijken kunnen we daar dan een oplossing voor vinden. Of ik daar een harde toezegging over moet doen omdat het per se naar de raad moet, ik wil eerst ophalen hoe de situatie is en wat dat concreet betekent vanuit ons. Als u mij die ruimte gunt om het op die manier te organiseren, dan zou ik dat enorm waarderen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Sorry dat ik het nog zeg, maar ik bedoel de raad is wel het controlerende orgaan. Dus voordat er stappen worden genomen, lijkt het me heel gebruikelijk dat eerst de raad wordt geïnformeerd wat de uitkomsten van het gesprek zijn voordat u als college een beslissing neemt. Dus ik wil de toezegging dat u eerst naar de raad komt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen, aanvullend.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): De wethouder zeg, ik wil binnen het college gaan kijken hoe de verschillende rollen ... Maar het gaat hier toch over de sportactiviteit? Dat is mijn vraag. De honkbalbond doet het, de VWS vanuit de sporttak doet het, daarom kijk ik ook juist en vroeg ik ook vanmorgen nadrukkelijk aan de wethouder, omdat ik echt wel vanuit de sporttak die hulp wil zien, want daar zit het voor ons natuurlijk. Anders weet ik wel hoe het loopt, dan gaat het door het hele college en is er niemand voor te vinden. Overigens, die 197.000 was voor het evenement echt al een subsidie. Dus dat is een andere activiteit. Dit was in 1 keer vanwege die veiligheid. Het gaat dus om 50.000 euro.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Maassen, interruptie.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, een interruptie op de heer Van der Velden. Mijn vraag aan de heer Van der Velden, u bent het toch met mij eens dat wij aan het eind van elk jaar een begroting met elkaar vaststellen waarin we kaders opnemen als raad, waarin wij ook het college de bevoegdheid geven om binnen die kaders geld uit te geven en dat we niet elke euro die dan daadwerkelijk wordt uitgegeven ook nog eens hier als stempelmachine langs laten gaan? Zolang dat binnen dat kader past, hoeven wij dit toch ook helemaal niet te zien? Subsidiekaders worden vastgesteld, energiekusjes krijgen geld toegekend. Ik ben op zoek naar in welke hoedanigheid vraagt u dit nou, want volgens mij hebben wij vorig jaar een heel duidelijke begroting vastgelegd.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Het gaat, als ik het moet geloven, om een substantieel bedrag van anderhalve ton. Vijftig? Oké, maar het blijft een bedrag natuurlijk. In uw aanvraag stond ook de naam van de stichting verkeerd, dus de getallen controleer ik ook. Er stond Neptunes en het is Neptunus. Die fout stond er niet 1 keer in, maar wel 5 keer. Ik wil graag altijd weten als raadslid waar we over praten. Nu hoor ik 50.000 euro, maar ik wil graag toch op de hoogte gehouden worden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, dan concludeer ik dat het meer nice to know is dan dat u in uw kaderstellende rol als raadslid hier informatie vraagt. Mijn vraag aan de wethouder is dan, zou u gewoon zo snel mogelijk ervoor kunnen zorgen dat dit geregeld wordt? Van mij krijgt u dan wel dat mandaat op basis van de begroting die wij vorig jaar met elkaar hebben vastgesteld als raad.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Voorzitter, als raadslid heb je alle recht om iets te vragen als een wethouder iets toezegt, dat hij gaat rapporteren. Dan wil ik die rapportage ook eerst zien, heb ik alle recht toe als raadslid, heeft u ook, hebben we alle 45 raadsleden. Dat is een hele normale vraag, dus daar kan ook heel normaal mee omgegaan worden.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Mevrouw Verkoelen. Ik wil daarna dit debatje afronden en dan ga ik terug naar de wethouder.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dat is duidelijk, voorzitter. Ik wil het nog een keer herhalen, want ik had het in mijn betoog al. Het gaat om 150.000 euro, waarvan de bond 50.000 euro op zich neemt. VWS zegt ook 50.000 euro toe, mits Rotterdam dat ook doet. Dat is het voorstel, niet meer en niet minder. Al het andere ligt inderdaad in de subsidiestroom.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank voor de verheldering. Wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, nogmaals, ik wil daar heel transparant over zijn hoor, ook naar de heer Van der Velden, maar ik ben het wel met mevrouw Maassen eens. We hebben natuurlijk een aantal spelregels met elkaar afgesproken en een kader van, hoe vindt die verantwoording plaats? Ik begrijp uw vraag en daarom denk ik ook kan ik daar iets in doen, maar tegelijkertijd vind ik het voor het proces misschien alleen maar vertragend dan dat het snel een oplossing met zich meebrengt. Vandaar dat ik geen keiharde toezegging wil doen, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Ik zou als voorzitter hier iets over willen zeggen, want u heeft eerst gezegd dat u met Neptunus in gesprek gaat en dat terugkoppelt aan de raad. Dat is gewoon een kwestie van een brief sturen en dat lijkt me een prima toezegging, die u in eerste termijn al heeft gedaan. Ik zie daar dus niet zo een groot verschil in, tussen wat er gevraagd wordt en wat u wil leveren. De heer Coşkun wil daar nog 1 ding op inbrengen.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, ik zit te denken. Meestal laat mijn geheugen mij niet in de steek, maar ik kan mij niet herinneren dat ik dat zo heb gezegd.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Ik heb deze toezegging letterlijk van de griffie binnengekregen.

De heer ACHBAR (wethouder): Ik vraag me af of ik dat zo heb gezegd, want volgens mij is er een vraag gesteld vanuit de heer Van der Velden en dat ging met name om die toezegging.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dat wordt in twijfel getrokken. Ik kijk nog naar de griffie, maar het lijkt me ook niet een hele gekke gang van zaken eerlijk gezegd. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voor de orde, ik weet niet of het direct een brief was. Maar u heeft wel duidelijk gezegd, ik kom bij u terug als raad om te melden hoe we het gaan oplossen. Dat was wel heel duidelijk voor mij.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, ik heb ook nooit een actieve herinnering aan wat ik zeg, maar dat terzijde. Wij willen weten wat nou het beleid is, want normaal is het buiten het stadion, dat doet gemeente. Dat staat ook een beetje in brief van de burgemeester. Dat geldt voor voetbal, geldt voor honkbal, geldt voor alle sportwedstrijden. Nu omdat Israël meedoet, is Neptunus opgezadeld met extra kosten. Dat is hun claim. Dat is dan de schuld van Israël, misschien kun je daar de rekening naartoe sturen. Dus de vraag is een beetje, bij wie legt u nu rekening, want dat kan ook bij die internationale bond liggen? Wij willen weten, gaan we nou een aparte uitzonderingspositie voor Neptunus maken? Straks komt Sparta, of Feyenoord of weet ik veel wie. Wat is het beleid van de gemeente? Daar willen we wel helderheid over hebben. Wat doen we wel en wat doen we niet? Neptunus moet niet failliet gaan, daar zijn we het allemaal over eens, maar zo een internationale bond heeft ook verplichtingen, die hebben ook lidstaten en weet ik veel wie. Die kunnen ook allemaal bijdragen in deze bijzondere situatie.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dat is een bijdrage die beter gepast had in de eerste termijn, want u brengt nu een heel nieuw punt in. Maar goed ik de wethouder heeft het gehoord, dus wellicht kan hij daar nog iets op zeggen. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Het is een ordepunt, voorzitter. De wethouder heeft een informatieplicht, is een wettelijk kader. Dus niets spelregels, er zijn geen spelregels. Dat is wettelijk kader, u heeft informatieplicht. Als ik erom vraag, dan moet u dat gewoon doen. Helemaal niet de kaders van wethouder Achbar. Dit is gewoon wettelijk kader.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, de vraag van de heer Coşkun, is dit een uitzonderingspositie? Ik heb nog niets toegezegd. Ik heb nog niet gezegd dat wij daar een bijdrage aan gaan leveren, ik heb het volgende gezegd. Naar aanleiding van de oproep die hier wordt gedaan, onder andere van mevrouw Maassen, ga in gesprek, doe een handreiking

en wat ik wil voorkomen, is dat sportclubs omvallen. Dat is wat ik wil als sportwethouder. Ik zal er alles aan doen om te voorkomen dat sportorganisaties omvallen. Hoe dat eruitziet om dat te voorkomen, is door met ze in gesprek te gaan. Er zijn meerdere partijen bij betrokken geweest, zowel intern als extern. Daar gaan we met elkaar het gesprek voeren van wat ligt er nu op tafel, wie heeft waar een verantwoordelijkheid in en wat is de situatie rondom omvallen en welke bijdrage kan daaraan geleverd worden door al die partijen. Als ik dat inzichtelijk heb en er ligt een oplossing, dan zal ik u daarover informeren.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De toezegging is, de wethouder gaat in gesprek met Neptunus en gaat de raad daarna daarover informeren. Dan is bij deze alles gewisseld over dit agendapunt 7.1 en wil ik dat hiermee afronden.

9 MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan zijn we toe aan agendapunt 9. Dan geef ik het woord weer aan de burgemeester. We doen 1 motie vreemd, die zit ik nog voor, en dan gaan we daarna door naar het stemvenster.

De heer KOSTER (lr): Voorzitter, mag ik? Sorry.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Ik heb nog een aangepaste motie. Zou ik die mogen indienen?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Uiteraard. Aangepast dictum, inhoudelijk aangepast?

De heer KOSTER (lr): Nee. Dat is de motie veilig op de terrassen en die is nu ook ondertekend door mevrouw Verkoelen, door het CDA en door Forum.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan mag die direct naar de griffie alstublieft.

9.1 *Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Kaapverdisch voetbalfeest in Rotterdam', aangevraagd door de leden Dekkers en Kind.*

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan gaan wij door naar 9.1 Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Kaapverdisch voetbalfeest in Rotterdam', aangevraagd door de leden Dekkers en Kind. Dan geef ik als eerste het woord aan de heer Kind.

De heer KIND (volt): Dank u wel, voorzitter. Het is een bijzondere week, want Kaapverdië heeft zich voor het eerst geplaatst voor het WK voetbal. Dat is heel bijzonder. Ze wonnen afgelopen maandag met 3-0 tegen Eswatini en daarmee zijn ze eerste geworden in groep D en zijn ze boven Kameroen geëindigd. Dat is bijzonder, want Kameroen heeft 5 keer de Afrika Cup gewonnen en 29 miljoen inwoners, terwijl Kaapverdië, dat weten we allemaal, slechts 600.000 inwoners heeft. Dat is kleiner dan Rotterdam en daarmee zijn ze ook het op 1 na kleinste land dat zich ooit heeft geplaatst voor het WK. Dat is een ongelooflijke mijlpaal, niet alleen voor Kaapverdië, maar ook voor ons als stad. Want als je kijkt naar Kaapverdië, worden wij ook wel eens het elfde eiland van Kaapverdië genoemd, omdat wij de diaspora, de grootste gemeenschap hebben met ongeveer 35.000 Rotterdammers met de roots in Kaapverdië. Ook als we kijken naar het team van Kaapverdië, die heeft ook Rotterdamse roots. Er zijn 6 spelers met Rotterdamse roots en ik ga ze nu opnoemen, vind ik leuk. Garry Mendes Rodrigues, Jamiro Monteiro, Dailon Livramento, Sidney Lopes Cabral, Deroy Duarte en Laros Duarte. Het lijkt ons geweldig als we vanuit het stadsbestuur niet alleen felicitaties overbrengen aan de gemeenschap, maar ook aan het voetbalelftal zelf, maar ook in gesprek

gaan met jullie zijn geplaatst, wat zijn de behoeftes rondom een eventuele viering van het kijken van een wedstrijd of een evenement rondom de wedstrijden tijdens het WK. Wil natuurlijk niet zeggen dat we dat niet ook menen voor alle andere landen die nog niet zijn geplaatst, ik noem Suriname, ik noem een Curaçao, Marokko, Turkije, landen die al geplaatst zijn, Nederland natuurlijk ook al, maar het lijkt ons een heel mooi signaal richting de gemeenschap om dat via een motie te doen. Daarom hebben we een motie. 'Kaapverdisch voetbalfeest in Rotterdam' dienen we in samen met PvdA, CDA en GroenLinks en dat doen we dan bij deze. Dank je wel.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Kaapverdisch voetbalfeest in Rotterdam

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van het agendapunt 9 'Motie Vreemd aan de orde van de dag';

constaterende dat:

- het nationale voetbalelftal van Kaapverdië zich op maandag 13 oktober 2025 voor het eerst in de geschiedenis heeft geplaatst voor het Wereldkampioenschap voetbal;
- dit een historisch moment is dat wereldwijd wordt gevierd door Kaapverdianen, en in het bijzonder door de grote Kaapverdische gemeenschap in Rotterdam;
- meerdere spelers uit de Kaapverdische selectie Rotterdamse roots hebben of in Rotterdam zijn opgegroeid;

overwegende dat:

- sport verbindt, trots brengt en gemeenschappen dichter bij elkaar brengt;
- de kwalificatie van Kaapverdië voor het WK voetbal niet alleen sportief historisch is, maar ook een bron van trots en inspiratie vormt voor duizenden Rotterdammers met Kaapverdische wortels;
- het gepast is dat de stad Rotterdam dit bijzondere moment meeviert en erkent als blijk van waardering voor een gemeenschap die al decennialang bijdraagt aan het karakter van de stad

verzoekt het college:

- namens het stadsbestuur een officiële felicitatie over te brengen aan de Kaapverdische gemeenschap in Rotterdam en het nationale elftal van Kaapverdië;
- in gesprek te gaan met de gemeenschap over de mogelijke behoeftes voor festiviteiten tijdens het Wereldkampioenschap voetbal in 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers, T. Kind, M.E. Vogelaar, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. Leewis en M.R. van Campenhout

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan kijk ik nog naar de andere indieners, die hebben geen tijd meer, maar moet daar nog iets aan toegevoegd worden of is dit zo voldoende toegelicht? Mooi, dan gaan we naar wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, ik begrijp dat dit een hele sympathieke motie is. Dat is natuurlijk fantastisch, dat Kaapverdië zich heeft geplaatst voor het WK 2026. Het is een unieke prestatie voor Kaapverdië. Met zo een 30.000 Kaapverdianen in Rotterdam, en

daarmee dan ook een 6 in het elftal van Kaapverdië, kan je wel zeggen dat wij een goede hofleverancier zijn voor het Kaapverdiaanse elftal. Tegelijkertijd vind ik hem, met 170 nationaliteiten die we in Rotterdam hebben, waar we heel veel landen hebben die zich kwalificeren voor het WK, toch iets ingewikkeld. Als ik hem mag afdoen door een toevalligheid die zich morgen voordoet, waarbij een delegatie vanuit Kaapverdië aanwezig is hier in Rotterdam, die ik toch zie en daarmee de felicitaties namens de raad mag overbrengen, dan wil ik hem op die manier toezeggen in plaats van deze motie omarmen, om te voorkomen dat we straks wekelijks een motie hebben voor een voetbalfeest in Rotterdam. Het blijft natuurlijk als mogelijkheid voor de Kaapverdiaanse gemeenschap om te allen tijde, niet alleen tijdens het wereldkampioenschap van voetbal in 2026, een feest in Rotterdam te houden. Dus het is echt een sympathieke motie, maar ik zou bij deze de toezegging willen doen om morgen de felicitaties namens u als raad over te brengen voor de prestatie die het Kaapverdiaanse elftal heeft geleverd.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dank u wel. Bij een motie vreemd, dat is geen debat, dus dat is indienen en ik ben klaar. Dan horen we bij de stemming hoe dat verder uitpakt.

De heer CEULEMANS (Ir): Punt van orde, maar niet over de inhoud.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): De heer Ceulemans, punt van orde.

De heer CEULEMANS (Ir): Ik ga niet over de inhoud praten, dat beloof ik. Dit toont dan wel aan dit is gewoon niet een onderwerp dat zich leent voor een motie vreemd, omdat dit roept bij iedereen een reactie op. Iedereen wil er iets over zeggen. De indiener is niet tevreden met dat hij geen nabrander mag hebben. Dus moet dit nou op deze manier? Kan je hem niet intrekken?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dat is aan de indiener. Was daar nog een toezegging? Ja, er was wel een toezegging. De wethouder heeft toegezegd om bij de contacten met de delegatie uit Kaapverdië, die hij deze week nog spreekt, de felicitaties namens de raad over te brengen. Dat staat genoteerd. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 9.1 en daarmee zijn we ook aan het einde gekomen van de inhoudelijke besprekingen van deze raadsvergadering.

10. Stemvenster.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren): Dan gaan we ons hier opmaken voor het stemvenster en dan kijk ik rond hoe lang schorsing gewenst is. We willen graag een kwartier schorsen. Ik hoor 10 minuten, ik hoor een kwartier, ik hoor 20 minuten, dus dan houd ik het in het midden op een kwartier. Dus we gaan om 21.20 uur verder met de vergadering. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

De heer BALCHA (d66): Mijn fractie heeft nog meer tijd nodig om zich voor te bereiden, 10 minuten.

De VOORZITTER: Dan gaan we om 5 over half door.

De VOORZITTER: We zijn weer zo goed als compleet. Ik heropen de vergadering.

Heropening

De VOORZITTER: Wij zijn gekomen bij het stemvenster, bij de besluitvorming naar aanleiding van het debat van vandaag en de amendementen en moties die daarbij zijn ingediend. Ik heb een aantal pairs die ik met u wil delen. Dat is, mevrouw Yildirim is gepaard met de heer Becker, de heer Akhatab met mevrouw De Jong, de heer Dahoe met de heer Kind. Voordat we gaan stemmen, wil ik u vragen of er nog stemverklaringen zijn? We gaan eerst de stemverklaringen doen. Ik heb gebeld. Kan een deel van de VVD-fractie nog opgepiept worden? We gaan maar gewoon eerst de stemverklaringen doen. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, kort bij 6.3 over de wijkraden. Als ons amendement wordt aangenomen, dan zijn wij natuurlijk voor het Kiesreglement, maar als dit niet wordt aangenomen, dan moeten we helaas tegen dit Kiesreglement stemmen, want die politiek moet er echt uit. Dan bij 6.3 heb je de amendementen AE en AF, allebei met dezelfde titel. Daar kwamen wij niet uit. We zijn niet voor dat lotingsstelsel, dus daar zullen wij daarom tegen stemmen. Er is ook nog een motie bij 6.5, de motie 'Alle 2 voor betaalbaar OV!' Wij zijn wel voor het stelsel dat dan voor iedereen zou moeten gelden, maar als dat om allerlei redenen niet lukt, zijn wij voor vermindering voor de minima. We zullen nu voor stemmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Dat is ook bij 6.3 en dat gaat over het Kiesreglement. We hebben daar een verhit debat over gevoerd, maar ongeacht die uitkomst zijn we niet van het bestuurlijk vandalisme en leggen we ons wel neer bij die uitkomst en gaan wij daar wel voor stemmen voor het reglement.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Motie 6.8.3 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald'. Ondanks dat we er wel positief tegenover staan om de wijk en de wijkraadsadviezen te betrekken, kunnen we ons niet helemaal vinden in overige delen van het dictum. Gezien de beantwoording van de wethouder, hebben we voldoende comfort dat dat in de toekomst gebeurt, dus zullen wij tegen stemmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Bij 6.3, de motie over het ontslag van de wijkraadsleden. Op zich vinden we het nu een beetje zwaarwegend dat het college dit beslist, maar tegelijkertijd zien we ook wel een aantal gevallen van integriteitsschending en disfunctioneren. We zien nu te weinig zekerheid hoe we het dan wel gaan oplossen in dat soort gevallen dat we nu niet voor het amendement kunnen stemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Stemverklaring op motie 9.1.1, motie vreemd. Daar wel over getwijfeld, omdat de motie natuurlijk heel erg sympathiek is, maar aan de andere kant zien we ook dat er heel veel landen zijn die wij als Rotterdam kunnen feliciteren met een plaatsing voor het WK, zoals ook gemeenschappen die in Rotterdam leven, denk aan Iran, Marokko, Tunesië, Egypte, Algerije, Ghana, Engeland, Oezbekistan, Mexico, Argentinië, Colombia, Brazilië. Engeland met veel exchange studenten, bij deze ook van harte gefeliciteerd, maar belangrijker nog, ook landen die zich nog kunnen plaatsen, zoals Suriname, Curaçao met Dick Advocaat, Polen en Turkije. Wij zullen wel voor deze motie stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: U heeft ze inmiddels allemaal al gefeliciteerd, dus dat was heel mooi, ook degenen die nog niet geplaatst zijn, maar dat zullen ze in die landen vast als een

aanmoediging opmerken, dat ze denken de Rotterdamse raad heeft toch mooi uitgesproken dat ze wensen dat ze ernaartoe gaan. Hartelijk dank. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dan zal ik het toch iets korter doen dan de heer Soytekin op motie 9, motie vreemd. Wij wilden juist zeggen we gaan ook geen condoleance sturen naar Indonesië omdat ze juist uit de race zitten. Ik ben in ieder geval blij dat u ze allemaal gefeliciteerd heeft, dan hoeft ik niet ook die hele lijst op te dreunen. Ondanks dat we het een hele sympathieke motie vinden en het natuurlijk hartstikke mooi is dat we landen complimenteren of juist een steuntje in de rug geven dat het jammer is dat ze eruit liggen, gaan wij toch tegen deze motie stemmen. Er is een mooie toezegging van de wethouder en dat is voor ons voldoende.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank voorzitter. Op 6.7 'Horecabeleid onder de loep' hebben wij 3 stemverklaringen, beginnend met motie 1. Dit gaat over een heel klein aantal gevallen, waar we het vaker over hebben gehad ook in de commissie, en we denken dat uit deze gevallen al concrete lessen getrokken worden en kunnen worden. Dus we zien geen heil in een economisch controlebeleid alles wat je in de buitenruimte wil doen. We vinden het onwenselijk dat economische waarde hier mogelijk de overwegende factor kan zijn in de buitenruimte, in plaats van bijvoorbeeld de waarde van biodiversiteit en stadsnatuur. Dat is 1. Nummer 2 gaat over motie 4. Wij zien de zorgen van ondernemers en we zien de oplossing in de motie niet als de juiste oplossing. Het is een onderwerp dat breder opgepakt moet worden vanuit het armoede en dakloosheid beleid. Vandaar stemmen wij tegen. Als laatste motie 5. We willen juist een goed verwachtingsmanagement op dit onderwerp en dat bewoners en ondernemers weten waar ze aan toe zijn. We nemen de zorgen heel erg serieus, maar we willen ook niet dat ze om de zoveel maanden te maken hebben met nieuw beleid. We zijn dus voor, maar wel met goed verwachtingsmanagement.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Maassen eerst, dan de heer Oostdijk en dan mevrouw Vlieger. Mevrouw Maassen zat al langer.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik heb net een stemverklaring gegeven op 6.8.3, maar dat was bedoeld op 6.8.2.

De VOORZITTER: Dank u wel. Eerst de heer Oostdijk, dan mevrouw Vlieger.

De heer OOSTDIJK (fvd): Dank u wel, voorzitter. Zes punt 8, motie 2, daar hadden we het over. Wij gaan voor stemmen op motie 3 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald'. Mocht die het niet halen, dan gaan we toch voor deze motie stemmen om ervoor te zorgen dat er aan enkele essentiële voorwaarden van de wijkraad gehoor gegeven wordt. Dank u.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLI EGER (gl): 6.8, motie 2 inderdaad. We zijn heel erg tegen de stigmatisering van deze groep mensen en we zien dat wel in deze motie een beetje erdoorheen komen. Tegelijkertijd vinden we het heel belangrijk om de zorg van de wijkraad en de bewoners serieus te nemen. We denken dat dit een goed signaal is om hier dan toch voor te stemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Vogelaar.

Mevrouw VOGELAAR (pvda): Zelfde debat, zelfde motie. Ik sluit mij geheel aan bij wat mijn collega Vlieger net zei, maar wil ook noteren dat de PvdA-fractie hierop een stemverklaring heeft ingediend.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): We hebben een stemverklaring bij het amendement van Leefbaar met betrekking tot Wijk aan Zet, 6.3 amendement B 'Laat geen stem verloren gaan'. Er zijn terechte zorgen over het aangepaste stelsel en het amendement. We volgen de argumenten in het debat van alle partijen, echter wordt er nu alleen over mogelijke voordelen voor politieke partijen gesproken, maar zonder kiesdeler kunnen diezelfde risico's ook gelden voor maatschappelijke lijsten. Heb ik eerder in het debat ook al toegelicht, we vinden ook in dat geval niet democratisch als een politieke partij bijvoorbeeld voorrang krijgt voor een speeltuinvereniging die meer stemmen heeft gehaald en daardoor vertegenwoordigd zou moeten worden, maar we willen zoals per motie verzocht wel spoedig evalueren om te kijken wat de werkelijke effecten zijn. Dan bij 6.7, motie 1 'Economische check bij inrichting buitenruimte'. We stemmen tegen. We vinden het belangrijk dat ondernemers goed worden meegenomen bij besluiten die impact hebben op terrassen, maar deze motie wekt de indruk dat het economische belang zo goed als altijd voor het werkelijk plaatsen van bijvoorbeeld bomen gaat. Daarom stemmen wij tegen. Motie 4 'Veilig op terrassen', we stemmen tegen. We willen dat medewerkers en bezoekers fijn en veilig kunnen genieten van het terras, maar wat PvdA betreft heeft de coalitie een heleboel kansen gehad, en die liggen nog steeds voor ons, om overlast op een menselijke manier aan te pakken. Er blijft zo vrij weinig over, behalve weggagen of beboeten en dat is voor ons niet een duurzame oplossing.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ook wij volgen, net als de SP, de lijn dat wij van mening zijn dat er te veel partijpolitiek wordt ingebracht nu in de wijkraden. Dat vinden we zeer te betreuren. Daarom zullen wij, ook als ons amendement niet wordt aangenomen en dus deze partijpolitiek erin komt, tegenstemmen. Dat is dan misschien een beetje vandalisme, maar het is wel principieel.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, nummer 6.6, motie 2 'Alle 2 voor betaalbaar OV!' Leefbaar Rotterdam heeft aangegeven dat het onwenselijk is dat openbaar vervoer slechts voor minimaal betaalbaar dan wel gratis is. Er is een onderzoek wat de provincie heeft gedaan en daar staan wij achter. Met deze motie wordt gezegd we doen het onderzoek niet meer. Daarom gaan wij tegen stemmen. Datzelfde geldt ook voor amendement B 'Rotterdam The Hague Airport in de MRDH visie'. Wij hebben een andere visie voor Rotterdam The Hague Airport, een nieuwe bestemming willen wij graag op die airport, dus wij stemmen hier ook tegen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dank u wel, voorzitter. Het is bij mij elke keer een bende. Ik heb hem. Het is ook te klein. Het is te smal en te klein.

De VOORZITTER: Of de heer Dekkers een stukje op wil schuiven dus.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Ga eens uit mijn buurt. Ik heb een stemverklaring met betrekking tot het eerste initiatiefvoorstel van de heer Verweij. Ik heb er nog eens goed naar gekeken en het probleem is dat het geld gaat kosten. Het gaat echt geld kosten om uw voorstel uit te gaan laten voeren. U laat er wel onderzoek doen, maar de inzet is toch om het uit te voeren. Mijn punt blijft dat ik graag niet meer een nieuw juridisch spoor inzet, maar toch liever op de preventie inzet. Vandaar dat ik tegen uw initiatief ga stemmen, omdat ik het geld

liever op een andere manier besteed. Dan het initiatiefvoorstel van mevrouw Morkoç. Ik wil echt serieus vertellen, ik zit 8 jaar in de raad, ik heb nog nooit zo een goed onderbouwd initiatiefvoorstel gezien. Dat vind ik echt waar. Dat is een compliment waard. U heeft het serieus dermate goed onderbouwd, alle juridische aspecten volledig goed doorgewerkt. Dat vind ik een groot compliment. Ik vind dat je alleen mijn stemverklaringen hebt als je tegen bent en niet als je voor bent. Dus ik ben ook tegen en dat is omdat ik eerst vind dat we moeten zorgen dat het klimaat, dus alle fossiele zaken, verandert voordat we aan de reclames gaan zitten. Ik vind het een stap te vroeg, maar ik zal zeker het in overweging nemen op het moment dat we ook echt iets gaan doen aan die zaken, want u heeft wel een heel goed onderbouwd verhaal wat steek houdt. Op dit moment vind ik het een stap te vroeg. De laatste die ik van belang vind, is inderdaad met betrekking tot de vierde wijziging van de verordening op de wijkraden. Ik ben grandioos tegen partijpolitiek en dat betekent wat mij betreft als amendementen aangenomen worden om dat weer in te voeren, ik ook tegen het voorstel zal stemmen, want dan is het voor mij niet meer de moeite waard om die andere mooie aspecten, die er ook in zitten, die verbeteringen, die wegen niet op tegenover de partijpolitiek die we terugbrengen in onze samenleving. Dus dan ga ik tegen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan gaan wij over tot de stemmingen.

5.1 *Initiatiefvoorstel Verweij over 'Veiliger thuis in Rotterdam'*

Motie 1. Balans in de aanpak van huiselijk geweld

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van agendapunt 5.1: Initiatiefvoorstel Verweij over 'Veiliger thuis in Rotterdam';

constaterende dat:

- het initiatiefvoorstel "Veiliger Thuis in Rotterdam" waardevolle aanbevelingen bevat om huiselijk geweld effectiever aan te pakken;
- het college in haar reactie aangeeft dat uitvoering van verschillende onderdelen intensivering vraagt;
- preventie en vroegsignalering essentieel zijn om herhaald geweld te voorkomen.

overwegende dat:

- een evenwichtige aanpak vraagt om voldoende aandacht voor zowel vroegsignalering en hulp vóór de melding als herstelondersteuning en begeleiding na de melding;
- het van belang is dat deze balans behouden blijft en wordt meegewogen bij het uitbrengen van advies aan het volgende college.

verzoekt het college:

- bij punt 7 (Rapportage voortgang) van het initiatiefvoorstel nadrukkelijk aandacht te houden voor een goede balans tussen de preventieve kant van de aanpak van huiselijk geweld en de zorg en acties na een melding van huiselijk geweld.
- hierover te rapporteren aan de raad.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.H. Balcha en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Initiatiefvoorstel 'Verwij over veiliger thuis in Rotterdam'. Het voorstel is met 37 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

5.2 *Initiatiefvoorstel Elfilali en Vlieger over 'Recht op een menswaardig bestaan'*

Motie 1. Doorbreek de cirkel

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van initiatiefvoorstel 'Recht op een menswaardig bestaan';

constaterende dat:

- in Rotterdam mensen zonder verblijfsstatus verblijven die, ondanks herhaaldelijke pogingen, niet uitzetbaar blijken;
- deze mensen na een periode van opsluiting in het uitzetcentrum daarom weer op straat worden gezet, om daarna in sommige gevallen opnieuw te worden opgesloten met het oog op uitzetting, om vervolgens opnieuw op straat te worden gezet,

overwegende dat:

- deze zinloze, vicieuze cirkel van opsluiting, vrijlaten en weer opsluiten vaak toch al kwetsbare mensen vastzet in een permanent onzeker en mensonwaardig bestaan, terwijl ze- ook met de beste bedoelingen- niet bij machte zijn om daar iets aan te veranderen;
- deze vicieuze cirkel de stad veel geld en capaciteit kost en ook daarom beter doorbroken kan worden,

verzoekt het college:

- een onderzoek te starten met andere betrokken partijen, zoals de politie en maatschappelijke organisaties, om effectieve manieren te vinden om deze vicieuze cirkel van opsluiten, vrijlaten en weer opsluiten te doorbreken,

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, L.P.A. Dekkers, L.S. Vlieger, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en S. van de Peppel

De motie is met 24 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Besluit 1, 'Bed, Bad, Brood en Begeleiding aan te bieden aan ongedocumenteerde mensen die in Rotterdam verblijven'. Het besluit is met 24 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Besluit 2, 'Het voorbeeld van Zürich en New York te volgen en te voorzien in een stadspas, bijvoorbeeld in de vorm van de Rotterdampas, waarmee mensen zonder de juiste papieren zich kunnen identificeren.' Het besluit is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Besluit 3, 'De toegankelijkheid van medische zorg te verbeteren door de CAK regeling 'Onverzekerbare Vreemdelingen' beter onder de aandacht te brengen bij zorginstellingen, zorgverleners, maatschappelijke organisaties en de doelgroep zelf'. Het besluit is met 27 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Besluit 4, 'De toegankelijkheid van psychische en psychiatrische zorg te verbeteren'. Het besluit is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Besluit 5, 'In gesprek te blijven met betrokken maatschappelijke organisaties en overheidsinstellingen die kennis en kunde hebben op het terrein van de verblijfsstatus van ongedocumenteerde mensen in Nederland zoals de IND & DT&V'. Het besluit is met 27 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Besluit 6, 'Te waarborgen dat alle mensen die in onze stad werkzaam zijn hiervoor eerlijk beloond en behandeld worden. Pleit voor de introductie van werkvergunning voor ongedocumenteerde mensen'. Het besluit is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Besluit 7, 'Ontwikkel de Rotterdam City Rights app om, onder andere, juridische bijstand toegankelijk te maken'. Het besluit is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Besluit 8, 'Een Rotterdams onderwijsconvenant op te stellen waardoor Dreamers kunnen studeren in Rotterdam'. Het besluit is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Besluit 9, 'Dreamers toegang te bieden tot (vrijwilligers)werk'. Het besluit is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Besluit 10, 'Te pleiten voor een kinderpardon zodat Rotterdamse kinderen met ongedocumenteerde ouders in Rotterdam kunnen blijven'. Het besluit is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Besluit 11, 'Te voorzien in een rusthuis voor ongedocumenteerde ouderen'. Het besluit is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen heeft een vraag.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Ik stemde bij de eerste verkeerd. Daar zei ik tegen, maar dat moest voor zijn. Dat hoeft niet te veranderen, maar wel voor de notulen.

De VOORZITTER: Bij welk nummer was dat? Nummer 1.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): U ging me iets te snel. Ik dacht dat het ...

5.3 *Initiatiefvoorstel Morkoç over 'Rotterdam geen uithangbord voor klimaatschade – Een verbod op fossiele reclames'*

Motie 1A. Klimaat in de schijnwerpers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van een 'Verbod op fossiele reclames';

constaterende dat:

- verschillende partijen in de Raad pleiten voor een verbod op fossiele reclames; Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving de kans kleiner is dan 5 procent dat Nederland haar klimaatdoelen in 2035 haalt¹;
- Rotterdam de klimaatnoodtoestand heeft afgekondigd,

overwegende dat:

- het klimaat gebaat is bij bewustwordingscampagnes voor het belang van het klimaat en duurzaam leven;
- de Erasmusbrug als Rotterdamse blikvanger bij uitstek geschikt is om hiervoor gebruikt te worden,

verzoekt het college:

- bij aanvang van de klimaatweek² de Erasmusbrug groen te verlichten om zo positief aandacht te vragen voor het klimaat,

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, M.Y. Morkoç, J.M. de Bruijn en L.P.A. Dekkers

¹ Zie Kans op halen klimaatdoel 2030 heel erg klein; stevig, structureel extra beleid nodig | Planbureau voor de Leefomgeving

² Zie Klimaatweek | rotterdam.nl

Met 19 stemmen voor en 19 stemmen tegen staken de stemmen.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Punt van orde?

De VOORZITTER: Mevrouw de Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Ik begrijp dat er een fout gemaakt is bij het stemmen. Zouden we nog een keer kunnen stemmen?

De VOORZITTER: De motie wordt doorgeschoven naar de volgende raad bij de stemmingen om dan daarover te stemmen.

De heer VONK (cu): Ik heb de data niet in mijn hoofd, maar het zou weleens kunnen dat dat dan na het moment is waarop hij uitgelicht zou worden.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, ik heb heel veel respect voor het Reglement van Orde van de raad, maar wij als raad gaan uiteindelijk over de orde. Als wij opnieuw willen stemmen, dan kan dat. Wij kunnen stemmen om opnieuw te stemmen. Wij gaan over de orde.

De VOORZITTER: Nee, mevrouw Morkoç, dat kan gewoon niet. Ik kan ook niet, omdat het ons nu wel of niet uitkomt, het om gaan gooien. Dan is het toch aan de alertheid van uw eigen mensen om te weten hoe er gestemd moet worden. Over welke datum hebben we het? Er staat geen datum in deze motie. Wanneer is de Klimaatweek?

De heer CEULEMANS (lr): Voorzitter, een punt van orde dan ook van mijn kant. Het Reglement van Orde is het Reglement van Orde. Het Reglement van Orde is niet buiten werking te stellen op het moment dat er een klimaatweek is.

De VOORZITTER: Dat snap ik, maar ik zat meer te kijken of het momentum dan voorbij was, gewoon meer voor mijn eigen informatie, omdat dat beweerd werd hier in deze zaal. Ik ga hem strak houden. Dit is ook uw eigen verantwoordelijkheid. Ik kan niet tijdens de stemmingen de stemmingsprocedures gaan veranderen. Deze motie gaat door naar de volgende raad en gaat dan daarover gestemd worden. Zo is het nou eenmaal.

De heer VONK (cu): Dan gaat het over een voorstel wat op dat moment dus niet meer relevant is. Dat is toch raar?

De VOORZITTER: Ik probeer neutraal te zijn, want nu lijkt het net alsof ik in een of ander kamp zit. Dat is niet zo. Daarom hebben wij een Reglement van Orde. Mag ik hem terugleggen? U heeft ook uw eigen verantwoordelijkheid over hoe u stemt. Dat kunt u niet op het Reglement van Orde of op iemand anders gooien. Dat is hier nu niet gebeurd kennelijk, want ik hoor geluiden dat het niet goed is gegaan. Dan is gewoon de regel als de stemmen staken, dan gaat hij door naar de volgende raadsvergadering.

Initiatiefvoorstel 'Morkoç over een verbod op fossiele reclames 260625'. Het voorstel is met 24 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

6.2 Voortgangsrapportage Nota Dierenwelzijn 2023-2026

Motie 1, 'Gedenkplaats voor huisdieren'. De motie is met 24 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, Forum voor Democratie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 2, 'Rotterdams dieren noodfonds'. De motie is met 26 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 3, 'Toekomstscenario's voor Blijdorp'. De motie is met 27 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA en SP.

Motie 4, 'Rotterdam, stad van de kleine mantelmeeuw'. De motie is met 20 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 5, 'Bescherm de Rotterdamse Bij'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 6, 'Resultaatgebonden subsidieverlening'. De motie is met 37 stemmen tegen en 1 stem voor verworpen. Voor heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Motie 7, 'Onderzoek: Pilot voor kosteloze castratie/sterilisatie'. De motie is met 24 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, Forum voor Democratie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 8, 'Een pijnvrije stad voor alle Rotterdammers'. De motie is met 25 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA en SP.

6.3 *De voorstellen tot vaststelling van:*
a. *De vierde wijziging van de Verordening op de wijkraden 2022*
b. *Het Kiesreglement wijkraden 2026*

Amendement D, 'Geen partijpolitiek in onze wijkraden'. Het amendement is met 32 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SP en Volt.

Amendement A, 'Nieuwe bewoners welkom in de wijkraad!' Het amendement is met 30 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks en PvdA.

Amendement B, 'Laat geen stem verloren gaan'. Het amendement is met 26 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, D66, Partij voor de Dieren, SP en Volt.

Amendement C, 'Ontslag wijkraadslid is geen collegebevoegdheid'. Het amendement is met 32 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en VVD.

De heer DE HAAN (d66): Met pijn in mijn hart, voorzitter, zie ik helaas geen andere mogelijkheid dan amendement E in te trekken.

Amendement F, 'Wijkraad op volle sterkte'. Het amendement is met 29 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, D66 en Volt.

Motie 1, 'Rotterdammer in de bijstand volwaardig beloond voor wijkraad'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Evalueer aanpassingen Wijk aan Zet'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

'Raadsvoorstel over vaststellen Kiesreglement wijkraden 2026'. Het voorstel is met 35 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van CDA, ChristenUnie en SP.

'Raadsvoorstel over vaststellen wijziging verordening op de wijkraden 2022'. Het voorstel is met 37 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

6.4 *Tweede voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis 2023-2026'*

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Voorzitter, bij mij gaat alles fout vanavond, want ik vind het echt ingewikkeld. Het is wat het is, want het maakt niet uit, maar bij mij hadden de stemmingen dus precies andersom moeten gaan. Ik gaf nog aan, ik ben tegen de eerste en voor de tweede, maar nu heb ik precies andersom gestemd. Dat was ook bij het eerste amendement. Dit was wel erg ingewikkeld. Ik heb de hele tijd zitten schakelen van, hoe zit die nou in elkaar? Dus bij mij moet het

omgeschakeld worden. Het maakt niet uit voor de uitslag.

De VOORZITTER: Het maakt voor de stemmingen niet uit, maar het wordt wel opgenomen in de handelingen en daarmee is het ook duidelijk hoe u beoogd had te stemmen. Het maakt inderdaad ook niet uit voor het stemresultaat. Dank voor deze mededeling.

Motie 1, 'Geef thuis voor het inloophuis'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 2, 'Rotterdam toch ook onder de pannen'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 3, 'Winteropvang open tijdens weerwaarschuwing'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 4, 'Aanpak zorgmijders in beeld'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

6.5 Voortgangsrapportage beleidsplan 'Samen naar een toekomst zonder geweld'

Motie 1, 'Meer hulp voor ongedocumenteerde slachtoffers van huiselijk geweld'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen.

Motie 2, 'Programma van jongen tot gentleman'. De motie is met 23 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen.

Motie 3, 'Het handgebaar redt levens'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

6.6 Het voorstel tot vaststelling van een zienswijze op de Mobiliteitsvisie en de Visie economisch vestigingsklimaat van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

Amendement A, 'Toegankelijkheid in de mobiliteit'. Het amendement is met algemene stemmen aangenomen.

Amendement B, 'Rotterdam The Hague Airport in de MRDH visie'. Met 19 stemmen voor en 19 stemmen tegen staken de stemmen.

De VOORZITTER: We hebben hier een dilemma. Omdat het een amendement betreft, kunnen we niet over het voorstel stemmen, maar dit is ook een visie op de MRDH. Wij moeten nagaan, maar dat kunnen we nu niet meer op dit late tijdstip, of er een fatale termijn is die in de problemen gaat komen. Er is overleg geweest. We hebben een voorstel over hoe we dit gaan aanpakken. Het blijkt dat er een deadline zit op uiterlijk 3 november, want dan moet de MRDH ook het uitvoeringsprogramma gaan vormgeven. We kunnen nu niet verder, omdat dit een amendement is. Omdat het amendement beslissend is uiteindelijk voor hoe het besluit eruit komt te zien, kunnen wij ook niet stemmen over het besluit, want we weten niet over

welk besluit we stemmen. Wat we kunnen doen, want de volgende raad is een begrotingsraad en die zit ook weer na 3 november, we gaan de donderdag na de herfstvakantie, dus dan hebben we het over 30 oktober, een extra raadsvergadering uitschrijven om te stemmen over dit onderdeel. Dan moet u dus wel zorgen dat u uw mensen in huis hebt, zou ik er bij willen vermelden. We kunnen ook op een ander moment, maar omdat er op donderdag een actualiteitenraad is en wij vermoeden dat u daar al rekening mee heeft gehouden in uw agenda's, zou het voorstel zijn om op die dag te stemmen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, mag ik dan nog vragen? Ik stond al even.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen mag als eerste.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Na de motie van zojuist, kan die meegenomen worden?

De VOORZITTER: We gaan in 1 keer over alles stemmen dan. Dat lijkt me het meest wijs. De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Iv): Ik ga een poging doen. We hebben op een gegeven moment een aparte verordening aangenomen tijdens corona om ook digitaal stemming te kunnen doen. Kan dat niet hierop van toepassing gebracht worden? Kunnen we dat niet activeren even?

De VOORZITTER: Dit wordt tempting, mijnheer Ceulemans, want dan gaan we gewoon alle raden weer digitaal doen. Dat mag niet meer. Die verordening geldt niet meer. Dank voor het meedenken. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter dank. Ik wilde dan het volgende procesvoorstel doen, om dat dan wel meteen om 9.30 uur te doen, dat als mensen naar hun werk willen, dat die dan nog weg kunnen en aansluitend dan de actua te doen.

De VOORZITTER: Ik wil u er wel op attenderen dat het de dag na de verkiezingen is. Ik weet niet of u daar heel lang nog gaat hangen en mee bezig bent. Wij zullen proberen om het in goed overleg met u in te plannen, op zo een manier dat iedereen maximaal in staat wordt gesteld om te stemmen. We zullen ook een briefje naar de MRDH sturen dat die er nog aankomt. Dan hamer ik het nu niet af.

6.7 *Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'Horecabeleid onder de loep'*

Motie 1, 'Economische check bij inrichting buitenruimte'. De motie is met 25 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA en SP.

Motie 2, 'Rotterdam wereldwijd nachtstad'. De motie is met 35 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA en ChristenUnie.

Motie 3, 'Van overlast naar evenwicht: maatregelen voor de Oude Haven'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 4. Veilig op de terrassen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van 6.7 'Debat n.a.v. RvW over 'Horecabeleid onder de loep.';

constaterende dat:

- er in Rotterdam een forse toename van het aantal daklozen, overlastgevende junks en bedelaars is;
- horecazaken en terrasgasten in Rotterdam steeds vaker worden lastiggevallen door junks en bedelaars;

overwegende dat:

- ondernemers zich bezig moeten houden met ondernemen en niet met het junk- en bedelaarproof maken van hun zaak;
- de Rotterdamse horeca niet uitnodigend is als terrasgasten continu gestoord worden door bedelaars;
- horecapersoneel niet meer zelfstandig afsluiten durft of-kan, wat ook weer voor extra personeelskosten zorgt;

verzoekt het college:

- met een plan te komen de overlast rondom horeca, onder andere van junks en bedelaars aan te pakken;
- horeca-ondernemers handvatten te geven de veiligheid van personeel en bezoekers te verhogen;
- de raad hierover voor 1 januari 2026 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.F.E. Koster, S. Ceulemans, D.A. van Groningen, A.R. Oostdijk, P.J.H.D. Verkoelen en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is met 20 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 5, 'De Oude Haven kan niet wachten'. De motie is met 24 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, PvdA en SP.

Motie 7, 'Bring back café de Sluis'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 8, 'Horecamedewerker ook Safe'R'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

6.8 Tweeminutendebat over 'Geplande opvang Oekraïners aan Nieuwe Binnenweg', aangevraagd door het lid Ceulemans

Motie 1, 'Haalbaar en draagbaar'. De motie is met 27 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 3, 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald'. De motie is met 27 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 2, 'Voorwaarden voor een leefbare omgeving'. De motie is met 25 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen.

9.1 *Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Kaapverdisch voetbalfeest in Rotterdam',
aangevraagd door de leden Dekkers en Kind*

Motie 1. Kaapverdisch voetbalfeest in Rotterdam

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 oktober 2025 ter bespreking van het agendapunt 9 'Motie Vreemd aan de orde van de dag';

constaterende dat:

- het nationale voetbalelftal van Kaapverdië zich op maandag 13 oktober 2025 voor het eerst in de geschiedenis heeft geplaatst voor het Wereldkampioenschap voetbal;
- dit een historisch moment is dat wereldwijd wordt gevierd door Kaapverdianen, en in het bijzonder door de grote Kaapverdische gemeenschap in Rotterdam;
- meerdere spelers uit de Kaapverdische selectie Rotterdamse roots hebben of in Rotterdam zijn opgegroeid;

overwegende dat:

- sport verbindt, trots brengt en gemeenschappen dichter bij elkaar brengt;
- de kwalificatie van Kaapverdië voor het WK voetbal niet alleen sportief historisch is, maar ook een bron van trots en inspiratie vormt voor duizenden Rotterdammers met Kaapverdische wortels;
- het gepast is dat de stad Rotterdam dit bijzondere moment meeviert en erkent als blijk van waardering voor een gemeenschap die al decennialang bijdraagt aan het karakter van de stad

verzoekt het college:

- namens het stadsbestuur een officiële felicitatie over te brengen aan de Kaapverdische gemeenschap in Rotterdam en het nationale elftal van Kaapverdië;
- in gesprek te gaan met de gemeenschap over de mogelijke behoeften voor festiviteiten tijdens het Wereldkampioenschap voetbal in 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.P.A. Dekkers, T. Kind, M.E. Vogelaar, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. Leewis en M.R. van Campenhout

De motie is met 22 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en VVD.

10. *Sluiting.*

De VOORZITTER: Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van het debat, van de raadsvergadering. Dank jullie allemaal weer voor de aanwezigheid en voor de bijdragen. Ik wens u ook een heel goede herfstvakantie toe. De vergadering is gesloten.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	1955
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 16 oktober 2025	1956
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 40 en 41	1960
Het herziene voorstel tot vaststelling van de: a. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Winkelgebied Hillegersberg 2026; b. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Lusthofstraat e.o. 2026; c. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Bedrijventerrein Ommoord 2026; d. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Raadhuisplein/Molenweg Rozenburg 2026; e. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Bedrijventerrein Schiebroek 2026; f. Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers en eigenaren Winkelcentrum Schiebroek 2026	1960
Initiatiefvoorstel Verweij over 'Veiliger thuis in Rotterdam'	1961
Initiatiefvoorstel Elfilali en Vlieger over 'Recht op een menswaardig bestaan'	1972
Initiatiefvoorstel Morkoç over 'Rotterdam geen uithangbord voor klimaatschade - Een verbod op fossiele reclames'	1988
Debat over 'Acties van Geef Tegengas in de Rotterdamse haven', aangevraagd door het lid Abrahamse	2003
Tweede voortgangsrapportage plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis 2023-2026'	2024
Voortgangsrapportage Nota Dierenwelzijn 2023-2026	2038
Initiatiefvoorstel Morkoç over 'Rotterdam geen uithangbord voor klimaatschade - Een verbod op fossiele reclames' - vervolg	2050
De voorstellen tot vaststelling van: a. De vierde wijziging van de Verordening op de wijkraden 2022. b. Het Kiesreglement wijkraden 2026	2051
Voortgangsrapportage beleidsplan 'Samen naar een toekomst zonder geweld'	2067
Het voorstel tot vaststelling van een zienswijze op de Mobiliteitsvisie en de Visie economisch vestigingsklimaat van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)	2073
Debat n.a.v. regeling van werkzaamheden over 'Horecabeleid onder de loep'	2081

Onderwerp	Pagina
Tweeminutendebat over 'Geplande opvang Oekraïners aan Nieuwe Binnenweg', aangevraagd door het lid Ceulemans	2098
Kort bespreekpunt over 'Financiële gevolgen organisatie EK Honkbal in Rotterdam', aangevraagd door het lid Maassen e.a.	2103
Motie vreemd aan de orde van de dag over 'Kaapverdisch voetbalfeest in Rotterdam', aangevraagd door de leden Dekkers en Kind	2109
Stemvenster	2111
Sluiting	2124

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 11 en 13 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

